

DOCUMENTE PUTNENE

I

VRANCEA ODOBEŞTI - CÂMPURI

PUBLICATE CU UN STUDIU INTRODUCTIV
DESPRE VRANCEA

DE

AUREL V. SAVA

JUDECĂTOR DE ȘEDINȚĂ IN TRIBUNALUL PUTNA

PREFĂTĂ DE D. PROFESOR N. IORGA

1929

Tipărită în Tipografia „Cartea Putnei”
Focșani.

*Să se crească interesul
cultural și să se promoveze
învățământul național și
cultură în cadrul comunității.
I.*

DOCUMENTE PUTNENE

VRANCEA ODOBEȘTI - CÂMPURI

PUBLICATE CU UN STUDIU INTRODUCTIV
DESPRE VRANCEA

DE

AUREL V. SAVA

JUDECAȚOR DE ȘEDINȚĂ IN TRIBUNALUL PUTNA

PREFATĂ DE D. PROFESOR N. IORGA

1929

Tipărită în Tipografia „Cartea Putnei“
Focșani.

P R E F A TĂ.

D. Aurel Sava dă o culegere de o mare bogătie, care anunță și alte volume ce vor trata și despre alte părți din regiunea, așa de interesantă și de nouă, asupra căreia se întind cercetările d-sale.

Pe lîngă numeroasele acte pe care le dă la lumină și a căror descoperire le scapă de pierderea care le amenință, se caută în prefață a rezolvî chestiuni vrîncene esențiale, ca aceia a întinderii acestei formațiuni țerănești, de cel mai mare folos pentru studierea tuturor fundațiunilor de autonomie țerănească în evul mediu și răsăritean și apusean.

Probleme noi se deschid din aceste revelații și alăturări D. Sava fixează, cu o migăloasă apropiere a documentelor, hotarele Vrancei. El constată că numai în munte ea se lovia de Tara-Românească. Nimic mai adevărat și mai explicabil decit aceasta. Să iată de ce.

In aceste părți Ungurii au răzbit dincoace de munți. Au răzbit prin trei părți, care reprezentă trei forme deosebite de pătrundere și colonisare. Prin țerani din ținutul Romanului, așezări poate de însuși Roman-Vodă cu moșii lor Miclăuș, Sabău și alții (de unde Miclăușeni, Săbăuani cu sufixul *-ani*, de un alt caracter la început, ceia ce înseamnă, ca și Războieni, după războiul dela Valea Albă, o epocă mai nouă, de confusie a sufixelor¹), un cerc de așezări țerănești dela sine pe un teritoriu de ceteate nouă. In al doilea rînd, de mai veche origine, prin șalgăii-ceangăi dela salinele Bacăului. In al treilea, măcar tot așa de vechi, oamenii cetății Milcovului sau Crăciunei de mai târziu, de lîngă Odobești.

¹ Confusie e și la Bîrsești - Bîrsant.

IV.

Unele nume ungurești înseamnă încercarea nereușită a unei permanențe maghiare și aici, în Vrancea.

Vrancea înseamnă însă partea românească păstrată, cu vechile ei amintiri slavone, în autonomia ei ancestrală. Popas, întîiu, pentru ciobanii trecători, a devenit sălaș pentru ciobanii așezăți.

Domnii au respectat această autonomie. Dar au și spart-o prin fundațiuni de mănăstiri ca Mira. Se știe ce s'a întîmplat cu mai târzie cotropire boierească.

Colonisarea munteană nu poate fi datorită decât pribegilor din Tara-Românească sau așezării de către Vasile Lupu a sătenilor atrași aici. Din aceasta vine și Vilcan, găsit de d. Sava, și familia Mehedinți (oameni din Mehedia). De aceia și alegerea locului unde Matei Basarab și-a făcut mănăstirea.

N. IORGA

CUVÂNT LĂMURITOR.

Trebuind ca judecător să soluționez într'un proces problema supraviețuirei așa numitului obiceiu al pământului în Vrancea, în raport cu legislația modernă, am simțit nevoia de a pătrunde evoluția istorică a acestui drept cutumiar, în care scop am cercetat Arhiva Tribunalului Putna, Arhiva Statului Iași și, în special, parte din hărțile vechi, ce se găsesc încă în număr nebănit de mare la răzeșii din Vrancea.

In felul acesta am transcris un material documentar foarte important și, în mod firesc, din curiositate pentru istoria acestei regiuni, am ajuns să adun pe lângă materialul vrâncean, care interesa studiul meu asupra proprietăței colective vrâncene, material documentar pentru întregul ținut al Putnei.

Hotărându-mă să public ceiace am adunat spre folosul tuturor cercetătorilor, încep cu acest volum. În intențunea mea era ca să dau la iveală aci tot materialul referitor la regiunea muntoasă a județului din care Vrancea ocupă cea mai mare parte. Impărțisem publicația de documente în cinci părți deosebite și anume: *Partea I-a*: Documentele anterioare anului 1801, când a intrat Vrancea în stăpînirea boerului Iordache Roset Roznovanu, *Partea II-a*: Actele din timpul procesului dintre Vrânceni și boerul Iordache Roset Roznovanu, *Partea III-a*: Actele cu caracter obștesc referitoare la împărțirea munților, la împărțirea hotarelor între sate și la alte chestiuni de interes colectiv, *Partea IV-a*: Procese mari vrâncene de importanță obștească și *Partea V-a*: Acte cu caracter individual posterioare anului 1801.

Nevoit să dau la lumină cât mai curind o parte din munca mea, nu m'am putut hotărî la o publicație făcută în prîpă, cu toate greșelile inerente unui asemenea mod de publicare, ci am preferat să împart în două volume materialul destinat primului volum, ce intenționam să public. Această împărțire are însă

VI.

darul de a rezerva volumului de față o importanță mai ales istorică, cel următor având prin natura documentelor ce va cuprinde o importanță mai ales juridică.

Cu nădejdea că volumului acestuia îi va urmă cât de curind volumul celălalt referitor la aceiași regiune, apoi altele, însumind laolaltă documentele referitoare la întregul ținut al Putnei, rog și pe această cale pe toți aceia care posedă documente în legătură cu această regiune să mi le pună la dispoziție.

Nu pot termina aceste rînduri fără a exprima pe această cale mulțumirile mele d-lui profesor Gh. Ghibănescu pentru rara și deosebita amabilitate cu care mi-a pus la dispoziție cele XX de volume mari manuscrise, cu documente inedite, în care o viață întreagă a așternut pe hârtie tălmăcirea cuvintelor din bătrîni, d-lui Sever Zotta, directorul Arhivelor Statului din Iași, care m'a învățat să apreciez bogăția materialului inedit, ce se află în dosarele acelei arhive cum și d-lor Traian Ichim și Gh. Ungureanu dela aceeași Arhive.

Mulțumesc apoi pentru stăruința cu care alăturea de mine au scotocit, după acte vechi, căsuțele răzășești din Vrancea, d-lui profesor Ion Diaconu dela liceul din Focșani, d-lui Simion Hirnea, grefier la judecătoria Năruja-Putna cum și cucernicilor părinți Teodor Macovei din Nerej și Ion Burgă din Hăulișca, după cum mulțumesc pentru amabilitatea cu care mi-au pus la dispoziție documente, d-lui Alexandru Zissu, în posesia căruia se află interesanta condică de documente a moșiei Câmpuri, d-lui maior Al. Gh. Orleanu din Focșani, părintelui N. Ionașcu din Tulnici, d-lui Teodor Șerbănescu dela Năruja, d-lui Grigore Moțoc directorul regional P. T. T. din Iași, d-lui Petre Niculescu din Focșani, păstratorul unei foarte frumoase colecții de documente odobeștene cum și d-lor Mihai Bahna și Toader Anuțoiu din Spinești, Radu Macovei din Nerej, Ion Gr. Sbârcioiu din Bârsești și Ion Roșca din Valea Sărei.

Si în sfârșit, mulțumesc d-lor Ioan P. Ioan și Vasile Antonescu cari, în calitate, cel dintâi de prefect al județului Putna și cel de al doilea în calitate de primar al orașului Focșani, au avut deosebita înțelegere de a-mi pune la dispoziție, până la apariția volumului, fondurile necesare tipăririei.

STUDIU INTRODUCTIV

ÎNSEMNĂRI DESPRE VRANCEA

HOTARUL VRANCEI. Hașdeu¹ își însușește părerea lui Ion Ionescu², referitoare la întinderea teritorială a Vrancei. „Vrancea din vechime”, zice Ion Ionescu, „se întindea din apa Milcovului până deasupra Odobeștilor și apoi linia Măgurei pe drumul Vrancei prin satele Jariștea, Țifești, Satul nou, Crucea de sus, Movilița, marginea Păuneștilor și a Rugineștilor până în Trotuș, cuprinzând mai toată plasa Zăbrăuțului și din plasa Gârlele dela Odobești pe Milcov în sus până la hotarul țărei și satele din Răcăciuni, dela Ruginești în sus pe Trotuș până în Cașin, cuprinzând și Cașinul. Poporația din mai toate aceste sate păstrează și până astăzi datinele, obiceiurile și portul Vrăncenilor”.

Ne propunem a analiza pe baza noilor isvoare scrise dacă este reală această hotărnicie a Vrancei, care, de altfel, mă îndoiesc că ar fi în totul conformă tradiției.

Din documentele ce public rezultă că încă dela sfârșitul secolului al XV-lea unele din hotarele Vrancei erau acele de astăzi.

Către nord Vrancea nu trecea și probabil n'a trecut niciodată peste valea Sușiței. Pot servi ca puncte de hotar nediscutabile către această regiune nordică, Curmătura Sovejei³ și muntele Ghergheleului⁴.

Dincolo de această regiune se aflau locuri fie pustii, domnești, cum a fost acela pe care s'a clădit mai târziu mănăstirea Vizantia, fie aparținând altor organizări răzășești străvechi, care nu au însă nimic comun cu Vrancea.

Astfel, moșia Câmpuri, mult mai întinsă decât cea de astăzi,

¹ *Istoria critică*, II, 7, p. 54.

² *Agricultura română în județul Putna*, Buc., 1869, p. 19.

³ V. maș los no. 21, p. 12; no. 217, pp. 171 și 172.

⁴ V. maș los no. 9, p. 7; no. 127, p. 82; no. 158, p. 105; no. 217, p. 170, nota 2.

VIII.

mergând pe cei patru bătrâni ai ei Straoa, Itul, Bogdan și Lata sau Ungurianu, curgători și aceștia din Petru Rugină bătrânu¹, nu are nici o legătură cu bătrâni, pe care umblă hotarele vrâncene.

Dacă prin căsătorie vreun vrâncean ajungea să stăpânească pământ în hotarul vecin al Câmpurilor atuncea el era determinat cu grije în actele obștiei Câmpurenilor: Negrea din Vrancea², Grigore Onea ot Vrancea³.

Soveja umblă pe aceiași patru bătrâni ai Câmpurilor⁴, dovedă că la origină a făcut un singur trup cu Câmpurile, de care s'a desfăcut probabil pe vremea zidirei mănăstirei.

Este drept că în inscripția lui Matei Basarab aflată la intrarea din pridvor în biserică, deasupra ușei, se vorbește că mănăstirea s'a ridicat „în locul moldovenesc al Vrancei”⁵. Această afirmație o socot însă contrarie realităței.

Se opun afirmației autorului inscripției termenii formali ai însăși ispisocului mănăstirei Soveja, posterior numai cu doi ani inscripției. În el se spune categoric: „până la Curmătura Sovejiei, unde să hotărăște Vrancea”⁶. O confuzie a putut avea loc.

Mai întâi hotarul acesta al Vrancei, foarte apropiat de locul unde s'a zidit mănăstirea, nefiind un hotar dintre două țări, nu a fost cunoscut suficient de autorul inscripției, care era probabil, muntean.

Dar socot că această confuziune a fost posibilă mai ales și din altă caușă. Se știe că Matei Basarab a clădit mănăstirea pe locul unui schit din apropiere, făcut de contemporanii săi călugărul Partenie și un răzeș Negrea din Vrancea⁷. Acelaș Negrea din Vrancea figurează printre răzeșii de Câmpuri, atuncea când

¹ V. mai jos no. 23, p. 16 și no. 138, p. 87.

² V. mai jos no. 21, p. 13.

³ V. mai jos no. 56, p. 33.

⁴ V. mai jos no. 21, p. 13 și no. 138, p. 87.

⁵ „Cu ajutorul lui Dumnezeu și cu porunca și cu cheltuiala prea păcătosului rob al lui Dumnezeu, Ioan Matei Basarab domnitor și voevod a toată țara Ungrovlachiei și a soției noastre cneaghiina Elena s'a ridicat acest dumnezeesc templu al nașterei domnului Dumnezeu și măntuitorului nostru Iisus Christos, afară de hotarele jărei noastre în locul moldovenesc al Vrancei. Ziditul-s'au cu bunăvoiință și pogorâmântul la voința noastră a prea iubitului fratelui nostru domnitorul moldovenesc Ioan Vasile Voievod, în anul facerii lumel 7153 (1645).

⁶ V. mai jos no. 21, p. 12

⁷ V. *Cronica Romanului*, I, pp. 259—267.

cu toții vând bâtrânul Ungureanu din satul Soveja lui Matei Basarab. Hotarul Câmpurilor și al Soveiei, chiar dacă nu era din Vrancea, a putut fi vândut printre alții și de niște Vrânceni, care prin căsătorie deveniseră răzeși de Câmpuri. Cum unul din aceștia era însuși Negrea dela Vrancea, ctitorul schitului Soveiei, confuzia a fost cu atât mai usoară. Altă explicație nu este posibilă față de termenii categorici ai ispisorului despre care am vorbit mai sus.

De asemenei satul Muncelul, situat de cealaltă parte a Sușiței, a aparținut încă din secolul al XV-lea unui Nan clucerul, boer care n'a avut nici o legătură cu Vrancea și cu răzeșii vrânceni¹.

Nici locul pe care se află zidită mănăstirea Vizantea nu este pământ vrâncean. Mănăstirea, sau mai degrabă la început un schit², s'a clădit pe un loc domnesc, — ce a fost dăruit de Petre Ţchiopul starostului de Putna, Broștioc —, loc pustiu, ce se întindea între Sușița și între Ghergheleu de unde începea Vrancea³.

In această regiune a Ghergheleului, a Vizăuțelor și a Vizantei îl vedem către jumătatea secolului al XVII-lea pe spătarul Dabija, poate viitorul domn, venit să hotărască Țara cu Vrancea⁴.

In ce privește coborîrea Vrancei până la Odobești problema prezintă un interes deosebit.

In hotarul Odobeștilor Vrâncenii își delimitea zidită partea lor încă din 1698⁵. In 1785 pitarul Niculae Avram cumpără moșie în Odobești, în bâtrânul Chilău, dela moșnenii vrânceni⁶. In 1803, făcându-se hotărnicia Odobeștilor se determină, iarăși, partea Vrâncenilor⁷.

In două documente aflate în colecția mea, nepublicate în volumul acesta, se vorbește iarăși despre drepturile de proprietate ce au Vrâncenii în moșia Odobeștilor.

¹ V. maș Jos no. 4, p. 4.

² V. maș Jos no. 11, p. 8.

³ V. maș Jos no. 127, p. 82; no. 154, p. 105; no. 217, p. 170, nota 2.

⁴ V. maș Jos no. 9, p. 7.

⁵ Voî publica în alt volum, un suret scos de pe mărturia hotărnică a clucerului Zaharia, fost staroste de Putna. V. o altă copie, cu Lipsuri, a același document în Constantinescu și Stahl, *Documente vrâncene*, no. 3, p. 7.

⁶ V. *ibid.* no. 29, p. 41.

⁷ V. *ibid.* no. 30, p. 43.

X.

Prin cel dintâi cu data de 1803, Mai 15, „jos îscăliții din neamurile vrâncenești, ce avem parte în siliștea Odobeștilor, bâtrânul Chilău” vând două pogoane și jumătate din acest bâtrân lui Simion Moșie Lungă. Semnează locuitorii din Vrancea în special din satul Spinești. La sfârșitul actului, vornicul de Vrancea Sandu Zălaru, trimis de Stărostia Putnei să aleagă moșia vândută, adeverește că a determinat „partea Vrâncenilor”.

Al doilea act, ce posed, este un jurnal al judecătoriei ținutului Putnei cu data de 26 Martie 1840, dat asupra pretenției jeluitorilor preot Ion Săcăluș și Ioniță Săcăluș „în cuprindere că ci li se cuvine lor din bâtrânul lui Chilău, pe pământul vrâncesc din hotarul Odobeștilor” se stăpânește pe nedrept de păriții Vasile Miron și Vasile Hote.

De asemenei, după cum Vrâncenii aveau moșie în hotarul Odobeștilor erau și Odobeșteni cari aveau moșie în Vrancea. Astfel Ursu Moțociasa din Odobești stăpânia 12 fălcii în Poenile Bosnei la Năruja¹. Pe vremile acele, când înstrăinările către străini erau foarte rare, din cauza exercitării dreptului de protimisis, faptul că Vrâncenii stăpâneau pământ în Odobești și vice-versa dă loc la bănuiala că bâtrâni pe care mergeau cele două hotare se înrudeau.

Intr'un act de epitropie al schitului Buluc din apropierea Odobeștilor, aflat la dispoziția mea, act recent din 1864, Iulie 6, răzeșii întregului trup de moșie Odobeștii, după ce confirmă tradiția că Vrancea se întindea până la Trotuș, afirmație întemeiată de ei pe documente neindicăte și pe „scrieri istorice” spun că „hotarul Vrancei era împărțitoriu pe șapte frați, din care a șaptea parte a unui frate s'au deosebit Odobeștii, despărțitoriu din vârful Măguri, la Spuma Oii și drept la vârfu Muntorului”.

Odobeștii au fost hotar vrâncean, spun aşa dar Odobeștenii. Este drept că afirmația lor poate fi pusă la îndoială. În afară de faptul că în ce privește întinderea Vrancei până la Trotuș spusa Odobeștenilor se verifică neexactă, ei aveau și un interes vădit ca să se facă Vrânceni. Intr'adevăr, prin acest act de epitropie Odobeștenii cer pentru „schitisorul” lor Bulucul o administrație independentă de autoritățile superioare bisericesti, invocând precedentul schiturilor vrâncene Valea Neagră și Lepșa.

¹ V. mai jos nr. 64, p. 45.

Totuș, pe lângă actele deja citate, afirmațiunea lor mai este întărâtă și prin altă serie de documente.

Astfel zapisul din 1714, Februarie 5, prin care sătenii din Odobești vând egumenului Paisie dela Mera „o parte de mozie a noastră a Odobeștilor, cât esti din gura Reghiului la deal pe Piscul cel Pitros pâră la Curmătura Spumei pe din deal de lac, până în dealul Ghimpului și în sus până supt Muntior și până la Peatra Oii, toată fața Milcovului”¹.

Așa dar Odobeștenii stăpâneau, la începutul veacului al XVIII-lea, o regiune geograficește vrâncceană, regiunea muntoasă dintre Milcov și Zăbala, dealungul marginii apusene a Vrancei, până în dreptul celui mai îndepărtat sat al Vrancei, Nereju, aproape până la hotarul Țărei Ungurești².

Deschizându-se o serie întreagă de procese în jurul acestui act, vedem că însăși aceia care-i contestă autenticitatea, recunosc principal că Odobeștenii stăpâneau până la muntele Monteorului.

Mărturia de cercetare din 1732 a spătarului Costache Dubău³, făcută pentru acest pământ în ființă atât a Odobeștenilor cât și a Vrâncenilor și în care între altele se spune despre răzeșii de Vrancea că au „răzaše cu Odobeștii din toate moșiile lor” ne face să fim convinși că hotarul Odobeștilor s'a întins înainte de sfârșitul veacului al XVII-lea, când s'a zidit mănăstirea Mera, până la muntele Monteorului și să admitem ca posibilă ipoteza că hotarul Odobeștilor a făcut cândva trup comun cu Vrancea.

Chestiunea aceasta, a raporturilor primitive dintre cele două hotare socotesc că merită o deosebită atenție și noi cercetări.

Rămâne însă stabilit că *Vrancea nu se învecina cu Tara Românească decât în regiunea munților*. Până în dreptul Nerejului sau, mai exact, până în Monteor, hotarul Vrancei se învecină cu hotarul Odobeștilor, mai tîrziu al mănăstirei Mera și în cele

¹ V. no. 93, p. 61.

² Acesta îl face pe C. I. Lupa, *Arhiva, Org. soc. St. și lit.*, an VII, no. 5 și 6, p. 255 să susțină împotriva cuprinderei actului din 1714 că Nerejenii sunt aceia care au dat mănăstirei Mera această bucată de pământ din apropierea hotarului lor și pe care Lupa o consideră vrânceană.

³ V. no. 108, pp. 69—70.

XII.

din urmă al Statului, hotar care forma în ultimele veacuri un fel de corridor între Vrancea și Țara Românească. Deabia către apus de Monteor venea în atingere Vrancea cu Muntenia. Aci la poalele Furului se întâmplă la începutul veacului al XIX-lea un ... conflict de frontieră între „plăiași di Vrancea, dela streaja Călimanului” și un Stoica plăiașu ot Jiteni (probabil Jitiea din județ R. Sărat), despre care s'a publicat un act nespus de interesant de către d-l profesor N. Iorga¹.

Trupul întins al hotarului Odobeștilor a fost deodată rupt în două prin creierea moșiei mănăstirești a Merei, moșie alcătuită din pământuri de danie și de cumpărături dela Odobeșteni și dela Vrănceni.

Hotarul către Vrancea al moșiei mănăstirești astfel constituie este trasat prin hrisovul din 1804, Dechemvrie 20 al domnului Moruz, prin care se întărește mărturia hotarnică iscălită de vornicul Costantin Balș și de paharnicul Ioan Tăutul². „Hotarul moșii mănăstirii Mera să întâlnește cu hotarul Vrancei supt ți c m a , ci esti mai sus decât vârvul cel mare a Măgurii, din care țigmă să trage Plaiul Brumariului”, pe care merge hotarul prin Poiana lui Crestișor și „di acolo tot înainte pe acelaș plaiu și tot alăture cu Vrancea până la fundu Văi Reli, ci curge în Vrancea și tot înainte pe acelaș plaiu, până unde i să schimbă numili, numindu-să Plaiul Bourilor, dar plaiul este tot unul necurmat, dintr'a căruia coaste, unile ape curg în Putna și altele curg în Milcov și de acolo tot înainte pe plaiu până în muntile Răiuțului, de acolo drept în muntele Răiuțului, în vârvu³ și din vârvul muntelui Răiuțul s'au pogorît la vale spre apus până într'o b e s i c ă , unde au pus piatră hotar. De acole mergând tot alăture cu hotarul Vrăncii și din gios di Lacul cu Lozile și la vale, prin slatină pâriului Moșcocii și piste pâriu Moșcocii la dial în Curmătura Lupilor drept obârșia pâriului Hâjmii a pus piatră hotar. De acolo drept în pâriul Reghiului și den pâriul Reghiului drept în deal și pi culmea plaiului până în dealul Chei. De acole înainte tot pe acelaș plaiu și tot alăture cu Vrancea până în piscul Fetigului, care întri aceste doă dealuri, adică între dialul

¹ V. Trei documente vrăneene, Bul. com. Ist. a Rom., V. VI, p. 55.

² V. Hrisovul din 1837, Decembrie 31, în volumul următor.

³ V. no. 90, p. 59.

Chei și între piscul Fetigului esti obârșia pâriului Tojan, care curge în apa Zăbalii și din piscul Fetigului, tot pî acelaș plaiu până în vârvul muntelui Butucoasa și dentr'acest vârvu drept la vale, spre apus până în culmea diasupra apii Zăbalii și plaiul spre amiazi zi până în Piscul Petrei și la vale pîn fundul pâriului Bezii piste Curmătura Sigei drept în dealul Sigei și de acolo tot pî acelaș spre apus și prin poiana Drăguțoaiei până în vârvul Dealului Negru și din vârvul acelui deal s'au pogorît la vale pe curmătura acestui deal și drept la dial pîn Piciorul Muntiorului până în vârful acestui munte, ci să numește Muntior, unde să întâlnesc trei hotără, adică a mănăstirei Mera, a Vrancei și a Tărei-Românești, fiind și obârșia Milcovului în acest Muntior".

O dovedă mai mult despre exactitatea celor afirmate mai sus în ce privește atingerea dintre Vrancea și Țara Românească.

Cum singura cale a Odobeștenilor către munte este valea Milcovului, Odobeștenii aflați la nord de moșia mănăstirei au rămas complect isolați de satele respective Odobești și Grozești. Cunoscuți sub numele de răzeși Bouroșești și Gegești după numele a două neamuri predominante, ei se constituiesc în satele Șindilarii de sus și Șindilarii de jos¹, care par a avea mai multe legături cu Vrancea decât cu Odobești. Hotarul lor cel nou pare a se numi hotarul Milcovului².

La 1757 îi vedem pe Vrănceni judecându-se cu „lăcitorii din satul Șindilarî pentru moșîile ce ave în răzăsie Vrăncenii cu Șindilarii în moșîile Vrâncei și să stăpânea numai de Vrănceni"³.

Egumenii dela Mera au încercat necontentit să împingă hotarul moșiei mănăstirești până în hotarul Vrancei, dar n'au reușit s'o facă în mod definitiv decât deabia în epoca Regulamentului Organic.

Apropierea Șindilarilor de Vrancea a devenit din ce în ce mai mare cu cât devineau mai amenințătoare procesele de contropire intentate de egumenii dela Mera. Legăturile de familie, ce s'au înjhebat, au făcut apoi ca satele vrâncene de pe valea Zăbalei să cunoască imigrarea lentă a Milcovenilor⁴,

¹ V. no. 35, p. 24, unde se găsește afirmarea Gegeștilor și Bouroșeștilor că se trăg din Stratulat din Grozești.

² V. no. 100, p. 66, no. 198, p. 135.

³ V. no. 217, p. 169.

⁴ V. no. 198, p. 135; no. 201, p. 137.

In timpul procesului Vrăncenilor cu vîstiernicul Iordache Roset Roznovanu, proces despre care vom vorbi mai jos, comunitatea de interes dintre Vrănceni și Șindilari a devenit perfectă. În adevăr, prin faptul schimbului ce a intervenit între mănăstirea Mera și vîstiernic, acesta din urmă a căpătat dela mănăstire toate drepturile, ce ea pretindea asupra moșilor Bouroșeștilor și Gegeștilor. În acest chip vîstiernicul Roset a înglobat în trupul întreg al Vrancei și pe Șindilari, care de acum înainte figurează chiar, în unele procese cu calitatea de Vrănceni¹.

Astfel se explică de ce poruncește Starostiea Putnei în 1808, ca sătenii din Șindilarii de sus, „șezători în Vrancea” — Vrancea clăcășască a boerului Roznovanu — să se cisluiască și să-și dea birul cu satele vrăncene, pe unde locuiesc².

Tot așa se va înțelege de ce în procesul cel mare al scoateriei Vrancei din stăpânirea boerească figurează și Șindilarii, de ce printre semnatarii vechilimelei „vechilor Vrancei” se găsește și vornicul Ion Ponea din satul Șindilarii de sus³.

Scoaterea Vrancei din boeresc restabilește starea de fapt de mai înainte. Răzeșii Bouroșești și Gegești, după ce reușesc să înlăture pretențiile lui Iordache Roset⁴, reîncep seria proceselor lor cu mănăstirea Mera, care în cele din urmă, în epoca Regulamentului organic, prin mijloace asupra cărora nu e locul să vorbesc aci, ii înfringe, reducându-i în clăcăsie. Pământul lor a fost expropriat de Stat dela mănăstire cu ocazia secularizării averilor mănăstirești și astăzi este, cea mai mare parte din el, domeniul al Statului.

Că Vrancea s'ar fi intins atât de departe la vale ar rezulta și din faptul că mai toți Vrăncenii au avut din strămoși și au încă și astăzi vii în regiunea Odobeștilor⁵, Tifeștilor⁶ și Codru Sîrbilor⁷. Afară de casul când aceste proprietăți nu s'ar dovedi,

¹ V. Arhiva Stat Iași, Divanul domnesc, tr. 196, op. 29, p. 17 citată și Anuarale XV, 403 de d-l Mihai Costacheșcu, *Despre neamul de boeri moldoveni Ureche*, Cercetări istorice, An. IV, no. 1, extras p. 12, nota 3.

² V. N. Iorga, *Brodnici și Români*, p. 13, no. X.

³ V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, no. 43, p. 74.

⁴ V. no. 214, p. 153 în notă.

⁵ V. no. 94.

⁶ V. no. 188.

⁷ V. no. 191.

la origină cumpărături, ceiace ar fi cu totul împotriva tradiției.

Cât privește hotarul dinspre Transilvania, acesta ne este bine cunoscut din hrisovul domnului Grigore Ghica din 1736, Ianuar 10 prin care se întărește delimitarea făcută de boerul nemes, neamț Vail, trimis de ghenerariul din Sibii și de vornicul de Vrancea, Miron Dima¹.

In 1792 se face o nouă hotarnică, de astă dată pentru întregul hotar dintre Moldova și Ungaria². Acest hotar este în curând încălcăt de către Unguri ceiace determină ridicarea unui plan geografic al hotarului, ridicare care ia sfârșit în Noembrie 1836. Ca o consecință a acestei ridicări topografice au loc apoi tratative diplomatice pentru restabilirea hotarelor în conformitate cu hotârnicia din 1792. Români, susținuți de delegatul otoman, pretind în dreptul Vrancei două bucăți de pămînt și anume 131 de fâlcii la Fața Arișoaei și 598 de fâlcii și 39 de prăjini la Picioarul Sărei. Tratativele se poartă pentru întregul hotar al Moldovei, dar delegații austriaci declară că nu au mandat să discute litigiile de pe frontieră Vrancei. Protocolul încheiat la 1839, Iulii 5/14 zile lasă în suspensie capetele de cerere în legătură cu Vrancea³, Vrâncenii pierzând din stăpînirea lor o mare întindere de pământ.

Un epilog al acestui litigiu este procesul astăzi în curs între obștia Tulnici și obștia Hoșdula din jud. Trei Scaune.

POPULATIA VRANCEI. Ar fi, desigur, o încercare prea îndrăzneață aceea de a stabili de unde au venit descălitorii Vrancei. In această direcție isvoarele sunt inexistente. Toponimia singură așteaptă să i se dezlege tainele.

Cred însă că se pot pune câteva premise, că se pot formula unele ipoteze.

Vrancea, în vechime, nu putea adăposti decât familii de păstori, căci teren propriu agriculturii nu se găsea în munți! Prîmele așezări omenești în Vrancea au fost deci așezări păstoresti. Pentru venirea oilor, tot dintr'o regiune muntoașă nu erau

¹ V. no. 114.

² V. Uricariu, IV, p. 270.

³ V. Academia română, MSS. 4782.

XVI.

decât două căi posibile: din Transilvania, dinspre Oituz, valea Putnei sau chiar pe potecile munților; din Muntenia pe plaiul Monteorului la Nereju și prin regiunea Andreiașului la Năruja, Paltin, Nerej.

Tradiția populară vrânceană este bogată în ce privește așezarea Ardeleanilor în Vrancea. În toponimie sunt indicii certe ale unei influențe ungurești, de ex. Vizantia, Vizăuț, Lapoș, etc.

În ultimile două secole chiar, după spusa bătrânilor, nenumărați ardeleni au venit de s'au așezat în Vrancea, căsătorindu-se și nu este nici un motiv să credem că a fost altfel în secolele anterioare.

Dinpostrivă, studii recente asupra păstoritului ardelenilor în Moldova și în Țara Românească au dat la iveală numeroase și foarte interesante amănunte asupra obiceiului păstorilor de peste munți de a-și mână toamna târziu oile și alte vite în Moldova la iernat, pentru ca primăvara să le ducă înapoi bine îngrășate¹.

Știm astfel că Săcuii din Trei Scaune își trimiteau oile în munții Vrancei² și anume, în special, oierii din Breț și Covasna³.

În timpurile vechi, înainte de veacul al XVII-lea această trecere a oilor de pe o parte a muntelui pe celalătă nu prezenta din punct de vedere politic nici o dificultate. Normal ar fi fost să treacă pe la vamă prin pasurile Carpaților, dar ei preferau să treacă direct peste munți, tocmai spre a evita taxele vamale⁴.

O revărsare de populație dinspre Ardeal către plaiurile Vrancei a fost deci posibilă.

Nu este exclus ca primii descălecători ai Vrancei să fi fost tocmai păstori români de peste munți, care găsind liber loc prielnic unei așezări permanente, să se fi hotărît să se stabilească în partea aceasta.

Imi permit chiar să risc părerea că începutul acestor așezări a avut loc către sfîrșitul veacului al XII-lea, începutul veacului al XIII-lea. Documentele latinești ale vremei ne vorbesc despre

¹ Dr. Andrei Veress. *Păstoritul Ardeleanilor în Moldova și Țara Românească*. Acad. Rom. Memoriile secției istorice. S. III, T. VII, M. 6. pp. 129.

² *ibid.*, p. 133.

³ *ibid.*, p. 155.

⁴ Ștefan Meteș. *Păstori ardeleni în Principatele Române*, 1925, Arad, Bibl. Semănătorul, p. 17.

o Țară a Bârsei, părăsită de locuitori din cauza năvălirilor cumane¹. Cum aceste năvăliri în Ardeal se făceau prin trecători, locul cel mai ferit, prielnic pentru adăpostirea populațiilor de peste munți, a fost Vrancea, prin munții căreia nu trece nici un drum însemnat de comunicație.

In *Brașovul și România*, d-l Nicolae Iorga a lămurit cum o asemenea mișcare de populație a avut loc cu Bârsanii de pe valea Sușitei, care nu sunt decât ciobani originari din Țara Bârsei, ce s-au aşezat pe locurile acestea².

Unul dintre bătrâni satului Câmpuri, hotarul vecin Vrancei, se numea Ungureanu dela un oarecare Nicoară Lașcu, probabil bârsan și acesta, venit de peste munți către sfârșitul veacului al XV-lea³ și care a luat de nevastă pe fata lui Petru Rugină, bătrânu mare al Câmpurilor și al Sovejei⁴.

In volumul de față public două regeste din care se vede că printre megieșii mănăstirei Vizantia se numărau și Vrâncenii, dar și Bârsanii⁵, unii în imediata apropiere a celorlalți.

Concludent îmi pare însă faptul că în Vrancea există o veche familie Bârsă cum și satul Bârseștii. Bârseștii, socotesc, sunt și ei tot Bârsani, originari din Țara Bârsei. Că vor fi printre cei dintâi descălecători și ocupanți ai acestor locuri, că vreun Bârsă va fi venit după o femeie în Vrancea sau că asemenea Vâlcilor, de care voi vorbi mai jos, își vor fi transformat cu încetul un drept de embaticari în răzăsie plină, ipoteză mai puțin probabilă, rămâne să se stabilească de acum înainte. Oricare însă din aceste ipoteze trebuie să ție seamă că satul Bârseștii există la sfârșitul secolului al XVI-lea⁶.

Nu departe de această epocă vedem Ardeleni, care cumpără moșii întinse dincoace de munți, chiar în Vrancea. Este cazul lui Turiștiian din Țara Ungurească, care, către mijlocul secolului al XVII-lea, cumpără dela sătenii din Ruget o parte însemnată din satul lor, cu vad de moară pe Putna⁷. Deși Turiștiian vinde nu

¹ *Hürmuzakî*, I, pp. 57, 64, 74, 76 și 82.

² *Studii și documente*, X. *Brașovul și România*, p. 360.

³ V. maș Jos no. 5. Lata este curgător din Necoară Lașcu.

⁴ V. maș Jos no. 21, nota 2, p. 14 și no. 23.

⁵ V. maș Jos no. 98 și 126.

⁶ Un zapis din 1585, Maș 3, aflat în colecția mea.

⁷ V. maș Jos no. 64, p. 41.

XVIII.

după multă vreme această moșie lui Badea Limbovici, fost vornic de Vrancea, dela care în cele din urmă, pământul ajunge în stăpânirea mănăstirei Mera, nu este mai puțin adevărat că o parte dintr'un sat din Vrancea a aparținut în secolul al XVII-lea unui ardelean, după toate probabilitățile, stăpânul unor numeroase turme de oi.

Însărisit, faptul că atât în 1735¹ cât și în 1756² s'a simțit nevoia fixării hotarului dinspre Țara Ungurească „ca să ție Ungurii părțile muntelui de către țara lor, după cum se scurg apele spre Țara Ungurească, iară Vrăncenii iară să ție de acolo din vârful muntelui, după cum se scurg apele spre Țara Moldovei”, este o dovedă că munții Vrancei erau umblați de turmele de oi ale păstorilor ardeleni, iar faptul că Vrăncenii s-au arătat atât de stăruitori încât să ceară un hrisov domnesc pentru fixarea hotarului este un indiciu că revărsarea Ardelenilor era destul de serioasă la începutul secolului al XVIII-lea.

Cât privește comunicația prin munți cu Țara Românească, ea nu poate fi pusă la indoială. Prin regiunea Andreiașului și a Sîndilarilor și prin aceia a Neculelor, pe plaiul Monteorului emigrările și imigrările au fost geografice posibile.

In fapt, unul din satele Vrancei este de origină muntenească. E cazul Vâlcanilor, unul din cătunele de astăzi ale comunei Paltinul.

După cum rezultă din zapisul cu data de 7210, April 15, un oarecare Nicolae Vâlcan cu feciorii lui Ion și Tănase, vin chiar la începutul secolului al XVIII-lea din Țara Românească, dela Lopătari din ținutul Buzăului, spun bătrâni³ și învoindu-se cu răzeșii din Năruja se aşează ca niște adevărați embaticari pe moșia acestora la Chee, în Simion⁴.

Un caz analog cazului Vâlcanilor este cazul Ghebeștilor, „picați dela Țara Românească” pe hotarul satului Năruja, spune un act din 1833⁵. Deși după afirmația Nărujenilor și a celorlalți Vrănceni și aceștia ar fi originari din Lopătari, jud. Buzău, nu este exclus să se fi făcut confuzie între locul de origină al Vâl-

¹ V. mai jos no. 114, p. 74.

² V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, no. 10, p. 18.

³ V. confirmând tradiția: N. Iorga, *Brodnicii și Români*, p. 18, no. XXIV.

⁴ V. mai jos no. 86, p. 57..

⁵ V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, no. 107, p. 170.

canilor și acel al Ghebeștilor. Semnalează existența familiei Gheba în comuna Dumitrești din jud. R. Sărat.

Moșia Dumitreștii de sus din județul R. Sărat, după cum rezultă dintr-o mărturie cu data de 6 Iulie 1846¹ semnată de mai mulți bâtrâni din satul Spulberul din Vrancea, a fost ținută în arendă timp de 15 ani de mai mulți locuitori din acest sat. Răzeșii din Vrancea, arendași ai unei moșii răzășești de peste hotar! Nimic mai semnificativ pentru a caracteriza cît de lesnicioasă era, cu tot hotarul, comunicația dintre cele două regiuni.

O altă doavadă despre relațiunile dintre nordul jud. R. Sărat și Vrancea, în special regiunea Nerejului, ne-o furnizează regis-trul de pomelnice al schitului dela Poiana Mărului aflat deasupra satului Jitia de pe apa Rîmnicului din jud. R. Sărat. În această condică am găsit că satul Nerejul ocupă un loc de frunte. În prima jumătate a secolului al XIX-lea schitul era extrem de cunoscut Vrăncenilor. Mai bine de o sută de pomelnice vrăncene sunt trecute în condică. Poate acesta să fie și motivul pentru care schitul Vrancea, astăzi Valea Neagră, a fost întemeiat de Vrănceni² cu ajutorul unor călugări dela Poiana Mărului³. De sigur dărnicia vrănceană era cunoscută călugărilor dela Poiana Mărului încă și mai bine în veacul al XVIII-lea când Vrăncenii nu aveau încă un schit al lor. Tot așa se poate explica și dorința călugărului Legera⁴, un discipol poate al lui Paisie Velicicovschi, de a întemeia un schit pe Dealul Tojanului.

Aceste așezări de oameni străini în Vrancea nu erau primite cu simpatie de Vrănceni. Pe Toader Andronic, Milcovanu, Nărujenii caută să-l alunge stricându-i casa⁵. Pe Căcărezeni și pe Răileni îi izgonesc, „zicând că să se ducă la Munteni”, și în adevăr, bătându-i și luându-le și „scrisorile ce au avut din mâna” îi fac să fugă la Munteni⁶.

¹ Regest în hotărnică din 1849, Săpt. 26, făcută de Alexandru Lambru moșie Dumitreștii de sus. Documentul se află la dispoziția mea.

² V. no. 206 și 207, pp. 144—146.

³ Aci a petrecut mai multă vreme cătutarul Paisie Velicicovschi. V. N. Iorga, *Istoria bisericii românești*, II, p. 167. Este explicabilă deci influența exercitată de mișcarea acestuia asupra vieții monahale dela Valea Neagră.

⁴ V. no. 220, p. 179.

⁵ V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, no. 14, p. 21.

⁶ *ibid.*, no. 78, p. 133 și citat de noi după original.

Avem dar destule indicii despre o revărsare de populație din nordul județului R. Sărat către Nereju și Zăbala și despre o imigrare către nord a Milcovenilor spre hotarul Nărujei. Nu este exclus însă că prin aceste regiuni să fi venit și alți străini din regiuni mai depărtate. Este chiar foarte probabil ca prin plaiul Neculelor să fi scoborit spre Nereju, urmând vechea cale a turmelor de oi, chiar Ardeleni, venind de peste munți.

AŞEZĂRILE PRIMITIVE VRĂNCENE. Ceiace trebuie să se rețină pentru înțelegerea tuturor problemelor vrâncene este faptul că din timpurile cele mai vechi, *Vrancea constitue în întregul ei o singură moșie*. Oricât de îndepărtate ar fi fost unele de altele diversele aşezări vrâncene, ele făceau parte dintr'una și aceiași unitate administrativă și teritorială : Vrancea.

De aceia, în actele vechi, Vrâncenii nu-și arată satul de origă. Satul este o noțiune secundară, neîndispensabilă. Vrâncenii spun despre ei că sunt din Vrancea, dar mai mult nu precizează. Consideră Vrancea, toată Vrancea, drept moșie a lor. Satul este numai aşezarea administrativă secundară. Ei sunt răzeși de Vrancea, nu răzeși ai vreunui alt hotar din cuprinsul Vrancei¹.

Negrea din Vrancea², Grigorii Onea ot Vrancea³, popa Dima din Vrancea⁴, Marco sin Ursoaei ot Vrancea⁵, Crucean, ficiarul lui Drăghici din Vrancea⁶, preotul Ion Ciocchină dela Vrancea⁷, Ion Bordea dela Vrancea⁸, etc., figurează în acte fără să-și indice și satul în care locuiesc.

Deasemenea, când este vorba în vreun document de un pământ vrâncean, aşezat la marginea Vrancei, nici odată nu se spune în act căruia sat aparține acel pământ, indicându-se numai numele moșiei: „până în hotarul Vrancei”, „unde să hotărăște Vrancea”⁹.

¹ V. no. 108, p. 70; no. 114, p. 74.

² V. no. 21, p. 13.

³ V. no. 56, p. 33.

⁴ V. no. 28 și 29, pp. 20 și 21.

⁵ V. no. 91, p. 59.

⁶ V. no. 94, p. 62.

⁷ V. no. 59, p. 35.

⁸ V. no. 217, p. 169.

⁹ V. no. 9, 21, 90, pp. 7, 13, 59.

Odată admisă premisa că Vrancea constituie o singură moșie, lucru pe care l-am găsit în acte vrâncene chiar în secolul al XIX-lea¹, iar nu o întunire de mai multe moșii distințe, trebuie să admitem că, în concordanță cu tot ceiace știm despre organizările primitive românești, Vrancea „a umblat”, la origină, ca oricare moșie, pe un număr determinat de bătrâni, curgători și aceștia, probabil din moșul sau bătrânlul mare al unei Vrance mai întinse decât cea de mai târziu. S-ar putea crede că, în adevăr Vrancea s'a împărțit la început pe șapte frați, după spusa actului de ctitorie al schitului Buluc, act despre care am vorbit mai sus. Cifra șapte corespunde și cu numărul feciorilor legendarei babe Vrâncioaia.

Urmașii fiecărui dintre bătrânnii originari ai Vrancei au constituit un neam, o ceată, cum se spune în alte locuri. Neamul purta numele întemeietorului său.

Cu noile generații familia se ramifica. Din trunchiul mare, unitar se desprindeau ramuri secundare. Cel din fruntea unei ramuri noi căpăta pentru curgătorii săi calitatea de bătrân, bătrânlul originar devenind de acum înainte, pentru aceștia, bătrân mare² sau moș. În felul acesta s-au creiat numeroase neamuri noi, care, cu vremea, din cauza răslejirei lor de trunchiul comun, pierd amintirea bătrânilor mari, păstrînd-o numai pe aceia a bătrânilor lor de dată mai recentă.

Așa se explică de ce în Vrancea, numai în satele noi se poate afla pe cîțu bătrâni umblă satul. În cele vechi amintiri bătrânilor s'a pierdut. Numai toponimia și onomastica mai păstrează unele reminiscențe. Un mijloc de a se stabili vechimea satelor!

Legătura dintre curgătorii aceluiaș bătrân este foarte strinsă. Ei se vor numi toți cu un nume comun. Acei curgători din Spineiu³ se vor numi Spineștii⁴, acei curgători din Birsă se vor numi Bîrseștii, cei din Bode⁵ Bodeștii, din Negrea Negrileștii, din Paul Păuleștii. Într'un act din secolul al XIX-lea, aflat în

¹ V. no. 225, p. 187.

² V. no. 145, p. 100.

³ V. no. 167 și 168, pp. 111 și 112.

⁴ V. no. 113, p. 73.

⁵ V. no. 168, p. 112.

XXII.

colecția mea, act pe care-l voi publica în volumul viitor, curgătorii din Dalica, unul din cei patru bătrâni ai satului Năruja, deși poartă deosebite nume de familie, se intitulează: noi Daliceștii.

Fiecare din neamuri se subdivide. Bîrseștii, de pildă, se împart la rîndul lor pe bătrâni după numărul feciorilor, probabil, ai lui Birsă și anume pe 11 frați: Dabu[r]lea¹, Petriman², Cujbă³, Nistor Picală, Vătavul, Niagul, Bortă, Stan, Beza⁴, Ivan și Drumei⁵.

Satele vrâncene nu sunt decât așezările unora dintre aceste neamuri. Curgătorii dintr'un bătrân mare, împărțiti pe mai mulți bătrâni, după numărul feciorilor sau nepoților bătrînului mare, atunci când acesta a avut un singur fiu⁶, alcătuiesc laolaltă un sat.

Uneori pot exista la origină mai mulți moși. Aceasta, când satul este obținut prin secarea pădurei, operațiune de care vom vorbi mai jos, nu de către o singură persoană, ci de doi trei tovarăși. Poate aceasta să fie cazul satului Nereju⁷.

Unele așezări, chiar mai înainte de a deveni sate, capătă numele familiilor care își aveau așezarea pe ele, ca în exemplele de mai sus: Păuleștii, Bodeștii, Bârseștii, Spineștii, Negrileștii etc. Câteodată însă așezarea, ceva mai mică nu ajunge sat de sine stătător. Totuși localitatea își însușește numele stăpânilor ei, de pildă: „casele Ciocăneștilor”⁸, „casele Bouroșeștilor”⁹.

Alteori satele își trag numele dela văile și dealurile pe care s'au așezat. Valea Cozii, unde au trăit Lupul David¹⁰, Mariș¹¹, a devenit mai târziu satul Coza. O origină asemănătoare, probabil mult mai îndepărtată are satul Valea Sărei. Satul Paltin, devenit de sine stătător cu puțin timp înainte de Regulamentul organic, este, pe vremea procesului cu Roset Roznovanu, un simplu

¹ V. no. 113, p. 73; no. 158, p. 105.

² V. no. 113, p. 73; no. 215, p. 159.

³ V. no. 101, p. 66; no. 113, p. 73, no. 114, p. 75.

⁴ V. no. 113, p. 73; no. 165, p. 110.

⁵ V. no. 113, p. 73; no. 215, p. 159.

⁶ Radu Rosetti, *Pământul, sătenii și stăpânii în Moldova*, p. 166.

⁷ V. no. 123, p. 80.

⁸ V. no. 143, p. 98.

⁹ V. no. 152, p. 103.

¹⁰ V. no. 67, p. 47.

¹¹ V. no. 139, p. 97.

„cut” al Nerejului¹. Totuș încă din 1784 un Răduț Mărtoiu semnează „ot Dealul Paltin”².

Alte aşezări, în sfârșit, au luat numele aceluia care a secat pădurea și a obșinut astfel un teren propriu întocmirei unui sat. E cazul satelor Secătura Văsuiului și Secătura Părosului³.

Toate satele însă, independent dacă își trag numele de pe vreun bătrân sau nu, sunt alcătuite prin întrunirea curgătorilor din mai mulți bătrâni. Acum două secole mersul pe bătrâni al satului era atât de înrădăcinat în conștiința Vrâncenilor încât, printre o foarte interesantă idealizare, în actele obștei unui sat figurau nu obștenii care trăiau în vremea aceia, ci însăși bătrâni pe care mergea satul. Acesta este cazul celor patru bătrâni ai satului Năruja: Stroe, Chiril, Dalica și Christian în actul din 1702 prin care Vâlcenii „veniți din Țara Românească” iau cu embatic dela Nărujeni, un pământ din vătaștina satului⁴.

Fiecare bătrân de sat dând numele său neamului, care se trage din el, acest neam ajunge și el să intemeieze un cătun. Dacă în Năruja Daliceștii, deși păstrează până la începutul secolului al XIX-lea o strânsă legătură între ei, nu ajung însă să dea naștere unui cătun, nu tot aceasta e cazul curgătorilor din Stroe, căci cătunul Stroestii există. Tot acesta trebuie să fie cazul Carșocheștilor, cătun al Spulberului, dela Carșochie⁵, al Vetreștilor, cătun al Herăstăului, dela Vatră⁶, etc.

Din toate acestea rezultă cred, în linii generale, că *toate satele vrâncene converg către o unitate teritorială Vrancea, către o unitate genealogică: bătrâni pe care a umblat, la originea, întreaga Vrance*. Nu numai locuitorii unui sat sunt neamuri, ci chiar satele între ele se înrudesc. Deasupra bătrânilor ca ascendenți vin moșii satului sau bătrâni mari ai mai multor sate, care, cândva, au făcut trup comun.

¹ V. no. 219, p. 178.

² N. Iorga, *Brodnicii și Români*, p. 11, no. VI. Originalul în colecția mea.

³ V. cele scrise mai jos despre secături.

⁴ V. no. 86, p. 57.

⁵ V. Carșochie, N. Iorga, *Trei documente vrâncene*, Bul. com. istor. a Rom., VI, pp. 54–55. V. vol. no. 219, p. 178.

⁶ Își astăzi există o numeroasă familie Vatră în Herăstău.

XXIV.

O dovedă a acestei situații rezultă din regestul din 1768, Mai 20, în care se vede că locuitorii a trei sate: Bodeștii, Poenarii și Nerujenii, curg din patru bâtrâni mari: Rusa sau Sura (?), Voico, Bodiman și Trif „după cari rămasă fiind lor di moștenire toată moșia, urmează dreptul de a-și stăpâni deopotrivă dânsii, în care ocolnică se văd iscăliți tot curgătorii din acei patru bâtrâni”¹. Nimic mai explicabil deci decât faptul că proprietățile Poenarilor s-au intercalat cu acele ale Nărujenilor, din care cauză, când s'a făcut hotarul despărțitor între ambele sate, au avut loc neînțelegeri și chiar, timp de mai bine de o jumătate de veac, proces pentru Dealul Bozului².

Pe vremea lui Dimitrie Cantemir, ne spune marele învățat în *Descriptio Moldaviae*³ existau în Vrancea 12 sate. Ele nu sunt însă numite în scrierea sa.

Lipsa aceasta a fost însă, în parte, complectată prin descoberirea hărței lucrate de Dimitrie Cantemir. S'a publicat de curând un facsimil după exemplarul tipărit în Olanda la 1737 și care se află în *Bibliothèque Nationale* din Paris⁴.

Trecem peste numeroasele greșeli topografice pentru a reține numai numele localităților. Sunt în total 11. Asupra a șase din acestea și anume: *Negrilesty*, *Paulesty*, *Spinesti*, *Barsesty*, *Colacu* și *Poiana* nu este nimic de zis. Asupra celorlalte sunt de făcut cîteva observații.

Astfel, pe un affluent al Putnei, care nu poate fi de cât Zăbala (dar care merge spre apus mai puțin decât Milcovul !), sunt însemnate două localități: *Cococary* și *Vranczia*. După poziția lor geografică suntem de părere că cel dintâi reprezintă Nerejul, iar cel de al doilea Năruja.

Cococary nu este altceva decât Cojocarii, căci din documente ne putem convinge despre existența unui neam al Cojocarilor în satul Nereju⁵. *Vranczia* trebuie să fie Năruja fiindcă

¹ V. no. 145, p. 100.

² V. no. 146, 147, pp. 100, 101. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, no. 122, p. 187, aflat în colecția d-lui Teodor Șerbănescu din Năruja.

³ D. Cantemir, *Descriptio Moldaviae*, cap. XVI.

⁴ V. G. Vâlsan, *Harta Moldovei de Dimitrie Cantemir*, Academia română, *Memoriile secțiunel istorice*, Seria III, Tomul VI, Mem. 9, Planșa I.

⁵ V. no. 121, p. 78; no. 123, p. 80; no. 178, p. 122.

între Poiana și Nereju, pe valea Zăbalei, nu poate fi vorba de alt sat. Fără să trag vre-o concluzie menționez că schitul Valea Neagră, situat pe valea Nărujei, purta înainte vreme numele de schitul Vrancea.

Cucuyeczy (=Cucuietii) este din eroare așezat în Vrancea, pe valea Putnei, mai sus de confluența Putnei cu Zăbala, după cum *Byzantia* (=Vizantia) este așezată pe Puțna, mai jos de aceiași confluență.

In sfârșit *Calimah*, figurează pe hartă în loc de Căliman.

Am încercat ca după documentele ce-mi sunt cunoscute să stabilesc cronologia acestor sate. Această încercare este însă de un adevăr relativ căci se poate foarte bine ca tocmai actele celor mai vechi sate să fi dispărut sau să nu fi fost încă descoperite sau publicate.

Nu renunț însă la această enumerare cronologică :

Păuleștii (1507)¹, Valea Sărei (1523)², Bârseștii și Topeștii (1585)³, Voloșcani (1608)⁴, Căliman (1612)⁵, Vidra (1613)⁶, Tulnici (1648)⁷, Ruget (1661)⁸, Colac (1673)⁹, Năruja (1688)¹⁰, Valea Cozii (1689)¹¹, Poiana (1694)¹², Negrilești (1709)¹³, Spinești (1723)¹⁴, Nereju mic (1745)¹⁵, Bodești (1750)¹⁶, Găuri (1780)¹⁷, Dealul Paltin (1784)¹⁸, Nistorești (1792)¹⁹.

¹ V. no. 3, p. 3, no. 6, p. 5.

² V. G. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, XXI, p. 87.

³ Document aflat în posesia mea și care se va publica în alt volum.

⁴ V. no. 222, p. 182.

⁵ V. no. 12, p. 8.

⁶ V. G. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, XXI, p. 122.

⁷ V. no. 25, p. 17.

⁸ V. no. 31, p. 22; no. 33, p. 23; no. 81, p. 55.

⁹ V. no. 33, p. 23; no. 81, p. 55.

¹⁰ V. no. 64, p. 41; no. 86, p. 57.

¹¹ V. no. 67, p. 47.

¹² V. no. 203, p. 141; no. 85, p. 57.

¹³ V. no. 91, p. 60.

¹⁴ V. no. 101, p. 66.

¹⁵ V. no. 121, p. 78; no. 123, p. 80.

¹⁶ V. no. 123, p. 80.

¹⁷ V. no. 166, p. 111. Dacă Găuri apare atât de târziu, aceasta este și în cauză ca mai înainte a purtat, bănuiesc numele de Vizăuți.

¹⁸ N. Iorga, *Brodnicii și Românii*, p. II, no. VI.

¹⁹ V. no. 182, p. 126.

XXVI.

In afara de aceste nume cunoscute si azi, sunt altele ale unor sate care au dispărut. Astfel parte dintr'un sat Conțești¹, fiind vândut în 1545 lui Lupu Voloșca, a devenit mai târziu satul Voloșcani. Satul Gărdișei (1642)², după neamul care a curs din Gărdișoaia³, în preajma locului unde se află astăzi satul Căliman. Vizăuțul (1667)⁴ situat pe hotarul Vrancei pare a se fi înpărțit între Găuri, sat vrâncean și Vizantia răzășească în afara Vrancei. Satul Irești (1707)⁵, alcătuit din Vrânceni, dar și din străini, deși își pierde calitatea de sat vrâncean, a făcut parte pe vremuri din hotarele vrâncene.

Existența mai multor sate în cuprinsul unei singure moșii este un fenomen foarte obișnuit. Satul nu este decât o subîmpărțire a moșiei, după cum sătenii sunt curgătorii bătrânilor și moșului. Radu Rosetti citează o serie întreagă de moșii care au în cuprinsul lor un număr mare de sate⁶. Între altele moșia Fântânelele din județul Bacău cuprindea douăzeci de sate din care astăzi unsprezece au dispărut. Moșia Domnești chiar din județul Putna „cuprindea trupurile sau părți din trupurile satelor Domneștii, Ruginiștii, Anghelăștii, Copăceștii, Păuneștii, Urecheștii, Cioranii, Argeaua, Boul, Dumbrăvenii, Lăleștii, Stănișorii, Volo-vății, Domoșița, Bobeica, Bodea, Bahluiu, Tarnița, Musteștii, Caretna, Dăneștii, Topilenii, Ionășeștii, Drăghiceștii, Turburea, Șerbăneștii și Brudureștii”. Din acestea nouăsprezece sate au dispărut.

DEVĂLMĂȘIA VRANCEANĂ. Prin bătrân nu se înțelege numai strămoșul din care curge un neam întreg, ci și întinderea de pământ care se trage dela acesta. Axentie, nepotul Baciului vine „a me driaptă ocină și moșie, giumătate de bătrân din Voloșcani, care este de bătrânul nostru Baciu”⁷. Vedem deci că

¹ G. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, XXI, p. 91.

² V. no. 19, p. 11.

³ V. no. 12, p. 8.

⁴ V. no. 32, p. 22; no. 92, p. 60; no. 127, p. 83; no. 137, p. 88; no. 158, p. 105.

⁵ V. no. 89, p. 58; no. 143, p. 98; no. 167, p. 112.

⁶ R. Rosetti, *op. cit.*, pp. 108 și 173.

⁷ V. no. 71, p. 49.

fiecare bătrân genealogic avea corespondentul său teritorial.

Toată regiunea proprie așezărilor sătești s'a împărțit astfel pe bătrâni, după cum se împărțeau și neamurile. Această împărțire a constituit la început o simplă situație de fapt. Neputând trăi mai multe familii pe aceeași întindere de pământ și cum pământ era deajuns, gospodăriile se intemeiau alătura, neam lângă neam¹, bătrân lângă bătrân, fie pe locuri bune dela natură, fie, mai ales, în locuri obținute prin muncă, în special prin secare din codru.

Ceva mai târziu s'au făcut ocolnițe scrise, care constătau numai starea stăpânirei și arătau spre știința urmașilor marginile proprietăței fiecărui neam sau fiecărui hotar de sat. Acesta este rostul izvodului dela sfârșitul veacului al XVI-lea: „izvod din găra lu Ion Badului, pă unde au mersu cu chicioarele de au arătat pe unde au cosit u tată-său”, în care, după ce se spun marginile unei întinse bucăți de pământ, se încheie: „aș'au mărturisit Ion Baduli că au apucat pe tată-său stăpânindu”².

Dreptul fiecărui era dreptul vechei stăpâniri, drept pe care l-au invocat Vrăncenii atât în procesele dintre ei, atât în procesele cu mănăstirile învecinate cât și în procesul cel mare cu vîstiernicul Iordache Roset Roznovanu³.

Ocolnița care îngloba stăpânirea tuturor bătrânilor satului era ocolnița satului. Așa se și explică de ce mai înainte de a se fi făcut „o gheneralnică hotărătură asupra tuturor moșilor din Vrancea” la 1777 de către banul Constantin Catargiu⁴, erau totuși sate care își aveau deja ocolnițele lor separate, constatănd stăpânirea neamurilor respective. Aceasta este cazul hotarnicei din 1702 a satului Valea-Sărei făcută de boerul Ghiorghită Pisoschi⁵.

Până la sfârșitul secolului al XVII-lea, cu excepția locurilor de casă⁶, satele și bătrâni se stăpâneau în devălmăsie. Fiecare își putea cunoaște, după spîta de neam, cât i se cuvine din sat

¹ V. no. 143, p. 99, casele Ciocăneștilor; no. 152, p. 103, casele Boșoșeștilor.

² V. no. 202, p. 140.

³ V. no. 143, p. 99; no. 147, p. 101; no. 225, p. 189.

⁴ V. no. 160, p. 107.

⁵ V. no. 85, p. 56.

⁶ V. no. 203, p. 140; no. 186, p. 128.

XXVIII.

sau din vre-un bătrân, de pildă : „din giumatate din sat Păuleștii, din a treia parti a treia parte din giumatatea cea din sus”¹ sau „giumatate de bătrân din sat din Voloșcani”², dar pe teren partea nu era aleasă”. Vânzătorii vindeau partea de moie „câtă se va alege”³ sau „cu cât s'a discurca”⁴ cumpărătorul. Către sfârșitul secolului al XVII-lea începe să se facă „alegerea părților”. Domnul Constantin Cantemir, în dorința de a cumpăra pământ ca să-l dăruiască mănăstirei Mera, îl trimite pe Starostele de Putna să aleagă o parte din Voloșcani: „să le pui pietre ca să să știe aliasă despre alte răzășii”⁵. Aceste alegeri se fac însă în această epocă în vederea vânzării către persoane străine. O dovadă că stăpânirea în comun nu provoca prea mari neînțelegeri, care să ducă către împărțire.

Fiecare se folosea de avereia bătrânlui din care se trăgea. Partea indiviză a fiecaruia se socotea „din vatra satului, din țarină, din câmpu, din păduri, din fânață și vaduri de moară”, toate acestea în hotarul satului⁶. Dreptul fiecărui obștean nu pare a avea vre-o numire caracteristică. În nici unul din actele vrâncene n'am întâlnit cuvântul *jireabie*⁷.

Din cauza stăpânirei în comun, cât timp nu începuseră să se aleagă părțile fiecarui răzeș, oricare din ei era, într'o proporție mai mare sau mai mică, stăpân asupra întregului hotar. Deaceia nici un drept indiviz nu putea fi vândut până când nu erau întrebași toți răzeșii.

Când se vinde o parte răzăsească, vânzătorul trebuie mai întâi să-și întrebe neamurile și răzeșii dacă nu voesc cumva ei s'o cumpere și numai dacă nu se găsește nimeni „să o sprijinească”, numai atunci poate vinde. Acest drept de protimis îs a rămas în vigoare chiar pentru locurile scoase din devălmăsie și intrate în stăpânire individuală⁸. O vânzare făcută cu călcarea

¹ V. no. 16, p. 10.

² V. no. 71, p. 49.

³ V. no. 67, p. 46; no. 69, p. 47; no. 59, p. 35.

⁴ V. no. 149, p. 102.

⁵ V. no. 69, p. 48.

⁶ V. no. 66, p. 46; no. 69, p. 47; no. 71, p. 49.

⁷ Radu Rosetti, *op. cit.*, p. 85.

⁸ V. no. 203, p. 140; no. 186, p. 128.

acestei regule nu avea tărie. Fiecare din cei care trebuiau să fie întrebați aveau dreptul să strice vânzarea, restituind cumpărătorului prețul.

Protimisisul avea loc nu numai în materie de vânzări, ci și în materie de zălogiri¹. Vechile contracte de zălogiri au o natură cu totul deosebită de gaj sau de antichreză. Ele se asemănă mai mult cu vânzarea cu pact de răscumpărare. Imprumutătorul, care primește zălog pământul, devine bun proprietar. Zălogitorul are însă dreptul să-și răscumpere moșia plătind suma ce a luat cu împrumut și dobânzile ei². De aceia este firesc să nu existe nici o deosebire între vânzare și zălogire din punct de vedere al exercitării dreptului de protimisis.

In hotarul satului mai rămâneau însă multă vreme și au rămas chiar până în zilele noastre locuri neîmpărțite. Acestea merg pe bătrâni. Astfel comuna Paltin își împarte islazul pe bătrâni la jumătatea secolului trecut³. Pământuri aflate în devălmăsie între locuitorii unui sat sunt și acelea numite vătaștine sau vătașnița satului⁴.

Munții aflați însă afară din hotarele satelor păstrează, în raport cu celealte pământuri stăpânite în devălmăsie, o situație cu totul deosebită. Atât de îndepărtați de hotarele satelor, acoperiți de păduri nestrăbătute, într'o vreme când nevoie de lemn fie pentru nevoile casnice, fie pentru comerț era cât se poate de mică, munții aproape că nici nu aveau o valoare patrimonială. Nimici nu se gădea la împărțirea munților pe bătrâni. Deși

¹ V. no. 91, p. 60.

² Zălogitorul își rezervă chiar după transmiterea proprietăței un drept de preemisă: „dar neputând dum(nea)luț să o mai ţe și urindu-o, să atârnuș(dum(nea))luț a ne întreba pe noi, pe zălogitorii acestui moșii și neputând noi ca să răscumpărăm să hie volnic a o vinde cui va da bani“. V. no. 91, p. 60.

³ 1832, Iulie 5: „Noi lăcuitorii din sat Paltinului, ce ne tragem din bătrân Lupeș Marta, ne-am măsurat noi dintre noi săliștile din bătrân nostru și ne-am împărțit între noi 4 frați, care ne tragem dintr'acest bătrân mai sus numit“...

⁴ 1835, Mai 10: „Noi lăcuitorii din sat Palten, că ne tragim din bătrân Lupeș Marta, ne-am măsurat noi dintre noi moșile dî cosire și sterpul și nici nu s-au vînit de bătrân câte 213 fânci pe patru frați, căci ne tragim dintr'acestu bătrân“...

Actele, în colecția mea, se vor publica în volumul următor.

⁴ V. no. 86, p. 57.

restul moșiei Vrancea s'a împărțit mai întâi pe neamuri, apoi pe bătrâni satelor, munteii au continuat și mai departe a fi, avere colectivă a tuturor satelor vrâncene laolaltă. Cu trecerea vremei împărțirea lor pe bătrâni a devenit chiar imposibilă fiindcă nimeni nu se gândise vreodată, după ce s'au desfăcut din întregul moșiei hotarele sătești, să păstreze spița de neam a Vrancei întregi în vederea unei împărțiri și atunci, singura împărțire posibilă a fost tot aceia care rezulta din situațiunea de fapt. Fiecare sat și-a trimis oile la pășune pe muntele mai apropiat, sau pe un altul ceva mai depărtat, dacă cel dintâi era deja ocupat de oile altui sat. În felul acesta, prin trecere de timp, principiul tuturor uzucapiunilor, satele au revendicat dreptul de a stăpâni fiecare câte un munte. Astfel când, în 1735, doi Spinești și anume Gavril Grosu și Enache Codănoiul au pretins că au drept la muntele Lapoșul de sus, pe care-l stăpâneau Simion Daburlea și Miron Bahmet și alții frați ai lor Bîrsești, după multe judecăți, se statornește că pretenția celor doi Spinești că „la acest munte sunt și ei moșinieni” nu poate fi luată în seamă, fiindcă nu Spineștii, ci Bîrseștii sunt moșneni în Lapoșul de sus și anume Bîrseștii, care se împart pe unsprezece părți, corespunzând celor unsprezece bătrâni numiți în hrisov.

Din însăși pretenția celor doi Spinești se vede că ei nu urmăreau decât recunoașterea calităței lor de moșneni și nicidcum determinarea dreptului indiviz ce aveau în munte. Împărțirea Bîrseștilor pe unsprezece frați cu arătarea numelui fiecaruia dintre acești unsprezece se face pentru a se statornici odată pentru totdeauna că numai neamul Bîrseștilor are drept la muntele Lapoșul de sus și că nu fac parte dintr'acest neam decât numai curgătorii din cei unsprezece Bâtrâni, pe care se împart Bîrseștii.

Cu vremea, fiindcă neamul Bârseștilor și cu locuitorii satului Bârsești erau unii și aceiași muritori, s'a format credința că muntele este muntele satului.

Din momentul acesta proprietatea munțiilor intră în Vrancea, pe drumul unei foarte interesante evoluții, al căruia punct final era că munții înceau de a mai fi proprietatea indiviză a locuitorilor pentru a deveni proprietatea colectivă a satului.

¹ V. no. 113, p. 73.

Un fapt care pare a caracteriza ivirea acestei concepții este hrisovul din 1777¹. Dacă locuitorii unui sat aveau drept să se folosească de munții respectivi, aveau însă și obligațiunea de a se cislui pentru plata banilor visteriei. Corelația dintre drept și datorie s'a impus atât de mult Vrăncenilor, încât ei au interzis accesul în munte unor preoți care refuzau să se cisluiască. Averea obșteasă nu putea fi folosită decât de cei ce contribuiau la sarcinile obștei.

Procesul cu vistiernicul lordache Roset și, ca urmare a acestuia, împărțirea munților Vrancei între cele 14 hotare ale ei², furnizează un material foarte bogat pentru dovedirea acestei afirmații.

Evoluționea aceasta a stăpânirei munților către forma proprietăței colective era în parte desăvârșită la începutul secolului al XIX-lea. Colectivitatea proprietară era însă, la acea epocă, obștea tuturor locuitorilor Vrancei, nu obștea satelor vrăncene.

Materialul acesta este atât de important pentru istoria vechiului drept românesc încât îl voi publica într'un alt volum. Se va vedea atunci, fără posibilitate de controversă, cum în secolul al XIX-lea, în ce privește proprietatea munților, nu există decât o singură obștie, aceia a Vrancei care își repartizează munții ei satelor, nu în plină proprietate, ci numai spre folosință; că Vrăncenii nu au drept de a se folosi de munte decât numai în calitatea lor de locuitori băstinași ai satului respectiv și că *dreptul lor*, nici până în zilele noastre, astfel cum s'a păstrat dealungul vremilor și cum s'a cristalizat în formulele aşa zisului obicei al pământului din Vrancea, *nu este un drept de proprietate individuală, ci un simplu drept de uz într'o proprietate colectivă*³.

¹ V. no. 161, p. 108.

² N. Iorga, *Brodnicii și Românii*, p. 13, no. XIII.

³ Ideia aceasta se degăsează și din țurișprudență modernă:

„Se socotesc obșteni, locuitorii stabiliști în comună și născuți din părinți care și ei au fost obșteni; bărbații majori și femeile au drepturi egale; *dreptul tuturor este egal* atât la păsunat cât și la luarea lemnelor din pădure; acest drept îl are fiecare din copiii majori chiar dacă părinții lor trăiesc și se stinge odată cu moartea; obștenii plecați cu gândul de a nu se mai întoarce pierd dreptul și îl recăștează dacă se reîntorc, fie chiar după mai mulți ani”. V. țurișprudență a Curței de Casăție în Cornelius Botz, *Legiuiri silvice*, pp. 74 și 75, n-le 62 și 67. Cf. o hotărire redactată de mine, *Curierul judiciar*, no. 37 din 4 Noembrie 1928, p. 590.

XXXII.

SECATURILE. O consecință și, în acelaș timp, o dovadă a faptului că munții nu erau o proprietate în indiviziune, în care fiecare obștean să-și aibă partea matematicește determinată după spîta de neam, este și dreptul Vrâncenilor de a-și face secături și curături în pădurile nestrăbătute ale munților obștești și chiar în codrii din interiorul Vrancei, rămași probabil multă vreme în afară de hotarul satelor.

Oricare vrâncean avea dreptul să se ducă „în codru meriu” sau „în pădure verde” și să sece¹ cu toporul o bucată de pământ. În felul acesta se obținea un teren propriu așezărei unei case, prisăci, livezi etc. Dacă după aceia locul era curățit și de rădăcini se numea curătură.

Dreptul de a face curături și secături nu este specific numai Vrancei. Socotesc că pe toată întinderea țărei noastre acest obiceiu a existat cel puțin în timpuri mai depărtate. În aceleși condiții se obține, de pildă, în Câmpulungul moldovenesc o proprietate individuală. Aci însă în loc de secătuire se întrebunează termenul de lăzuire².

In Vrancea însă cea mai mare parte a proprietăților individuale au fost obținute prin secare. Actele vrâncene despre secături sunt foarte numeroase. În ele se arată lămurit modul cum s'a obținut secătura. Astfel: „două secături făcute cu toporul din codru meriu”³, „săpături făcute cu sapa din codru meriu”⁴, „făcut cu săcături din pădure mireae de părinții noștri, poiană”⁵ sunt pasagii tipice în documentele din Vrancea.

Mai târziu, când bucăți de pădure din interiorul hotarelor au trecut din faza proprietăței devălmașe în aceia a proprietăței individuale, vedem vânzându-se o bucată de loc „codru mereu ca să facă secături”⁶.

Cele mai multe secături se fac însă pe pământurile devălmașe, fie ale Vrancei întregi, fie, mai târziu ale satelor vrâncene.

¹ In nordul județului R. Sărat secăturișor li se spune secturi.

² V. T. V. Ștefanelli, *Istoricul luptei pentru drept în ținutul Câmpulungului moldovenesc. Discurs de recepție la Academia română*, p. 15.

³ V. no. 140, p. 97.

⁴ V. no. 19, p. 11.

⁵ V. no. 83, p. 55.

⁶ V. no. 150, p. 102; no. 164, p. 110.

Acest drept de a deveni proprietarul unei secături, de a micșora numai prin faptul muncei individuale și fără învoirea expresă a obștiei, averea devălmașe, deschide dela prima vedere o perspectivă foarte interesantă din punct de vedere juridic, în ce privește răzășiile păstorale de pretutindeni.

Colectivitatea, care este proprietara munților în care se fac secăturile, nu este o asociație de coproprietari în indiviziune, căci, în ipoteza aceasta, fiecare dintre coproprietarii asociați ar trebui să-și mărginească dreptul de a face secături până la limita proporțională dreptului său individual. În devălmășiile obișnuite, care se împart frătește pe bâtrâni, curgătorii dintr'un bâtrân n'ar putea îngădui curgătorilor dintr'alt bâtrân să facă fără limită, secături în muntele și pădurea comună.

Odată obișnuită secătura sau curătura, ea devinea proprietatea individului sau a indivizilor care o făceau.¹ În acelaș timp cu obiectul se transforma și natura proprietăței obiectului. Secăturile se împărțeau apoi între moștenitori. Ele începeau „să umble pe bâtrâni” și apoi, unele din ele prin așezarea locuințelor devineau sate. Acesta este cazul, apropiat de vremurile noastre, al satelor Săcătura Văsui și Săcătura Păros.

Și aci o perfectă asemănare cu modul de formațiune al satelor din Câmpulungul moldovenesc, ai căror locuitori, plângându-se guvernului austriac, spuneau: „și lăzuind codrul verde cu multă sudoare și muncă, scoțind rădăcinile copacilor verzi, am lărgit loc încet, încet de s'au făcut satele...”²

Obișnirea prin secare a unor proprietăți individuale, altele decât acelea ocupate dela început de descălicători, a făcut ca Vrancea să nu-și mai poată păstra povestea mergerei ei pe bâtrâni decât numai, poate, sub forma legendei babei Vrânceoaei și a feciorilor ei. Intr'adevăr, secăturile, cu bâtrâni lor distincți, s'au intercalat fără nici o regulă în mijlocul hotarelor vechi, între pământurile deja împărțite și intrate în stăpânirea individuală. În mijlocul bâtrânilor originari s'au intercalat bâtrâni noilor proprietăți individuale obișnute prin secături și astfel, pierzându-se legătura dintre bâtrâni, s'a pierdut și amintirea bâtrânilor mari pe care au umblat satele vechi vrâncene.

¹ V. no. 96, p. 64.

² T. V. Stefanelli, *op. cit.*, p. 11.

XXXIV.

Tot în legătură cu facerea de secături ia naștere în Vrancea și proprietatea embaticară.

Definiția embaticului sau a emfiteozei, după Dimitrie Alexandresco este: un contract prin care un proprietar concedează unei persoane pentru totdeauna sau pentru un termen lung un pământ gol și sterp, cu scopul ca bezmanarul să se folosească de acest pământ, îmbunătățindu-l prin construcții sau plantații și plătind o mică redevență anuală numită canon, cu condiția de a-l putea înstrăina, ipofeca și transmite moștenitorilor săi, fără a putea fi însă lipsit de acest pământ de către concedent decât în caz de neplata redevenței sale.¹

Actul din 1702, Aprilie 15 prin care Vâlcanii, veniți din Tara Românească, declară că s-au așezat cu Nărujenii: „ca să dăm pe anu câte trii lii bătuți și pe câte săcături și curături vom face să le plătim câte șezăci de parale pe câte vom pute descurca din pădure măruntă să le plătim pe anu”² nu este altceva decât un act de embatic, de „batic” cum spun chiar ei într'un act din veacul al XIX-lea³.

Acest document este interesant prin faptul că ne arată în ce chip se puteau așeza în Vrancea oameni străini. Ca proprietari deplini Vâlcanii nu s-ar fi putut așeza, căci nimeni dintre vrânceni n-ar fi putut tolera să intre în răzășia lor neamuri străine și dreptul de protimisis s-ar fi exercitat la prima încercare a Vâlcanilor de a cumpăra pământ în vreunul din hotarele vrâncene. A trebuit să treacă mai bine de 100 de ani până când să se transforme acest embatic al Vâlcanilor în proprietate deplină. Aceasta atât din cauza legăturilor de familie care au intervenit între ei și familiile nărujene din Prahuda și Năruja cât, mai ales, din cauza intereselor comune, ce i-a legat de Nărujeni, când a fost vorba să suporte împreună cu aceștia cheltuiala unui preot

¹ Dîm. Alexandresco, *Explicația dreptului civil român*, IX, p. I, p. 370.

² V. no. 86, p. 57.

Prin natura lui, embaticul Vâlcanilor se rățează contractelor cunoscute în dreptul bizantin sub denumirea de *jus emphyteuticum*, care se făceau pentru pământuri necultivate spre a fi luate, defrișate sau plantate, și nu contractelor de tip roman pentru arendarea pământurilor publice deja cultivabile ca *agri vectigalis*.

³ V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, I, no. 108, p. 171.

la biserică din Prahuda¹. Fenomenul de asimilare al Vâlcanilor în massa locuitorilor băştinași se produce concomitent cu transformarea embaticului în proprietate răzăsească.

In *Statistica răzeșilor*, Vâlcanii figurează ca răzeși întocmai ca toți ceilalți răzeși din Vrancea².

AUTONOMIA VRANCEI. Chestiunea autonomiei Vrancei s'a popularizat prin creierea noțiunii de republică vrânceană. Această calificare este desigur greșită. In epoca creierii celor două principate toate obștile răzășești existente duceau o viață autonomă. Alipirea acestor obștii la scaunele domnești, nou întemeiate s'a făcut pe cale pașnică, prin consumământul comun al obștenilor și al domnului prea puțin puternic, la început, pentru a putea intra în conflict cu populația din țară.

Vrancea, prin faptul că era situată „în locuri tari”, prin bărbăția locuitorilor ei³ și datorită circumstanței că s'a aflat așezată la capătul expansiunii teritoriale a ambelor principate, a putut cere privilegii și garanții mai mari de independență. Organizarea ei primitivă a rezistat multă vreme puterii domnești, după cum a isbutit să înăture și pericolul asimilării ungurești, pe tot timpul așezării maghiare din jurul episcopatului de Milcov.

In ce constă această organizare primitivă a obștei vrâncene ? Am arătat mai sus cum grupările de oameni, care puteau servi de suport unei organizări administrative, se întemeiau pe legături de rudenie, — pe conștiința unei ascendențe comune.

Acum fapt nu trebuie ignorat nici atunci când va trebui să determinăm pe cei dintâi conducători obștești.

Curgătorii fiecărui dintre bătrâni, trebuiau să aibă în fruntea lor un conducător, sortit acestei situațiuni prin însuși hazardul nașterei. Este deci firesc să socotim că dregătoria de conducător al unei obștii cu caracter familial a fost ereditară.

Am avut chiar norocul de a găsi, după tipărireya documentelor din acest volum, un act extrem de interesant. Este o spîñă de bătrâni a satului Spinești, care cuprinde următorul pasaj :

¹ *ibidem*, n-le 94-96, pp. 151-154.

² P. Pont, *Statistica răzășilor*, p. 126.

³ V. no. 225, p. 188.

XXXVI.

„Ivanu, ficiară vătavului dinu Spinești, dinu cei șapte bătrâni au mersu și au luoatu fata vătavului dinu Bârsești și l'au pusu socru-său bătrenu mare în loculu lui“.

Iată dar un al treilea înțeles ce se dă cuvântului „bătrân mare“ : acela de dregător, de căpetenie. Ori, când deducțiunea logică impune necesitatea unei căpetenii, a cărei alegere să fie rezultatul legăturei familiare dintre toți curgătorii aceluia bătrân, existența unui dregător cu titulatura „*bătrân mare*“ este cum nu se poate mai plină de înțeles. Această demnitate aparținea însă titularului ca un bun propriu al său. El o transmitea urmașilor după moarte, o putea da zestre la căsătoria copiilor săi.

Descoperirea acestui document cu totul excepțional este de natură a aduce o contribuție prețioasă în studiul vechilor instituții, aruncând o rază de lumină și asupra fenomenului de formare a cnezatelor românești.

Același document repetă o informație referitoare la existența a șapte bătrâni mari, pe care a umblat la origină întreaga Vrance, confirmând în total cele susținute mai sus de către mine.

Cu trecerea generațiilor, cu evoluarea organizării dela familie la sat și noțiunea bătrânlui mare va fi fost schimbată poate, prin aceia de *vătav*, numire împrumutată din etimologia pastorală.

Când Vrancea a venit în contact cu domnul Moldovei ea s'a prezentat acestuia sub aspectul unor cete perfect organizate și mergând pe bătrâni. Legenda cu baba Vrâncioaia poate fi foarte ușor interpretată prinț'un fapt dovedit pe bază documentară. După cum curgătorii din Stroe, Dalica, Chirilă și Cristian s'au putut intitula în acte Stroe, Dalica, etc., ca și când bătrâni ar fi fost în viață și ar fi contractat personal, tot astfel cei șapte feciori ai legendei au putut fi reprezentați într'un efectiv contact al Vrâncenilor cu Ștefan cel Mare, prin urmășii lor, constituși în șapte cete, având fiecare, în fruntea ei, un bătrân mare, continuator al unuia dintre cei șapte bătrâni originari¹.

¹ Este totuș de remarcat că nici unul din documentele vrâncene, descoperite până astăzi, nu face mențiune despre Ștefan cel Mare. Nici chiar în procesul pentru dezrobirea Vrancei nu s'a spus un cuvânt despre vreun uric dela Ștefan cel Mare, după cum nu s'a vorbit nimic despre vreun fapt care să confirmă cât de puțin legenda. Care să fie oare vechimea acesteia?

După ce Vrăncenii s-au alipit Moldovei, faptul că erau o populație de hotar a putut face ca ei să fie menajați prin acordarea privilegiilor fiscale și judecătorești, despre care vorbește Dimitrie Cantemir în *Descrierea Moldovei*.

Legătura dintre Vrănceni și Domnie s'a făcut mai întâi prin starostele de Putna. Ceva mai târziu pare a se fi creiat dregătoria vornicului de Vrancea.

Această dregătorie, fără mare însemnatate, era punctul de plecare pentru obținerea rangurilor boerești. Vornicii de Vrancea nu purtau însă titluri de boerie. Cățiva poartă chiar titlul de postelnichel¹.

Nici unul dintre vornicii mie cunoscuți nu sunt băstinași. Astfel Ioniță Căpătan era originar din Odobești², Miron Dima era feciorul lui Dima, părcălabul Focșanilor și răzeș de Câmpuri³, Ion Avram era fiul lui Avram Tăbăcarul din Focșani, ctitorul bisericei Sfinții Voivozi din Tăbăcari⁴, Panaite Ciucă era chiar din alt județ și anume dela Tecuci⁵.

Un hrisov din Mai 1783, prin care se numește vornic de Vrancea Ion Avram, vine, în ce privește atribuțiile acestui dregător, cu date certe, în locul conjecturilor de până acum.

Vornicul de Vrancea este numit de către însuș domnul Moldovei, după alegerea hatmanului. El este subordonat hatmanului și dumnealor „staroști de ținutul Putnii, din poronca Domnii Meli”.

Sub ascultarea sa i se dau „panțirii⁶ și toți lăcitorii vrănceni”. Panțirii erau agenții de execuție ai vornicului⁷.

¹ V. no. 217, p. 170.

² V. no. 49 și 63.

³ V. no. 30 și 102.

⁴ Această referință genealogică se bazează pe o întreagă serie de acte ce vor apărea în volumul cu documente Odobeștene ce voră publică. În ce privește Avram Tăbăcarul v. D. F. Caian, *Istoricul Orașului Focșani*, p. 96.

⁵ V. Paharnicul Constantin Stoen, *Arhondologia Moldovei*, p. 416: «Ciucă, Moldoveni și răzeș dela ținutul Tecuciului; întâiu au eșit la boerie Panaite Ciucă, care au fost fiori comis la Alexandru Vodă Moruz, la Scârlat Vodă Calimah s-au făcut cluceriu, la Mihai Suțu în 1820 serdariu, iar la Ioan Voievod Sturza, ban»...

⁶ In Soveja se găsea un logofăt de panțiri. V. no. 139, p. 139.

⁷ Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, p. 51, 58.

XXXVIII.

Atribuțiile vornicului de Vrancea sunt precis indicate prin document și este de remarcat că despre atribuțiuni judecătorești se vorbește numai tangențial. Punctul asupra căruia se insistă este acela al supravegherei graniței. „Ori pentru ce oameni streini va găsi vornic acolo, să aibă a-i cerceta pre cu amăruntul ce feliu de oameni sănt și cu ce trebuie înțâmpinată înbă și cari nu va avea nici o îndreptari la mână, încredințat cum că sănt oameni buni, pe unii ca acie îndat și făr de nici oa smintea să-i trimată la dum, hatmanul cu toati celi ce să vor găsi asupra lor, trimițându și toată pricina lor în scris, cum și pentru alte pricini mai mari ce să vor tîmpla acolo să aibă numit vornicu a înștiința și pe dum, hatmanul ca să arăti Domnii Meli”...

In documente vedem pe vornicii de Vrancea, în special către sfârșitul secolului al XVIII-lea, îndeplinind și atribuțiuni judecătorești, delegați uneori de starostii ținutului¹.

Din punct de vedere al competenței teritoriale este de remarcat că Șindilarii, nefăcând parte dintre hotarele vrâncene, — cu excepția situației din vremea cotropirei boierești², — nu cădea în raza vornicului de Vrancea, ci în aceia a căpitanului de margine³.

La rândul lor și vornicii delegau pentru cercetări și alegeri de părți de moșie pe unii răzeși mai pricepuși, printre care figurează mai totdeauna *nemesnicul*⁴.

Acest dregător sătesc, succesorul vătavului, pare a fi căpetenia satului. El joacă rolul de frunte în procesele și deliberările obștești⁵ fapt ce ne face să credem că nemesnicul era ales de sat.

O sarcină foarte însemnată a nemesnicului este aceia de a răspunde vornicului de Vrancea birul domnesc⁶. În acest scop el este ajutat de unul sau mai mulți *vătămani*, de a cărora ge-

¹ V. no. 147, p. 101; no. 159, p. 106.

² N. Iorga, *Brodnicii și Români*, p. 13, no. X.

³ V. no. 198, p. 135.

⁴ V. n-le 167, 168, pp. 111, 112.

⁵ V. no. 161, 220, pp. 108, 179. Cf. Constantinescu și Stahă, *op. cit.*, pp. 71, 114, 119, 125, 126.

⁶ N. Iorga, *Trei documente vrâncene*, loc. cit., p. 54.

stiuine pare a fi în oarecare măsură, responsabil, deși aceștia sunt aleși nu de el, ci, fără îndoială, de sat¹.

Sistemul acesta administrativ durează până la Regulamentul Organic, care schimbă dacă nu organizarea, cel puțin numirea dregătorilor. În locul vornicului de Vrancea avem *privighetorul de ocol*, — viitorul administrator de plasă, — iar în locul nemesnicului și a vătămanului, *vornicul sătesc* ajutat de *polițari*.

Funcționarea normală a aparatului acestuia administrativ, subordonat Starostiei de Putna și Domniei, a șirbit treptat, treptat independența primitivă a regiunei. Vornicia Vrancei a fost instituția datorită căreia s'a păstrat noțiunea unităței și autonomiei vrâncene; ea a fost însă un factor determinant pentru șirbirea ei. Puterile din ce în ce mai mari ale acestui trimis al Domniei a micșorat importanța dregătorilor sătești, pe care i-a subordonat².

Apoi, zidirea mănăstirilor Vizantia, Soveja și Mira în imediata apropiere a Vrancei, cea din urmă din ele înzestrată de domnul Constantin Cantemir, în mod oarecum silnic³, cu moșii vrâncene, dă, mai târziu, ocazia unor îndelungate procese de cotropire între răzeșii vrânceni și egumeni. Aceste procese nu se puteau judeca „bătrânește”, căci mănăstirile nu puteau recunoaște jurisdicția vrânceană. De aci, seria proceselor vrâncene cu mănăstirile învecinate dinaintea Stărostiei și la Divanul Domnesc, fapt care consacră implicit dependența din ce în ce mai mare a regiunei față de scaunul domnesc.

La începutul secolului al XIX-lea nu mai rămăsese din autonomia străveche decât forma internă de organizare a colectivităței sătești și a colectivităței întregei Vrânci. Forma devălmașe

¹ *Ibidem*, p. 55: «vătămanu pus di sat».

Asupra faptului că un nemesnic avea mai mulți vătămani, vom publica în volumul viitor un document în care se spune: «nemesnic Purcel și vătămani lui».

² Din toate documentele vrâncene, ce public, se vede că vornicul de Vrancea apare cu mult în urma starostelui de Putna și că dela apariția lui multe din lucrările ce făceau staroșii trec asupra vornicului de Vrancea. Cel dințălu vornic de Vrancea mie cunoscut este vornicul Ilie, din 1636. V. B. P. Hașdeu. *Arh. Ist.* I, p. 93.

³ V. no. 62, p. 36; no. 64, p. 41.

de stăpânire a munților și faptul, probabil, al cisluirei pe ocol menținău încă o strânsă viață colectivă.

A trebuit să vie o împrejurare de o însemnatate deosebită, un conflict puternic de interes între colectivitatea vrânceană, pedeoparte și însăși scaunul domnesc, pedealta, pentruca vechea organizare să reînvie într-o formă extrem de puternică. O încercare îndrăzneață de a li se răpi Vrâncenilor chiar și pământul lor, stăpânit de ei din moși-strămoși, a dat naștere unei lupte pentru drept, de o măreteție fără seamă, poate, în istoria dreptului românesc.

In Ianuarie 1801, domnul Constantin Alexandru Ipsilant uzează de un mijloc obișnuit de cotropire al domnilor fanarioși și anume, pornind dela premiza că tot pământul Moldovei este pământ domnesc și nesocotind vechea stăpânire a răzeșilor, face danie vistiernicului Iordache Roset Roznovanu, întregul ocol al Vrancei, „ce iaste cu sate pe dânsul, care au rămas din vechile vremi dreaptă moșie domnească, nedată danie nimăriu”¹.

Lupta se angajează în condițiuni cu totul inegale. În afară de marea influență ce avea în divan marele vistiernic, după cum se vădește mai târziu, însăși domnii Moldovei, care s-au pronunțat în litigiul dintre Vrânceni și adversarul lor, erau direct interesați în procesul pe care-l judecau. Atât Constantin Alexandru Ipsilant cât și Alexandru Moruzi, în cele din urmă, după eșirea lor din domnie, se dau pe față și figurează ei însăși ca părtași alătura de Iordache Roset Roznovanu în proces cu Vrâncenii². La lumina acestei constatări atât dania pe care o face Constantin Ipsilant cât și hrisovul de întăritură din 28 August 1803 al domnului Alexandru Moruzi³, apar fapte samavolnice și de cinică rea credință. Cum ar fi putut să câștige dreptate Vrâncenii în timpul cât au ocupat acești doi domni scaunul Moldovei!

Starostele de Putna și vornicul de Vrancea se pun în serviciul exclusiv al vistiernicului. Lî vedem achiziționând pentru acesta, personal și prin interpuși partea boierească, pe care o avea în Vrancea neamul Lipăneștilor⁴, din care, după bunică,

¹ Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, p. 40.

² V. no. 223, pp. 181, 183 și 184.

³ Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, p. 45.

⁴ V. no. 213, p. 151.

se trage Innaltul Regent Buzdugan¹. Mai târziu, chiar sub domnia lui Scarlat Alexandru Calimah, vornicul de Vrancea Toma Stamatin și starostele Enacache Pruncu sunt acuzați de Vrânceni că, prin abuz de putere, le-au sustras documentele!².

Vrâncenii, față de aceste împrejurări, au trebuit să-și creieze din nou o administrație autonomă, băstinașe. Totul se subordonă procesului și „făcând sfat între toate satele Vrâncii”, aleg pe părintele Șerban Bălan din Năruja, pe Toader Tărde din Spinești și pe Constantin Taftă din Negrilești și-i fac „vichili răspunzători din partea tuturor Vrâncenilor, ca să stea la giudecată pâră să va isprăvi tot lucrul giudecății, după dreptatea ce se va afla” și afirmând incredere deplină în aleșii lor, Vrâncenii adaugă: „Deosebit de să va întâmpla sau de bine sau de rău, noi să fim răspunzători la toate și la cheltueli, noi toate satele Vrancei”³.

Interesul colectiv deșteaptă o viață colectivă intensă. Satul devine o ființă vie, ca și obștea Vrancei întregi. Sfatul tuturor satelor vrâncene începe să funcționeze în mod regulat în timp ce „vichilii Vrancei” iau în mâinile lor greaua răspundere a purtării procesului, pe care-l duc la bun sfârșit.

Nu insistăm asupra desbaterilor procesului în sine. Cele două anaforale publicate în acest volum nu au nevoie de comentarii, aci⁴.

Importanța mare a acestui proces „al dezrobirei Vrancei” este aceia de a fi determinat la începutul secolului al XIX-lea alcătuirea unui sfat a toată Vrancea, purtător de grije al intereselor obștești. Viață colectivă intensă ce a luat naștere în „republica” lui Dimitrie Cantemir a scos la iveală o organizare de mult dispărută și a imprimat o formă de proprietate colectivă cu totul aparte, despre care am vorbit în treacăt mai sus și asupra căreia voi reveni pe larg în volumul viitor, destinat în special, Vrancei din ultimul secol.

A. S.

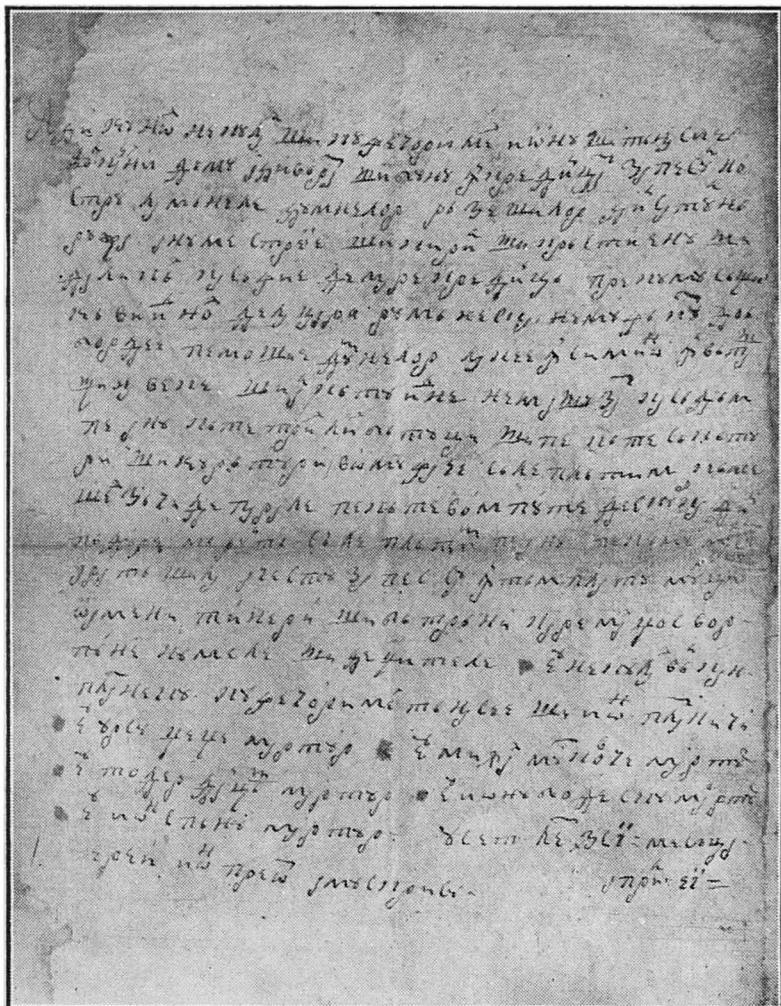
¹ V. no. 95, p. 63, nota.

² V. no. 217, p. 164.

³ Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, pp. 70, 71.

⁴ Este de remarcat însă că sub domnia acelaiaș domn, probabil grație unor intervenții de pește hotarul jărel, este necesar ca divanul domnesc să fie întrebat dacă bine s'a judecat când s'a restituit Vrancea, locuitorilor vrâncen-

DOCUMENTE.

Zapisul de așezare al Vâlcănilor în Vrancea.

1702, Aprilie 15.

Hrîsovorul Vrâncenilor dela Grigore Ghîca Vodă.

1736, Septembrie 20.

PARTEA I-a

(1443—1800)

1. 6951 (1443), Iunie 20. — Regest. —

„Uric dela Ștefan Voievod, bătrânul din 6951, Iulie 20, întăritura lui Vlașiu Crețăscul, pe moșiiile lui din Cașin, între carele este și la Vrancea siliște Albiana”.¹

Anaforaua din 1813 Martie 1.²

2. 6953 (1445), Avgust 8. — Regest. —

„Hrisov dila Ștefan Vodă, domnu pământului Moldaviei, prin cari dăruiește dum. boerului Uana Urecli³ și tot neamului dums (ale) în pământ Moldavii satili pi Putna, anumi undi esti Stan Hărțăgan, unde-i casa lui Milcov⁴ și Andreeș, pi din sus di Orlandanii⁵ și de Căliman⁶”.

Arh. St. Iași. Tr. 196, op. 219, dos. 29, fila 17.⁷

¹ Nu este cunoscută Albiana, ca numire geografică în Vrancea. Poate să fie o remîniscență Albianu, localitate sărată în comuna Spinești, Dealul Poienet sau Alghianu numit și Albianu, părău ce udă teritoriul comunei Potana din Vrancea și care se varsă în Putna. *V. Marele dicționar geografic al României I* pp. 42 și 52. —

² V. mai jos : Partea II-a. Cp. Arh. Stat București, *Cond. Asachi I*; Cp. și Cr. Col. Acad. Rom. 1911, 119; *Uricariul VI*, 214; Gh. Ghîbănescu, *Surete și izvoade XX* colecția manuscrisă No. 386 cu mențiunea : Acte Sturzești, suret din 7241 (1733) scris de Pavel Grămăticul.

³ Asupra boerului Oană Ureachi, v. Mihai Costăchescu, *Despre neamul de boeri moldoveni Ureche*. Iași 1928 și Cercetări istorice An. IV Nr. 1.

⁴ Nîlcov. Regestul este dinadins neconform originalului. Intr'un proces dintre Vrănceni și mănăstirea Mera pentru pământul dela nord de gura Reghiului pe Milcov, cei dințât au căutat să localizeze documentul prin înlocuirea numelui de Radu cu acela de Milcov.

⁵ Orlandanii, probabil o eroare de traducere din slavonește.

⁶ Căliman, sat din comuna Vîdra, Vrancea.

⁷ V. *Uricariul IX*, 137; Melhisedec. *Notițe arheologice*, pp. 97—101; N. Iorga, *Vrancea și Vrăncenii*, Conferință, Tip. Cultura Neam. Rom. p. 22.

N O T Ā

Acstea două prime documente au provocat vestita controversă, dacă Vrancea a fost moldovenească înainte de Ștefan cel-Mare. (V. Hașdeu, *Ist. critică a Rom.* I. Buc. 1875, p. 10 și Melchisedec. *Notițe ist. și archeologice*, Buc. 1885, p. 97).

Avem tot cuvântul de a pune la îndoială faptul că acest uric din 6953 ar fi referitor la Vrancea și anume pe următoarele considerații :

1. Documentul nu mai este confirmat prin nici o altă dovadă istorică. Numele lui Ureche, presupusul stăpân al mai multor sate din Vrancea, n'a lăsat nici-o amintire, în această regiune păstrătoare de tradiții și de documente vechi.

2. Cătunul Andriăș, care ține de comuna Reghiu, nu este situat pe apa Putnei, ci pe aceia a Milcovului, iar lângă el, de partea cealaltă a Milcovului în Muntenia, se află comuna Andreiaș. Numele Andreiaș trebuie să vină dela una și aceiaș persoană pentru ambele sate despărțite prin Milcov. Din hotarnica

Arhiva, org. soc. științifice și literare din Iași, Anul VII, no. 5 și 6, p. 253; Dîm. F. Caian Istorico-geografic al României, V, p. 141; Arh. St. Iași. Tr. 410, op. 446, dos. 16, fila 116; Tr. 518, op. 562, dos. 24, fila 34; Condica de anaforale, 15, 403. Mihai Costăchescu, op. cit. p. 12.

Iată documentul, aşa zisul uric al vrâncenilor, în extenso, astfel cum a fost citit de episcopul Melchisedec, în August 1883, la mănăstirea Soveja, unde îl-a adus un preot din Vrancea (V. op. cit. p. 97) :

Cu milă lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, Domnitorul Țării Moldovei. Facem cunoscut cu această foaie a noastră tuturor celor ce vor vedea sau vor auzi ceeașa-se, cum că acest adevarat și credincios al nostru Pănu Oană Ureche a slujit înainte răposatului întru sănătatea tatuului nostru, drept și credincios, iară astăzi către noi slujește drept și credincios. Deci noi văzând a lui dreapta și credincioasă slujbă către noi, l-am dăruișt cu o deosebită milă a noastră și l-am dat din pământul nostru al Moldaviei satele de pe Putna, anume unde a fost Panul Hăjăban, unde a fost casa lui Radu și Andriăș, mai sus de Andriăș (călăman). Toate acele mai sus scrise să-i fie lui dela noi uric cu tot venitul, lui, copiilor lui, care va fi mai de aproape, nestricat niciodată în veci. Iară hotarul acestor sate să fie pe vechiul hotar, pe unde din vecie au apucat. Iară în aceasta este credința Domniei mele mai sus scrisului Ștefan Voievod și credința boerilor noștri, credința panului Neagoe logothetul, credința panului Petru Hudiță și a copiilor lui, etc...

cu data de 1806 Iulie 3, a moșiei Andreiaș din Muntenia,¹ astăzi proprietatea d-lui maior Orleanu ca și din celelalte acte înfățișate de Vrănceni odată cu acest uric în procesul lor cu mânăstirea Mera,² rezultă cu evidență că nu există nici o legătură între aceste sate și familia Ureche.

3. Proprietatea vrănceană fiind până astăzi proprietate devălmașă, răzăscă, existența unui boer, stăpân peste câteva sate, apare foarte puțin probabilă.

4. Vrăncenii s-au servit de acest act atât în procese pe valea Milcovului (Andreiaș) cât și în procese pe valea Putnei (Căliman), fără a fi putut vre-o dată să-l localizeze, (v. mai sus p. 2 în notă, *dosarele Arhivei Statului din Iași*).

5. Încă și astăzi se păstrează tradiția că pe vremea procesului Vrăncenilor cu boerul Iordache Roset Roznovanul, ei ar fi cumpărat acest act dela cineva din orașul Roman, pentru că nu cumva, din cauza asemănării de nume, să constituie, odată ajuns în mâinile adversarului lor, o dovadă că Vrancea ar fi fost cândva pământ domnesc. Fapt este că în cursul acestui important proces, al scoaterei Vrancei din boeresc, proces terminat în 1817, actul acesta n'a fost înfățișat de nimeni dintre Vrănceni. Deabia în procesul dintre „neamul Bouroșesc“ și mânăstirea Mera documentul apare în 1832, (v. mai jos *Partea IV-a*), când răzeșii au pretins că el se referă la moșia de pe valea Milcovului, dela gura Reghiului în sus, dar n'au putut face dovadă, nici că există vre-o legătură juridică între ei și Oana Urecli, nici că moșia din uric cu moșia litigioasă ar fi identice. Documentul este apoi înfățișat în 1839 din partea răzeșilor de Căliman, de data aceasta pentru un alt pământ depe valea Putnei (v. mai jos *Partea III-a, Documentul din 1837 Septembrie 13, Arh. St. Iași Tr. 518, op. 562, dos. 24, fila 34*).

3. 7015 (1507), Februar 25. — Regest. —

„Un uric dela trecutul domn Bogdan Vvod. din veleat 7015 Fevr. 25 și tălmăcindu-să de s'au scos di pi sărbii și s'au făcut

¹ V. mai jos : *Partea III-a*.

² V. mai jos : *Partea IV-a*,

suret, scriind pe cum are Andrieș Lepădatu moșii acolo în Vrancea, un sat anumi Păuleștii cu alți răzăși".

Din hrisovul din 7226 Decemvr. 2.¹

NOTĂ.

In legătură cu acest uric dela domnul Bogdan voevod mai cunoaștem încă alte trei mărturii :

1. Regestul publicat în Gh. Ghibănescu. *Surete și isvoade*, vol. XXI, p. 87: 7015 Februar 25. Un hrisov dela Bogdan voevod prin care arată că dă danie și miluire lui Trifan și Ion Rictor, slugile domnii sale, o săliște în Vrancea, ce să numește Păuleștii.

2. In hrisovul dela Radu Mihnea din 7125 Ghenari 28 (v. mai jos no. 16) ni se spune iar de un „uric ci ari el Trifan di danie și miluire dela bâtrânul Bogdan voevod”.

3. In anaforaua divanului domnesc din 1813 Martie 1 (v. mai jos *Partea II-a*) se vorbește de o mărturie cu data de 1804 Ghenari 8, înșățită de vornicul Iordachi Rosăt din partea unui preot Ion din Vrancea „pentru un ispisoc dela domnul Bogdan voevod, cuprinzător pe satul Păulești din Vrancea, cari s'au dat lui Ion și lui Trifan, cum că au mărturisit acel preot, că acel ispisoc l'au apucat și el dela părintele său, dar cu ce pricină s'au aflat la dânsii, sau neamul ce ar fi curs dintr'acele două nume cuprinse prin ispisoc, nici o incredințare n'ar fi putut să dea după atâta somă de ani trecuți, care ispisoc l'ar fi dat în-săși preotul cu alții împreună, lepădându-se de pretențiile ce făcea”.

4. 7016 (1508), Fevr. 19. — Regest. —

„Ispisocul domnului Bogdan Voevod din anii 7016, Fevr. 19, în carile să cuprinde că o Drăgălina, fata Nastasii, nepoată lui Nan cluceru, au vândut tot sat Muncelul di pi Zăbrăuțu, ci l-au avut după drept uricul moși-său lui Nan cruceru, lui Dragomir

¹ V. mai jos doc. din 7226, Dec. 2 și cp. Arh. St. Iași Tr. 1765, dos. 11, ffa 43.

Munceleanu, în care zice să i să urmezi stăpânire după vechile hotără, iară altele sămne nu pomenești decât nume pe Zăbrăuțu".

Din hotarnica din 1815, lulii 8. Colecția mea.¹

5. 7063 (1555). — Regest. —

„s'au mai găsit un zapis la niamu Gugoilor,² din liat 7063, carili scrii că Tofana, fata Sâmzienii, nepoata Latii, au vândut lui Gugoiu o parti în Lunca Largă și măcar că și aceasta vine în cuprinsul celor trii bâtrâni Straoa, Itul și Bogdan și după hotăritura lui Antohi Luță³ vornic de poartă, trebue să dè tot pisti Creminet⁴".

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 5, fila 5 și doc. no. 6, fila 13.

6. Fără veleat (1568—1572) (?). — Regest. —

„Ispisoc de cumpărătură ce el (Nechifor i frati săi Badiul i Flore)⁵ au avut dela Bogdan Vodă, ficiar lui Alicesandru Vodă, pentru o parte de ocină din giumatate din sat Păuleștii, din a treia parte, a treia parte din giumatatea cea din sus, la Vrancea, în ținut Putnii, ci el singur au cumparate di la rudeniile lui Cândea sîn Bobean, nepotul lui Trifan,⁶ drept 150 di zloți tăărăști și 50 de oi".

Colecția mea.

¹ V. mai jos doc. no. 13.

² Gogoșul, cătun în județul Putna, com. Răcoasa, pl. Zăbrăuțului. În trecut se numea Tămășești (!). V. *Marele dicționar geografic al României*, III, p. 584.

³ V. mai jos, doc. din 7274, Matu 24.

⁴ Creminetul sau Criminețul, pârâu, izvorește din munții Sovejel și după ce udă comunele Soveja și Câmpurile, județul Putna, merge de se varsă în Șuștea din sus de Câmpurile de Jos. V. *Marele dicționar geografic al României*, II, p. 760.

⁵ V. hrisovul lui Radu Vodă din 7125, Ghenari 28, mai jos no. 16.

⁶ V. regestul din 7015, Februarie 25, mai sus no. 3.

Acest Trifan va îi avut țumata din Păulești și anume țumatarea cea din sus, lui Ion Rictor rămânându-i țumatarea din Jos. Faptul că acest Cândea sîn Bobean, nepotul lui Trifan vine a treia parte din a treia parte, dă naștere presupunerei că Trifan a avut 3 fețori, din care unul anume Bobean, a avut și el alii trei fețori, dintre care unul Cândea face vânzarea de față.

7. 7080 (1572), Fevr. 14. — Regest. —

„Suret scos di pi un zapis din 7080, Fevr. 14, ci arată că au fost sărbesc și că esti față, scris cu slova dumisale logofătului (Costachi Conachi) cuprinzătoriu pe o săpătură, cari au făcut Dragotă de Străoani, iară Dragotă au vinitu cu carti domnească și au strâns 20 oamini bătrâni și au arătat că Dragotă au făcut acea săpătură din Gura Albii¹ ci esti din sus Podul Epiei și au cumpărat Dragotă acea săpătură dinaintea lui Golii, starosti de Putna“.

Din jurnalul no. 104 din 25 August 1833 al giudecătorilui ținutului Putna. În colecția mea.

8. 7092 (1584), Noemv. 14.

Suret de pi o bucată de ispisoc vechiu, pe sărbie, de la ci domn nu să știi, fiind lipsă dintr'insul o a triea parte, scris de Cozma, dar unde nu să cunoaște, fiind rupt la locul acela, la let 7092, Noemv. 19.

Eu ... (lipsă) ...² cu mila lui Dumnezeu, domn țării Moldavii, precum au venit înaintea noastră și înaintea boerilor Moldovei, slugile noastre Toader vătav și Tălâmbă și Ion ... (lipsă) ... cu mari jalobă și cu mari mărturie și cu împregiuraș ... (lipsă) ... și din gios zicând că ispisocul ci l-au avut de la Tânărul Ștefan Vvod ... (lipsă) ... pî o poiană ce-i în Vrancea, ci să începi³ din Boureni ... (lipsă) ... și de acole ... (lipsă) ... iar ei au perdit ... (lipsă) ... pân ... (lipsă) ... munteni în Vrancea ... (lipsă) ... Ioan Vvd. ... (lipsă) ... a lor bună mărturie și a megieșilor de prin pregiur ... (lipsă) ... și mai din gios, noi încă aşijdere am dat și am întărit slugilor noastre ... (lipsă) ... mai sus numitelor soților sale ace mai sus numită poiană ... (lipsă) ... să ste de faț.

¹ Alba, părău pe teritoriul comunei Răcoasa, județ. Putna. V. *Marele dicționar geografic al României*, I, p. 34.

² Petre V Șchiopul.

³ De la cuvântul „să începi“ în jos, ispisocul începe cu altă mâna și altă cerneală. (Nota traducătorului în copia originală dela Arhive).

Domnu au poroncit.

Stroici vel logofăt
Au învățat și au iscălit

De pe sârbie pe limba moldovinească
am tălmăcit la anul 1804, Ghenar 7
Polc. Pavăl Debrici ot mitropolie

S'au trecut supt no. 1398.

Arh. St. Iași, Tr. 1765, op. 2014, dos. 11, fila 287.

(9) 7092 (1584), April 18. — Regest. —

„Ispisoc dela domnul Petru Voevod¹ prin care dă și întărește lui Broștoc,² starostii de Putna, înpoțtriva a 4 cai grași, un loc pustiu, în ținutul Putnii, între Vrancea³ și între Sușița, pe amândoă Vizăuțele, din muntele Ghergheleului, până în dialu Sușițăi, cât este loc domnesc”,⁴ ⁵

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 31, filele 18 și 82.

10. 7095 (1587), Iulie 19. — Regest. —

„Suret di pi un ispísoc din let 7095, Iuli 19, a domnului Petru Vvod, neîncredințat de niminea, prin care scrii că un Șan

¹ Data acestui ispísoc constituie o nouă doavadă că Grigorie Urechie găsește când scrie că Petru Vodă Schitopul s'a urcat în scaun, în cea de a treia domnie a sa, la 7092 (1584), Octombrie 17.

² In restul dosarului din Arhivele Statului se mai găsește pe lângă Broștoc, Broștoci și Boștoci.

Se pare că acesta ar fi dărât sau vândut pământul de care este vorba aci mănăstirei Vizantea.

³ Se poate deci afirma cu certitudine că Vrancea nu se întindea dîncolo de Sușița, în secolul al XVI-lea. Este foarte probabil că nu s'a întins nică odată până la Cașin, v. mai jos no. 21, Ispisocul mănăstirei Soveja din 7155 (1647): „unde să hotărăște Vrancea”.

⁴ In procesul cu vîstiernicul Iordache Rosăt, când toată țudecata s'a învărtit în jurul chestiunei dacă Vrancea este sau nu moșie domnească, acest „cât este loc domnesc” ar fi constituit o mărturie prețioasă.

⁵ V. mai jos: Partea IV-a. Procesul obștei Găuri cu mănăstirea Vizantea.

(sic !) și cu sămințiea lui, cu Pătru și Rugină¹ cu sămințiea lui s'au pârât cu Drăgoiu și cu fratili său Stan și Stănilă pentru un locu din Gura Albii, undi cadi în prund de îmbi părțili Albii² în Podul Epii, zâcând cum că li esti lor moșii și să cuprindi acel locu cu un uric dela Ștefan Vvod. cel bătrân. Deci cercând au aflat că nu agiungi acel loc cu acel uric, că uricul li spuni, câmpul Sușății și Poiana lui Ilieș și că s'au dat rămași pi Strășină (sic !) cu toată sămințiea lui“.

Din jurnalul no. 104, din 25 August, 1833, al giudec. ținutului Putna.

11. 7120 (1612), Mart. 9. — Regest. —

„Ispisoc de la Ștefan Vvod. întăritor călugărilor de la schitul ce să chiamă Vizantiea, pe tot locul de pe amândoă Vizăuțale, din gura Vizăuțului celui mic până la dealul Răchitașului din ispisoc de cumpărătură dela Petru Vodă și dela Aaron Vodă“.

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 31, filele 18, 82 și 94 verso.

12. 7120 (1612), Aprilie 3. — Regest. —

„Zapis din 7120 (1612), Apr. 3, cu care vinde Fetița cu Bâzul, nepoți Gârdișoai, în Călimanu, din apa Putnii,³ până în Putna și peste Putna până în vârful Măgurii“.

Din Docladul din 1837, Sept. 13. V. Partea III-a.

13. 7121 (1612), Dechemv. 25.

Un ispisoc den anii 7121, Dechemv. 25, dela domnul Ștefan Voievod că un Mihul Fauru au cumpărat dentr'această moșai (Muncelul), parte lui Lupu în 110 zloți tătărăști, pe carele Lupu il adeverescu toți răzășii că iaste unul dintre cinci fiori a Herăscului, cari Herăscu au fost unul dentre 6 fiori, ce au avut Dragomir Muncleanu.⁴

Din hotarnica cu data de 1815, Iulie 8. În colecția mea.

¹ V. ispisocul mânăstirei Soveja din 7155, Noemv. 17, mai jos, no. 21.

² Alba, pârâu pe teritorul comunei Răcoasa - Putna. V. *Marele dicționar geografic I*, p. 34.

³ Câteva rânduri mai sus, în acelaș doclad : „din apa Vizăuțul și peste Putna“.

⁴ V. mai sus doc. no. 4.

14. 7121 (1613) April 25. — Regest. —

„O carti sârbească dela domnul Ștefan Vvd, tălmăcită di Gheorghi Evloghi dascal, prin cari arată că un Jurja cu frații lui, feciorii lui Blaj și Gavril ficiaru Mărichii, nepoții lui Coman, au avut giudicată cu Bădilă și cu Buda, ficiarii lui Bodin, pentru giumatati di poiană, ci să chiamă Vizăuțul, parte din gios și cer-cetând domniea sa giudecata între dânsii, dacă au văzut ispisocul di cumpărătură dela Petru Vvd., i-au îndreptat ca Bădilă și Buda, ficiarii lui Bodin, să ţii ace giumătăti di poiană, luându-și dela ei firăii (sic !) 12 sloți.

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 31, fila 78.

15. 7122 (1614), Iulii 2. — Regest. —

„Copii încredințată la 31 Dechemvrie 836 di pi zapisul Salomii Mărițăneasa i alți curgători din bătrân Lata din Câmpuri, dată la mâna nepotului lor Ivașc Cârjău și a giupănesii sale Mariea, fata lui Verdiș, pentru vânzarea părții de moșai di pi Sușița, la Câmpuri, din gura Creminicului până în Valea Bouului și Runcu și până în muntele Zboinii, precum și toati părțili din siliștile de gios din Verdea și din Răcoasa“.

Din jurnalul no. 163, din 13 Iulie, 1839, al giudec. ținutului Putnei.¹

(16. 7125 (1617), Ghenar 28.

Ispisoc de la Radul Vodă, prin care întărește lui Nechifor și frati-său Badiul i Flore, cumpărătura ce au avut pentru o

¹⁾ Cp. Hrisovul dela Mihai Grigore Sturza Vvod din 2 Oct. 1840. Condică de documente a moșiei Câmpurile no. 183. Proprietatea d-lui Alex. Zissu. Acelaș document este rezumat și în jurnalul no. 104 din 1833 al giudecătoriei ținutului Putnei, aflat în colecția mea, în cuprinderea următoare:

O copie după altă copie din let 7122, Iulii 2, adîverită de dum-lui căminarul Iancu Anghelichăi, scoasă di pi cea adîvărată, în orginal, cî să găsăști la dum-lui, prin cari să cuprindă că Salomiea Mărițăneasă, Anașmica și Conda-chiea și nepoatili lui Dan Golia vornic și a Palaghii, cî să trag din bătrânul Rugină din Câmpuri, scriu că au vândut lui Ivașc Cârjău și giupănesă sali Mariea fata lui Verdiș, părțile lor de ocină și moșiea di pre Sușița la Câmpuri din Gura Creminicului și pără în Valea Bouului și Runcul și până în munțat Zboinii drept 120 galbeni și tot ele îl-au mai vândut părțile lor, căci îl să vor alege din sălăște de gios din Verdea. și din Răcoasa, cu tot venitul de toate locurile drept 69 galbeni și 39 stupi matci.

parte de ocină din giumata din sat Păuleștii din a treia parte a treia parte.¹

Noi Radul Vvod, domn țării Moldaviei.

Iată au venit înainte noastră și înainte lor noștri boeri Nechifor și frati-său Badiul i Flore și au adus înainte noastră mulți mărturi megieși oameni buni și s-au jăluit nou cu mari jalobă și au mărturisit acei mărturi, arătând ispisoc de cumpărătură ce el au avut dela Bogdan Vodă, ficiar lui Alicesandru Vodă, pentru o parte de ocină din giumătate din sat Păuleștii, din a treia parte a treia părți din giumătati ce din sus, la Vrancea, în ținut Putnii, ci el singur au cumpărate de la rudenile lui Cândeal sin Bobean nepotul lui Trifan drept 150 di zloți tătarăști și 50 de oi, din uric ci are el Trifan di danie și miluire dela bătrânul Bogdan Vvd. și acest ispisoc de cumpărătură ci mai sus s'au zis, l-au prăpădit el când au intrat în Vrancea Hridoși Raci Giurge² și au robit și au ars. Atunce au triimis către domnul jalobă și mărturii încredințată. Pentru aceasta dar, i-am dat și i-am întărit acestor mai sus arătași lui Nechifor și fratelui său Badiul și Florei, pi ocină din giumătati de sat Păuleștii din a triea părți a triea părți, cari i-am dat dela noi uric de cumpărătură cu tot venitul nerăsuț niciodată în veci și nimi să nu aibă amestec împotriva acestii cărți a noastre. S'au scris în Eșि la let.

7125, Ghenari 28.

Domnul au poroncit

P. D.

Precum s'au putut, s'au tălmăcît di mine.
Ioan Paisie (?).

Divanul di apelații a țării de gios.

Di pi originalul acestui sărbesc tălmăcindu-să acesta de cătră D-lui Pahr. Ion Vlădovici, precum în desupt iscălitura sa adeverește, după cerire ce prin jalbă au făcut dum. caminar

¹ V. Arh. Statului Iași. Regest. Tr. 1785, op. I 2035, dos. 483, fișa 145; Tr. 1785, op. I 2035, dos. 33, fișa 45.

² Racă Giurge, probabil Rață Gheorghe, unul din generalii lui Mihai Viteazul. (Inf. D-lui Sever Zotta).

Ghiorghe Lipan, să încredești cătri divan cu iscăliturile cilenurilor și punire pecetii.

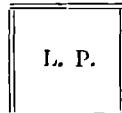
Iscăliți: Catargiu Vornic, Ion Costachi pit., Bran ban.

Director, Stamate

Secția I

Nr. 1897.

834 Maiu 12.

Arh. St. Iași. Tr. 1765, op. 2014, dos. 11, fila 46.

17. 7125 (1617), Mart 9.

Suret de ispisoc de la Radu Vvd., tălmăcit de Evloghii, întăritor mănăstirii Vizantia pe tot locul ci esti pe amândoă Vizăuțele din gura Vizăuțului celui mare până la dealul Răchitașului.

Arh. St. Iași. Tr. 806, op. 916, dos. 31, filele 18, 82 și 95.

18. 7108 (1600), Iuni 22.¹ (7129?). — Regest. —

„Ispisoc dela Alecsandru Ilieș Vvod, întăritor monastirii Vizantia, unde este hramul Innăltărei cinst. Crucii, pe tot locul care esti pe amândoai Vizăuțele, din gura Vizăuțului celui mic, până în muntele Răchitașului, din ispisocul de cumpărătură ce au rugătorii călugări dela Petru Vvd,² dela Aaron Vvd și dela Ștefan Vvd,³ care au fost cumpărătură lui Broștoc, ce au fost staroste de Putna, în copie adiverită de Evloghii“.

Arh. St. Iași. Tr. 806, op. 916, dos. 31, fila 18 și 82.

19. 7150 (1642) — Regest. —

„Un zapis din 7150 (1642) pentru niște săpături făcute cu sapa din codru meriu, ci au cumparat un Grigori Curteanul din Căliman de la un Nedelcu sîn Marinici, nepot lui Giurcă ot Gărdișăi“. ⁴

Din docladul cu data de 13 Sept. 1837. Mai jos: Partea III-a.

¹ In anafora, mai jos Partea IV-a, e trecut cu data 7102. Data reală nu poate fi decât 22 Iunie, 1621 (7129), când a domnit Alexandru Ilieș, posterior întăriturătorul Ștefan Vodă Tomșă.

² V. mai sus no. 9.

³ V. mai sus no. 11.

⁴ V. Gărdișoaia, mai sus no. 12.

20. 7154 (1646), Iulie 23. — Regest. —

„Ispisoc dela Vasilie Vvd. întăritor igumenului dela monastirea Pângărații, ca să aibă a apăra tot hotarul monastirii Vizantii, nimini să nu aibă a umbla cu dobitoace prin fânaț, nici să aibă a così pe acel hotar“.

Arh. St. Iași. Tr. 806, op. 916, dos. 31, filele 18 și 82.

21. 7155 (1646), Noemv. 17.

Copie de pe suretul ispisocului dela Vasile Voevod prin care întărește cumpărăturile făcute de Matei Basarab dela răzeșii din Soveja și din alte locuri.

Adeca au venit înainte noastră și înainte boerilor noștri a Moldovei, mari și mici, slugile noastre Irimie Dabije, i Ipate, i popa Dumitru, i Grigore Toader, i Petriman, i Mieriți, i Ioan Podobitul, i Dumitru, i Furdean, toți nepoți și strănepoți a Itului, i Pătru Rugină¹ bătrânul, de a lor bună voe de nimine săliți, nici asupriți, și au vândut a lor driaptă ocină și moșie, ce au avut ei o a patra parte din sat Soveja, în ținutul Putnii, din parte Ungureanului, în deal pe pârâul Cârligaților, pân la curmătura Sovejiei, unde să hotărăște *Vrancea*.² Aceia au vândut ei pre iubitului din inimă fratelui domnii mele Matei Basarab Vvod, cu mila lui Dumnezău, domn țării Ungrovlahiei, drept una sută cinci zeci galbeni ungurești, bani gata.

Și pentru aceia și, au venit înaintea noastră și înainte boerilor noștri, Grigore sîn Ion Bogdan, i Dănilă, i Pricopie sân Vasile Rugină și alți, tot nepoți lui Rugină bătrânul, i Grigore Pojăscu, i sora lui Marica și fecioru lui Botici, biv vornic și feciorii lui Ionică, nepoți Anghelinei, i Mihai sîn Grozav, nepot lui Andrei, i Bălan sân Andrei, i Toader sîn Marica, nepoții lui Andrei, i Andronic, i Vasile Pojan (?) vătav, i Balica, i Avraam sân Arvat i toți nepoții Ilcăi și Dabija pârcălabul i frate-său (?), Irimia i Bârlădeanu sân Drăguțului biv vornic, i Mărica fata Frățilesăi, i Vasile Conorodici, i Nedele sora Frățilesăi, i Nedele fata Ionițăi, i Dimitrașco cu surorile lui, fii Cozmei, i Ionichie,...?

¹ Pătru Rugină — v. mai sus no. 10.

² Unde să hotărăște *Vrancea* — v. mai sus no. 9.

Dumitru ficiarrii Lupșei, i Bogdan, i Haret sîn Ioniță, i Rugină, i Buțurca sîn Rugină, toți nepoții lui Bogdan, strănepoții lui *Pătru Rugină*, iarăș de a lor bună voe s'au vândut a lor dreapta ocină și moșie, a patra parti ce au avut ei dintr'acelaș sat Soveja, partea Bogdăneștilor, pre iubitului frate domnii mele de sus scris, drept una sută cinci zăci galbeni ungurești.

— Si pentru aceia tij, au venit înainte noastră și înaintea boerilor noștri, Negrea din Vrancea¹ și Ion sîn Ivănesăi și frati-său Toader, Istratie sîn Mangul i soru-sa Maria, i Bejan, i Tudosă sîn Maria, i Pricope cu soru-sa, i Mitodi sîn Stăni, i Marica sora Negrii, i Costandin, i Tudosă, i Ioan Bâtcă, i Pătrășcanu, i Gavril, i Cheroacă, i Patrașco, i Vasile Baciolei, toți nepoții lui *Pătru Rugină*, iarăș de a lor bună voe s'au vândut a lor dreaptă ocină și moșie ce au avut ei a patra parte dintr'acelaș sat Soveja, parte Ungureanului, bătrân² din săliștea Sovejiei, însă pe părâul Dobromiriei, pe unde să împreună cu locul domnesc până la Tiua aceia au vândut ei iarăși fratelui domnii mele de sus scris, drept 146 de galbeni ungurești.

— Si pentru aceia tij, au venit înaintea noastră și înaintea boerilor noștri One, i popa Murgul, i Irimia, i Elisafta, i popa Buzinki, i Dochiea, i Machedon, i Ioan Gealepul, i Drențea, i Porcar, i Cozma, i Muștrață, i Slav, i Neagul Straoa, i Baniciu, i Ioan Podobitul, i Ioan Budăescul, i Echim, i Toma Dadurcă, i Ioan Pahnă, i Tudoran, i Ioan Țăfe (?), i Toma, i Agapie Ciorca, i Vasile Lăduncă, i Vasile Nichitiu, i Istratie, i Vasilie, i Petre, i Apostol Vrabie, i Ioan Rugină, i Zăbräuțu, i Ioan, i Isaia, i Cioban, i Irimie, i Toma Găvan, i Costanda, i Tudora, i Ignat, i Grigorie Murda, i Opre, i Tudora, i David, i Pogor Luca, i Toader, i Simion, toți nepoții și strănepoții lui *Pătru Rugină* de a lor bună voe, i-au vândut a lor dreaptă ocină și moșie, ce au avut și ei a patra parte dintr'acelaș sat Soveja, tot bătrânlul lui Străulești, din Vădurele până la părâul Ghirodie, suplă Răchitiș și în alte ape Pioa, cari care curgeau de la Pioa și pe lungul până la Planina (?) domniască, ce se numește Zboina. Aceia au vân-

¹ Negrea din Vrancea — cător al schitului din care s'a făcut mânăstirea Soveja. V. Melchisedec, *Cronica Romanului I* pp. 259 — 267 : Cartea Ierarhilor Moldovei.

² 1812 Sept. 15 Anaforața divanului Cneștei Moldavii, Condică moșie

dut-o fratelui domniei mele de sus scris drept 136 galbeni ungurești gata.

Și sculându-să domniea sa, au plătit toți deplin banii de sus scriși în mâinile oamenilor căți sănt mai sus arătați. Drept aceia ca să fie domniei sale și dela noi cu tot venitul.

Și pentru aceia tij, au venit înaintea noastră și înaintea boerilor noștri Dabija pârcălabul și au vândut domniei sale două roate de moară pe apa Putnei cu tot satul din vadul Vităneștei drept 80 galbeni ungurești.

— Și tij au venit înaintea noastră și înaintea boerilor noștri boerul nostru Ursul Vartic, biv vornic și au dat și au dăruit domniei sale un vad de moară cu două pietre pe apa Putnei din sat Clipicești.

— Și tij au venit înaintea noastră și înaintea boerilor noștri Ioan Nenciul din Străoanii și au vândut domnii sale trei pogoane de vie în satul Straoanii drept 30 galbeni ungurești.

— Și tij au dăruit domnii sale un pogon de țălină.

— Și tij s'au sculat Vasile și Gavril și Marfa și sora lor Stana și au vândut domniei sale cinci pământuri în susul Verzei drept 5 galbeni ungurești buni.

— Și tij s'au sculat Marfa i fratele lui Ioan Stanciul și au vândut domniei sale 2 pogoane de vie și un pogon de țălină în dialul Străoanilor lângă via fratelui său Vasile drept 30 galbeni ungurești.

— Și tij s'au sculat Daniil sîn Petrii Bicului din Străoani și au vândut domniei sale doaă pogoane giumatate de vie gata în dealul Străoanilor aproape de acele vii drept 40 galbeni ungurești.

— Și tij s'au sculat Dumitrașco sîn Neagu din Clipicești și cu femeia lui Bălucșo i sîn a lor Toma și au vândut domniei sale 4 pogoane de vie în dialul Clipiceștilor din partea Baciului în gios, cu loc cât ține viile până în sus și pân la viile Tânărăului

Câmpurile. Propr. Alex. Zissu doc. no. 6, fișa 12: „în alt istoric la mănăstirea Soveja dîla domnul Vasile Voievod, din velet 7155, Noemvr. 17 scrii că pî un istoric a lui Pătru Rugină l-au chemat Necoară Lașcu, din cart să tragă niamu lui Toader Lata, dând a înțeleg că Lașcu au fost Ungurianu și în urmă l-au numit Lata, pentru că numele celorlalți bătrâni sănt neschimbați precum din început și acum Itul, Straoa și Bogdan“.

și cu un pământ spre gârla Putnei drept 80 galbeni ungurești buni.

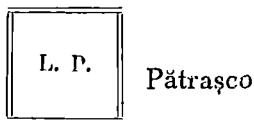
— Și tij s'au sculat Irimia Cristiian, fratele Dabijei părcălab și au vând domniei sale drepte ocini (?) țigani ce au avut dela strămoși, un salaș de țigani anume Maiu, cu femeia lui Cătina și copiii lor Leuștean i Ștefan i Ioan, i Marica i Ștefana ne iau vândut drept 90 galbeni ungurești bani bata. Și sculându-să domnia mea, dacă am văzut acea a lor de bună voe tocmai și plata deplin înaintea noastră, domnia mea încă am dat și am întărít pe acele toată de sus scrisă ca să fie fratelui domniei mele Matei Basarab voevod cu mila lui Dunnezeu, domn țării Ungro Vlahiei și dela domnia mea dreaptă ocină i cumpărături pentru că domnia sa au cumpărat toate acele de sus scrisă pe drept banii săi.

Asijderea să fie domniei sale uric și întăritura cu tot venitul neclătit nici odinioară în veci de veci și altul să nu să amestece înaintea acestei cărți a domniei mele.

In Es 7155, Noemv. 17.

Insuși Domnul au poroncit.

I. Vasile Voevoda

Asemene de pe sârbie s'au tălmăcît de mine
Andrei Talmaciu căpitan

Esti întocmai Ion Canta

796, Apr. 1.

S'au posleduit cu cel adevărat și fiind
asemine l'am încredințat.

1813, Oct. 10.

Iordache Loiz sulger

Comunicat de d-l Gh. Ghibănescu. Surete și izvoade colecția
manuscrisă ¹

¹ Cp. Condică moșiei Câmpurile, doc. no. 6, fișa 12.

22. 7155 (1647), Fevr. 14. — Regest. —

„Copie încredințată de dumului banul Chirica că esti întocmai după condica mănăstirei, depe zapisul lui Mihoci paharnicul și Ivașcu Crâjău¹ și Sava Diacu și Dumitrașc Botică (sic !) și Vasile Crâjău și Toader Lata,² toți nepoți Giurgii postelnicul, prin care vând lui Ion Mateiu Basarab Vvd, domnul Țării Românești, a lor driaptă ocină și moșâe, ce este pe Sușița, în ținutul Putnii, partia Giurgii postelnicul, giumatate de loc, din gura Cremenețulu în sus pe Sușița, până în valia Boului și Runcul și de acolo în sus până în munții Zboini, care munți au fost domnești și care parte au vândut-o drept una sută galbeni buni.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 138, fila 226.³

23. 7155 (1647), Fevr. 18. — Regest. —

„Ispisoc dila domnul Vasili Voevodu, din veletu 7155, Fevr. 18, cari adiverează că din vechiu această moșii (Câmpurile) au avut stăpân pe un Pătru Rugină⁴ și în urmă s'au făcut acești patru bătrâni dintr'insul : Straoa, Itul, Bogdan și Ungureanul, din cari Ungureanu după vremi s'au numit Lata.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 5, fila 4.⁵

¹ V. Ivașc Crâjău, mai sus no. 15.

² V. Lata, mai sus no. 5 și 15.

³ Jurnalul no. 163 din 13 Iulie 1839 al giudec. ținut. Putnei, din colecția mea : „din copiea zapisului lui Mîhocî pahr. s'au văzut că numitul împreună cu Ivașcu Crâjeu, Dumitrașc Batin (sic !), Toader Lata, Sava Diac, Vasile Crâjeu la veleat 7155 vând domnului Basarab al Țării Românești a lor ocină, moșii dî pi Sușița, ținut Putnii, partea Giurgii, pi giumatati dî loc din gura Cremenețulu în sus pi Sușița, până în valea Boului și Runcu și dî acolea în sus până în munții Zboini, făcând dovedă aceasta că toată arâtata mai sus parte a bătrânu lui Lata, să stăpânea de cătră Mîhocî paharnicul cu aii săi pomeniți mai sus, pără cî pi giumatati din acest loc cu zapis dî mai sus 1-au înstrăinat prin vânzare cătră Basarab vodă și dela acela au trecut cătră mănăstirea Soveja, rămâind ei în ceelântă giumatate“. Cp. Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 6, fila 12.

⁴ V. Pătru Rugină, mai sus no. 10 și 21.

⁵ V. mai sus no. 5, 15, 21 și 22.

24. 7156 (1648), Ghenar 8. — Regest. —

„și după ispisocu ce ari mânăstire Soveja dila domnul Vasili Voevodu din velet 7156, Ghenar 8, alegi această parti¹ din gura pârâului Boului în gios până în gura pârâului Ŝchiopului, hotărîndu-o cu petri și sămni firești cari să cuprinde în 1080 stânjeni gospod“.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 6, fila 12.

25. 7156 (1648). — Regest. —

„ispisoc dela domnul Vasile Vvod, dania mânăstirei Soveja de la ținutul Putnii, cu niște munți și loc de braniște anume Zboinile și Clăbuciul până în Lepșa și Lepșa în gios până unde se împreună cu hotarul Tulnicelor și în Cașin și în Şușița și Răchitașul, ce sunt drepte domnești“.

Din anaforalele divanului domnesc din 1813. Mart 1 și 1817 Ghenarie²

26. 7157 (1648), Sept. 7.

Zapis prin care Ion Bucate Direpte vinde giupânumului Irimia Dabija un loc, unde merge calea Vrâncii și până unde tae vadul la mânăstirea lui Ioniță.

Adeca eu Ion Bucate direpte scriiu și mărturisăscu cu cestu zapis al mieu cum am vândut un loc de prisac dumisali giupânumului Irimia Dabija³ di unde mearge cale Vrâncii și până unde tae vadul la mânăstirea lui Ioniță⁴ și locul iaste luncă și l-am vândut dumisali driepu optu galbeni bani gata i mi-au plătit dumnelui deplin și într'această tocmeal au fostu față Vasilie de Tecuci și Crâstea de Bârlad, Ionașcu tij i dumnelui ce-au fostu pitar și Mafiteiu tij i Toader Cuzma ot Mărculești și Stanciu tij.

¹ V. mai sus no. 22.

² Documentul a făcut obiectul unor ample dezbatere ale divanului domnesc cu ocazia procesului dintre visiternicul Iordache Roset Roznoveanu și Vrâncen. Cu el Iordache Roset pornind dela credința că Zboinele fac parte din Vrancea, credință pe care o cred greșită, (v. mai sus doc. 9), a vrut să dovească susținerea sa că Vrancea este moșie domnească.

V. în partea II-a a volumului de față dezbatările acestui proces.

³ Irîmia Dabișa mai sus, doc. no. 21, p. 12.

⁴ Mânăstirea lui Ioniță, astăzi nu mai există. Tradiția locală vrânceană, ar plasa-o în cătunul Prisaca. Inf. Radu Macovei.

De aceasta scriu eu și pentru credința ne-am pus pecețile și am să îscălit să să știe.

Pis sat Cruce, v let 7157, Sp. 7.

Ion Bucate Direpte, Crâstea, peceti, Ionașcu, peceti, Vasilie, iscăl. Anton biv portar, iscăl.

S'au posleduit cu cel adevărat și fiind
asemine l'am încredințat.

1813, Oct. 10.

Iordache Loiz sulger

Colecția Gr. Moțoc Iași.¹

27. 7166 (1657), Oct. 20.

Copie de pe-ispisocul lui Vasile Vodă pentru munții Zboinei și Clăbuciului, ce le făcuse danie la Soveja și pe urmă încredințându-să că sănt de cumpărătură a lui Gheorghie Vvod, le lasă la mănăstirea Cașinul după înștiințarea lui Gheorghe Vvod și danie din leat 7166, Tarigrad. Oct. 20.

Io Vasile Voevod, ce am fost din mila lui Dumnezeu domn țării Moldaviei, mare este Dumnezeu și minunate lucrurile lui, cu a cărui putere toate câte sunt făcute și zidite, cu tocmeala lor în tot menuntul de ceas ca o nemică a se petrece poate și cinstile și măriile pământești acum a le da și a le milui, precum a le și luoa și a muta pre om din cinste în voe și este aceasta; pre unii mărește, pre alții șărbeaște i noai tâmplându-să din voe svenții sale a ne schimba din cinste ce am făcut, din domnul țărei Moldovei și a veni la acest loc, cum mai mult să fie läudat numele svenției sale din veci în veci, iar în locul nostru urmând domnia lui Ion Gheorghe Ștefan Vodă, din mila lui Dumnezeu domn țării Moldovei, înțăles-am cum domnia lui au început a zidi lucru în lauda lui Dumnezeu și romană creștinească svânta mănăstire Cașinul și cu de toate podoabele cum se cade a o înfrâmșeța cu nevoie înță este. Așăjdere și cu sate și cu vii de moie și de cumpărătură a o întări și pentru bune și de cinste

¹ Soția d-lui Grigore Moțoc, directorul regional P. T. T. din Iași este nepoată de fru a lui Tudorache Neagu, fost privighetor de Vrancea și curgător din bătrânu Bucate Drepie din Tichiriș.

obiceiae ca să fie într'acea sfântă pitrecere, triimis-au smerenie creștinească la preosfinții ocărmuitori legii noastre, la patru patriarși, scaunile legii noastre, de au luat blagoslovenie la începutul zidirii și o au închinat svintelor patriarșii, să fie în veci și să se cheme stavrofighie patriarșască și au dat uric patriarșesc cu toate obiceaile însămnate. Întru aceie tâmplându-ne și noi la acesta loc și având știre de acest lucru creștinesc, fost-am gata după datorie creștinească a dare și de la noi bună cuvântare spre acea svântă mănăstire Cașinul stavrofighie, că însemnându-ne domnia lui pentru alte multe adusu-ni-am aminte și pentru niște munți anume Zboina și Clăbuciul, ce i-am fost dat de miluire svîntei mănăstiri Soveja,¹ unde este hramul nașterei domnului nostru I. H. și acum acei munți să află în cumpărătura domniei sale lui Gheorghe Ștefan Voievod, de care lucru ne însemnează domnia lui că au dat pe acel hotar o mie și trei sute de lei. Deci iată că am socotit și am triimis oamini dela mâna noastră cu aciașă scrisoare cu pecetea și cu iscălitura noastră adevărată, ca să lipsască acei doi munți, cari mai sus scrie, din ispisoul Sovejii, care au fost dela domnia noastră de danie și de miluire și să să pue în ispisoul svîntei mănăstirii Cașinul, ce este hramul svinților și mai marilor voevozi Mihail și Gavril și tot săborul, adică urmând cuvântul cel zis, toate lucrurile sănt în mâna lui Dumnezeu și împărțitoare mâna svenției sale înparte tuturor, că de va deschide svenția sa cândva mila, ca să fie toate obiceaile acei svente mănăstiri după tocvara și legătura cărmuitorilor legii noastre și au dat uric pre toate obiceaile, nimică să nu să răsipească din obiceaile acele urcîte, nici din moșii, din sate, din vii și din stupuri sau din odoară i din podoabele mănăstirei.

Iar cine s-ar ispiti a schimba sau a scădè dintr'acele obiceaiuri măcar cât de puțin să fii neertat ipoci iproci.

S'au posleduit cu cel adevărat și fiind asemeni, l-am încredințat.

1813 Oct. 10.

Iordache Loiz sulger

Colecția preotul Clement Bontea.²

¹ V. mai sus no. 25.

² Documentul acesta a fost citat de d-l profesor N. Iorga în conferință, ce a ținut în Focșani la 2 Mai 1929. El a fost opus de Vrăncenî ispisoului din 7166. Vezi mai sus no. 25, nota 2.

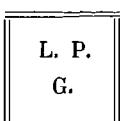
28. 7167 (1659), Iunii 4.

Hrisov dela Grigore Ghica Vvod, pentru judecata ce au avut Panaite neguțătoriul cu popa Dima din Vrancea pentru niște odoare.

Noi Ghiorghe Ghica vvd. bojii milostiu gospodar zemli Moldavscoi. Adică s'au pârât de Ștefan (sic !)¹ înaintea Domnii Mele Panaioti neguțătoriul² i cu popa Dima din Vrancea pentru cinci suti di galbini di aur și nouă ineli di aur și o zgardă di mărgăritariu înpletită și un sirag iarăș di mărgăritariu și doă părechi di sarfi di aur, ci au fost dat Panaiti pre mâna popii Dimii, când prada grecilor, ca să i mistuiască, cari bani și odoară au fost a lui Enachi, ci au fost vamiș la Focșani. Deci după răscoală, dacă s'au aşezat, Panaioti au mers la popă să-i dè banii. Popa au tăgăduit banii și au zis că nu i-au dat nimică. Deci Domniea Mea am socotit și am giudecat într'acest chip: cum di va avea Panaioti marturi să dovidiască pre Popa cum i-au dat banii pre mâna și aceli odoară, să aibă popa a li plăti toati. Deci Panaioti au dus marturi pre pan neguțătoriul fratili popii Saulei cămănariul și pre Vasilie Damulțca (sic), vamișul di Focșani și pre Zota Arbănașul di au mărturisit înainte Domnii Mele, cum au fost și ei di față când au dat Panaioti acei bani și aceli odoară pre mâna popii Dimii. Deci Domniea Mea, i-am făcut legea să-i plătească banii și odoările și au dovidit Panaioti pre popa Dima și l-au rămas din toată legea, cum di acum înainti să n'aibă a să mai pârî aceasta pâră nici dăňoara în ... (ruptu) ... pentru căci au rămas Panaioti ... (ruptu) ... Aceasta scriem Dumnia Mea. Intr'alt chip să nu fie.

U Ias, vlet 7167 (1659), meseța Iunii, 4 dni.

Sam gospodi velial

Arh. St. Iași. Tr. 1765, op. 2014, dos. 11, fila 292 verso.

¹ O eroare a copiștului, care a scris „Ștefan“ în loc de „față“.

² Poate unul și acelaș cu Panaite Grecul, de care este vorba într'o mărturie a satelor Căpotești, Trăgovești și Scorjari. V. N. Iorga. *Studii și documente*, VII, p. 368, no. 15 și p. 60, no. 10.

29. 7167¹ (1659), Iulie 1.

Cartea lui Sava, episcopul Romanului, prin care execută hrisovul pomenit al domnului Grigorie Ghica.

Sava, episcop Romanului, scriem și mărturisim cu această scrisoare a noastră pentru o pâră ci s'au pârât de față înainte Măriei Sale lui vodă, Panaite neguțătoriul² și cu popa Dima³ din Vrancea pentru 500 de galbeni de aur și noă ineli de aur și doă părechi de sărji de aur cu zmaraguri și o zgardă de mărgăritari împletită și alt gherdan de mărgăritar cu mărgeanuri, cari bani au fost a giupânesii lui Ștefan biv stolnic și i-au fostu datu Panaite la popa Dima să-i mistuiască, când au fost jăcuind pre greci și după ci s'au aşezat vreme, popa Dima au tăgăduit acei bani și aceli odoară. Deci Panaite au pârît pi popa Dima înainte Mării Sale lui vodă și au adus Panaite și marturi pre pan neguțătoriu, fratili popii Saulii⁴ și pre Vasilie Dimolica,⁵ vameșul și pre Zota Arbănașu⁶ di au mărturisit înainte Mării Sali lui vodă cum au fostu și ei de față, când au dat Panaite acei bani și odoară prin mâna popii. Deci au rămas Panaite pre popa Dima să plătească banii și l-au dat Măria Sa vodă pre mâna noastră⁷ pre popa, să plinim acei bani și aceli odoară de pre dânsu. Deci noi am trimes di l-au plinit cu bucate, cu ocine, cu ce au aflat, precum li-am făcut și izvod și li-am dat pre mâna lui Ștefan, ci au fostu stolnic și a giupânesii lui Anița și s'au făcut și ei zapisă, unul la (mâna) altuia, de împăcăciune, fără să mai pârască unii pe alții și să aibă popa Dima ace dare și diresile ci are de cumpărătură pe acele ocine, carile li-au dat lui Ștefan, ci au fost stolnic și giupânesii lui pentru acei bani. Deci noi încă li-am făcut această carte a

¹ Data este eronată. Documentul trebuie să fie din 7167, deoarce el urmează cronologicește doc. din 7167 Iunie 4, publicat mai sus la no. 28. La 7167 Iulie 1, Sava era episcopul Romanului, după cum și Grigore Ghica era domn al Moldovei.

² V. mai sus no. 28.

³ V. mai sus no. 28.

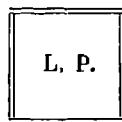
⁴ V. mai sus no. 28.

⁵ Vezi mai sus, no. 28. Vasilie Damușca.

⁶ V. mai sus no. 28.

⁷ Interesant faptul că într-o pricină civilă, episcopul este executorul hotărârii domnești împotriva rămasului de judecată, un preot din eparchia sa,

noastră să le fie de credință și să nu să mai pârască unul pre altul ca să să știi.

Romanu, veletu 7166, Iulie 1.

L. P.

(ss) Sava, ipiscopu Romanului

s'au întărit supt No. 1399.

Arh. St. Iași. Tr. 1765, op. 2014, dos. 11, fila 290.⁴

30. 7169 (1661), Fevr. 18. — Regest. —

„Zapis dela Tudosăi Lupșă cu frati-său Gheorghiță și Andonii, cari au vândut vărului lor lui Gogoi¹ parte lor din Câmpuri a patra parte din bătrânu lui Bogdanu,² în dosul căruie zapisu scrii Miron Dima,³ că această moșai au cumpărat-o tatăl său Dima pârcălabul⁴ și apoi au răscumpărat-o nepoțăi lui Gogoi di la Mironu și că moșia esti în gura Creminetului din gios”.

Jurnalul no. 14 din 1833 al giudec. ținut. Putnii. Colecția mea.

31. 7169 (1661), Mai 20. — Regest. —

„Zapisul di la Tudosăi Rugețeanu cu soțiea sa prin cari vîndi preotului Stan din Căliman un pământ la Ruget, pe din gios di pom și bolovan”.

Arh. St. Iași. Tr. 806, op. 916, dos. 76, filele 259 și 277.

32. 7176 (1667), Noemvrie 3 — 7227. — Regest. —

Cinci zapise cu veleturile de la 7176 Noemvr. 3 până la 7227 prin care o somă de răzași din Câmpuri și din Vizăuți vând și

¹ Gogoi, v. mai sus no. 5.

² Bogdan, unul din cei patru bătrâni ai Câmpurilor. V. mai sus doc. no. 21, 23.

³ Miron Dima, fost vornic de Vrancea, și feitorul Dîmîi pârcălabul. V. Caian op. cit., no. 5, p. 27.

⁴ Dima, pârcălabul de Focșani, fost și staroste de Putna. V. N. Iorga, St. și doc. VII. p. 322, nle. 24 și 27 și Caian op. cit., doc. no. 5, pp. 16, 19-21 și 27.

fac dănii călugărilor dela mon. Vizantia câteva pământuri și părți nealese din câmp și din siliște, ce sănt lângă hotarul monastirii și cu o secătură la Lacul cu loziile, în dialul dispre apus.

Arh. St. Iași. Tr. 806, op. 916, dos. 31, fila 18.

33. 7181 (1673), Maiu 13.¹ — Regest. —

„Zapis prin care Nichita din Ruget vinde lui Melintii din Colac din săcătura lui Băluș în deal și pâr în săcătura Călimăneștilor² și în gios drept 8 lei bătuți“.

Arh. St. Iași. Tr. 806, op. 916, dos. 79, fila 99.

34. 7181 (1673), Iuli 3 — Regest. —

„O carti di întăritură de la Vasili vel logofăt, Postolachi vel spătar, Iliei Sturza vel paharnic și Todirașcu vel vist, prin cari să arată că au venit un Grigorii Ionașcu și Ioan, nepoții Cabii și au arătat o mărturie de la Dabija vodă, precum au ales lor dreaptă ocină și moșii ci au ei pre Vezăuțu mic și pi Păstrava și au arătat și zapis de la Petru Vvd. și întăritură de la Rad Vvod.“.

Arh. St. Iași. Tr. 806, op. 916, dos. 31, fila 78.

35. 7185 (1677), Ghenar 10. — Regest. —

„Zapisul ci dă Andronii din Valea Sării lui Strătulat din Grozăști pentru o săcătură de la Răiuț, adică din moșia Șindilarii,³ ci au fost zălogită la un Melintie pentru un galben și apoi au vândut-o pomenitului Strătulat cu doi galbeni, toată săcătura, câtă

¹ În altă versiune, în acelaș dosar dela Arhivele Statului, fiile 260 și 277 : 7181 Ghenar 15.

² În cealaltă versiune : „O săcătură a lui Băluș, arătătoare în deal șâsul până în pârâul Chilometelor și în gios“. Chilometricul, pârâul ce ude com. Tichiriș - Vrancea, affluent al Putnei, *Marele dicționar geografic II*, p. 340.

³ Șindilarii, cătun pendinte de com. Mera-Putna. Răzeșii din această comună și-au pierdut pământul în procese cu mănăstirea Mera și au devenit clăcași. În diversele procese ei au figurat fie sub numele de răzeș Bou-roșești și Gegești, fie sub nume de Vrănceni. V. și *Marele dicționar geografic al României*, V, p. 519.

va fi di mari, din cari curg încredințătorii noștri¹ cu stăpânirea lor și până astăzi".

Arh. St. Iași. Tr. 410, op. 448, dos. 16, fila 16.

(36. 7186 (1678), Maiu 18.

Ispisoc dela Anton Rusăt voevod prin care întărește lui Vasile, fectorul lui Bârlădeanu din sat din Cruci mai multe ocini și cumpărături în Câmpuri, în Pomșesti, în Sârbii de sus și în Crucea de jos.

Noi, Anton Rusăt voevod, boji milostiu gpodar zimli Moldascoi.

Adică domniea me am dat și am întărit slugii noastri lui Vasili, fectorul Bârlădeanului² din sat din Cruci, nepotul Drăguțului, ci au fost vornic, pe o curătură ci să cheamă la Podul Frumosu, în locul satului, diasupra casii lui, cari iasti lui cumpărătură de moșul lui Drăguțul dila Pavăl din Câmpuri drept doă zăci de taleri și altă curătură, ci iasti în Lunca Largă,³ înpotriva Leurdii, ci iasti cumpărătură iară de moșul lui Drăguțul dela Iuga drept zăci taleri și altă parti di ocină din sat din Pomșasti, ci esti lui cumpărătură di moșul lui Drăguțul, dila Procopii, fectorul lui Drăguș, drept doă zăci di taleri, toată parte lui, ci să va alegi și cu parte di vii și din moară în gârla Putnii cea din sus și altă parti di ocină dintr'acist sat din Pomșasti, ci iaste lui cumpărătură de la Condre drept doă zăci di taleri, toată parte lui ci să va alegi, cu vad di moară, și cu locu de vie și altă parti di ocină din satu de Cruce de giosu, ci iasti lui cumpărătură di la Mărica, fata Vlaicului, drept patru zăci di taleri, toată parti ci să va alegi, cu locu de vie din ispisocu di mărturie dila Ștefan Vvd. Așijdire dăm și întărim pi o vie cu pomi din sat din Sârbii di susu, care iaste lui cumpărătură de moșul lui Drăguțul Bogdan⁴ starosti, drept 20 di taleri, di la Arvatul (sic) din Sârbii di susu și alt locu di vie cu puținel câmpu, ci iasti în

¹ Răzești Bou-Roșestii și Gegești din Șindilarî.

² Bârlădeanu sîn Drăguțului, v. mai sus no. 21, p. 12.

³ Lunca Largă, v. mai sus no. 5.

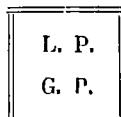
⁴ Drăguțul Bogdan, probabil fectorul lui Bogdan, bătrânul satului Câmpuri. V. mai sus no. 30.

Crucea di giosu, ci esti lui cumpărătură iar de moșul lui Drăguțul Bogdan, staroste, de la Ignat din Cruce di giosu drept 30 taleri bătuți. Așijdire dăm și întărim o partă di ocină din sat din Cruce di giosu, cari esti cumpărătură iar di moșul lui Drăguțul Bogdan starost, de la Lazăr Bâtie și de la sora lui Mărica, care au arătat și ispisocul de pără dela răposatul Vasile Vodă, pe cum s'au părît părintili lui Bârlădianul cu ficiarul lui Lazăr Bâtie și i-au rămasu.

Pentru aceia ca să fie și dila domnia me drepte ocine și cumpărături slugii noastre, lui Vasili, ficiarul Bârlădianului din sat din Cruce di giosu, nepotul Drăguțului și acesti curături și părți de ocine și vii și vaduri de moară, cu tot vinitul, niclătit și nerușuit nici odinioară în veci. Nin dat ne umișaet pried sin istom nașim iac ne budet.

U Ias. velet 7186, Maiu 18 dni.

Sam gospodin veleal.

Neculaiu porecla neînțeleas¹, vel logofăt iscăl.

Urmează legalizarea jud. țin. Putnii, no. 203 din 25 Oct. 1843.
Colecția mea.

37. 7187 (1679), Iune 30. — Regest. —

„28. Din 7187, Iune 30, dila Ioan Cerbul cu cari au dăruit lui Dima starost² doi părți din funiile Anghelășilor din sat din Câmpuri, din hotar până în hotar. Așijdire i-au dăruit a triea părți, iar din funie Anghelășilor, cari au fost vânduți Apostul Vrabii lui Dorofte și au răscumpărat-o el”.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 44 verso.

¹ Neculai Racoviță a succedat în 1678, lui Miron Costin în țregătoria de vel logofăt. V. Gh. Ghibănescu, *Divanurile domnești în Moldova și Muntenia din secolul XVII (1670—1679)*, Arhiva, Anul 29, no. 1, p. 44.

² V. mai sus no. 30.

38. 7188 (1679), Octomvrie 18. — Regest. —

„1. Din 7188 Octomvr. 18, di la Leu din Tigănești, fecior Irimiei vătavului de hânsari, nepot de fiu Stancăi, ce au fost fata Drăguțului¹ din Câmpuri cu cari au vândut lui Dima pârcălabul² a lui dreaptă ocină și moșii ci esti la Câmpuri, partea moașii sale Stancăi, ce să va alegi din tot locul, din siliște satului, din câmpu, din păduri, din apă, ce va fi, cu tot vinitul.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 41 verso.

39. 7192 (1683), Octonvri 25. — Regest. —

„23. Din 7192, Octonvri 25, dila Vasile și frații săi Mafteiu și Nicolaiu, feciorii lui Ștefan Budăescul, cu cari au vândut lui Dima pârcălabul³, patru răzoară în dialul lui Podobit⁴ și cinci răzoară în vali în Şușița și doî răzoară pe din gios di casa Călărașului la vali, în săs și doî pământuri și cinci răzoară în dialul Leurdii și o curătură de fân la Cremeneț și din siliștea satului și din pădure și din apă, ci să va alegi parte lor, cari li-au rămas dila părinții lor. Iar celi cinci răzoară, ci să mărturisăsc mai sus, au fost a femeii lui Armancii, fata lui Buculii”.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 44.

40. 7192 (1684), Februar 26. — Regest. —

„Zapis pren care vinde Strătulat Drăgan⁵ din Grozești cu frații și feciorii lui, lui Mărza și fimeia Tudora, poiana din groapă de la Răiuț, adică di pi Șindilari⁶, ci au avut-o cumpărată de la Andronachi brat Hilohi,⁷ din cari Mărza, cumpărătoriul, să trage până astăzi stăpânirea răzeșilor de Șindilari”.

Arh. St. Iași. Tr. 410, op. 448, dos. 16, fila 16.

¹ V. mai sus no. 30.

² V. mai sus no. 36.

³ V. mai sus no. 30 și 38.

⁴ V. Ioan Podobitul, mai sus no. 21, p. 12.

⁵ V. mai sus no. 35.

⁶ V. mai sus no. 35.

⁷ V. mai sus no. 35. V. Hilohie din Grozăști, St. și doc., VII, p. 60,

41. 7192 (1684), Iunie 20. — Regest. —

„25. Din 7192, Iuni 20, dila Istrati sin Banii, nepot Sorii, ci au fost sor lui Dumitru Zgaroe, cu cari au vândut lui Dima pârcălabul¹, parte lui di moșii din Câmpuri, cu siliște, cu câmpu, cu pădure, cu poeni, cu tot vînîtul locului, cât i să va vini parte lui“.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 44 verso.

42. 7192 (1684), Iulie 12. — Regest. —

„24. Din 7192, Iuli 12, dela Vasile Bușilă sin Stefanii, nepot Brândușii, cu cari au dăruit lui Dima pârcălabul², parte lui de moșii din Câmpuri, cari să împarti dentr'o funii în doî, ci esti di pi moașî-sa Brândușa, din câmpu, din apă, din pădure, din șăzutul satului, pisti tot hotarul“.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 44 verso.

43. 7192 (1684), Avgust 12. — Regest. —

„5-le. Din 7192, Avgust 12, di la Alicesandru sin Savvii din Câmpuri și fimee lui Mărie, fata Muntencii și mumă-sa Mărica Săvoae cu cari au vândut lui Dima starostii de Putna,³ a lor driaptă ocină și moșie câtă se va alegi partea lor di pi tatăl său și di pi mumă sa și di pi fimeia lui din Câmpuri cu tot vînîtul locului din hotar din hotar“.

Condica moșiei Câmpuri, doc no. 13, fila 42.

44. 7193 (1684), Săptvr. 20. — Regest. —

„6. Din 7193, Săptvr. 20, dela Tudosii Schiopul sin Toader Bourel și ginerili său Măriean sin Vasile Bode, cu cari au vândut lui Dima pârcălabul⁴, adică Tudosii au vândut moșie lui, ci i s'au tras di pi tată-său Toader Bourel, din bâtrânul Straoa⁵, din

¹ V. mai sus no. 30, 38, 39.

² V. mai sus no. 30, 38, 39, 41.

³ V. mai sus no. 30, 38, 39, 41, 42.

⁴ V. mai sus no. 30, 38, 39, 41, 42, 43.

⁵ V. Straoa mai sus no. 5, 21, 23.

a opta parti, a patra parti și Măriean au vândut moșie, ci i-au fost dila mumă-sa Drăguna, iar a patra parti dintr'o funii din-tr'aceli opt părți, cu tot vinitul, cu pădure, cu câmpu, cu săpă-turi, cu poeni, cu apă, din hotar în hotar".

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 42.

45. 7193 (1684), Dechemv. 25. — Regest. —

„7. Din 7193, Dechemv. 25, dela Nicola, feciorul lui Ioan Coma (sic) și feciorii lui Ioan și Grigorii i Dumitru i Toader i Mi-hai și sora lui Tudora și feciori ei Mihaiu i Ioan i fiiceli ei Ioana i Mărica i Anghelina și sora lui Dochiea și fiica ei Cu-coana și iar sora lor Mărica, cu cari au vândut lui Dima, biv starostă de Putna¹, parte lor de moșii din sat din Câmpuri, cari le este dela moașa lor Zoica, ce au fost sor lui Leordă² celui bă-trân. Să fie și în câmpu și în păduri și în apă și în siliștea satului, cu toate pometurile și cu tot vinitul, ce să va alla pi acè moșii și pe Creminet, cât să va alegi partea lor, vânzând și toate cumpărăturile, căti au avut dila moși și dila strămoși, dându-i zapisile".

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 42.

46. 7193 (1684), Dechevr. 25. — Regest. —

„8. Din 7193, Dechevr. 25, dila Ursul, nepot lui Ivan, ci au fost fecior lui Leordă³ și femeia lui Anisiea și fata lor Cucoana, cu cari au vândut lui Dima, starostă⁴, toată partea lui de moșii din sat din Câmpuri, cătă i să va alegi din parte lui Leordă, a șasa parte din Leordă, să fie și în câmpu și în păduri și în apă și în siliștea satului, cu toate pometurile și cu tot vinitul, ci să va afla pi acè moșii".

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 42 verso.

¹ V. mai sus no. 30, 38, 39, 41, 42, 43, 44.

² V. mai sus no. 36 și 39.

³ V. mai sus no. 36 și 39, 45.

⁴ V. mai sus no. 30, 38, 39, 41—45.

47. 7193 (1685). — Regest. —

„25. Din 7193, dela Savva și sora lui Dochiea preuteasă și nepotul său Strătulat cu cari au vândut lui Dima¹ starosti, partea lor din Câmpuri, din bătrânul lui Rugină², partea lui Ioan giumentate care i s-au vinit lui Ioan, a patra parte din moșiea moșului lor Rugină, cari au vinit la vânzare a opta parte din câmpu, din pădure, din apă, din siliștea satului și cu toate pometurile și cu vaduri de moară și cu tot vinitul“.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 44 verso.

48. Fără veleat. — Regest. —

„Zapis dela Paraschiva Doftoroae (sic) din Câmpuri și feciorii ei Grigorii i Vasili și fetili ei Mariea și Mărica Sărindoae cu cari au vândut lui Dima, biv starost de Putna³ a lor driaptă ocină și moșii, casele din Câmpuri, cu tot locul ci să va alegi parte ei și a soțului ei a lui Dorofte⁴ din Câmpuri și de pre Cremeneț și din Răcoasa, cu siliște, cu pomeți[i], cu câmpu, cu pădure, cu apă din Şușița, cu vaduri de moară, cu tot locul din hotar în hotar, însă și cu parte Burgai, ce au avut-o de cumpărătură“.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 41 verso.

(49) 7194 (1686), Apr. ?

Zapisul Ursei Moțoceasa din Odobești prin care dăruiește mai multe moșii mănăstirei Mera și în care povestește împrejurările în care s'a început zidirea mănăstirei.

Adeca eu Ursă⁵ femeia lui Moțoc din Odobești, scriu și mărturisesc cu acest adevărat zapis al meu, de nimea nevoită, nici asuprîtă, ci de a mea bună voie am dat a noastră driaptă ocină și moșie, cinci pogoane de vie cu cramă cu tot în deal la Odobești și un vad de moară cu pământuri în frunte, în hotarul Vârtișcoilor

¹ V. mał sus no. 30, 38, 39, 41—46.

² V. mał sus no. 10, 21, 23.

³ V. mał sus no. 30, 38, 39, 41—47.

⁴ V. mał sus no. 37.

⁵ V. Ursă din Odobești și Sora Moțoceasa, St. și doc., VII, p. 60 și p. 62.

despre Munteni, precum scrie și zapisul dela vânzători, carele ni 's noao dreaptă cumpărătură pre bani gata și o parte de ocină din târgul din Focșanii și din Petrești, ce să cheamă la uric Stoeștii, care ne iaste noao cumpărătură de la Nastasie și de la frate-său 'Gavriil, Nemțenii, drept 70 lei, și toate moșiile noastre, carele sint de pre Milcov, înpregiurul monastirei și de la monastire în sus până la muntelè Răiuțului, anume groapa de la Răiuț și toată costișa Răiuțului și poenița de dubas și altă poiană de la Spumă, carele ni 's noao drepte cumpărături precum mai sus am scris, de la monastire în sus . . . că la Răiuț câte sănt, precum scriu dresile vânzătorilor. Aceste toate le-am dat și le-am dăruit sfintei monastiri ce să cheamă Mira, pre apa Milcovului, care o am fost dintâi inceput noi să o facem până au fost soțul meu viu, Moțoc, împreună cu răpăosatul părintele Ioan, ce au fost episcop la Roman și întâmplându-să săvîrșirea părintelui. dacă au adus Dmnezeu pre Măriea Sa, luminatul do[m]nul nostru Ioan Costandin Vodă, la scaun, s'au apucat Măriea Sa să o istovască sfânta monastire, ce mai sus scriem, ca să o facă Măriea Sa monastire mare, ce să zice monastire domnească. Pentru aceia am dat sfintei monastiri aceste ocini, ce mai sus scriem, ca să ne fie pomană în veci, însă având și eu milă dela Măriea Sa vodă, de m'au ertat de toate câte sănt să hiu în pace în zilele Mării Sale. Aceste le-am dat acmu deodată, iar și după a mea viață, ce vor rămâne ocini și altă ce va fi, încă tot să fie a sfintei monastiri, precum ne-am fost giuruit dintâi și precum am zis și cătră Măriea Sa Vodă, iar altu nimea ca să nu să amestec din nepoții mei sau dintr'a soțului meu și alte rude și săminții ce vor fi mai aproape, nimea treabă să n'aibă a s[ă] ispitire a stricarea acest[u]ji adevărat zapis al nostru, pentru că eu de bună voe m'am socotit și am dat sfintei monastiri, ce mai sus scriem. Si acest zapis s'au făcut de naintea părintelui Theodosie ce au fost arhiepiscop și mitropolit și dumului Ilie Drăguțescul, biv sărdar, staroste ot Putna și dumului Ion Stroescul, ce au fost jicniceriu mare și dumului Zahariea, ce au fost cliucer¹ și Tănăsă, ce au fost

¹ Zaharia clucerfu, staroste de Putna, V. N. Iorga, *St. și doc. VII*, p. 323, no. 33 și p. 324, no. 34; Dîm. F. Cațan, *Istoricul orașului Focșani*, doc. no. 5, p. 19.

sulgeriu și Murguleț postelnicul și Dima, ce au fost pârcălab¹ și Dimitrașcul Catargiu, ce au fost pârcălab și Pătrășcan căpitan și preotul Gheorghie și preotul Ilie ot Focșani și preotul Ionașcu de Odobești² și preotul Pricopii³ ot tam și Gheorghie Alevra⁴ și Mireuț ot Eși și Ursul Pletosul ot tam și Iordachi, ce au fost vornic, Bătica, ce au fost căpitan⁵ și Ioniță Căpătan, vornicul de Vrancea și Ioan Căpătan de Odobești și Mârză Bănișor și Bile și Strătulat sîn Moțoc⁶ și Ioniță sîn Moțoc și Agapie și Mateiu ot Odobești și Ionașcu zet Moțoc și alți megieși cari s'au tâmplat și Opre vornic zet Moțoc. Deci noi acești boeri și oameni buni care ne-am tâmplat la acest zapis, văzând daniea de bună voe, ne-am pus degetile și iscăliturile ca să fie de mare credință și ca să să știe în veci.

let 7194 Apr. 25.

Ursa (x) Moțoceasă ; Ioniță (x) Moțoc ; Iftimii ot Cruci pis. Theodosie biv arhiepiscop și mitropolit Suceavschii ; Iordachi (x) vornic ; Ursul (x) ; Ionașcu (x) ; Ilie Drăguțascul să-dar iscal ; Tănăsă biv sulger iscal . . . staroste ot ; Ierei Ilie am iscălit și sănt martur.

No. 460, 838 Februar 1.

Posleduit, Derector

Arh. St. Iași, Tr. 1765, op. 2014, dos. 34, fila 13.

50. 7195 (1686) Septvr. 4. — Regest. —

„9. Din 7195, Săptvr. 4, dila Ivan sîn Isarii Niagotă cu cari au vândut lui Dima pârcălabul⁷ a șapte parte din parte moșului său Leordă⁸ din sat din Câmpuri.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 42 verso.

51. 7195 (1686), Octvr. — Regest. —

„Zapis din 7195 Octvr. prin care sătenii de Câmpuri, pentru că au furat un Cozma zăt Sălivăstru o vacă a pârcălabului

¹ V. mai sus no. 30, 38, 39, 41—48.

² V. preotul Ionașcu ot Odobești, N. Iorga, St. și doc. VII, p. 343.

³ V. Panhîi snă pop Pricopii, St. și doc. VII, p. 324, no. 37.

⁴ V. gîspânul Ghîorghîi Alevra, N. Iorga, St. și doc., VII, p. 61, no. 12.

⁵ V. Ion Bătica căpitanul, N. Iorga, St. și doc. VII, p. 60, no. 11.

⁶ V. Strătulat Moțoc, N. Iorga, St. și doc. VII, p. 60, no. 9.

⁷ V. mai sus no. 30, 38, 39, 41—50.

⁸ V. mai sus no. 36, 39, 45 și 46.

Dimii,¹ fiindcă acela au fost tâlhariu și au trecut în țara ungru-riască, ei au dat pentru acă vacă, partea Anisii, fimeia acelui Cozma, de moșiea ce trage din bătrânul lui Leurdă² a șaptea parte și fiindcă fimeia nu să vedi iscălită, nu s[ă] socotesc că ar putè dum. să tragă aceli 36 fălcி, 36 prăjini alesi de dum. vornic Catargiu pe acest zapis din amândoi bătrânii [Straoa³ și Itul]⁴.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 25, fila 77 verso.

52. 7195 (1687) Fevr 3. — Regest. —

„Un zapis din 1795, Fevr. 3 a Chiranii Gogoiasă⁵ cu fe-
ciorii ei Ioanu și Savin ot Câmpuri prin care vându lui Dima
pârcălabul⁶ din bătrân lui Bogdan⁷ a patra parte ci este din partea
Lepșăi⁸ de împărțală în doă cu Ionașc Meșter, în dosul cărue
zapisu să arată că această parte esti la gura Cremenițului, scri-
indu tot Mironu Dima⁹, că au răscumpărat această parte dela
el, Ioanu Gogoiu cu frații lui.

Din jurnalul no. 14 din 1833 al giud. ținut. Putnii. In colecția mea.

53. 7195 (1687), Fevr. 21. — Regest. —

„11. Din 7195, Fevr. 21, de la Machidon călugărul și ne-
poata lui Alicașandra, fata lui Gavril, fecior lui Mogoș, cu cari au
vândut lui Dima pârcălabul¹⁰ a lor driaptă moșii din Câmpuri,
adică Machidon au vândut opt pași și Alicașandra iar opt pași,
cum și alți opt pași, ci i-au avut cumpărătură dela mătușă-sa
Alicașandra, sora tătâni-său, cari moșie esti din parte lui Mogoș,
cu tot vinitul din siliște, din câmpu, din hotar în hotar”.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 42 verso.

¹ V. mai sus no. 30, 38, 39, 41—50.

² V. mai sus no. 36, 39, 45, 46 și 50.

³ V. mai sus no. 5, 21, 23, 44.

⁴ V. mai sus no. 5, 21, 23.

⁵ V. mai sus no. 5, 30.

⁶ V. mai sus no. 30, 38, 39, 41—51.

⁷ V. mai sus no. 21, 23, 30.

⁸ V. mai sus no. 30.

⁹ V. mai sus no. 30.

¹⁰ V. mai sus no. 30, 38, 39, 41—52.

54. 7195 (1687), Martii 10. — Regest. —

„12. Din 7195, Martii 10, dila câțiva oameni din Câmpuri, anume Măriean i Crăciun i Ștefan i Burgă¹ și Tudosii Agapi cu cuprindire că au luat dila Dima starostii² bani pe șândilă și Agape sin Cerchea, cunnat lui Dorofte, n'au făcut partea lui și fiind chezăș unul pentru altul și ne având cu ci plăti pentru Agapi, au dat parte lui de moșii câtă să va alegi la Câmpuri, pi Şușâta și pi Creminet și la Răcoasa, despre dânsul și despre fimeia lui, fata lui Stan, ce au fost frati lui Dorofte”.³

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 42 verso.

55. 7195 (1687), Iune 9. — Regest. —

„13. Din 7195, Iune 9, dila Alicașandra Condrătoae, soție lui Condrat⁴, fecior lui Ioan Țăpii și feciorii ei Ioan și Vasili, cu cari au vândut lui Dima pârcălabul⁵, giuematati de funii dintr'a opta funii a Străuleștilor⁶ cu tot vinitul locului, cu pădure, cu siliste, cu poeni, săpături, cu câmpu, cu apă și pe Creminet și după pista tot locul în toate funiile, pi undi au ținut Ioan Țăpea”.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 43.

56. 7195 (1687), Iunii 19. — Regest. —

„14. Din 7195, Iunii 19, dila Tudora, fata Onii, sora lui Grigori Onii ot Vrancea și feciorii ei Chiril i Gheorghii i Vasili i Andriiu și nepoata ei Acsinie, fata frățini-său lui Mihaiu și nepotul ei Sămion, fecior surorii-sa Gaftonii, cu cari au vândut lui Dima pârcălabul⁷ driaptă ocină din sat din Câmpuri, cari esti din bătrânul Străuleștilor⁸, din parte moșului lor Melinte, din a opta

¹ V. mai sus no. 48. Numele de familie Burgă se păstrează și astăzi în Câmpuri.

² V. mai sus no. 30, 37—39, 41—53.

³ V. mai sus no. 37 și 48.

⁴ V. Lacul dela Condratu, pe teritoriul comunei Păulești-Putna. *Marele dicționar geografic al României*, II, p. 586,

⁵ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—54.

⁶ V. mai sus no. 5, 21, 23, 44, 51.

⁷ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—55.

⁸ V. mai sus no. 5, 21, 23, 44, 51, 55.

parti giumătati di parti cu tot vinitul locului cu poeni, săpături, cu câmpu, cu pădure, cu siliște și di pisti tot locul pe undi să va alegi parte strămoșului lor Straoa, di pi Şușița din hotar în hotar”.

Condica moșii Câmpuri, doc. no. 13, fila 42.¹

57. 7196 (1687), Octomvrie 20. — Regest. —

„15. Din 7196, Octomvrie 20, dila [Chirana] Gogoișă i siei ei Ioan și Savvin², cu cari au vândut lui Dima pârcălabul³ moșie din Câmpuri din parte Taucâi, cu tot vinitul din hotar până în hotar, cari moșii și lor li-au fost cumpărătură di la Ștefan Mojanu, feierul Chetrii Leurdă⁴ din zilili lui Ștefan voevodu, cându s'au rădicat pi greci, dând patru ug[hi] lui Ștefan Mojan, di s'au plătit di jacul grecilor și au dat această moșii cu siliște, cu câmpu și cu tot vinitul”.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 43.

58. 7196 (1687), Noemvri 13. — Regest. —

„16. Din 7196, Noemvri 13, dila Vasili Cerchea⁵, nepot lui Dumitru Zgăroae⁶, cu cari au vândut lui Dima pârcălabul⁷ parte moșului său Dumitru Zgăroae din Câmpuri, de pe valea Şușiții, cu siliște, cu câmpu, cu pădure, cu poeni, din Răpedea până în Creminet, pisti tot locul și cu tot vinitul și au vândut și parte sa tot din Câmpuri din funiea Nemeștilor, iar pisti tot locul din hotar în hotar, din Răpedea până în Creminet din bâtrânu Străuleștilor⁸”.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 44 verso.

¹ Cp. ibidem, doc. no. 25 fila 77: „zapis din velet 7195 Iunii, prin cari o Tudora, fata Onții, sor lui Grigoriu Onea și cu nepoții ei din doi frați vind pârcălabului Dimitri giumătatea moșului său Melintii din bâtrânu Straoa și pentru că nu i să vede și Grigoriu, fratrele vânzătoarii, vânzătoriu, să socotești o a patra parti din vânzare a rămâne nevândută, cari să vini 50 fălcii”.

² V. Chirana Gogoișă și feierul ei Ion și Savvin, mai sus no. 52.

³ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—56.

⁴ V. mai sus no. 36, 39, 45, 46, 50 și 51.

⁵ V. mai sus no. 54.

⁶ V. mai sus no. 41.

⁷ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—57.

⁸ V. mai sus no. 5, 21, 23, 44, 51, 55, 56.

(§9) 7196 (1687) Dechenvrie 5.

Zapis prin care preotul Ion Ciochină dela Vrancea și cu Necolai Murguleț postelnicul dăruesc mânăstirei Mera tot locul ce au în Poeniță, hiza Oleșască, din jos de gura Răiuțului.

Adică eu Preotul Ion Ciochină dela Vrance și cu Necolai Murguleț¹ postelnicul, nepotul meu, scriem și mărturisim cu acest adevărat zapis al nostru de numea siliști, nici asupriști, ei de a noastră bună voie, dat-am și am dăruit a noastră driaptă ocină și moșie sfintei mânăstiri, ce să cheamă Mira, pre Milcov, care ocină este din gios de Gura Răiuțului, în Poenită, hiza Oleșască, toată partea cătă să va alege în tot locul în Poenită, ca să ne fie pomană în veci la sfânta mânăstire și să ne scrie în pomelnic, să ne pomenească la sfânta leturghie și la acest zapis s'au întâmplat Sfintea Sa Theodosie, biv mitropolit și Sfintea Sa Sava, episcopul de Roman și Serafim, biv episcop Răduț, și domnielui Miron Costin, biv vel logofăt și dmlui. Alecsandru Ramandi, biv vel vornic și dmlui. Vasilie Dămiean, tretii logofăt și alți boeri și oameni buni megieși, carii sănt iscăliți mai gios.

Și pentru mai mare credință am iscălit.

In Mira, let 7196 Dec. 5.

Ierei Ion Ciochină.

Theodosie proin mitropolit Moldovlahiei martur. Sava, episcop Romanului. Serafim, biv episcop Răduț. Miron Costin biv logofăt. Alecsandru Ramandi. Vasilie Dămiean, tretii logofăt. Zaharia biv cliucer.

Posleduit
Derector : căminar Pancrati.

No. 461.
838 Fevr. 1.

Arh. St. Iași. Tr. 1765, op. 2014, dos. 34, fila 19.

¹ V. un Niculae Murguleț, Hașdeu, Arh. Ist. III, pp. 250, 256, 258, 260, 262, 265 și 268.

60. 7196 (1688), Fevr. 20. — Regest. —

„17. Din 7196, Febr. 20, dila Oghenia, femeia lui Ștefan Rotilă¹ și ficiarii ei Ioan și Istrati cu cuprindiri că bărbatul ei Ștefan și frati-său Strătulat luând doî săneță di la Dima pârcălabul², n'au mers la vânat, ce au mers la tâlhării și au prăpădit sănețul și au dat giumătati de parte din parte moșului său Melintii³, la Câmpuri, cu câmpu, cu siliște, cu poeni săpături, cu pădure și cu tot vînîtul din hotar până în hotar”,

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, filia 43 verso.

61. 7196 (1688), Fevr. 20. — Regest. —

„27. Din 7196, Fevr. 20, dila Isac, feciorul lui Sămion, nepot lui Ioan Stanchiș, cu cuprindire că fiind unchiul său Ioan datoriu lui Dima pârcălabul⁴ di pi niști fân și apucându-l pe dânsul au dat parte unchiului său din Câmpuri și de pe tutindene (sic), di undi i să va alegi partea lui toată, din tot hotarul”.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, filia 44 verso.

62. 7196 (1688), Mai 3.

Cartea domnului Costandin Cantemir Voevod către toți locuitorii de pe Milcov, care au moșii prinprejurul mânăstirei Mera, prin care îi invită să-și vândă moșile pe preț bun.

Noi Costandin Voevod boji milostiu gspodar zemli Moldavscoi.

Scriim Domnie Mè la toți lăcitorii de pre Milcov, carii au moșii pren pregiurul Svinei mânăstiri Mirei, care o am făcut Domnia Mè, dacă veți vidè carte Domnii Mele, iar voi să căutați să vă luoăți banii pre moșie, cine cât i s'a veni, precum s'au socotit de aice. Iată că v'am triimes și banii, deci numai să-i luoăți să nu mai umblați fără ispravă că videți voi, că cu Domnia Mè nu-ți putè fiine moșie să fiți răzăși. Iată că de cum s'au vân-

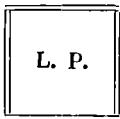
¹ V. Rotilești, cătun în comuna Câmpurile, *Marele dicționar geografic V.*, p. 282.

² V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58.

³ V. mai sus no. 56.

⁴ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60.

dut locurile și moșiile altă dată câte 2 orți, Domnia Mă am mai dat câte 2 potronici, care fac câte un zlot de pământ. Deci nu mai umblați fără ispravă, ci vă luoați banii să nu hie într'alt chip. Aceasta vă scriem.

u. Iaș 7196, Mai 3.

Posleduit, Derector Caminar Pancratii.

No. 463.

1838 Fevr. 1.

Arh. St. Iași, Tr. 1765, op. 2014, dos. 34, fila 21.

63. 7196 (1688) Iuni 8.

Zapis prin care locuitorii din Odobești și Grozăști vând domnului Constantin Cantemir Vvod pământul de pe Milcov, de la gura Arvei până la gura Reghiului.

Adică noi satul tot Odobeștii și Grozăștii, carii am avut moșie pre Milcov împregiurul Sfintei mănăstiri ce să chiamă Mira, anumi Ioan Căpătan cel bătrân¹ și Ion vornicul², fiul său și Ștefan Ciocănel³ și Ion Cornea și Bile Birtoc⁴ și Flore Băcioae și Ioan Vierea⁵ și Ioan, nepot a Moțocesăi și Mărza⁶ și Toadir a Staniei și Ciudin⁷ și Ionașc și preotul Ionașc⁸ și preotul Pricopie⁹ și Gligorie a Cetinii¹⁰ și Costandin, fratele lui Ciudin și preotul Irimiea, ficolorul Pârlei și Mafteiu și Agapie și Măriea și Sălevăstru și Toader a Bobolatei¹¹ și alții toții cățăi avem moșie împreună, scriem

¹ V. mai sus no. 49.

² V. mai sus no. 49.

³ V. St. și doc., VII. p. 62, no. 30. Nastasie, fata lui Ștefan Ciocănelit.

⁴ V. Ionită Birtoc, St. și doc., VII. p. 61, no. 14 și p. 62, no. 25.

⁵ V. Studii și documente, VII. p. 60, no. 11.

⁶ V. uncheșul Mărza de Odobești, Studii și documente, VII. p. 338, no. 9.

⁷ V. St. și doc., VII. p. 59, no. 1 și 5 și p. 338, no. 9.

⁸ V. mai sus no. 49.

⁹ V. mai sus no. 49.

¹⁰ V. Toader a Cetinii, St. și doc., VII. p. 59, no. 5.

¹¹ V. St. și doc., VII. p. 59, no. 5.

și mărturisim cu acest adevărat zapis al nostru, de nime nevoiți, nici asupriți, ci de a noastră bună voe am vândut a noastre drepte ocini și moșii poeni, săpături, loc de arat și de cosit și dres (?) carili măsurati cu falcea din gura Arvii,¹ până în gura Reghiului², anumi pătruzaici și una de fălcii și patru prăjini, ci ne sănt a tuturor dinpreună, carile au fost nealesă și 5 fălcii a lui Ioan Spăneaiu și 5 fălcii a lui Ștefan Ciocănel și 5 fălcii a lui Ioan Cornea și 5 fălcii a Bilei și 2 fălcii a Florii Băcioae și 5 fălcii pol a lui Ioan Viiere și o falce pol și 8 prăjăni a lui Ioan, nepot a Moțocesa și 1 fălcii a Tobâlei și 16 fălcii pol a popii lui Ionașc și o giuematate de falcie a Măriei și 8 fălcii a lui Grigorii Cetinei și 4 fălcii a lui Costandin și a lui Lepădat și a lui Vasili dela Onța și 35 fălcii pol a lui Ion Căpătan și 3 fălcii și 72 de prăjăni a lui Toadir Bobolateli și a lui Ioan Corne și a lui Toadir a Stanei și 2 (?) fălcii și 32 prăjini a lui Toadir Stan și ? fălcii pol 8 prăjini a Târlei și 8 fălcii 62 de prăjini a lui Mafteiu și a lui Agapie și 3 fălcii a lui Sălevăstru i călugărul Ciubuș, care fac piste tot 150 de fălcii.

Aceste toate câte mai sus scriem li-am vândut luminatului domnului nostru lui Ioan Costandin Vodă pre bani gata câte un zlot falcea și ni-au dat Mărie Sa vodă bani gata în mâinile noastre ce mai sus scriem. Pentr'aceia de acum înainte ca să hie Măriei Sale dela noi la sfânta mănăstire direaptă ocină și moșie în veci și în tocmai noastră au fost Svinție Sa părintile Theodosie, ce au fost mitropolit și Svinție Sa părintile Sarafim, ce au fost episcop și dumului. Miron Costin, ce au fost logofăt mare și alți boeri și neguători și oameni buni, cine s'au tâmplat, carii sănt iscăliți mai gios pentru credință și noi toți ni-am pus pecețile și iscăliturile pre acest zapis ca să să știe.

let 7196, Iuni 8

eu preot Ionașc am iscălit și am scris zapisul.

Ion Căpătan cel bătrân (x). Eu preot Pricopie am iscălit. Ionașc (x). Ciudin (x). Ștefan Ciocănel. Ion Corne (x). Bile (x)

¹ Arva, affluent al Milcovului. V. *Marele dicționar geografic*, I, p. 133.

² Reghiul, affluent al Milcovului. V. *Marele dicționar geografic*, V, p. 229.

Birtoc. Flore (x) Băcioae. Ioan (x) Vierea. Ion (x) nepot Moțocesai. (x) Mărza. Toader (x) a Stanii. Ciudin (x). Gligore a Cetinei (x). Costandin (x) brat Ciudin. (x) Mafteiu. (x) Agapiea. (x) Măriea. (x) Sălevestru. (x) Ciubuș. Toader (x) a Bobolatei.

Theodosie proin mitropolit Moldovlahiei.

Serafim biv episcop.

Miron Costin vel logofăt.

Poslăduit. Derector Pancrati.

No. 462
838 Fevr. 1.

Pe verso : 7196 Iuni 8. Zapisul a tot satul Odobeștii și Grozăștii prin cari vând domnului Costandin Cantimir Vodă, toate ocinile și moșiile, ce au avut pe Milcov alesă și nealesă, din gura Arvei și pân în gura Reghiului, care sănt 164 fălcii 33 prăjini, iar nu 150 fălcii.

Arh. St. Iași, Tr. 1765 op. 2014 dos. 34 fila 20.

(64) 7196 (1688), Avgust 21.

Suret asămine scos di pi un ispisoc a domnului Costandin Cantemir Vvod din let 7196 Avgust 21, prin care întărește mănăstirei Mera mai multe danii și cumpărături.

Io Constandin Vvod bojiu milostiu gospodar zemli Moldavscoi. Așijdiri Domniea Mea m'am milostivit și am dat și am întărit la sfânta monastiră ce să chiamă Mira, ci esti făcută de noi din temelii, ce este pe Milcov, la ținutul Putnii, unde esti hramul Sfinției Sale sfântului și de singur agiotoriu și de minuni mare făcătoriu, sfântul Nicolai, cu ale noastre drepte ocini și moșii toate părțile din sat din Odobești și din sat din Pătăști, din siliște și din câmp și din păduri și din tot locul cu tot venitul, cari părți di ocini, ni sănt și noă cumpărătură dela Iordachie, ci au fost vornic di Odobești drept 60 de lei bani gata, cari sănt alesă și stâlpite de Strătulat Uricariul, din ispisoc de pără și de rămas, ci ne-au dat Iordachi dela Duca Vodă.

Așijderile și cu alte părți de ocine și de moșii, iarăși din sat din Odobești și din Grozăști, poeni, săcături cu loc de arat și cu loc de fânaț, carile iarăși și noă ne esti cumpărătură de la

sătenii din Odobești și din Grozăști pre nume Ioan Căptatan cel bătrân și cu Ioan feciorul său, vornic de Vrancea și Ștefan Ciocănelu și Ion Corne și Bile Birtioc și Floare Băcioiaie și Ion Vierea și Ioan, nepot Ursăi Moțacesii și Mârza și Toader a Stanii și Ciudin și Ionașc și preotul Ionașco și preotul Procopie și Gligorie a Cetinei și Costandin, fratile lui Ciudin și preotul Irimie, fecior Pârliei și Maftei și Agapie și Măria și Selivestru și Toader a Bobolatei și dela alți sămini, dela toți cății au avut moșii împrejur cu aceștie, care părți de ocină și de moșii sănt înprejurul sfintei monăstiri pre Milcov, la ținut Putnii, carili sănt măsurati ci falcea din gura Arvii, până în gura Răbiului¹, patruzăciuна di fălcii de loc și patru prăjini, ci sănt a tuturora sătenilor răzași din preună, cari au fost nialeasi și cinci fălcii a lui Ion Spâneiu și cinci fălcii a lui Ștefan Ciocănele și cinci fălcii a lui Ioan Corne și o falcie și giumatate a Biliei și doă fălcii a Floarei Băcioiaie și cinci fălcii și giumatate a lui Ion Viere și o falcie și giumatate și opt prăjini a lui Ion, nepot Ursăi Moțocesii și o falcie a Tobiliei și șasăsprăzăci fălcii și giumatate a popii lui Ionașc și o giumatate de falcie a Măriei și opt fălcii a lui Grigoriei a Cetinei și patru fălcii a lui Costandin și a lui Lăpădatu și a lui Vasile dela Oța (?) și treizăciuна de fălcii a lui Ioan Căptatan și șapte fălcii și șaptizăciidoă de prăjini a lui Toader Bobolatii și a lui Ion Corne și a lui Toader Stanii și doă fălcii și treizăciidoă de prăjini a lui Toader Stanii și trei fălcii și giumatate și opt prăjini a Pârliei și opt fălcii și 62 de prăjini a lui Maftei (?) și a lui Agapie și trii fălcii a lui Selevestru călugăr Ciubeș, carele fac piste tot 150 de fălcii, câte un zlot bătut falcie, cari bani fac 150 de zloți di argint. Acești părți di ocină și de moșii, căti mai sus să pominesc le-am dat toati danie și cu tot venitul Sfintei monastiri ce mai sus să pomenește Mira, care-i zidită de noi, ca să hie drepte ocini și moșii sfintei monăstiri neclătité nici odinioară în veci, și de hrană călugărașilor, ce vor hi la această sfântă petrecire și li-am dat Domnia mè călugărilor și dresile celi vecchi, ci sint făcute di la alți răposați domni, pre aceste părți de ocini, ce mai sus să pomenesc, toati în mânilor lor. Așijdire și Sfîntiea Sa părintele și rugătoriul nostru Serafim, ci au fost episcop la sfânta episcopiei la Rădăuți, pitropul acestei sfinte

¹ Greșală de transcriere, în loc de Reghiul.

monastiri, ce mai sus să pomenește Miera, au venit Sfințiea Sa și au mai arătat înainte noastră și înainte a lor noștri boeri moldovinești a mari și a mici și alte zapisă de ocină și de moșie de danie a sfintei monastiri aceștie și cu multe mărturii îndrăgădinate scriind și mărturisând că Ursu Moțociasă¹, fata Sperlii din Odobești, di a ei bună voe de nimine silită nici asuprită a dat și a dăruit sfintei mănăstiri a sale drepte ocini și moșii 5 pogoane de vie în dealu Odobeștilor și 12 pământuri în câmpu la Munteni și cu vad de moară la Vârtișcoi din sus într'apa Milcovului și o poiană, ce să chiamă Arva și două pământuri de moșie în gura Lărgii și o poiană lângă mănăstire, lângă Mera și altă poiană în Poeniță și din capu acei poenițe câtă se va alege parte lui Ion Brii² și doă gropi la Răiuț, în care să face fânaț și 12 fălcăi de poiană la Năruja, carile s'au luat de la Petre, ce să cheamă la Poenile Bosnei în dial și moșie de la Petrești și de la Focșani ce și Ursăi Moțocesei, și sănt cumpărături de la Nastasăi și de la fratele său Gavrilă Nemțanu drept 32 lei bani de argintu, cât să vor alege părțile lor și locu de dughene în târgu în Focșani, carele și Ursăi Moțocesăi, și sunt cumpărături de tată-său Sperle și cu loc în câmpu în tot hotarul, ce li împarte în giumatate cu Gheorghita a Costăchioae.

Așijderile deosăbi de aceste ocini, altile ce i-au mai rămas să-i hie de hrană până a fi vie, iar după moartea ei, iarăși le-au dat danie să fie a sfintei mănăstiri toate cu tot venitul, iar și alte 5 pogoane de vie în deal la Odobești și o moară la Munteni, în ceia parte de Milcov, în hotarul Vârtișcoiului din sus.

Așijderile și dum[ne]lui cinstițul și credincios boerul nostru Alicesandru Ramandi, ce au fost vornic mare de țara de sus³ și cu giupâneasa dumisale Maria, iarăș dumlor de a lor bună voe au dat și au dăruit sfintei mănăstiri a dumnilor sale driaptă ocină și moșie, o parte de sat de Ruget, la Vrancea și cu vad de moară într'apa Putnei, care parte de sat este aleasă și stâlpită, anume din pripor Rugetului în gios, pe drum, până în Viță și drept piste vale, spre hotarul Milcovului, până în hotar și apoi în sus pe obârșia Chilimetei până înprotiva iarăși a priporului

¹ V. mai sus doc. no. 49.

² V. Ciudin a Brîi, St. și doc., VII, p. 388, no. 9.

³ V. St. și doc., VII, p. 320, no. 17.

Rugetului, cât este piste vale și dincoaci până în drum cu vad de moară cu tot, care parte de sat aceasta și dumnilor sale le este cumpărătură de la Bade Lâmbovici¹, iar Badului Lâmbovici i-au fostu cumpărătură dela Turiștian din Țara Ungurească, iar lui Turiștian i-au fost cumpărătură de la sătenii de Ruget drept . . . anume de la Procopie și de la Arsanie și de la Băluș și de la Vasilie a Stănesei și de la Nechita și de la popa Dumitru.

Așijderea și boeriul nostru Dima, ce au fost staroste de Putna² iarăși și el de a lui bună voie au dat și au dăruit sfintei mănăstiri a lui driaptă ocină și moșie, ce are la sat Odobești parte lui, ce are de cumpărătură de la Iordachi Călărași de Tărigrad, câtă se va alege din tot locul cu tot venitul, ce este pre hotarul Odobeștilor din ispisoc de întăritură de la Duca Vodă și doă pogoane de vie cu căsoae, în deal la Odobești, care și Dimii pârcălabul ii sunt cumpărătură de la Botu Caldu (?) Ionașcu și cu vad de moară într'apa Milcovului, despre Munteni, de ceia parte în lunca Viliei, iarăși ce este cumpărătură de la vătavu Grigorie și de la frații lui și parte lui iarăș de moșie de Odobești, ce să împarte cutelui (?) cât să va alege din tot locul cu tot venitul.

Așijderea și preotul Ionașcu de Odobești³ iarăși de a lui bună voie au dat și au dăruit sfintei mănăstiri ale sale drepte ocini și moșii, carile sănt lângă mănăstire, în Săcătură, cinzăci de fălcii loc de fânaț.

Așijderile și Mărza⁴ și cu fimeaia lui Tudora, iarăș de a lor bună voie au dat și au dăruit sfintei mănăstiri a lor drepte ocini și moșii o poiană pe Milcov care să chiamă Argighească, 7 fălcii de locu și mai sus o curătură 3 fălcii iarăși de locu.

Așijderile și preutul Ion Ciochină din Vrancea și cu nepotul său Neculai Murguleț pah.⁵ iarăși și ei de a lor bună voie au dat și au dăruit sfintei mănăstiri a lor drepte ocini și moșii, cari

¹ Badea Lîmbovici, fost vornic de Vrancea. V. Iorga, *St. și doc.*, VII, p. 320, no. 19. A avut un fiu Christian. V. *St. și doc.*, VII, p. 322, no. 25 și Caian, *Ist. orașului Focșani*, doc. no. 5, pp. 16, 19, 20, 21 și 27. Cp. Ath. St. Iași, Tr. 806, op. 916, filia 155.

² V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61.

³ V. preotul Ionașcu de Odobești, mai sus no. 49 și 63.

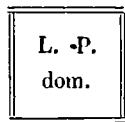
⁴ V. mai sus no. 63.

⁵ V. mai sus doc. no. 59.

ocini sănt den gios de gura Reghiului în Poeniță, hiza Oleșască, toată partea cătă să va alege în tot locul în Poeniță cu tot venitul.

Așijdere și Ion Căpătan din Odobești și cu ficiarul său Ion Căpătan, vornic de Vrancea, iarăși de a lor bună voie au dat și ei și au dăruit sfintei mănăstiri a lor dreaptă ocină și moșie un pod de moșie și în pod sănt 30 de fălcii de locu și podu acesta este pe lângă Roșioară și pe lângă pârâul Fântânei, care moșie le este și lor cumpărătură dela Cornea din Odobești peste aceste pârâuri, care mai sus scrie, au dat danie.

Pentr'aceia și Domnia Me și pentru aceste părți de ocină și de moșii de danie, câte mai sus să pomeneșcă i văzând Domniea Me zapisă și cu multe mărturii încredințate, Domnia Me și de la noi încă am dat și am întărit sfintei mănăstiri, ce mai sus să pomenește Mera, ca să fie sfintei mănăstiri drepte ocini și moșii în veci neclătite cu tot venitul și uric și întăritură neclătită nici odineoară în veci și altul nimenea ca să n'aibă a să mai amesteca peste acest adevărat zapis al Domnii Mele.

De la Starostiea Putnii

Poslăduindu-să cu cel adevărat suret și fiind întocmai s'au adiverit și de către noi.

804 Mai 3.

Alecsandru Clucer

S'au posleduit cu cel adevărat și fiind
asemine l'am încredințat.

M. Dimache vel logofăt

1813, Oct. 10.

Iordache Loiz sulger

Arh. St. Iași, Tr. 192, op. 219, dos. 29, fila 19.

(65. 7195 (1688), Avgust 22.

Suret de pe o carte de întăritura a tuturor boerilor Moldovei din leat 7196, Avg. 22 pentru moșiiile mânăstirei Mera.

Se ubo măi Tudosă Dubău vel logofăt

- i Miron Costin biv vel logofăt
- i Vasile Costachi vel vornic de țara de jos
- i Ionașco Balșc vel vornic de țara de sus
- i Velișco Costin hatman
- i Alexandru vel postelnic
- i Costandin biv vel postelnic
- i Lupul Bogdan vel spătar
- i Dediul biv vel spătar
- i Andrei Cerchez vel paharnic
- i Gheorghiță vel vistiernic
- i Dumitrașco Ceaur vel stolnic
- i Ștefan Cerchez vel comis
- i Dediul vel medelnicer
- i Ioan Buhuș vel clucer
- i Panaioti vel sulger
- i Patrașco Iurașco vel jitnicer
- i Ștefan Silion vel șatrar
- i Ștefan Scarlet vel armaș
- i Dabije 2 logofăt
- i Mihailă agă
- i Neculai 2 spătar
- i Ioan Racoviță 2 paharnic
- i Mihalache Racoviță 2 comis
- i Vasile Damian 3 logofăt
- i Bută vornic
- i Blebe vornic
- i Gâlcă vornic
- i Luță vornic
- i Pilat vornic
- i Pahomie vornic, vornicii de poartă, facem știre precum au venit înaintea noastră părintele Serafim, ce au fost Episcop al sfintei episcopiei de Rădăuți, pitropul sfintei mănăstiri; ce să cheamă Mera, unde iaste hramul sfântului și de sânge ajutor și de minuni mare făcător Sfântul Neculai, carele această

sfântă mănăstire este zidită și făcută din temelie de luminatul domnului nostru Ioan Costandin Vvod, de ne-au arătat înaintea noastră multe zapisă de ocini și moșii de cumpărătură cu multe mărturii încredințate, ce au cumpărat Măriia Sa domnul nostru, ce mai sus să pomenește, de la Iordachi, ce au fost vornic la Odobești, nepotul Crețului, străneputul lui Lazăr Pieli drept 60 lei, bani gata, bani de argint, anume toate părțile de ocini de moșii, din satu din Odobești și din Pătești, ce săntu la ținutu Putnii, carile săntu alese și stâlpite de Strătulat Uricariul din ispisocul de pără și de rămas de la Măria Sa răposatul Duca Vodă.

Așăderea și alte părți de moșii și de ocină din satu din Odobești și din Grozăști, poeni săcături, cu loc de arat și cu loc de fânață care și aceste părți de ocină, iarăș li-au cumpărat Măria Sa, domnul nostru Ion Constantin Vodă dela sătenii din Odobești și din Grozăști, pre nume (urmează ca în ispisoc, v. mai sus no. 64 pp. 40 - 43¹).

Pentru care și noi văzând aceste zapisă de ocină și de moșii de danie și de cumpărături a sfintei mănăstiri, ce ne-au arătat Sfintea sa, părintele Serafim episcopul și cu surete, mărturii încredințate de la boeri de curte și de la oameni de țară și noi de la noi încă am făcut sfintei mănăstiri, ce mai sus să numește, Mera, această adevărată mărturie a noastră pre toate pre aceste părți de ocină, ce mai sus să pomenescă ca să fie de mare credință și am iscălit ca să se știe.

Iscăl. Tudosă Dubău vel logofăt

Miron Costin logofăt

Vasile Costachi vel vornic

Velicico Costin hațman

Alecsandru vel postelnic

Ionașc Balș vel vornic

Lupul Bogdan vel spătar

Gheorghiță vel vistiernic

Ioan Buhuș vel clucer

¹ Cuptînsul este identic. Se vorbește însă de vodă Constantin la persoana III-a spre deosebire de ispisoc unde domnul vorbind despre propriile sale fapte, întrebunțeaază persoana I-a. În partea finală cartea de întăritură vorbind de Dîma spune: dumnealul Dîma, ce-a fost pârcălab la Focșani.

Dumitrașco Ceaur vel stolnic
 Ștefan Cerchez vel comis
 Patrașco Iurașco vel jitnicer

Dela Starostiea Putnii

Poslăduindu-să cu cel adevărat suret și fiind întocmai s'au
 adiverit și de cătră noi. 1804, Maiu 3.

Alecsandru clucer
 Manolache Dimache vel logofăt

S'au posleduit cu cel adevărat
 și fiind asemeni, l-am încredințat.

1813 Oct. 10.

Iordache Loiz sulger

Colecția d-lui profesor Gh. Ghibănescu-lași.¹

66. 7197 (1689), Maiu 20. — Regest. —

„Zapis Măricăi, fata lui Ioniță din Vitănești² cuprinzător că
 de bună voi vinde a sa dreaptă ocină și moșie din Vrancea, din
 sat Păulești, din vatra satului, din țarină din câmpu, din păduri,
 din fânață și vaduri de moară, vărului său Lepădat.

Arh. St. Iași, Tr. 1785, op. I 2035, dos. 33, fila 10.

67. 7197 (1689), Maiu 20. — Regest. —

„Zapis a lui Pavăl, ficeor lui Ioniță din Vitănești³, cuprinzător că de a sa bună voe vinde partea sa de moșie din Păulești,
 vărului său Lepădat din tot locul, cu tot venit, în dosul căriei
 zapis la let mai scrii, un Enachi a Ștefanii, nepot lui
 Lepădat că au vândut parte sa de moșii cât să va alege din sat
 din Păulești mătușii sale Cărstina și tot în acest zapis la let

¹ Colecția manuscrisă XX, no. 392. Cp. Arh. St. Iași, Tr. 192, op. 219, dos. 29, filele 17 și 19.

² Poate unul și același cu Ioniță din Vrancea. V. G. Ghibănescu, Surete și Izvoade, IV, p. 160 și Th. Codrescu, Uricarul, XXI, p. 255 și 257.

³ V. mai sus no, 66.

mai scris un Lupul David din Valea Cozii¹, că fiind dator cu doi lei vornicului Lepădat îi puni amanet un pog. de locu stărpu.

Arh. St. Iași, Tr. 1785, op. I 2035, dos. 33, fila 10.²

68. 7199 (1690), Dechemvrie 20. — Regest. —

„18. Din 7199, Dechemvrie 20, dela Tudosă Schiopul sîn Floare și feciorul său Toader, cu care au vândut lui Dima pârcălabul³ din bătrânul Straoa⁴ din a opta funii din funiile Taucâi⁵, din a trie parti a triea parte de pe mumă-sa Floarea, cu câmpu, cu pădure, cu poeni săpături, cu siliste și cu tot vinitul, câtă să va alegi parte lor din Răcoasa și din Câmpuri, de pisti tot locul, cu tot vinitul, din hotar pân în hotar⁶.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 43 verso.

69. 7199 (1690), Dechemvrie 29.

Copie asemenea scrisă di pe o carte a domnului Costandin Vodă din leat 7199 Decv. 29.

Io Costandin Vvod. boji milostiu gospodar zemli Moldavschi, scriem Domnia Mè la boerul nostru dumului. Zaharia Clucer.⁶ Facem știre dumitale dacă vei vedea carte Domnii mele, iară d[umneajta numai să te scoli și să mergi la Voloșcani și să strângi oameni buni, răzăși de sus și de jos și dinpreună cu acei oameni să cauți d[umneajta și să alegi parte de moșie a lui Ștefan și a lui Vasili, ficiarii lui Avram Pepelii din sat din Vo-

¹ Coza, cătun, în județul Putna, com. Păulești-Vrancea. Mai poartă același nume muntele Coza, proprietatea moșnenilor din Coza, platoul Coza, pârâul Coza și o potecă pe care se suje la munți oile și celelalte vîte ale Vrâncenilor. V. *Marele dicționar geografic*, II, p. 727.

² Cp. regest fără veleat din Arh. St. Iași, Tr. 1785, op. I 2035, dos. 483, fila 145.

³ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61. V. un Dima pârcălabul în G. Ghîbănescu, *Surete și izvoade*, III, p. 108.

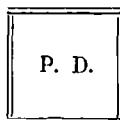
⁴ V. mai sus no. 5, 21, 23, 44, 51, 55, 56, 58.

⁵ V. mai sus no. 57.

⁶ V. Zaharia Cluceriu, staroste de Putna, N. Iorga, *St. și doc.*, VII, p. 323, no. 33 și p. 324, no. 34, Dîm. F. Caian, *Istoricul orașului Focșani*, doc. no. 5, p. 19 și mai sus no. 50.

loșcani, care moșie a fost și Pepelii cumpărătură de la Ioana, fata lui Toader Dămian din sat din Voloșcani prin zapis. D[umnea]ta și cu alți oameni buni veți socotî și veți alege, ce este partea lui Avram, partea lui Ștefan și a lui Vasile, feciorii lui Avraam, nepoții Pepelii, despre alți răzăși și precum vei alege d[umnea]tale și vei hotărî, să le pui petre ca să să știe aliasă despre alte răzășii și dinpreună cu acei oameni buni să face d[umnea]ta și o mărturie încredințată ca să avem știre. Însă numai iată că mai scriem dumitale precum să va alege acel loc să ne scrii să știm ce fel de loc va fi de hrană, de țarină, de fânaț, de pădure, precum va fi, de toate să avem știre, pentru că acea moșie voim să o cumpărăm sfintei mănăstiri Mirii. Aceasta facem știre D[umi]tale singur.

Domnul au poroncit

Vasile vel vornic

întâmplându-să dum[ne]lui vel logofăt

7199 Dechemvrie 29.

De la Stărostia Putnei

Posleduindu-să ce cè adevărat luminată carte și fiind întocmai s'a adiverit și de cătră noi. 1804, Mai 3.

Alecsandru Cluceriu

Manolachi Dimachi vel logofăt

S'a posleduit cu cel adevărat
și fiind asemenea l-am încredințat.

1813, Oct. 10.

Iordache Loiz sulger

Colecția d-lui profesor Gh. Ghibănescu.¹

¹ Colecția manuscrisă, XX, no. 393.

70. 7199 (1691), Fevr. 14. — Regest. —

„2. Din 7199, Fevr. 14, dela Grigorii Burgă¹ și frati-său Strătulat cu cari au vândut lui Dima pârcălabul² a cince parti de moșii ce li-au fost dela moșul lor Ionașcu Meșterul³ din hotar până în hotar, din câmpu, din păduri, din siliști, din poeni săpături, din apă și din tot locul cu tot vinițul cât să va alegi parte lor“.

Condica moșiei Câmpuri, doc no. 13, fila 41 verso.

(71). 7199 (1691), Mart 20.

Suret asemene scos de pe zapisul lui Acsântie, ficiar Cetinei din leat 7199, Mart 20.

Adecă noi Acsentie, ficiar Cetenii, nepot Baciului scrii și mărturisesc cu acest adevărat zapis al meu, de nime nevoie, nici asuprit, ce de a mea bună voe, am vândut a mă driapă ocină și moșie giumatate de bătrân din sat din Voloșcani, care este de bătrânul nostru Baciul, ci ni s'au ales partea noastră 46 de stânjeni din săliște și din câmpu și din pădure și din vad de moară dintr'apa Vizăușului și din tot locul cu tot venitul, din vale Rră în gios până într'o vălcea, din gios de seliștea satului ce să cheamă Colța. Aceasta o am vândut Mării Sale luminatului domnului nostru Io Costandin Vodă pentru 13 lei și giumatate bani buni și ni s'au plătit banii deplin întru mânilo noastre, ce mai sus scrie 43 lei pol.

Așijderea și noi Tănăsa și Mafteiu și Bârcaru, ficiar lui Ion, nepot Crăstei, ficiar lui Buluș mărturisim cu acest adevărat zapis al nostru de nime nevoiți, nici asupriți, am vândut a noastră dreaptă ocină și moșie din bătrânul, moșul nostru Buluș, iarăși dintr'acelaș sat, ce ni s'au ales partea noastră a cincea parte, 16 stânjeni, din sat din Voloșcani din săliște și din câmpu și din pădure și din vad de moară și din tot locul cu tot venitul, iarăș din vale Rră până din gios de săliște satului, ce să cheamă Colța. Aceasta o am vândut iarăș luminatului dom-

¹ V. mai sus no. 48 și 54.

² V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61 și 68.

³ V. mai sus no. 52.

nului nostru Io Costandin Vodă pentru 5 lei bani buni și ni s'au plătit banii deplin întru mânilo noastre, ce mai sus scrie, 5 lei, carele moșii o au cumpărat-o Măria Sa Vodă sfintei mânăstiri Mirăi pre Milcov, însă această moșie s'au socotit din Vale Rre în gios, cum scrie mai sus, iar din vale Rrea în sus, dacă să va măsura, atuncea iarăs să ni-o plătească, pe cine să vor veni părțile di poeni și din tot locul i la tocmeala noastră fost-au boeri și oameni buni d[umneaj]lor Vasile Basănkii (?), biv sărdar, staroste de Putna și Ștefan Perjul, nemesnicul și Costandin Pilat, comisul și Miron Hajdău, pârcălabul i alși boeri, ce ni s'au iscălit mai gios. Pentru credință pusu-ne-am pecețile i acești boeri toți s'au iscălit, să se știe.

In Focșeni, 1804 Fev.

Monah Sămion, egumen ot Vizantie

Acsăntie

Tănăsă

Mafteiu

Bărcar

Vasile biv sărdar, staroste iscăl.

Zaharia clucer

Miron Hajdeu

Dela Starostie Putnei.

Poslăduindu-să cu cel adevărat zapis și fiind întocmai s'au adeverit de către noi.

1804, Maiu 3.

Alexandru clucer

Manolache Dimofte vel logofăt

S'au poslăduit cu cel adevărat și fiind
asemine l'am încredințat.

Iordachi Loiz sulger. 1813, Oct. 10.

Colecția d-lui profesor Gh. Ghibănescu.¹

72. 7199 (1691), Iunii 25. — Regest. —

„Alt zapisu din let 7199, Iunii 25, tij a Chiranii Gogoiasă
ot Câmpuri cu ficiori ei, Ioanu și Savin², prin cari vându lui Dima

¹ V. Surete și izvoade, colecția manuscrisă, XX, no. 394.

² V. mai sus no. 52 și 57.

pârcălabu¹ driaptă moșie lor dila Câmpuri, din a patra parte din parte lui Ionașcu Meșter² a cince parte din bătrânu lui Bogdan³, cu tot vinitul din tot locul, din hotar în hotar și osăbit din bătrânu Latii⁴, parte lui Tudosii Corniță, fratili Nazarii, ficiar Moncanului, iarăș din hotar în hotar, în dosul cărue zapis să vedi scris tot cu slova lui Miron Dima⁵ că și acest zap[i]su l-au răscumpărat Ioanu Gogoiu cu frații lui și că moșiea esti la gura Creminețului“.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 62, fila 168 verso.

73. 7200 (1691), Noemvrie 8. — Regest. —

„20. Din 7200, Noemvrie 8, dila Enache zăt Ioan a Floarii, ce au fost frati lui Tudosii Șchiopul⁶ și fetili sale Tudosia și Tudora, cu care au vândut lui Dima pârcălabul⁷ partea lor din Câmpuri, de la strămoasa lor Floare, cu câmpu, cu pădure, cu poeni săpături, cu siliște și din tot locul cu tot vinitul, din hotar până în hotar, din Câmpuri și din Răcoasa, ci esti din bătrânu Taucâi⁸“.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 43 verso.

74. 7200 (1691), Dechemvrie 20. — Regest. —

„29. Din 7200, Dechemvrie 20, dila Grigorii Burgă⁹, arătând că neavând cu ci plăti niști dăjde, s'au îndatorit la un Bolea țiganul și apucându-l țiganul de bani, au dat lui Dima pârcălabul¹⁰ partea lui Ioan a Nichitii, ci să tragă de pe unchiul său Furdan, a cince parte, ci să vini parte lui Furdan din Răcoasa și din Câmpuri“.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 45.

¹ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61, 68, 70.

² V. mai sus no. 52 și 70.

³ V. mai sus no. 21, 23, 30, 52.

⁴ V. mai sus no. 5, 15, 22, 23.

⁵ V. mai sus no. 30, 52.

⁶ V. mai sus no. 44 și 68.

⁷ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61, 68, 70, 72.

⁸ V. mai sus no. 57, 68.

⁹ V. mai sus no. 48, 54 și 70.

¹⁰ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61, 68, 70, 72, 73.

75. 7200 (1692). — Regest. —

„19. Din 7200, dila Ostahi, ficiarul lui Sămion Podobitul¹, nepot lui Ioan Podobitul și cu nepoții și nepoatele sale anumi Anița, fata surorii sali Stratina și nepotul său Ilia, fecior lui Gheorghita Podobitul și nepotul său Ștefan, feciorul lui Ioan Podobitul, cu cari au vândut lui Dima pârcălabul² a lor moșii dila Câmpuri, ci esti pi apa Şușății din a patra bâtrân (sic!), din bâtrânul Iteștilor³, a trie parte, din hotar în hotar, câmpu, pădure, săliște și cu vad de moară“.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 43 verso.

76. 7200 (1692). — Regest. —

„21. Din 7200, dila Benea și soră-sa Obritina, nepoți lui Brichiș, cu cari au vândut lui Dima pârcălabul⁴ a lor ocină din sat din Câmpuri din funie Taucăi⁵, cari au fost di pi moșul lor Brichiș, din hotar în hotar, cu tot vinitul“.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 44.

77. 7200 (1692), Maiu 25. — Regest —

„3. Din 7200, Maiu 25, dela Ștefana, fata Măriei, nepoata lui Ionașcu Meșterul⁶ din Câmpuri și feciorul ei Isac și fetili ei Măriei și Ioana, cu cari au vândut lui Dima pârcălabul⁷ a lor driaptă ocină și moșii, ci le esti lor din bâtrânul lui Bogdan⁸, parte lui Lupșă⁹, însă din bâtrânul lui Bogdan din a patra parte a cince parte, care moșii li s'au tras di la moșul lor Ionașcu Meșterul, ce au fost fecior lui Lupșă și au vândut-o cu câmpu, cu poeni săpături, cu siliște, cu pădure și cu tot vinitul locului din hotar până în hotar“.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 41 verso.

¹ V. mai sus no. 21 și 39.

² V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61, 68, 70, 72—74.

³ V. mai sus no. 5, 21, 23, 51.

⁴ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61, 68, 70, 72—75.

⁵ V. mai sus no. 57, 68, 73.

⁶ V. mai sus no. 52, 70, 72.

⁷ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61, 68, 70, 72—76.

⁸ V. mai sus no. 21, 23, 30, 52, 72.

⁹ V. mai sus no. 30, 52.

78. 7200 (1692), Avgust 8. — Regest. —

„O copie din let 7200, Avgust 8 scoasă de un dieac Costandin, neîncredințată de niminea, veletul pus cu altă slovă, cum că ar fi scoasă după o mărturie a lui Stan, biv starost de Putna, în cari ar fi scriind că Dragotă¹ și cu ficiorii săi și cu Bogdan² și cu Străuleștii³ s'au părât înaintea lui Ștefăniță Vodă și Ilieș Vodă pentru un codru, ci au săcat Dragotă și cu ficiorii săi, ci să cheamă Podul Epiei, din Dracea⁴ până în Răcoasa și Albili amândoai până în Deal Mari și în Gura Albii, locu de sat și din sat pînă di amândoai părțile, până unde esi Alba în prund și până în zarea Măgurii. Așjdire Ștefăniță Vvd. și Ilieș Vvd., frati-său, ficiorii lui Petru Vvd., ci au stricat sămnile, cum părăști Bogdan cu Iteștii și Străuleștii pînă Dragotă și pînă ficiorii săi și că au dat lege țării pînă Dragotă și cu ficiorii lui de au giurat cu 24 oameni, cum el au săcat-o. Iară Bogdan, Iteștii⁵ și Străuleștii n'au nici o treabă și numitul Stan au dat lui Dragotă mărturiea aceasta“.

Jurnalul no. 104 din 1833 al giudec. ținut. Putei. Colecția mea.

79. 7201 (1693), Ghenar 17. — Regest. —

„Carte din 7201 Ghenar 17 di la domnul Costandin Vvod. dată lui Dima pârcălabul⁶ ca să popriască o parti din Câmpuri a lui Alecsandru Costin⁷ post., ci să tragă de pe moșul său Drăguțul vornic⁸ pentru 15 lei, ci au rămas lui Chirco de pînă niște blăni de sobol când au fost cămăraș la Ilieș voevod, cu cari carti ari să tragă osăbită parti“.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 41.

¹ V. mai sus no. 7.

² V. mai sus no. 21, 23, 30, 52, 72, 77.

³ V. mai sus no. 5, 21, 23, 44, 51, 55, 56, 58, 68.

⁴ Dracea, mai multă afiuență a Șuștei. V. Marele dicționar geografic, III, p. 216.

⁵ V. mai sus no. 5, 21, 23, 51, 75.

⁶ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61, 68, 70, 72—77.

⁷ V. Sever Zotta, *Stiri despre Costinești*, Rev. istorică, XI, 4—6, p.

74. Cp. *Letopisețe*, I, p. 324 și 373.

⁸ V. mai sus no. 21, 36, 38.

N O T Ă

Acest regest are o deosebită importanță prin faptul că, aduce date cu totul noi asupra familiei Costineștilor.

Postelnicul Alexandru Costin a fost fratele lui Miron Costin, logofătul.

Atât mama cât și tatăl acestora sunt considerați cunoscuți și anume se știe că tată le-a fost Costin Hatmanul, iar mamă Safta, fata lui Ionașco Scoarțeș Comisul.

Drăguțul, sau Drăguțul Bogdan, fost vornic și staroste de Putna, ne spune regestul de față, era însă bunicul postelnicului Alexandru Costin. Fost-a acest Drăguțul, tatăl tatălui sau tatăl mamei sale?

Prima ipoteză ne pare neverosimilă, fiindcă în condica moșiei Câmpurile, — deși se spune că Drăguțul a avut trei copii: pe Bârlădeanul, din sat din Cruci (v. mai sus no. 36), pe Stanca (v. mai sus no. 38) și un al treilea, al cărui nume nu l-am putut afla, — nu se vorbește nimic despre Costin Hatmanul, personajiu foarte important ca să fi fost trecut cu vederea.

A doua ipoteză pare imposibilă, fiind cert că soția lui Costin Hatmanul a fost Safta, fata lui Ionașco Scoarțeș Comisul (v. Sever Zotta, *Știri despre Costinești*, Revistă istorică XI, no. 4-6, p. 75). Nu este însă exclus ca Hatmanul Costin să fi avut și o altă soție și că mama lui Alexandru Costin postelnicul să nu fi fost Safta lui Ionașco Scoarțeș, ci o fată a Drăguțului.

Cert este că Alexandru Costin, poate și Miron Costin, descind din Drăguțul, fiul lui Bogdan, unul din cei patru bătrâni, pe care umblă satul Câmpurile. Costineștii sunt, aşa dar, răzeși băstinași din Câmpuri. Legătura lor cu județul Putna este o legătură mai adâncă decât aceia, pe care a creiat-o faptul că Miron Costin a fost staroste de Putna.

80. 7203 (1695), Mart 21. — Regest —

„Zapis prin cari Ștefana, soțiea Turcului vindî lui Ioan Băloiu o săcătură¹ drept 100 lei“.

Din jurnalul no. 113 din 1839 al giudecătoriei ținutului Putnei.

¹ Săcătura pornește din Glămoiu în jos față și dosul până între Tichitîș din vârful Glîmici și până în Budăi, din apă în apă, din bătrânu Poșchină.

81. 7204 (1696), Mart. 17. — Regest. —

„O mărturie din let 7204, Mart 17 a lui Tudosâi ot Ruget glăsuitoari că s'au împărțit Podul Colocanilor lui Toader Mărculescu i Toma brat Cojolii (sic) i Petrăi brat Măicănescului și Dumbravă ot Colacu și a scos fâștea lui Dumbravă pe lângă hotar Rugetului, pre cum mai pre larg arătă această mărturie“.

Jurnalul no. 91 din 7 Iulii 1833 al giud. ținut. Putnii. In colecția mea

82. 7205 (1696), Noemvrie 4. — Regest —

„Carte gospod a domnului Antohie Constandin Voevod, după jaloba lui Iancu Lata¹, ce au fost vornic de poartă, spre a i să alege părțile de moșie, ce are la Câmpuri pe Șușița“.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 138, fila 225 verso.

83. 7206 (1698), Iulie 28.

Zapis prin care Ignat Orbul și frate-său Echim, ficiarrii lui Andronic din Valea Sărei vând mânăstirei Mera 50 fălcii în fața Răiuțului, făcut cu săcături din padure mireae.

Adică eu Ignat Orbul și cu frate-meu Echim, ficiarrii lui Andronic din Valea Sării² scriem și mărturisim cu acest adevărat zapis al nostru în mâinile Sfintii Sale părintelui Cozmii, egumenul dela sfânta Mânăstire Mira pre Milcov, ce iaste hramul sfântului Nicolae, să să știe c'am vândut sfintii sale 50 fălcii de loc, în fața Răetului, făcut cu săcături din pădure mireae, de părinții nostri poiană, ca să fie moșie în veci sfintei monastiri, slătina din deal și groapa din marginea Răetului despre răsărit, iar ne agiungând acele 50 fălcii, precum scrie mai sus și scoțând cineva di pre acel loc, ca să aibă eu a plini de aiure. Si pre acest loc ne-au dat 17 zloți bătuși, bani gata și fiind acest loc în hotarul sfintei monastiri, altul n'au încăput să cumpere, numai sfânta monastire și pre zapisul nostru să aibă părintele aş face și diresă domnești

¹ V. mai sus no. 5, 15, 22, 23, 72.

² V. mai sus no. 35.

și în tocmai noastră s'au prilejit mulți boeri și oameni buni, cările să vor iscăli mai gios și noi ne-am pus degetile, să să știe.

let 7206, Iuli 28.

Ignat Orbu (x). Ichim, fratele Orbului. Ștefan Scârlat, biv armaș iscăl. Toader Toițai iscăl.

.... biv. vel spatar martur. Iscăliți și alții de marturi.

Grigori biv vel pah. iscăl. martur.

Posleduit Căminar Pancratii.

No. 464.

1838 Fevr.

Arh. St. Iași. Tr. 1765, op. 2014, dos. 34, fila 22.

84. 7208 (1700). — Regest. —

„22. Din 7208 Iuni, di la Gheorghii sin Pascul, nepot de fată Giurcanului și frati-său Tănăs, cu cuprindiri că în zilili lui Dumitrașcul Vvod, în foamiti s'au dus cu alță tâlhari de au ținut drumul și prințând de vesti pârcălabii de Focșani, i-au prins și i-au dus la temniță, de undi scoțându-i Dima pârcălabul¹ și plătind gloaba pentru dânsii, ș-au dat partea lor de moșii o săcătură de la moșul său Giurcanul și moșie ce s'a alegi de pe tatăl său din bătrânul lui Bogdan² și di pi mumă sa din bătrânul Străuleștilor³ și a Iteștilor⁴ din toati hlizile și din siliști și din păduri și din fânaț din hotar în hotar, cu tot vinitul. (Acesti doă zăci și doă zapisă sint lucate în schimbu dila Enăcachi Milu)“.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 44.

85. 7210 (1702), Ghenari 27. — Regest. —

... „Vale Sărenii au mai scos și o hotarnică vechi din 7210 (1702), Ghenar 27, cuprinzătoari de semnile hotarului lor, cari

¹ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61, 68, 70, 72—77, 79.

² V. mai sus no. 21, 23, 30, 52, 72, 77, 78.

³ V. mai sus no. 5, 21, 23, 44, 51, 55, 56, 58, 68, 78.

⁴ V. mai sus no. 5, 21, 23, 51, 75, 78.

mărturii hotarnică din poronca domnișască mergi și li hotărăște moșiea prin sămni arătati dumnealui boeriu Ghiorghiță Pisoschi împreună și cu mulți preoți și bâtrâni din Vrancea mai ales și bâtrâni din satul Poiana arătați anume",

Arh. St. Iași. Tr. 272, op. 297, dos. 24, fila 1, 4. 5.

86. 7210 (1702), April 15.

Zapis prin care Neculai Vâlcan și cu feciorii săi, veniți din Țara Românească, se învoesc cu răzeșii din satul Năruja să-și facă bordee pe moșia acestora.

Adică noi Neculai și cu feciori mei Ionu și Tănaseie Vâlcanni dămu adivărat și bunu încredințat zapesul nostru la mânuile dumnelor răzeșilor din satul Năruja anume Stroe și Chiril și Crăstienu și Dalici ca să fie de mare credință precum să știi că vii[n]d noi dela Țara Rumânesca ne-mu făcut doă bordee¹ pe moșie dumnelor la Chee, în Simion, în vătăștiina veche și alcătuind-ne ne'm aşzat ca să dăm pe anu câte trii lii bătuți și pe câte săcături și curături vomu face să le plătim câte șezăci de parale pe câte vom pute descurca din pădure măruntă să le plătim pe anu pe cumu mai sus arată și la acestu zapes s'au întâmplatu mulți oameni tineri și bâtrâni, care mai gios vor pune numele și degitele.

eu Neculai Vâlcan platnecu cu feciori mei Tănasee și Ion platnici.

(x) eu Ursu Gege² martur. (x) eu Mihai Muscovce martur.

(x) eu Toder Danțăș martur. (x) eu Ionu Bodescu martur.

(x) eu Ionu Spânu martur.

Uset let 7210, mesăța April 15.

Erei Ion preot amu scrisu.

Colecția d-lui T. Șerbănescu-Năruja.

¹ De atunci datează, desigur, cătunul Vâlcani.

² V. un Ion(ă) Giagă, N. Iorga St. și doc., VII. p. 60, no. 11.

87. 7212 (1704), Avgust 9. — Regest. —

„Carte domnească urmată după o jalbă a Ursului, ficiar lui Ciudin, vătaf de hânsari, ce au avut moșii și livedi di pomii nevândute monastirei Miera, pren care au cerut ca să i să înplinească di la egumenul din acea vreme moșiea răpită, precum și roada pomilor, care moșie să aflu tot în Leurgioară, care și el să tragi tot din moșiiile Vrânci și poruncește Stărostii de Putna ca să înplinească cererea lui”.

Arh. St. Iași. Tr. 196, op. 219, fila 17.

88. 7213 (1705), Iulie 2. — Regest. —

„Carte gospod a domnului Antohe Con[stan]d[in] Voevod, dată la mâna lui Iancu¹, ce au fost vornic de poartă, ca să fie volnic a lua și a strângе venitul după a sa driaptă moșie, ce are la Câmpuri, pre Şușița”.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 138, fila 226.

89. 7213 (1705), Avgust 10. — Regest. —

„Asămine au mai arătat un izvod din 7213 Avgust 10, care izvod își are cuprindere că pentru o moarte di om au aruncat cheltuiala pe trii hotără Vidra, Călimanu și Ireștii, înțelegând-să din aceste două scrisori² că și Călimanu este hotar ca și Vidra, ce esti pe din sus și ca și Ireștii, ce este pe din gios”.

Arh. St. Iași, Tr. 518, op. 562, dos. 24, fila 15.

89. 7214 (1706), Maiu 27. — Regest. —

„Carte gospod tij a domnului Antohie Costandin Vvd. cătră Stărostia de Putna, urmată după jaloba lui Iancu³, ce au fost vornic de poartă, spre a-i alege părțile de moșie, ce are la Câmpuri din bătrânul Lata”.

Colecția mea.

¹ V. mai sus no. 82.

² Ceaalătă scrisoare e publicată mai sus la no. 19.

³ V. mai sus no. 82, 88.

90. 7215 (1707), April 5.

Zapis prin care Marcu i Nicolae Hilohi și alții vând lui Crăștea pârcălabul câteva gropi cu poeni și săcături în fundul Reghiului.

Adeca noi Marcu i Nicolai Hilohi i Niagul i Ichim sîn Gavril i Ștefan sîn Gavril și Ichim Giurca împreună cu femeile și cu felelorii noștri, dat-am zapisul nostru la mâna dumisale giupânului Crâștei pârcălabului cum să să știe că i-am vândut o moșie, câteva gropi cu poeni și săcături în fundul Răbiului până în vârvul munților, unde să hotărăște cu Vrancea, tot locul al nostru l-am vândut dumisale Cârștei pârcălabului drept 50 lei bătuți, bani gata, ca să-i fie dumisale moșie stătătoare în veci de veci și când am făcut acest zapis s'au tâmplat mulți oameni buni și bătrâni și tineri și pentru credință s'au pus și degetele în loc de peceți și noi vânzătorii ne-am pus degiurile mai gios ca să fie de mare credință.

let 7215, Apr. 5.

Ierei Ioan pisal

Eu Marcu (x) vânzătoriu. (x) Eu Nicolai vânzătoriu. Eu (x) Nagul vânzătoriu i eu Ichim (x) vânzătoriu. Eu Stefan (x) vânzătoriu. Eu Toader (x) martur. Eu Crâstia (x) martur. Eu Vasili (x) martur. Eu Ion Colaci (x) martur. Vătavu Nagu ot Andrieș (x) martur. Eu Constandin Berehei (x) martur. Eu Ion Bodescu (x) martur. Eu Ion Stroe (x) martur. Eu Andronic martur. Eu Ichim Giurcă vânzătoriu.

Poslăduit

838.

Arh. St. Iași. Tr. 1755, op. 2014, dos. 34, fila 9.

91. 7218 (1709), Dechemvrie 11.

Zapisul prin care Marco sîn Ursoaei ot Vrancea și cu frații săi dau zălog lui Crăștea pârcălabul de Faraoani o moșie în muntele Răiuțului.

Adică eu Marco sin Ursoaei ot Vrancea din în sat, de îmvoială să fie de împreună și cu frații mei anumi Toader, Vasile, dat-am zapisul nostru la mâna dumisale giupânului Crâștei pâr-

călabul ot Faraoani, cum să să ştie, că fiind eu Marco datoriu unui turcu, și având eu o moie în muntele Răeşului și fiindu-mi mare nevoie, m'am sculat și am întrebat toți răzeșii mei, care au moie alături cu mine și pe din sus și pe din gios, ca să o cumpere această moie dela mine, ca să mă scap dela nevoie, ci văzând eu că din răzașii mei și din frații mei n'avut prilej nime dintr'înșii ca să o cumpere, ci văzând eu neputința lor și fiind mie mare nevoie, m'am sculat cum scrie mai sus, și o am zălojît-o dumisale Cârstii pârcălabului ot Faraoani drept 15 lei, ca să o stăpânească și să o moșinească despre noi și despre alți răzeși, cu bună pace, și i-am pus și semne împregiur cu pietre până când va pute dumului să o ție, iar neputând dumului să o mai ție și urându-o, să aibă dumului a ne întreba pe noi, pe zălojitori acestui moșii și neputând noi ca să răscumpărăm moșiea să hie dumului volnic a o vinde cui va da bani, cum scrie mai sus în zapis și când s'au făcut acest zapis, au fost mulți oameni buni și bătrâni și tineri, cari s'au aflat la acest zapis și pentru credință s'au pus și degetele mai gios în loc de peceți, ca să fie de mare credință.

Am scris Ierei Oprea ot Faraoane.

Decv. 11, let 7218.

Marco (x) vânzător

Toader (x) vânzător

Ivan ot Negrilești martor (x)

Vasile (x) vânzător

Cota (x) din Berehoi¹ martor

Necolai Brat Gheorghe marturi

Gheorghie sin Ioanei martor.

Arh. St. Iași. Tr. 1765, op. 2014, dos. 34, fila 12.

92. 7220 (1712), Maiu 24. — Regest. —

„O carte din 7220 Maiu 24 dela domnul Mihai Racoviță Voevod cătră Pavăl Catargiu, vornic de Vrancea ca să cerceteze între un Leu Vrâncean și între oamenii den Vezăuțu pentru niște fân, ce au fost cosit oamenii den Vezăuțu însă pe moia Leului, care pricină s'au fost cercetat și mai înainte de Crupenschie Liedă, starostele de Putna, cum mai pre larg se arată prin aceiași carte”.

Din anaf. din 1813 Mart 1. Colecția mea.²

¹ Probabil Costandin Berehoi. V. mai sus no. 89.

² V. mai jos, partea II-a.

93. 7222 (1714), Fevr. 5.

Zapis prin care sătenii din Odobești vând mânăstirei Mera locul dela gura Reghiului până în Munteor, toată fața Milcovului.

Adeca noi oamenii din Odobești anume Toader Bubulat¹ și Ionașc² și Irimie Hagi³ și Grigoraș sin Ghelii și Vicol și Dancul și Nicola sin Voroavă⁴ și Faur⁵ și Apostol Balotă⁶ și Gavril și Toader a Stanii și Mîrza⁷ și Căzac, Petre Ciocanel⁸ și Ioan Chilieanu și Vasili a Nastasiei și Ion Gode⁹ și Ion Măr Roș și Ștefan Pitariu și Ion Cofar, împreună cu femeile noastre și cu fiorii noștri, scriem și mărturisim cu acest adevărat zapis al nostru ca să fie de mare credință la mâna Sfinții Sale chir Paisie, igumenul dela sfânta monastire Miera, precum să să știe, că de a noastră bună voe ne-am sculat și am vândut o parte de moșie a noastră a Odobeștilor, cât esti din gura Rebeului (sic)¹⁰ și din hotarul mânăstirei în sus, tot locul al nostru din gura Răbeului la deal pe Piscul cel petros, pâră la curmătura Spumei, din curmătura Spumei pe din de[al] de lac, până în dealul Ghimpului și în sus până supt Muntior și până la Peatra Oii, toată fața Milcovului, cum curgu apile, cù tot venitul și cu toate poenile câte vor fi pe acel loc, până în hotarul monastirii și ne-au dat plată deplin 7 ughi întru mânile noastre că de acum înainte să fie moșiea stăpânitoare în veci neclătită sfintei monastiri și la această tocmai să s'au prilejît mulți boeri și preoți și oameni megieși de prin pregiur, care mai gios s'au iscălit și s'au pus pecețile și noi am făcut acest zapis și am pus degitele ca să să creză.

7222, Fevr. 5.

Toader Bubulat, Ionașc, Irimie Hagi, Grigoraș sin Ghelii, Vicol, Dancul, Nicula sin Voroavă, Faur, Apostol Balotă, Gavril,

¹ V. mai sus no. 63.

² V. mai sus no. 63.

³ V. St. și doc., VII, p. 324, no. 37.

⁴ V. St. și doc., VII, p. 324, no. 36.

⁵ V. bătrânul Faur. St. și doc., VII, p. 61, no. 13.

⁶ V. Mafteiu Balotă, St. și doc., VII, p. 64, no. 42.

⁷ V. mai sus no. 63.

⁸ V. mai sus no. 63, Ștefan Ciocanel.

⁹ V. St. și doc., VII, p. 62, no. 26.

¹⁰ In loc de Reghiului.

Toader a Stanei, Mârza, Căzacul, Petre, Ciocănel, Ioan Chilieanu, Vasili a Nastasii, Ioan Gode, Ion Măr Roș, Ștefan Pitariu, Ioan Cofar.

Arh. St. Iași. Tr. 1765 op. 2014 dos. 34.¹

94. 7225 (1717).

Zapis prin care Crucean, ficiarul lui Drăghici din Vrancea vinde lui Niculae negustorul un pogon de vie la Grozești².

Adecă eu Crucean, ficiarul lui Drăghici din Vrancea, ginerili lui Ion Buurel scriu și mărturisesc cu această adevărat zapis al meu de nime silit nici asuprît, ce de a mea bună voia am vândut dumisali giupânului Niculai negustoriului și giupânesii dumsali Ștefancăi și cuconilor dumsali un pogon de vii păragin carie vie esti în Grozești între viili dumsali pe lângă o paragin ce-au mai cumpărat dumului dela o cumnătă a mea anumi Măriea ce-au ținut-o frati meu Lupul, deci am vândut dumisali ca să-i hii driaptă ocină și moșii în viaci și cuconilor dumsali și nepoșilor dumsali drept cincispreci lei bătuș și m'au făcut dumului plata deplin întru mânilă mieli și această tocmaiă al nostră și de bună voie s'au făcut denainte a Bilii călugărul din Odobești și denainte lui Toader Bobolat³ și denainte ficiarului lui Moțoc și de nainte a lui Ionaș și denainte lui Gligoraș cu ficiarul lui Buruian[ă] și denainte altor omni bun și megieași carili mai gios s'au pus degiteali și s'au iscălit și pentru credința mi-am pus degitul ca s'hi de credință.

Crucean ficiarul lui Drăghici
din Vrancea am vândut.

let 7225.

(x) Toader Părle martur

Toader (x) Bobolat
martur

Constantin, ginirili
Bobolati martur

Ion[i]ță sin Moțoc (?) martur.

Colecția d-lui Petre Niculescu, Focșani.

¹ V. Arh. St. Iași, Tr. 195, op. 219, dos. 29, fila 19.

² Cp. *Studii și documente*, VII. p. 62, no. 27.

³ V. mai sus no. 93.

(95) 7226 (1717), Dechemvrie 2.

Carte dela Mihai Racoviță Vvod, către vornicii de Vrancea ca să cerceteze pricina ce are Andrieș Lepădatul cu răzeșii din Păulești.

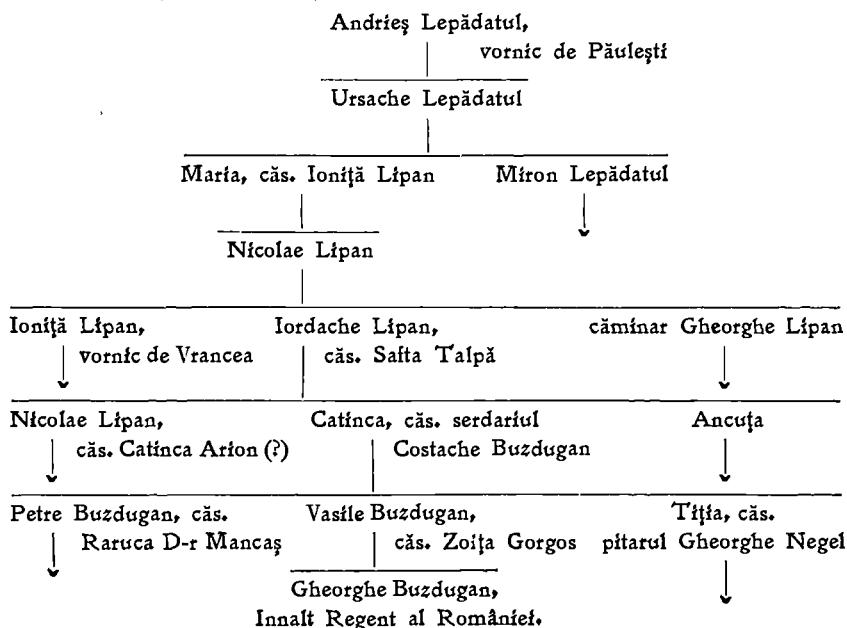
Noi Mihai Racoviță Vvod bojii milosti gospodariu zemli Moldavschi, scriam Domnia Mè la slugile noastre vornicii de Vrancea, facem știre că aice veni Andrieș Lepădatu și ni arătă un uric dela trecutul domn Bogdan Vvod din velet 7015, Febr. 25¹ și țălmăcindu-să de s'au scos di pi sârbii și s'au făcuț suret scriind pe cum are Andrieș Lepădatu² moșii acolo în Vrancea un sat anumi Păulești cu alți răzeși împreună și știind Andrieș Lepădatul că ari și el moșii cu acei răzeși au mărs de vr'o 3 ani ca să ei și el di a zecea, iar răzășii n'au vrut să-i facă parte și

¹ V. mai sus no. 3, 6 și 16.

² Probabil unul și acelaș cu vornicul Lepădat din Păulești. V. mai sus no. 66 și 67.

Acest Andrieș Lepădatu este ascendent în linie dreaptă al Innaltului regent Gh. Buzdugan.

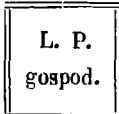
Dintr-o serie întreagă de documente ce am găsit, în special în Arhivele Statului din Iași am putut înșigheba următoarea spîñă genealogică :

acmu viind Andrieș Lepădatul și arătând uricul s'au aflat că esti moșiea driaptă de baștină cu alți răzeși, pentru aceia încă vă scriem Domniea Mă să căutați văzând carte Domnii Mele să chemați pe acei răzeși și să li cetiți suretul ci s'au scos di pi uric și ci ar fi fost venitul lui Andrieș Lepădatul de pe ace moșii, să căutați să-i pliniți și adiverindu-să că iaste drept mejian (?), s'au dat volnicii ca să-și stăpânească moșiea și să fii volnic aş luan den a zecia de acmu înainte pecum inscriii uricul, iar cini ar mai ave a răspundi își vor luoa dresă ci or fi mai având și or veni di față. Aceasta scriem.

U Ias. 7226, Dechenv. 2.

Vel log

s'au întărit sub no. 1401

Arh. St. Iași, Tr. 1765, op. 2014, dos. 11, fila 43.¹

96. 7226 (1718), Mart 15.

Copie după carta domnului Mihai Racoviță prin care împuernicește pe Vasile Danciul cu fețorul său Alecsandru să destupe moșii din codru.

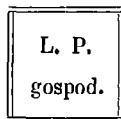
Io Mihaiu Racoviță Voevod boji milost. gospod. zemli Moldavscoi.

Dat-am carte Domniei Mele lui Vasile Danciul și lui Alecsandru, fețorul Danciului să fie volnici cu carte Domniei Mele așa ținea ale sale drepte ocini și moșii, a le destupa din codru și a le opri de cătră toți răzeșii, care moșii le este de pe Bodiman² și să fie volnici a să apăra de către alte cheltueli, la carele l-ar trage răzășii, dar altu nimic să nu fie supărăți, pentru căci au avut multă cheltuială mai înainte până au destupat acele moșii, iar pe unde vor fi având moșie destupată mai înainte, vor ține frătește, cine pe cât i s'a veni partea. Pentru aceia de cătră nime să nu fie supărăți, iar orificeștecui din răzeși părându-li-să

¹ Cp. Arh. St. Iași. Tr. 1785, op. I 2035, dos. 33, fila 43 și dos. 483, fila 145.

² V. mai jos actul din 1768 Matu 20. Bodiman, unul dintre bâtrâni mari ai satelor Poiana-Năruja.

cu strâmbul, vor veni față la divan și să-și aducă și dresă cine ce or hi avându și atuncea pe cum va alege divanul Domniei Mele, aşa va hi și nime să nu cufeze a să pune încrotiva cărții Domnii Mele.

U Ias, vlet 7226, Mart 15.

vel logofăt

Această copie posleduindu-să din cuvânt în cuvânt cu acel adevărat original și fiind întocmai și asămine s'au incredințat de către noi.

1817, Fev. 9.

Scarlat
indescifrabil

Colecția d-lui profesor Gh. Ghibănescu.¹

97. 7227 (1719), Februar 9. — Regest. —

„21 fălcăi în fânaț, pădure ce vinde Vasile Dumbravă (din Voloșcani) diaconului Ilie sîn popa Nistor cu zapisul din leatu 7227“.

Din hotarnica de la 1834 iulie I. Colecția mea.

98. 7231 (1723), Iuli 29. — Regest. —

„Carte domnului Mihai Racoviță dată egumenului dela mânăstirea Vizantiei ca să fie tare și puternic aş apăra moșile de spre Vrânceni și Bârsani² ca nimine fără voia călugărilor să nu intre în hotarul mânăstirii cu plugul să ari sau cu bucatele să le calce locul“.

Arh. St. Iași, Tr. 806 op. 916, dos. 31, filele 18, 82 și 95.

¹ Colecția manuscrisă, XX, no. 295.

² Bârsani, opuși Vrâncenilor sunt desigur pastori veniți din Tara Bârsiei și stabiliți în valea Șușitei, la mijloc noapte și răsărit de moșia mănăstirei Vizantia. Cp. N. Iorga, St. și doc. X, Brașovul și România, p. 360: „Alți Bârsani erau așezăți numai în anumite locuri, la Soveja, la Răcoasa în județul Putnei, la Cașin în județul Bacău... Aceștia nu mai erau privesiți ca «Bârsani străini», ci ca «bîrnici pământului» pe care fuseseră colonizați ca «slobozieni»“.

99. 7234 (1726), Fevr. 7. — Regest. —

„Zapisul lui Alicesandru cu ficiarul său Ion, prin cari vind o blană pământ în podul¹ lui Ion Ionașcu și soții sali pi din sus di pământul lui Tudosă”.

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 76, filele 259 și 277.

100. 7235 (1726), Octombrie 3. — Regest. —

„Carte de giudecată a Starostii Putna pentru o parte de moșie, ci să numește Hâjma din hotarul Milcovu, ci să cere de la Ursu Gegea², arătătoare din apa Răbiului și pi pârâul în sus, alăture pi lângă dosul Vizuniilor, precum să cuprinde într'însa hotarile acelui loc”.

Arh. St. Iași, Tr. 410, op. 448, dos. 16.

101. 7235 (1727), — Regest. —

„Carte gospod. din leat 7235 în care arată că s-au giudecat în divan unu Toader Negrotă și cu unu Mariean, strenepoții lui Cujbă cu lăcuitarii din sat Spineștii și i-au dat rămași, neavând Spineștii nici uo hârtie puternică, ci numai cu gurile”.

Colecția mea.

102. 7237 (1729), Apr. 23. — Regest. —

„învoiala din 7237, Apr. 23, ce-au făcut Miron Dima cu sorî-sa Anița, soție lui Ștefan Rătundul, postelnic, din cari să tragi Ilinca, soție lui Toader Hoge³, zicând pentru aceli 15 pământuri, ca să fii din hotar în loc de podul de tatul său Dima”.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 40 verso.

¹ la fila 277 „păduri“ în loc de podul.

² V. mai sus no. 86.

³ V. condica moșiei Câmpuri, doc. no. 4, fila 3, un zapis din 1811 August 7, prin care „Toader Hoge și cu soție me Ilinca“ vând medelenicerului Asanachi Dan, cincisprezece pământuri din Câmpuri „cari îmi sănt și mit zăstri dila socru meu Andritu Rătundu, ficiar lui Ștefan Rătundu“.

103. 7239 (1730), Septemvrie 1. — Regest. —

„O scrisoare iscălită de Sfințiea Sa părintele egumen Mitrofan di la mrea Miera pentru o judecată, ce au avut Mihaiu Moscovcea¹ cu frații lui, în moșile Vrăncii și s'au îndreptat judecata de cătră Sfințiea Sa fiind rugat, rămânând moșiea iarăș în stăpânirea răzeșilor de Vrancea“.

Arh. St. Iași, Tr. 196, op. 219, no. 29, fila 17 verso.

104. 7239 (1730), Septemvrie 2. — Regest. —

„Zapisul ce-l dă Ghiorghi Moscovcii și Ștefan Sălăvestru la mâna nepotului lor Mihai, pren care vând acè parte di moșii de la Răiuț, unde stăpânesc și astăzi pogorîtorii lor“.

Arh. St. Iași. Tr. 410, op. 448, dos. 16.

105. 7239 (1731), Mart 9. — Regest. —

„2 fălcii 40 prăjini, ce vinde Grigore Ștefan lui Ion Blăgan cu zapis din leatu 7239, Mart 9, care nu se știe cine sunt și din cine se trag“.

Colecția mea.

106. 7240 (1732), Mart 5. — Regest. —

„1. Carte din 7240, Mart 5 di când sănt trecuți 85 ani, de la domnul Grigorii Ghica Voievodu bătrânul cătră Stamatin Adam, biv vel căpitân și Alicesandru vătaf că s'au jăluit Miron Dima², zicând că ari niști moșii la sat la Câmpuri, pi Şușâta, baștină și cumpărături cu zapisă și i le înpresooră alți răzăși, ce sănt pi lângă moșile sale cum și alții streini și că mai luând o carti la domnie lui Mihaiu Voevod (cari acum nu să vedi) cătră Costachi vel spat, ca si-i aliagă aceli părți de moșii și că mergând numitul boeriu la aceli moșii ar fi măsurat tot locul, pisti toți bătrâni și acei răzăși n'ar fi stătut față, ce cu toții au fugit și nu s'au putut îndrepta moșie ca să să aliagă, au poroncit cătră

¹ V. mai sus no. 86.

² V. mai sus no. 30, 52, 72, 102.

acești rânduiți să chemi pi toți răzășii și din preună cu dânsii să miargă la aceli moșii și pi amăruntul și cu bună dreptati să măsoari și să aliagă toate părțili de moșii, ce va fi având Miron Dima, pe dresi și zapisă, ce va arăta și pi mărturie a oamini buni, să pui și petri cum pre larg arată carte".

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 37.

107. 7240 (1732), Iuli 28.

Copie asămini scoasă dupe carte de giudecătă, ce au avut preoții din Odobești și cu alți răzăș din let 7240, Iuli 28 cu Mitrofan, egumen de Mera, la răposat Ioan Gligori Ghica Vodă.

Noi Gligori Ghica voievod, boje milostive spre zamlle (sic!) Moldavchi, scrim Domniea Me la cinstit și credincios boeriu nostru dumnelui Costache, vel spatar.

Facem știre dumitali pentru multă pără și gâlceavă, ce au avut aice rugătoriul nostru Mitrofan, egumen de la mănăstire Mera cu preoți de Odobești și cu alți răzăși de acolo pentru niște părți de moșie din siliștea satului din Chilău, care fiind și dumne-ta față aice la giudecata lor, li s'au ales giudecata într'acista chip: să să facă raclă pe pământul Ghincii și pe pământul popii lui Ionașcu cu frați lor și să i să de părintelui a șasa parte dintr'acele doo pământuri, pe lungul pământului și făcându dum[ne]ta raclă să pui dumnea și petre la toate racurile, cât s'ar veni egumenului și din pământul lui Dubală iarăș să dai dumnetă a șasa parte din apă până în hotar, pe cum ii scrie ispisocul și din unghiurile de la mal iarăș să i să de raclă patruzaci (?) stânjâni ii scriii ispisocul și să pui dum[neta] și acolo petre să nu să tinză mai mult din racla lui. Așijdere și pentru 43 de stânjeni și giumătate, adică patruzaci și trii de stânjeni i giumătate ce-i scrie ispisocul, care mergu: hliză la del spre pădure și aceia încă să-i stâlpești dum[neta] cu petre să nu să tinză mai mult dintr'acei 43 stânjeni și pol, iar pentru gătej să n'aibă trebă într'altă hliză, numai la mal pe Buda, unde i-au ales răzășii pe acei 43 stânjeni pol, să pui dum[neta] petri și acolo. Aceasta până aice cât scriii mai sus. Așa s'au curmat judecata de aice de la divan.

Iar pentru Arva și pentru moșiea din gura Reghiului în sus cu Spuma și pentru alte priceni multe, ce mai au între dânsi

s'au socotit să-i aşăzi drm[neta] acolo, pe cum vei socoti dum[neta] că este drept și să le faci dum[neta] și mărturie și la mâna igumenului și la mâna preoților și altor răzăș de Odobești, iar di carele nu-i pute dum[neta] aşăza, să le dai dum[neta] zi să vii la divan.

Aceasta scriem.

7240, Iuli 28.

S'au posleduit de mine din cuvânt în cuvânt și fiind asămine am iscălit.

Manolachi Dimachi spat[ar].

Colecția d-lui Teodor Șerbănescu-Năruja.

(108) 7241 (1732), Săpt. 14.

Din luminată porunca Mării Sale domnului nostru Grigore Ghica Vvod¹, am fostu orânduit ca să mergu la săliște satului din Odobești, ce se trage din Chilău, la giudecată în divan, fiind și eu față, m'au și orând[u]it Măria Sa la fața locului, ca să le aleg și să le stâlpescu a șasa parte din pământul Ghincii și din pământul popii lui Ionașcu cu frații lor, aș[i]jdere și din pământul lui Dubală, i-am hotărîtu precum scrie istoricul a șasa parte le-am pus petri hotar, dar deosăbit mai întrebând pre Sfintea Sa Mitrofan, egumen dela sfânta mănăstire Mera, de mai are niscaiva scri[sori] sau întărituri în pricina acestor pământuri și Sfintea Sa au zis că n'are decât cele arătate în divan și aşa le-am hotărît ca numita mănăstire să-și stăpânească a șasa parte din pământurile de sus arătate puindu-le și petri hotar la toate răzoarele, nesupărați fiind răzăși despre mânăstire, după cum s'au hotărît deosăbit pentru 43 de stânjini și pol. Iar[ă]ș făcând-li-să racle din unghiuile dela malu, aș[i]jdere le-amu pus hotar petri și acești 43 stânjini și pol mergu hiză la de[aj]l spre pădure pe Buda, iar pe alte hiză să nu să mai tinză mânăstire, cum și gâtejul pe alte hiză să n'aibă mânăstirea trebă fără numai la mal pe Buda. Așa am hotărît să stăpânească, iar mai multu să

¹ V. mai sus no. 107.

nu să tinză mânăstire spre răzăși, făcând-li-să dreptă hotărîre. Deosăbit pe[n]tru Arva și pentru moșia din hotar vechiu în sus, din gura Reghiului cu Spuma, iarăș mergând la fața locului, unde aducând de față pre răzăși de Vrancea și pre răzăși de Odobești și pre Sfințiea Sa egumen Mitrofan și întrebându au niscaiva scrisori sau ba, scoasă egumen un zapes din let 7222 Dechenv. 7¹, scriind că ar fi cumpărat Paisie, egumen dela răzăși de Odobești anume Toader Barbălată și Ionașcu și Irimiea Hagi și Grigoraș sîn Beleiu și Vicol D...ncomii (sic) i Necula Voroavă și Faula (sic!) și Apostul Balomii și Gavrilă și Toader a Stanii și Mârza și Cazac și Petre Ciocânele și Ion Chiliean și Vasile a Nastasii și Ion Gode și Ioan Măruș (sic) și Ștefan Pitar și Ionu Cofer s'aducând de față dintr'acești vânzători să răspundă și au mărturisit în frica lui Dmnezău că nu știu de această vânzare că ar fi vândut egumenului Paisie și întrebând și pre răzeși din Vrancea, având răzeșe cu Odobeștii din toate moșile lor, n'au făcut ei vre-o vânzare numitului egumen și iar[ă]ș asămene au mărturisit că nu știu de ace vânzare. Deosăbit iar[ă]ș mergând în sat în Odobești, unde iar[ă]ș aducând de față pe Toader Barbălată și pe Irimiea Hagi și pe Necula Voroavă și pe Apostul Balomii și Mârza și pe Ștefan Pitar și am dat poruncă preotului Ionașcu împreună cu egumen Mitrofan ca să-i bage în bisărică să giure și mergându numiții în bisărică au giurat că nu știu de ace vânzare, ce să arată în zapes pomenit. Deci dar cunoscându și eu pre acel zapes că este zmintit la slove și nepotrivit l-am anerisit ca nici o putere să n'aibă asupra acei cumpărături, ce să arată într'însul de ughi 3 galbeni și le-am hotărît ca numiții răzeși de Odobești și Vrăncenii să-și stăpânească moșile din cuprindere vechilor hotără cum au stăpânit și pără acum la această hotărîrie, deci dar între[bând] pre Sfințiea Sa părintile egumen Mitrofan de mai are niscaiva zapisă de danii sau de cumpărături și au dat samă că decât zapesul acesta cu velet 7222, Dechenvrie 7 nu mai are, sau că știu răzăși că au mai stăpânit mânăstire din hotar vechi în susu, au mărturisit că dintru în vechime și pără la aceştiea ce să așă acum în viață tot răzășii au stăpânit, macar că i-am cunoscut pe răzeși de stăpâni acelor moșii însuș din ispisocul mân-

¹ V, maș sus no. 93.

năstiri că au cumpărat domnii de atuncea dela răzăși și au dat danie mânăstirii. Al doile, tot ispisoc mânăstirii adeverez[ă] că au dat preot Ioan Ciochină danie și cu Neculaiu nimesnecul a lor dre[al]ptă ocină și moșie din gios de gura Regheului în Poeniță, în hiza Oleșască, fiind răzăși din Vrancea pără într'această Poeniță, în hiza Oleșască să adeverez din însuș scrisorile mânăstirii că săntu moșile răzășilor din Vrancea după toate scrisorile și dovezile atât a răzășilor și a mânăstirii am dat la amândoii părțili mărturii de giudecată¹, cum am găsit cu cale și cu dreptate, în frica lui Dumnezău, ne mai rămâindu-le cuvântu de îpotrivire nici la o parte, nici la alta și am dat această mărturie de giudecată la mâna răzășilor spre buna încredințare.

7241, mesă Săpmiev 14.

Costache Dubău vel Spatar

Colecția mea.

109. 7242 (1734), Fevr. 11. — Regest. —

„2. Carte din 7242 Fevr. 11, de când sănt trecuți 83 ani, dela domnul Costandin Nicolaiu Voievodu cătră Costachi vel spătar că s'au jăluit Miron Dima² pe un Ilii dela Câmpuri și pi alți oamini de acolo cum că-i îpressoară moșiea ce ari de cumpărătură la Câmpuri, mai ducându-i o carti ca să miargă să socotească și să îndreptezi moșie și că mergând, ar fi pus să măsoare locul pisti tot, puindu-le și zi ca să miargă de față să le facă socoteală. Iar acei oamini după ce s'au măsurat locul au fugit și au rămas lucru fără di nici o giudecată și osăbit au mai jăluit Miron Dima că acel Ilii ar fi mai intrat și într'o moșie, ce ari acolo la Câmpuri, de baștină, făcându-să rudenii cu Miron și el nu știi să-i fii rudenii. Au poroncit să li ia sama cu bună dreptate și pentru o pricină și pentru alta și di să va afla că au intrat Ilii în moșie lui Miron fără cale, să îplinească și să le de și câți o cerțari”.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 37.

¹ Cp. Arh. St. Iași, Tr. 196, op. 219, dos. 29, fila 17 verso. Celălalt exemplar al mânăstirei a fost și el prezentat de egumen. V. Tr. 196, op. 219, dos. 29, fila 19.

² V. mai sus no. 30, 52, 72, 102, 106.

110. 7242 (1734), April 27. — Regest. —

„dila cari boeriu Costache Razul, vel spătar, iasti și mărturie tot dintr'acel an April 27, că după carte domniască¹ au luoat sama și zicând Miron Dima² că ari baștină în sat în Câmpuri, giumătati de bătrân, parte din gios din bătrânul Bogdan³, osăbit de cumpărături, ce mai ari dela părintili său Dima pârcălabul⁴ dintr'acel bătrân și dintr'alți bătrâni dintr'acel hotar a Câmpurilor și după cercetare ce au făcut prin răzăși bătrâni arătați anume s'au dovidit că acel Ilii nu esti nici o rudenie cu Miron Dima și că acè Tudora, strămoasa lui Ilii de pe cari să faci rudenie, au fost slujnică la niamu lui Miron și neavând Ilii nici o îndreptari, singur s'au legat ca să nu să mai amestici la aceli părți, iar di s'ar ispiti a să mai amesteca să fii di certari, dând dreptați lui Miron Dima să-și stăpânească moșie cu bună pace și acè de baștină și acè de cumpărătură dintr'acel bătrân și dintr'alți bătrâni, din hotar în hotar, după cum ii scriu zapisile, precum pre larg arată mărturie de giudecată”.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, filia 37 verso.

111. 7242 (1734), Avgust 20. — Regest. —

„Carte domnului Ioan Costandin Neculai vod. cătră episcop di Roman Athanasi și spatar Costandin Razu ca să meargă în Vrancea să împartă toati cumpărăturile lui Ivan Vrâncean⁵ făcând parte și soții sale Mariea”.

Jurnalul din 13 Dec. 1844 al jud. ținutulu Putnil. Colecția mea.

¹ V. mai sus no. 109.

² V. mai sus no. 30, 52, 72, 102, 106, 109.

³ V. mai sus no. 21, 23, 30, 52, 72, 77, 78, 84.

⁴ V. mai sus no. 30, 37 — 39, 41—58, 60, 61, 68, 70, 72—77, 79, 84.

⁵ V. un Ioan Vrânceanu, *Uricariu*, XVII, p. 34, într'un hrisov dela Ion Neculai Voievod din 7253 (1745), August 25, prin care acesta întărește lui Iordache Cantacuzino batman, cumpărăturile moșului său Constantin, ce au fost Postelnic mare. Intre altele: «două pogane dela Popa Ștefan ot Cruce, ce-s alătura cu vîile Cașinului și un pogon dela Ioan Vrâncean și un pogon pol dela Popa Toader ot Păulești...»

112. 7243 (1734), Octomvrie 25. — Regest. —

Inpărțala făcută di rânduiți moșii lui Ivan Vrâncean di pă poronca domnească.

Jurnalul din 13 Dec. 1844 al jud. ținut. Putnii. Colecția mea.

113. 7243 (1735), Ghenar 28.

Hrisovul domnului Constantin Neculai Mavrocordat în pricina ce au avut Bârseștii cu Spineștii pentru muntele Lapoșul de sus.

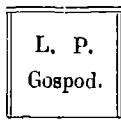
Noi Costantin Neculai Voivod boji milosti gospodariu zemli Moldavschi, facem știre cu această carte a Domniei Mele precum s'au părât de față Simion Daburlea și Miron Bahmet și alți frași ai lor Bârsăști cu Gavriil Grosul și cu Enachi Codănoiul, Spineștii pentru muntele, ci să chiamă Lapășul de sus din Vrancea di la ținutu Putnii, zicând Enachi și cu Gavril Grosul cum că la acest munte ar fi și ei moșineni, scoțind de față și niște hârtii vechi carele cercându-să cu giudecată s'au aflat fără nici o timelie, niște hârtii răsuflate, iar Simion Daburlea și cu Miron Bahmet au arătat bună dovadă o mărturie de la Miron Dima¹, ci au fostu vornicu în Vrancea, din velet 7241 Iunie 5 scriindu și adiverind că fiind orânduitu la această giudecată dumnelui Iordachi Cantacuzino, vel vornicu la dumniea lui Mihai Vodă, au strâns pre mulți omeni bâtrâni vrânceni la Țifești și luând samă nu li s'au curmat de acolo, ci au rânduitu pe Miron Dima, carele, după poroncă, arată la mărturiea lui cum au făcut știre la toate satele și s'au strânsu mulți oameni și luând sama cu amăruntul s'au găsit moșineni în Lăpușul de sus Bârsăștii, carii să împart pre unsprizice părți: Dabulea și Cuzbă² și Petreman și Nistor Picală, și Vătavul și Niagul și Burtă și Stan și Beza și Ivan și Drumei, pre aceștiea i-au aflat drepti moșineni în Lapășul de sus, iar acești oameni Gavriil și Enachi Codănoiul, n'au nici o parte, nici o dreptate a trage vreo parte, care după dovada, ci au arătat Bârsăștii am dat rămași pi Gavriil și pi Enachi Saule de pe ce iar Bârseștii, îndreptându-să că este muntele drept a lor l-am

¹ V. mai sus no. 30, 52, 72, 102, 106, 109, 110.

² V. mai sus no. 101.

dat i le-am întărít cu această carte a Domnii Mele să aibă a-și stăpâni Lapășul de sus cu bună pace despre toți, fără nici o gâlceavă și di pâra aceasta să nu să mai pârască piste cartea Domniei Mele și cine ci ar fi luat din vînitorul acelui munte astă vară, vornicii di Vrancea să li plinească după giudecată.

U Ias, veleat 7243, Ghenar 28.

vel logofăt.

Arh. St. Iași. Tr. 1765, op. 2014, dos. 11, fila 49.¹

(14. 7244 (1736), Ghenari 20.

Io Grigorie Ghica Voevod, Bjo mlistio gspdr. zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a Domnii Miele tuturor cății să cade a ști, că iată au vînuit înainte Domnii Mele și denainte boărilor noștri mare și mici oameni de Vrancea ș-au arătat înainte Domnii Miele o mărturie hotârnică, dela boăriul nostru Miron Dima² biv vornic de Vrance din velet 7243, scriind că din poronca Domnii Sale lui Costandin Vodă au fostu orânduit di-au mersu la munții Vrâncii, unde săntu moșâile Vrâncenilor, carei să hotărăscu cu Unguri și acolo au vînuit și de cătră parte Țării Unguriești comisariu un boăr nemeș, niamțu, om de cinste, trimis de ghenărariul de Sibiu anume Vail și împreunându-se acolo în vârvul muntelui, unde să scurgă apele dispre îmbe părțile, adeca și spre Moldova și înspre Țara Unguriască, au luat sama cum merge vârvul muntelui și așe au socotit că cu dreptate iaste să ție Unguri părțile muntelui de cătră țara lor, după cum să scurgă apele spre Țara Unguriască, iară Vrâncenii iarăs să ție de acolo din vârful muntelui, după cum să scurgă apele spre Țara Moldovei, precum au dat samă că și mai înainte din vieci așe au ținut și vârvul muntelui de cătră această parte a Vrâncenilor

¹ Cp. Arh. St. Iași. Tr. 1785, op. I 2035, dos. 483, fila 145.

² V. mai sus no.

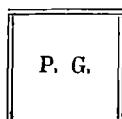
să începe din obârșiea Oituzului și merge pin muntele Stogului și pin muntele Buneului și pin muntele Lăcăuțului pe unde să începe Zăbala, care la această hotărire prin munți au fostu cu Miron Vor[nicul] și Toader Negrotă¹ și Ion Burduje și Dragomir, strănepoții lui Cujbă² care i sintu moșinieni vechi și cu alții ai lor și așia socotind au așezat ca de acmu înainte tot din vârvul muntelui de unde să scurgu apele cătră Tara Unguriască și cătră Tara Moldovii să tie și câte plaiuri ar pu[r]cedi spre Tara Unguriască să să facă locuri de stâne și de pășune altor dobitoace a lor să fie și câte plaiuri s'ar porni iară din munti spre Moldova (locuri de stâni și de pășune altor dobitoace a loră să fie a)³ Vrâncenilor, iară pentru alte împărțituri ce au Vrâncenii ei în de ei, vor ţine precum le vor fi dresele și precum le vor fi înpărțiturile dela domnii cei bâtrâni.

Dreptu acea dară și Domniea (Mea), dacă am văzut acea mărturie hotarnică dela acestu boier mai sus scris am crezut ș'am dat ș'am întărit oamenilor de Vrancea și dela Domniea Me cu această carte a Domniei Mele ca să le fie moșiiile, ce li s'au ales, drepte ocini și moșii și uric de întăritură cu tot hotarul și cu tot venitul în semnele precum scrie mai sus, neclătit și nerușeit nici odănoar[ă] în vieci. Nim dase neumișaet pred simlistomi gspdtvami toli copisah.

U Ias, velet 7244, mesța Ghenar, 20 dnei.

Vtorago gspdtva.

Io Grigorie Ghica Voevodu.

Colecția mea.

¹ V. mai sus no. 101.

² V. mai sus no. 101 și 113.

³ Rândul acesta în facsimil s'a ros. L-am adăugit după o copie a satului Bârsești, căci fiecare sat a posedat o asemenea copie.

115. 7245 (1736), Dechemvrie 20. — Regest. —

„Zapis pren care Solomon Jîpieanul dinpreună cu fratili său Mafteiu vinde o arșită, ci să chiamă Arșitile Jîpienilor din pârâul Tojanului lui Ursu Gegea¹ drept 16 lei bani“.

Arh. St. Iași, Tr. 380, op. 411, dos. 46, fila 3.

116. 7246 (1738). — Regest. —

„O scrisoare de danii din let 7246, ce dau preotului Bratu tot niamul Lepădaților², adică un Ion Stroia³ și Stefan Spânu și Sava Dalica⁴ și Lepădat și Iani Andronic, tatăl acestor de astăzi jăluitorii⁵, pe cari scriu și întăresc cu a lor danii, ce dau preotului Bratu, un pogon și o firtă loc de grădină în luncă și vad de moară pe gârla arătată mai sus⁶“.

Colecția d-lui Teodor Șerbănescu-Năruja.

117. 7246 (1738), Iulii 29. — Regest. —

„Copiea de zapis ci dă Neculai Hilohi lui Ursul Gegea⁷ că i-au vândut o groapă de fân, adică o poiană dela Budia la vali, și acel trup di moșii, iară cel adivărăt zapis esti răpit în celi doauzăciștrii bucăți hârtii di cătră egumenul Zaharia precum slujește cvitanția arătată la no. 18“.

Arh. St. Iași, Tr. 410, op. 448, dos. 16.

118. 7251 (1742), Noemvrie 17. — Regest. —

„3-le. Carte din 7251, Noemvrie 17, de când sânt trecuți 74 ani, di la domnul Costandin Neculaiu Voevodu cătră aga Dumitrașcu, ispravnicul de ținut Putnii și clucer Stamatin Adam că s'au jăluit Miron Dima⁸ precum având o moșie de baștină în

¹ V. mai sus no. 86, 100.

² Poate neamul lui Andrieș Lepădatul. V. mai sus no. 95.

³ V. mai sus 86: Stroia unul din cei patru bătrâni ai Nărujei.

⁴ V. mai sus 86: Dalica unul din cei patru bătrâni ai Nărujei.

⁵ Toader Andronic, Soare Andronic și Mereuț Andronic din satul Năruja.

⁶ Zăbala.

⁷ V. mai sus no. 86, 100, 115.

⁸ V. mai sus no. 114.

sat în Câmpuri, giumătati di bătrân în parte de sus și giumătati de bătrân în parte de gios, din bătrânul Bogdan¹ (pentru că acel bătrân era înpărțit în doi locuri și pentru aceia au zis și din sus și din gios), osăbit de cumpărături, ce mai ari dila părintili său Dima pârcălabul² dintr'acel bătrân și dintr'alși bătrâni, dintr'acel hotar a Câmpurilor și s'ar fi acolisind niște oamini, ce le zic Bodeștii, anume feciorii lui Ilia, nepoții lui Crăciun, pentru care și în domnie dintâiua a Domniei Sale au avut giudecată cu Ilia, tatul lor și s'au dat rămas după cum arată mărturie boerului Costachi vel vornic, au poroncit să li mai ia sama și di să vor fi acolisind fără de ispravă să-și ia plata cu cerlare, cum pre larg arată carte domnească³.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 38.

119. 7254 (1746), April 15.

Zapis prin care Ion Urzică cu femeia lui vinde lui Ion Cojocaru și feciorului acestuia Gheorghe o parte de moșie în Fundul Tisei.

Adec[ă] eu Ion Urzică împreun[ă] cu femeie mè Iona dat-am adăvărat zapessul nostru la mâna lui Ion Cojocariului și a lui Gheorghiță sin lui din Spinești precum să s[ă] știe că i-am vândut parte m[ea] de moșie din Fundul Tisii și p . . . izvor, mucă la dial pâr în vârvu și la vale pân în pâr Rati, pârâul la vale pân u[n]de să împreună pârâiele și de nime silit, nici asuprit ci de a me voe ca să fie ocină și moșie în veci și plată mi-au dat deplin întru mânu[el] mell i n (?) 2 lei, o capră, 5 orți, 2 zloți bani și pendtru credință m'am iscălit Ion cu femea me Iona.

Și la acestu zapisu sau tlâmplat mulți omen tîn[eri] și bătrâni.

7254, Apr. 15.

Tanasie Potop
Ion Gurban

Ion Gavril
Nichita Motoca³

Eu Gheorghii Călin
Mihaiu Murgu (?)

Colecția mea.

¹ V. mai sus no. 110.

² V. mai sus no. 110.

³ Motoca, numire geografică pe teritoriul comunei Nistorești.

120. 7254 (1746), April 17.

Zapis prin care Gheorghiță din Spinești cumpără dela aceiași săcătura lui Ion Motoca.

Așijdire am mai cumpărat eu Gheorghiță singur o parte de moșie dila tot di (sic!) Ion Urzică și de la femei lui Iona, săcătura tătânis lui Ion Motocă drept . . . lei ban[i] gata, 60 ocă păpușoi și săcătura esti în Piscu lui Pinteleiu, scu[r]sura dispre sore răsar pre amiazie până în Crivici pârâul la vale pînă în Sărătel.

Și pentru credință m'am iscălit.

Eu Ion vânzător dinpreună cu Ioana.

Apr. 17. 7254.

Eu Gheorghie Călunu mart.

Eu Ion sin Gavril mart.

Tanasii Potop mart.

Nechita Motoca mart.

Eu Ionu Gurban

Mihaiu Murgu

Colecția mea.

121. 7255, (1747).

Mărturia ce dă Vasile Lupe Cojocariu la mâna lui Toader Chilianu pentru alegerea moșiei acestuia, în Nereju mic.

Adică eu Vasile Lupe Cojăcariu¹ scriu și mărturisescu cu s[u]fletul meu la mâna lui Tuaderu Chilianu precum să să știe că noi frați care mai giusă ne vomu is[c]ăli și noi știm și marturi[sim] cu frica lui Dumnezeu, câtă s'au alesu parte de moșie lui Toaderu Chilianu cincie prăjini în Nerejul celu micu de curmeziș dinu boluvanu la vale alăture cu cele cisprăzece prăji[ni] ale lui Berbece dinu Zăbala pâră la stâlpul lui Bogoe și cinci l[a] Poduri totu a lui și să numescu Gocești, dară mai sintă patru prăjini în susu la Nere[j], care sintă a lui Borăcu alăture

¹ În original: „Vasile Lupe Joru“ (?), puțin descifrabil. Intră copie veche, tot din colecția mea, „Vasile Lupu Cojocaru“.

cu riu, în sus, totu alăture cu Berbece și cându s'au făcută această scrisoare s'au întâplatu mulț omni, care știmu și mărturisim și pentru credinți ne-am iscălitu și ne punem (?) și degetul în locu de pecete și ne'mu întâpla[t] dintr'acești frați la această mărturi.

Eu Toaderu și Icnat (?) și Bodo și mulți omni buni din Neg[rile]ști, care mai giosu ne vom iscăli, care și pentru credință ne'm pus și degitili.

eu Gligorît Duracu (?) martur

eu Vasile Coman martur

eu Simion martur

eu Duracu martur

eu Gligor Hușcă martur

eu Radu sî[n] Chiriacu mart.

și amu scris eu Meftodie cu zisa lor zapesulu

let 7255.

Colecția mea.

122. 7256, (1747). Dechemvrie 5. — Regest. —

„4. Carte din 7256, Dechemvrie 5, di când sint trecuți 69 ani, dila domnul Grigorii Ghica Voevodu, bâtrânul, cătră starostii de Putna și clucer Stamatin că s'au jăluit copiei lui Miron Dima¹ cum că hotărind igumenul de Bogdana cu Pintilii Știucă părțili mânăstirii dila Câmpuri undi au și ei și neîntâmplându-să lângă dânsii scrisorili lor toate, li s'ar fi înpresurat o parti di moșii a unui Drăguțul și pi urmă găsind la un niam a lor în Tara Munteniască o carti dila domnul Cantimir Voevodu², cu cari au să răspundă pentru parte Drăguțului, cari au și stăpânit-o de 50 ani și osăbit mai jăluind ei cum că tatul lor, cu voe sa, au învoit de s'au primit prețul pe o parti de moșii din Câmpuri, din parte Bogdăniască, dila niamul Gogoilor³ și după ci s'au răscumpărat acè parti, nu vor să ții undi li-au dat tatul lor, ce vor să întri undi le placi lor, ca să pricinuiască gâlcevi, au poroncit să aducă pi igumenul de Bogdana să cercitez. Așijduria să li ia sama și

¹ Miron Dima a murit între anii 1743 - 1747. V. mai sus no. 117.

² V. mai sus no. 79.

³ V. mai sus no. 5, 30, 52, 57, 72.

cu niamul lui Gogoiu, ca di să vor mulțami să ții undi li-au dat Miron Dima cu scrisoari iscălită de dânsul, să-și ție moșie, iar di nu să vor mulțami să li dei copiei lui Miron Dima banii cu dobânda lor".

Condică moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fișa 38 verso.

(123. 7258 (1750), Iuli 7.

Intocmai copie.

Izvodu de înpărțală de moșie pe patru frați din Nereju să să știe pi anumi, pe cumu va însămna mai gios, cine din cine este : din Păulești doi bătrâni, din Bodești doi bătrâni.

Talinba din Păulești, Barbul (?) ot tam, ...tij bătrânu din Bodești, Toadir Toporu ot tam au făcut pi Frățală și pe Trifanu și pe Stoica Glăvan și pe Rădvan și pe Stoichița. Toporu au făcutu pe Ursu și pe Cârste și pe Hilomie și pe Nica Toporu, iar Barbul au făcut pe Cârstieei și pe Gligorie Cobăzarul și pe Hanul și pe Barbul și pe Vintilă, iar Taliban au fost stârpu.

Frățală au făcut pe Andronicu, iar Andronicu au făcut pe Gheorghiță Cojocar și pe Caloenu, iar Dărbanu au făcut pe Danțăști, pi Albu, Vasile l'au făcut Dărban, iar din Stoica Glăvan sântu Dănțășteți, iar din fra'sul sântu Coptănești, iar din Stoichița sântu Drăguceștii și Bălăștești și Buliceștii, iar Gotcă au făcut pi Badăl, iar Cârste au făcut pe Nistorești, iar Vlad au făcut pe Căbești, iar Filohie au făcut pe Bușalești, iar Nica Topor au făcut pi Iona, iar Cârstieei di Bordan (sic !) i Burdușăști și pre Cupești, iar Gligorie Cobzarul au făcut pe Ursul Cobzarul, iar Hanul pi Nedele, carile sântu Grosăști, iar Barbul au făcutu pe Gurișteș, i Baraghinești, iar Gheorghie Vintilă au făcut pe Folasa (?) și pe Vasile Spănul Gorde și pe Bărcioe și pe Isac Vintilă.

Și la această scrisoari amu făcut-o cu toți bătrâni cări mai gios s'or iscăli pi anumi.

7258, luna Iuli 7.

Eu Dănilă, Eu Andreiu Cobzaru, Eu Sandu Prăpală, Eu Docoe, Eu Ioan Buturi, Eu Gheorghie Săcăluș, Eu Sandu Baraghină, Eu Gligoraș Solomon.

Și această scrisoari s'au luat prubă după o scrisoari ci s'au aflat la Acsănt Dănilă (?) otu Bodești.

Mărturie dela Vrancea

Această copie fiindu întocmai cu orighinal, ci să păstrează de noi suptscrișii sinpartași, cari s'au dat la mâna lui Cozma Danțăș, Gheorghie Hârcan și Costandin Caba spre a li sluji de dovadă la impresurare ci voescu a li face lăcuitarii din sat Paltin.

1862, Iunie 17.

Io Gheorghie Panfile zet preot Theodor Picioar Grosu
Iacov Popa sîn preot Ioniță Picioar Gros.

Principatele Unite
Politia târgului Odobești

Copiea aceasta fiind sub adivăratile iscălituri a Sfintii Sale Ionomului Gheorghi Panfili și Iacov sîn preot Ioniță Picioar Gros, potrivit ceririi, ci prin diosăbită suplică au făcut, să legalizază numai încât privește adivăratili iscălituri.

No. 955.
1862, Iulii 11.

Colecția d-lui avocat Ștefan Graur-Focșani.

U24. 7259 (1750), Septembrie 9. — Regest. —

„Carte gospod a domnului Constanțin Mihail Cehan Racoviță Vvd. dată la mâna lui Toader, ginerile lui Iancu Lata¹ și nepoților lui, să fie volnic a stăpâni și a dijmuș a lor drepte moșii, baștine și cumpărături anume: dela Argă supt mal și de la Hânțești și dela Dingani și dela Ipotești ot ținutul Tecuciului și dela Câmpuri ot ținutul Putnii, luându-și dejma din toate, după obiceiu.

In dosul cără să vede însămnat cu slovă veche pentru un răvaș, ce au fost dat Toader, ginerile Iancului, Toader sin lui Ioniță Iancu, la mâna lui Toader Rotilă² și Ion Durac pentru partia de moșie depe Lata, ca să strângă numiții de a zece și

¹ V. Iancu Lata, vornic de poartă, mai sus no. 82, 88, 89 bis.

² V. Ștefan Rotilă, mai sus no. 60.

că acel Rotilă și Durac nu au nici o triabă cu dânsii la moșii, numai fiind trăitori pe Sușița, acolo la gura Cremenețului, i-au poftit ca să facă această ostensie".

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 138, fila 226 verso.

125. 7259 (1751), Maiu 10. — Regest. —

„Zapis pren care Ion Mafteiu (?) vinde lui Ursul Gegea¹ o arșiță, care să cheamă Arșița Lungă, din vârful Tojanului până în apa Tojanului și la vali până în Zăbala drept 4 lei noi”.

Arh. St. Iași. Tr. 380, op. 411, dos. 46, fila 3.

126. 7262 (1754), Ghenari 8. — Regest. —

„Carte domnului Matei Ghica Vvod. dată monahului Misăilă, egumenul de Vizantiea ca să fii volnic aș apăra moșiea i poenile și gropile de fânaț de cătră Vrănceni și de cătră Bârsani², ca nimene fără plată și fără tocmai să n'aibă putere a umbla cu bucatile pe moșâiea mânăstirii”.

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 31, fila 88.

(127) 7262 (1754)³, Avgust 2.

Suretu

Noi bi vel spătar Dabija, tremeteându-ne domnu boji milostiv — Cantimir Voivdu ca să hotărим, Țara cu Vrance⁴ — unde viindu aică în parte de jos, la locul ce am fostu rânduiți și stându la locul di trebuințe, unde ne-au făcutu un conacu pe doosprezăci zile Vasile Ulmaciul din țî[nu]tul Putna, ocolul pomenitul Vrance, satul Vizante, pentru care întămpinare și cheltueli și noi, împreună cu sfetnici mei boeri, i-am dat în a lui de veci stăpânire câtu și urmașilor lui de neam în neamu o bucata de locu, în ocolu pomenitul Vrance, numitu în fa[ta] Vidri despre Ghergheleu din

¹ V. maſ sus no. 86, 100, 115, 117.

² V. maſ sus no. 98.

³ Data este desigur greșită. Probabil data copiei.

⁴ Faptul că se fixeažă un hotar între Vrancea și între Țara, indică fără îndoială că Vrancea constituia o unitate administrativă distincă și într-o anumită măsură independentă de restul Țărei. Cp. mai sus no. 9.

cărare săcături de sus și mer[gi] di să hotărăști cu moșie Vezăuțului mic și apucă zare la deal și în capăt deal să hotărăște cu hotaru Bârsăștilor și pe din jos să hotărăște cu hotaru Săcă[tu]ri și scursură la deal și sue prin Trestioară la drumul carălor și iar să hotărăște cu hotaru Bârsăștilor și spre a fi lui veșnică moșii i-am dat această mărturie hotarnică la a lui mâna, adeverită cu a me iscălitură.

(x) Aci este iscălitura spătarului Dabija.

let. 7262 Avgust 2.

Aceasta fiindu întocma cu ace adevărată mărturii hotarnică spătarului Dabija am adeverită cu a noastre iscălituri.

Ion Gigâțul¹ biv vornic de Vrancea, Constant Dimă (?)

Colecția d-lui Ion Diaconu, profesor - Focșani.

128. 7265 (1757), Iuli 15. — Regest. —

„Carte domnului Scarlat Ghica Voievod cuprinzătoare cum că părințai călugărași dila mânăstirea Miera au arătat Mării Sale ispisoc dila domnie și hărți cuprinzătoare că fularii [și] sărarii au avut a lua fulărit și sărărit numai din Vrance, agiungând până în vîrful Răiuț[ului, iar] din vîrful Răiuțului în gios, precum curg apile spre răsărit, nu dau nime fiin[d] de țarini și obiceiu vechi², întărindu-să apărare satilor, ci sănt la câmp, ca să să apere dis[pre] sărari i fulari, păzind hotar nestrămutat”.

Arh. St. Iași. Tr. 196, op. 219, dos. 29, fila 19.

129. 7266 (1758), Martii 24. — Regest. —

„O hotarnică a lui Einandi³ precum au înpărțit o parte moșai a lui Ștefan Tăban, ci ave cumpărali în 30 lei, între dânsul și între Gheorghii Săcaluș și între frațile său Toader cuprinzătoare

¹ V. mai jos no. 139.

² V. pentru solărit, vamă și ortul stărostesc în Vrancea: Ac. Rom. doc. no. 237, fila 483 și 483 verso. I. Bîanu, *Catalogul manuscriselor românești*, I, p. 513.

³ Prin această hotarnică, după cum s'a dovedit prin carte de blestem în 1836 (v. mai jos, partea IV, procesul cu boerii Lîpănești), se delimităea pământul ce Nicolae Lîpan, străbun al Inaltului Regent Buzdugan (v. mai sus no. 95 în notă), a vândut lui Gheorghe Săcaluș, lui Toader Săcaluș și lui Ștefan Taban.

că mergând la fața locului au deslușit hotărăle acei părți că să începi din dial din parte lui Stanu la vale și mergi până în potica din șăs, cari treci pârâul Hăulișca și s'au ales parte lui Gheorghii capătul din dial, din partea lui Stanu în gios, până în hotar, adică în bolovanu di supt stejar și di acolo tai cam chezis, cam la vale, spre pârâul lui Vintilă până piatra stătătoare la vali, până piste pârâiu, până în fag, dar dela hotar cel de supt stejar, până în piatra stătătoare, s'au pus doi bolovani sămni și începe partea lui Ștefan Taban din hotar, bășica din costișă la vale, până în gura drumului, în pârâu Hăulișcăi di suptu stejar la vale până în hotarul lui Toader Săcaluș, care bolovanu esti dreptu un stejar, mai spre amiaz noapte până în pârâu Părței cei mari dispre blănile lui Matei și iar tai în curmeziș prin stejar și di acolo la vale capătul di la vale, până în drum, ci s'au scris mai sus, cari treci Hăulișca, s'au venit parte lui Toader Săcaluș până într'a Burdujăi".

Arh. St. Iași, Tr. 1785, op. I 2035, dos. 33, fila 10 verso.

(130.) 7266 (1758), Iuli 21. — Regest. —

"Carte gospod a domnului Scarlat Grigorie Ghica Vvd. dată la mâna lui Toader Armașu, fecior lui Ioan Șatraru, ginere Iancului Lata¹ și nepoților săi, să fie volnici a stăpâni a lor driaptă moșie, baștină și cumpărături anumi : Câmpurile la Putna și Hâncești, la Argă supt mal și București și Ipotești și Dingani și în Bara la ținutul Tecuciului, luându-și venitul din toate după obiceiu".

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 138, fila 226 verso.

131. 7266 (1758), Avgust 30. — Regest. —

"Carte gospod a domnului Ioan Theodor Vvd. dată la mâna lui Toader, feciorul lui Ioniță Iancu, nepot de fecior Iancului², strenepot lui Toader Lata³ să fie volnici a stăpâni și a dejmui a lor driaptă moșie baștină și cumpărătură, ce au anume Câmpu-

¹ V. mai sus no. 124.

² V. mai sus no. 82, 88, 89 bis.

³ V. mai sus no. 22.

rile la Putna și Hânceștii, la Argeș supt mal și Bucureștii și Ipo-
teștii și Dinganii și în Bara la ținutul Tecuciului, luându-și din
toate după obiceiu".

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 138, fila 226 verso.

132. 7268 (1759), Dechemvrie 15. — Regest. —

„O mărturie din 7268, Dechemvrie 15 a unui vornic Izlatii Roșcan ot Câmpuri și alți răzăși di acolo și din Răcoasa de cer-
cetare ce ar fi făcut pi căti părți să împarti bătrânu lui Bogdan ¹
spre alegire moșiei Gogoeștilor ² cu niamu lor și neputând da
samă nimine, au eşit un zapis a Gogoeștilor, cari arată patru
frați, fiorii lui Bogdan, din cari un frate anume Lupșî ³ ar fi
cumpărat di moșul Gogoeștilor, iar din cei trii nevânduși s-au
găsit patru frați din Ionaș Meșterul ⁴, moșul Gogoeștilor i Bur-
geștilor ⁵ și a Rotileștilor ⁶ și li s-au vinît după măsura, ce au
făcut, căti patru pol funii de frate și că Gogoeștilor li s-au dat
în hiza din gios, în parte lor".

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 62, fila 168 verso ⁷.

133. 1765, Apr. 25. — Regest. —

„Carte gospod a domnului Grigorie Alecsandru Ghica Vvd.
către Grigoraș Leon paharnicul, staroste de Putna, după jaloba
lui Toader Rotilă ⁸ și Ion Durac ⁸ cu alte niamuri a lor, răzăși de
moșia Cremenețul, zicând că acè moșie au fost a moșului lor și
au zălogit-o la mănăstiria Soveja drept una sută doi galbeni. Pe
urmă s-au sculat moșul jăluitorilor și au dat cinci zeci și doi
galbeni și au luat moșia pe giumătate, din gura Cremenețului
până în pârâul Boului și au rămas moșia din pârâul Boului în

¹ V. mai sus no. 110, 118.

² V. mai sus no. 5, 30, 52, 57, 72, 122.

³ V. mai sus no. 30, 52, 77.

⁴ V. mai sus no. 52, 70, 72, 77.

⁵ V. mai sus no. 48, 54, 70, 74.

⁶ V. mai sus no. 60, 124.

⁷ Cp. ibid., doc. no. 68, fila 189 verso.

⁸ V. mai sus no. 124.

sus în stăpânirea mănăstirii, stâlpindu-i-să partea, cu ispisoul domnului Vasilie Vvd., iar acum s'ar fi sculând igumenul de Soveja și intră în partea jăluitorilor, fără dreptate, ca să cerceteze și precum vor afla să pue la cale".

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 138, fila 229.

134. 1765, Maiu 7. — Regest. —

„5. Carti din 1765 Maiu 7, di când sînt trecuți 52 ani, dila domnul Grigorii Alixandru Ghica Voevodu, cătră paharnicul Grigoraș Leon, starostî de Putna i Lupul Hodîmbul, vornic de poartă și Ioniță Străzesc, mazil, după jaluba stolnicului Ioan Catargiu, cum că ari o moșii, anumi Câmpurile, pi apa Sușiții și i să împresoară despre răzăși, au poroncît să margă la fața locului și după dresi și scrisori, ci va ave stolnicul pi acè moșii, să o aliagă despre răzăși și să o stâlpeascî cu petri hotără, cum pre larg arată cartea".

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 38 verso.¹

135. 1765, Iuli 19. — Regest. —

„Carte gospod din let 1765 Iuli 19 dela trecutul din viață domn Grigorii Ghica Vvd. în care scrie către râps. paharnic Grigorie Leon, ci fusăsi starostî pi vremea aceia la acest ținut, ca să cerceteze (intre neamul Dăniileștilor) și între schit² și după cercetare, ci au făcut, i-au găsit pe jăluitori că rău s'au jăluit pentruca prisosul ci au fost pus în numărul fâlcilor de 32 fâlcii, precum pe larg să arată în mărturia cercetării ci s'au dat schitului pentru apărarea acolisitorilor numiți, iar partea lor s'au dovedit numai în noă fâlcii din săcături vechi ci li avè, poruncindu-li-să ca să nu mai supere pe schit".

Anaforaoa din 23. Aug. 1838.

136. 1766, Fevr. 22. — Regest. —

„Carti di la pominitul domn Grigorii Alixandru Ghica Vvod, scriind iarăș la paharnicul Grigoraș Leon, starostî de Putna,

¹ Cp. ibid. doc. no. 10, fila 24 verso, unde în loc de Lupul Hodîmbul, vornic de poartă este trecut Lupul Hadîmu, vornic de Vrancea.

² Schitul Vrancea, numit azi Valea Neagră.

precum au dat jalubî stolnic Ioan Catargiu pentru părțili de moșii de baștină și cumpărătură numiti în moșie Câmpurile, zicând că tragi strâmbătati și înpresurari de către alți răzăși".

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 10, fișa 25.

137. 7274 (1766), April 2. — Regest. —

„Zapis prin care Ion Puflea cu fimeia sa scriu că vânzând lui Ștefan Tafșulă, Arșița s'au sculat nepotul său Iftimie și mergeând la vornicul Carp le-au dat dreptate să răscumpere, întorcând trii capre cu ezi lui Tafșulea“.

Arh. St. Iași. Tr. 272, op. 297, dos. 4.

138. 7274 (1766), Maiu 24.

Copie hotărnicii (moșiei Câmpurile) făcută de Luță, vornic de poartă și Stan Crîste Bulucbașa a cărie orghinal să află la răzăși.

Din luminată poroncă Pre Innălțatului domnului nostru, Mărie Sa Grigorii Alcsandru Ghica Voevodu, fiind noi rându-iți ca să hotărîm o moșie a dumisali Ioan Catargiu¹, biv vel stolnic, anumi Câmpurile, despre Șușița, dila ținutul Putnii, cari moșii esti și dumisale dată de zăstri dila soacra dum. medelniceresa Maria, cari o avè dila moșu dumisale Dima pârcălabu² și viind

¹ V. mai sus nr. 134, 136.

² Pe baza documentelor publicate în acest volum și în special pe baza hotărniciei de față se poate schița următoarea spîră genealogică:

Vasileache stolnicul

| fată căsătorită cu

| Dima Pârcălabul (1679 - 1700)

Anița, căsătorită cu postelnicul Ștefan Rătundul (1729)

Miron Dima, vornic de Vrancea (1729 - 1744)

| Andrei Rătundul

| Maria, căsătorită cu medelnicerul Pascal Tudorî

Ilinca, căsătorită cu Toader Hoge din Panciu (1811)

Gheorghe Tudorî, căs. Nastasîia

Ecaterina, căsătorită cu stolnicul Ioan Catargiu (1765-1766)

aice la fața locului am strâns pe toți răzășii și înpregiuраșii acestui loc, fiind față și dum. stolnic Catargiu și părintili igumenul Isaie dela sfânta mănăstire Bogdana și preotul Cârste, vichilul dila igumenul de Soveja și preotul Toma cel bătrân din Câmpuri. Li-am cetit întâiу carte de blăstăm intru auzul tuturor, carii scrie asupra răzășilor și a celor streini, cari vor ști hotările aceștii moșii și nu vor arăta adivărul, cum și asupra hotarnicilor di nu vor urma asupra dreptății. Au dat samă cu toții că această moșii din început au umblat pe patru bătrâni anumi Bogdan¹, Straoa², Itul³, Lata⁴ și pi acești patru bătrâni, să împarte toată moșie lor, începându-să din sus, adică din pârâu Boului și de acolo purcedi în gios pe apa Sușiții, curmezișul moșiei și până în fântâna Oei, ci esti dila Răcoasa din gios, iar lungul moșiei esti din zărili Dialului Mari despre răsăritul moșiei, precum să scurg pâraile spre apa Sușătei, iar despre apus treci pisti apa Sușătei până undi să întâlnesc cu hotarul Vezăuțului și ne arătară toți bătrâni și răzășii din satul Câmpurile că s-au mai măsurat această moșii mai înainti și de alți hotarnici și înpărțindu-să pe acești patru bătrâni s-au vinit de bătrân câți 81 funii; făcut-am funie de 33 stânjeni și stânjenul de opt palmi și am măsurat toată moșie și s-au împărțit pe hlizili lor cum arată în gios.

Anul 7274, Maiu 24.

77 funii din pârâu Boului în gios până în țărmurile Cremineteului, drept gura Vânătoriului, luându-să doi funii matca cu prundul Cremineteului, ca să rămâi di toati părțile, care această hlizi esti a bătrânu lui Lata, dar fiindcă dintr'această parti di moșii au fost vândut niamurili Latii pe giumătăti, adică din pârâu Boului în gios pără în pârâul Șchiopului, sfintii mănăstiri Soveja, după cum ii scriu și dresili dila Vasili Voevod⁵, au rămas să stăpânească niamul din bătrânu Lata, din pârâu Șchiopului și până în Creminet. 4 funii s-au mai dat bătrânu lui Lata din gios de bătrânu lui Bogdan, în parte de mijloc, din pârâul Sării în gios,

¹ V. maſsus no. 21, 23, 30, 52, 72, 77, 78, 84, 110, 118, 132.

² V. maſsus no. 5, 21, 23, 44, 51, 55, 56, 58, 68, 78.

³ V. maſsus no. 5, 21, 23, 51, 75, 78.

⁴ V. maſsus no. 5, 15, 22, 23, 72, 82, 89 bis, 124, 130, 131.

⁵ V. maſsus doc. no. 24.

undi stăpânește acum un Nicolaiu Gogoiu¹, având cumpărături dî la Tofana², nepoata Latii cu zapis, din hotarul lui Bogdan în gios până undi zic că au fost un lac, undi acum esti și un ulmu sămn înpotriva unui fag de supt costișa despre apus; măcar că cu ace cumpărătură stăpânește mai mult de cât patru funii, dar fiind că ari cumpărătură vechi și nu-i scrii zapisul să arate câte funii sau stânjini, ci numai din hotarul lui Bogdan în gios până undi au fost un lac, am lăsat și noi să stăpânească și s'au înplinit bătrânului Latii 81 funii.

33 funii, zăci stânjini, hliza bătrânului Bogdan parte din sus, din Cremineț în gios până într'o curmătură, ce să zice piscul Niagului în costișa despre răsărit, undi în vale în șăs esti și un cireș în drum, drept casa lui Ilie Pleș.

47 funii, 23 stânjini, tij altă funii sau altă hlizi a lui Bogdan în parte din gios, cari să începi din gios de bisărica Câmpurilor, mai din sus de pârâu Malfărăului, undi toți răzășii au dat samă că au fost hotar vechiu și s'au pus și piatră hotar și de acolo în gios mergi în gios până în dreptul pârâului Isariei³, cari esti pisti Sușița despre răsărit și s'au înplinit și bătrânului Bogdan 81 funii.

30 funii, hliza Itescului parte din sus, ci să începi din sus . . . (lipsă) . . . Bogdan în gios până în hliza Straoa, nearătându-ni sămnile undi să întâlnesc acești doă hlizi, zicând răzășii că sint tot de unii și cei ce țin din hliza Itescului și cei din Straoa și să împart ei între dânsii și niamuri.

29 funii, 24 stânjini, altă hlizi a Itescului în parte din mijlocu, din gios de pârâu Isariei, adică din gios de cumpărătura lui Neculai Gogoiu, ci ari dila niamul Latii și în gios spre Răcoasa până undi să întâlnesc aceste funii și să înpreună cu hliza lui Straoa.

21 funii, 8 stânj., altă hlizi a Itescului, ce esti din gios de Răcoasa, din pârâul Renghioaei până în pârâu Rusii și s'au înplinit și la acel bătrân al Itescului 81 funii.

26 funii, hliza bătrânului Straoa parte din sus de hotarul

¹ V. mai sus no. 5, 30, 52, 57, 72, 132.

² V. mai sus doc. no. 5.

³ V. Ivan sin Isarff Ntagotă, mai sus no. 50.

Itescului în gios până într'un bolovan, ce s'au găsit în colțul livezii preotului Tomii din sus, împotriva unii curmături, ci esti în costișă despre răsărit, în muche dialului Stavăr, în cari hlizi intră și o bucată de moșii a mănăstirii Soveja 8 funii 24 $\frac{1}{2}$ stâneni, cari sint și stâlpiți dintr'o piatră din costișă până în bolovanul din colțul livezii popii Tomii, cari unii din răzăși zic că esti vândută și dată danii di niamul Latii, dar la măsurăatura altor hotarnici mai vechi au fost băgată tot în hliza bătrânlui Straoa, că să cunoaști că au fost date această moșii din bătrîni și dila o parti și dila alta. Cinci funii și giumatate s'au mai găsit aice din bolovanul din colțul livezii popii Tomii în gios până în pieatra, ce s'au pus din sus de pârâul Malfarăului, a lui Ilia Bobeică cu niam lui din bătrânu lui Lata, pe cari loc esti și biserică Câmpurilor, undi sănt livezi și casili de baștină, precum au mărturisit toți răzășii că această bucată de loc au fost osăbită și n'au intrat niciodată întri alti hotără.

22 funii, tij altă hlizi din bătrânlul Straoa, ci să începi din hliza Itescului în gios, di la Răcoasa până în Rănghioae.

33 funii, tij altă hlizi a Straoai parte din gios din pârâul Rusii în gios până în fântâna Oei, undi să îplinește tot hotarul Câmpurilor și s'au înplinit și bătrânlul Straoa 81 funii.

Iar pentru o bucată de loc ce-i zic Vătaștină¹, care din bătrâniilor au dat samă că au fost acest loc tot neînpărțit, cari loc esti din pârâul Vânătoriului în sus alătura cu Creminetul despre răsărit până în zarea Dialului Mari și la dial până undi le mergi moșie, până undi și zic că Glodul, cum mergi pintri moșiea Cașinului și a Sovejii, cari această bucată de loc, au fost rânduit alții hotarnici mai înaintați ca să o stăpâniască câți patru bătrâni, dar fiind tot pricina între dânsii pentru altă bucată de loc, ce esti din apa Sușăiei spre răsărit până în Creminet mijlocul, care această bucată de loc esti din pârâul Latii și Rotileștii și alții cari au cumpărături dila niamu Latii trecia cu stăpânirea într'acel mijloc și să intindea și la ce mai sus arătată vătaștină de piste Creminet. Dar acum fiind strânsi toți răzășii aice față și pentru ca să lipsască pricina dintre dânsii am stătut și noi ca și să învoiască și aşa cu voe tuturor s'au aşazat înainte noastră și

¹ V. mai sus „vătaștină Nărujei”, no. 86.

s'au învoit, ca de acum înainti să stăpânească numai cei trii bătrâni anume Bogdan, Straoa și Itescul într'acă Vătaștină, ce mai sus s'au arătat, adică din părâu Vânătoriului în sus alătarea cu Creminetul, înpărțindu-o în trii părți, iar niamu Latii și Rotilești și alții cari vor fi cumpărături din Lata să stăpânească numai din Sușița și până în Creminet și spre Sușița despre apus, față Răchitașului, iar în vătaștină nici de cum să nu să amestice, iar cei ci vor fi di niamul acelor trii bătrâni, trii: Bogdan, Straoa, Itescul să intre și ei la stăpânirea Vătaștinei cu niamu lor cât li să va vini parte fiișticăruie și s'au luoat și scrisori pi această aşazări.

Iscăliți Antohii Luță vornic za poartă hotarnic,

Stan Crăste Bulucbașa, mazil rânduit de dum. Grigoraș Leon¹, biv vel paharnic, starostii, din poronca gospod.

Cumpărăturile și baștina ce s'au ales dumisale stolnicului Ioan Catargiu după cum au dat samă răzășii, cum arată în rând anumi. Anul 7274 Maiu 24.

280 stânjini s'au dat cumpărătură Dimii pârcălabu din bătrânu Straoa și Itescu din margine din gios a pământurilor mânăstirii Miera ce sint la poiana Siminicului, undi s'au pus și piatră hotar supt costișă despre răsărit în dreptul gurii pîrăului Flămânzii, ci esti pisti Sușața despre apus și în gios până undi s'au înplinit acesti stânjini, undi s'au pus iarăș pieatră hotar în costișă despre răsărit înpotriva unui stejar din sus de stâncă ce mari din costișă și în drept, pisti Sușița spre apus, în buza piscului dialului Podobit.

164 Stânjeni s'au dat iarăș cumpărătură dila Dima pârcălabu din parte Straui dintr'un bolovan ce s'au pus hotar dinainte casei lui Vasilachi Veniamin Sfârlög călugărul, ci vini pi din sus di timelia caselor Dimii Pârcălabul și în gios până în hliza mânăstirii Soveja într'o pieatră, ci este în costișă despre răsărit, carili și și scris în pieatră numit Soveja și hotarili, ce s'au pus încă sănt scrisă cu imele Catargiu și la toate s'au pus și cărbuni.

100 stânjini i s'au mai dat parte Meriei în Poiană, Lunca Largă din Itescul, cari această parti di moșii esti drept dintr'un

¹ V. maſ sus. no. 133—136.

ulm ci esti în potriva unui fag în costișa despre apus, undi s'au pus și piatră hotar și de acole în gios undi s'au înplinit măsura, iarăș s'au pus pieatră hotar.

50 stânjini s'au dat din gura Verzii în sus, ci esti din gios di Răcoasa și s'au stâlpit cu pietri de îmbi părțile.

Acesti părți de moșii ci-i sint cumpărături de Dima pârcălabul la Câmpuri i la Răcoasa s'au măsurat în curmeziș, după cum să arată mai sus și s'au stâlpit urmând și noi pi o hotarnică vechi, ce au fost hotărît Gheorghii Strezescu, vornic de poartă și cu Pătrășcan căpitan, Dimii pârcălabului, la let 7206 (1698), lulii 10, în cari hotarnică nu arată și lungul moșiei din hotar în hotar ci numai curmezișul, dar căutând noi și zapisili celi vechi de cumpărăturili Dimii pârcălabul, mai mult sănt de scriu acei vânzători că au vândut din hotar în hotar, după cum să văd și zapisii că sint față.

Si mai întrebând și pi răzăși, merg acesti pământuri din hotar în hotar, cum merg și pământurile lor, ei au dat samă că acei hotarnici li-au strâns toati cumpărăturili Dimii pârcălabului la un loc și i-au dat numai aceli scurtături pe vale Sușății, adică de supt dial până în apa Sușății, cari sint foarti scurți, cât esti curmezișul atâta esti și lungul moșii, iar hizili depe dialuri, de pe amândoî părțile sint lungi, cum merg din hotar în hotar și le stăpânesc ei.

Iar pentru baștina ce ceria dum. stolnic Ioan Catargiu depe Vasălachi stolnic, socru Dimii pârcălabului din bâtrânu lui Bogdan, întrebând pe toți răzașii și cetindu-le și carte de blăstăm ca să arati din cari fecioru a lui Bogdan să trag boerii, ei au dat samă că acel bâtrân Bogdan au avut patru feciori anumi Drăguțul¹ și Irimiea și Lupșă² și Ionașcu Meșterul³.

Dar fiind o vremi de di mult și nici o doavadă din scrisori nici la o parti, ei au dat samă că boerii să trag din Drăguțul, dar am cunoscut că ori nu știu bine neamurile, ori nu vor să arati adivărul că întâi au zis că sint boerii din Irimea, pi urmă au întors zicând cum că sint din Drăguțul, din cari parti esti un

¹ V. mai sus no. 21, 36, 38, 79.

² V. mai sus no. 30, 52, 77.

³ V. mai sus no. 52, 70, 72, 77.

zapis dila Stanca¹, fata Drăguțului, arătând că au vândut Dimii pârcălabului și să mai găsăști și o carti domniască dila Costandin Cantimir Voevodu² dată Dimii pârcălabului pentru 15 lei ca să poprească toată parte Drăguțului și au mai arătat și igumenul de Bogdana un zapis dela Bârladianu, ficiar Drăguțului³ și mai stăpânește și mânăstire Răchitoasa 4 funii, 26 pol stânjini și toată parte Drăguțului esti 20 funii și 8 stânjini și mai ia și mânăstire Bogdana 13 funii, după cum și-au fost înpărțit călugării singuri și mai rămân D-sali stolnicului Ioan Catargiu după acastă socotială numai 2 funii, 14 stânjeni baștina și cumpărătură din tot bătrânul Drăguțului, de cari lucru să cunoaști că are stolnicul Ioan strâmbatati de cătră răzăși, căci fiind Drăguțul vândut de tot l-au arătat că esti bătrânul boerilor. Dar noi după arătarea răzășilor am măsurat bătrânul Drăguțului și l-am stâlpit de amândoi părțili dându-i 20 funii, 8 stânjini a patra parti din bătrânul lui Bogdan, fiindcă Drăgațul au avut 3 feciori și egumenul de Bogdana numai pi unul ari cumpărat, iar Dima pârcălabul, ari doi părți, pi doi feciori, adică pi unul il ari cumpărat și pi unul di baștină, după arătarea răzășilor și aşa am socotit că esti cu dreptati să ia dumnilui Stolnicul Ioan cu mânăstire Răchitoasa 2 părți din 20 funii, 8 stânjeni, parte Drăguțului, cari i să fac 12 funii, 25 stânjini și 2 palme cu 4 funii, 26 stânjini, 4 palme, ce ari Răchitoasa stâlpiti și să ia și egumenul di Bogdana 6 funii, 24 stânjini, 5 palme, ce i să face a trie parti și era să o și stâlpim parte dum. stolnicului Ioan di cătră călugării pi această socoteală, dar n'au priimit egumenul di Bogdana, zicând că nu poate să de moșiea ce s'au știut până acum că esti a mănăstirii i fără de giudecată, având griji de ctitori și au rămas pricina cu egumenul di Bogdana pân la giudecata.

Dumnilui stolnicul Ioan Catargiu umblă din hotar în hotar după cum și a celorlanți răzăși.

Iar pentru Văstaștina, ci esti ni înpărțită din părul Vânațotoriului alăture de Creminetul în sus, cari s'au arătat că au rămas să să împartă pe trei bătrâni Bogdan, Straoa, Itul ari sie-și și

¹ V. mai sus no. 38.

² V. mai sus doc. no. 79.

³ V. mai sus no. 21, 36.

dum, stolnicul din Bogdan a patra parti, ci esti parte Drăguțului de baștină, din poeni, din fânaț, din dialul ce pun stâni și din păduri cu tot vinitul cât i se va vini parte sa și după cum s'au ales și s'au întărit cu toții răzășii am făcut și noi această mărturie hotarnică la mâna [tu]turor răzășilor de Câmpuri și s'au dat și la dum. Ioan Catargiu stolnic asămine hotarnică.

let 7274, Maiu 24.

Is. Antohi Luță, vornic za poartă, hotarnic.

Stan Crîste Bulucbașa, mazil orânduit de dum. Grigoraș Leon, biv vel pah, starost din poronca gospod.

Cercetându-să și dî cătră noi această hotarnică, așa am socotit că cu cale s'au făcut și orînduială și văzând că esti hotărire aceasta cu cali, am întărit și eu cu iscălitură.

1766, Maiu 29.

Iscălit Grigoraș Leon pahr.

In dosul acestii hotarnici să găsește scris aceste

Această hotarnică, acum la pusul pietrilor, ivindu-să, au dat una sută cinci zăci lei răzășii, de au scos-o dila mânăstire Soveja.

1815, Apr. 10.

Iscălit Costachi Conachi agă.

S'au poslăduit de cătră mini din cuvânt în cuvânt.

Reghistrator Manolachi Călimănesc.

Urmează legalizarea copii de giudecătoria ținutului Putnii.

No. 103,
din 1833, Iulii 15.

Urmează legalizare copii de giudecătoria ținutului Putnii.

No. 2401.
din 1839, April 10 zili.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 11, filele 29—33.

139. 1767, April.

Mărturie de judecată dela Ion Gigâtul, biv vornic de Vrancea și dela Grigori, vornic de Vrancea pentru pricina dintre moșnenii din Tulnici și egumenul mănăstirii Soveja pentru muntele Lepșa.

Facem știere cu aciaștă mărturie la mâna tuturor moșnașilor (sic) din sat den Tulnici ot Vrancea să să știe precom având ei multă pricina de giudecată cu egumenul și călugării de la Soveja pentru muntele Lepșa, de care și moșii lor au avut pricina tot pentru acestu munte și din poroncă domniască au mersu Sfinția Sa părintele Theodosie, ce au fostu metropolit și cu dumnelui Alecsandru Ramandi¹, biv vel vornic și Niagoe, biv vel pitar, ș'au chematū pe moșii acestor numiți mai sus moșnașii din Tulneci și după judecata ce au avut la Preosfințiea Sa metropolitul și a dum. boerii ce sint numiți mai sus, au făcut așezare și învoială cu egumenul și sobor mânăstirii și cu toți moșnașii din Tulneci precum să fie mânăstirei munții peste Lepșa ce mare până în Lepșa cea mică și de acolo în jos să fie Vrâncenii ș-a ceastă stăpânire au fost multă vreme neclintită și murind moșii și părinții acestor moșnași de atunce au născut pricina între dânsii: vroind călugării dela Soveja ca să ia tot muntele Lepșa, și moșnașii de Tulnici n'au suferit și au mersu la Domnie de au făcut jalobă ș'au adus luminată carte Mării Sale lui Vodă la Pintilii Știucă pit. și la vornecul Gigât² ca să margă la numit munte Lepșa și au mărsu de preună cu moșnașii de Tulneci și călugării de Soveja, în munte unde le era pricina ca să adeveriască unde este Lepșa mică, adeca hotar mânăstirii și cu a Vrâncenilor și cu alt chip nu au putut să adeverească unde-i Lepșa mică, fără decât fiind un om bătrân anume Ion log[olvăt la pantiri din Soveja și știind rândul munților au mărs de li-au arătat de unde să începe o vale care-i: i zic Vrâncenii Straia: iar el au zis ș'au arătat că de acolo să începe Lepșa ce mică ș'acolo s'au pus piatră ș'au stăpânit Vrâncenii și mânăstirea până într'acel sămnu cu pace câtăva vreme. Iar acum în anii trecuți la Măria Sa Grigore Ghica Vodă, fiind la Soveja un egumen anume Simion, au dat jalobă la Măriea Sa Vodă precum are strâmbătate

¹ V. mai sus no.61. V. și St. și doc., VII, p. 320, no. 17.

² V. Ion Tîgtul, biv vornic de Vranc., St. și doc., VII, p. 327, no. 50.

dispre Vrănceni : vrând să triacă peste hotar care să pusesese mai înainte, vrând ca să mai ia din muntele Vrăncenilor și au adus luminață carte Mării Sale lui Vodă la dumnealui Leon, biv vel paharnic, staroste de Putna, ca să trimită doi mazili acolo în munte, unde le este pricina, ca să cerceteze, să afle, unde este Lepșa cea mică și dumnealui au rânduit pe vornicul Ion Gigăt și pe Stan Bulucbașa¹ de au mersu cu Simion egumenul și cu moșnașii de Tulnici iarăș la numit munte Lepșa, de au cercetat unde este Lepșa cea mică și n'au putut ca să găsască adevăr dintre dânsii s'au rămas să le fie stăpânire tot după piatra ce li să pusesă mai înainte și acum de iznoavă s'au sculat Vrăncenii cu pricina asupra călugărilor s'au mersu la Eși și din poroncă domniască s'au judecat Vrăncenii cu Dămiian, egumen de Soveja înainte dum. veliților boeri : care le-au făcut și anafora și toată stare judecății au rămas după mărturia Preoșinții Sale părintelui Theodosie mitropolitul și a dumisale Ramandi biv vel vornic s'a Neagoie pitar : după învoiala și aş[e]zare ce au avut Vrăncenii și cu egumenul denainte acestor numiți mai sus, până acolo să le fie și stăpânire și acum viind Dămiian, egumen de Soveja cu luminață carte Mării Sale lui Vodă la dumnealui Theodorachi comis², staroste de Putna ca să trimită trii mazili denpreună cu egumenul și cu moșnașii de Tulnici ca să margă muntele Lepșa ca să adeveriască unde-i Lepșa cea mică și din poroncă am mărsu în sat în Tulnici și am strânsu toți moșnașii de acolo s'au venit și egumenul Dămiian de Soveja de preună cu popa Cărste și cu popa Stan de acolo și am mărsu cu toții din preună până în muntele Lepșa și întâi ni-am suit în Titilca cea naltă de am văzut toată stare munților și de acolo ni-am scoborit mai în jos și la vale, unde ni-au arătat Vrăncenii că să începe Lepșa mică și purcede în jos și acolo s'au pus o piatră în Grind și mai la dial în drept, s'au pus altă piatră și acolo au scos carte de blasphem egumenul Dămiian asupra Vrăncenilor, care a ști și n'a mărturisi adevăr și fiind toți moșnașii de Tulnici acolo au loat carte s'au sărutat-o : anume, Gligori Gherman, Ștefan Budac, Ion Sava Ivan i Marin Gherman i Tănăsă Gherman i Vasile

¹ V. mat sus no. 138.

² V. Theodorache, biv vel comis, staroste de Putna, N. Iorga, *Brodnicii și Români*, p. 9 și p. 11 și St. și doc., VII, p. 64, no. 44.

Vameş i Radu Necoară i Mihaiu Necoară și alții i Miron Bahamăt¹ ot Bârsăsti : Mariş ot Vale Cozii, aceştie toți au luoat carte de blăstem înainte egumenului și a noastră și văzând și egumenul că iau atâtia oameni carte de blăstem s'au priimit ca să fie stăpânire acestor munți după cum au arătat Vrâncenii în sămnile ce s'au pus acum: însă sămnele să ștea din jos de Titilca cea nantă și din jos din Piciorul Paltinului și din sămnele aceste în sus să stăpâniască egumenul cu Titilca cea nantă și cu toți munții în sus și primind (?) și Vrâncenii dintr'aceste (?) semne să stăpânească în jos cu Piciorul Paltenului și tot muntele și de acum înainte pricină între dânsii să nu mai fie și noi după hotărîre ce li-am făcut, am făcut această mărturie la mâna tuturor moșnașilor din Tulnici ca să le fie de credință.

Ion Gigâtul, biv vorn. Vrancea. Grigori², vornic de Vrancea.

Colecția preot N. Ionașcu-Tulnici.

140. 7275 (1767), Iuni 3. — Regest. —

„Zapisul lui Eni, nepot lui Gheorghiță Cirihală, zăt lui Trifan di Colac cu soția sa și fii săi prin care dăruește preotului Toader ot Vidra moșiea sa, ce se numește Poiana lui Gheorghiță, în pârâul care merge în Chilimete, pi lângă moșia Crudului din sus și în dial până în zare dialului. Așijdire i-au mai dat iar a sale două săcături făcute cu toporu din codru meriu, din care una este la Lacul cel Mare și una la Curmătură, unde se disparte plaiul di merge la lac”.

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916 dos. 79 fila 99, 233 și 277 verso.

141. 7275 (1767), Iuli 20. — Regest. —

„Zapis prin cari Neculaiu Gogoiu³ arată că zapisul di mai sus a Ștefanii esti dila niamul lui și să îndatorești a da moșiea pe dînsul lui Miron Dima”.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 68, fila 190 verso.⁴

¹ V. mai sus no. 113.

² V. Grigori, vornic de Vrancea, Iorga, *Brodnicii și Români*, p. 9 și p. 11. Era frate cu un Toader Căpitan V. Iorga, St. și doc., VII, p. 331, no. 69.

³ V. mai sus no. 132.

⁴ Cf. sfid. doc. no. 62, fila 169 verso.

142. 1767, Dechemvrie 16. — Regest. —

„Mărturii de giudecată a unui păharnic¹, pren care să cuprende că Mafteiu Jăchian din Șindilarî au tras în giudecată pî Mihaiu Gegea, ficiarul Ursului Gegea², pentru o arșită, poiană de fân, la cari judecata au dat rămas pî Mafteiu, cari li cerea să răscumpere acea groapă“.

Arh. St. Iași, Tr. 380, op. 411, dos. 46, fila 3.

143. 1768, Ghenari 30. — Regest. —

„Anaforaoa divanului întărîtă de cătră domnul Grigorii Ioan Calimah Vvod, de giudecata urmată întri egumenul de la mânăstirea Vizantiea, ci esti la ținut Putnii și între Mihai Găure i Costandin Croitorul și altâi ai lor, ci s'au răspuns că sânt săminții din ficiarii lui Bodin³ și moșâii în satul Ireștii, pentru o bucată de loc din Lacul cu Lozâile și pân în obârșiea Vizăușului celui mic, prin care anafora însămnează divanul că după dreptati

¹ Dîn rezoluția din 5 August 1836 a judecătoriei, aflată în acelaș dosar, se vede că e vorba de paharnicul Grigore Leon.

² V. mai sus no. 86, 100, 115, 117, 125. Cp. Constantinescu și Stahl, *Documente Vrâncene*, I, no. 4 și 8.

Ursu Gegea a trăit dar între anii (1680 —) 1702 — 1751. A murit între anii 1751—1767. Cu el încep luptele pentru pământ ale neamului Gegesc.

Tatăl său, după spusa unei mărturii a răzășilor de Odobești din leatul 7246 Iunie 20, ar fi avut moșie în Hâjma, moșie asupra căreia Odobeștenii declară că nu au nicăi o pretenție. (V. hrisovul din 31 Decembrie 1837, mai jos partea IV-a).

Această legătură dintre Gegești și Odobeșteni, confirmată și prin existența într-un act Odobeștean din 7204 (V. St. și doc., VII, p. 60, no. 11), a unui Ionîță Gegea, care n'ar fi exclus să fie chiar tătăl lui Ursu Gegea, cred că îndreptăjesc ipoteza că Gegești sau chiar Șindilarî sunt de origină Odobeșteni.

Zidirea mânăstirii Mera și înzestrarea ei cu moșii a făcut ca hotarul vechi al Odobeștilor să fie rupt în două de moșia mânăstirească, astfel încât, începând cu primele decenii ale secolului al XVIII-lea, Odobeștenii dela nord de moșia mânăstirească rămân izolați de hotarul vechi.

Politica teritorială a egumenilor dela Mera a urmărit în mod permanent și cu succes, cotropirea restului de pământ din vechiul hotar al Odobeștilor, șerbea Gegeștilor și a Bouroșeștilor. Aceștia ca să se apere, se apropiie din ce în ce mai mult de vecinii lor vrânceni, și ei amenințăți de expansiunea teritorială a mânăstirii, vecini cu care încep a face caușă comună la vreme de nevoie.

³ V. mai sus no. 14.

au aflat cum că, fără de cale, cer oamenii aceştia să cuprindă această bucată de loc, căci fiind cuprinsă în danie lui Petru Vvod ce au dat lui Broştogi, starostile¹, pe urmă nu putea Dabişa spătarul² să ia locul și să-l dea țărănilor sau trebui să fi arătat în hotarnică doavadă cu ce au anerisit pe uricul lui Petru Vvod, căci uricul lui Petru Vvod scrii anume de unde și până unde au dat danie lui Broştogi și locul acesta este cuprins în uric. Pentru aceia au socotit cu cale ca nici oamenii să n'aibă cuvânt de jalbă și de strâmbătate, dar nici mânăstirii să nu i să facă strâmbătate de tot, ci, ca o încovială, au socotit să stăpânească mânăstire Vizantie acă bucată de loc, ci este de fânaț, din Lacul cu Lozăile și până în obârșiea Vizăușului mic și până la stâncă de piatră, ci este lângă casele Ciocăneștilor. Acel loc să-l stăpânească cu pace, după cum l-au stăpânit și până atunciă în curgere de 120 ani, iar celălalt loc, în gios pe Vizăușul mic, să-l stăpânească oamenii, după cum l-au stăpânit, uitându-să giudecata numai la stăpânirea lor de atâția ani și că mărturiea lui Dabişa spatarul și a lui Ion Gigătul³, să rămâie răsuflare⁴.

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos 31, fișa 88.

144. 7276 (1768), Fevr. 8. — Regest. —

„Hrisovul domnului Grigorii Ioan Calimah Vvod cuprinzător de giudecata ce au urmat la divan și înaintea Domnii Sale între egumenul mânăstirei Vizantie dela ținutul Putnii cu Mihai Găure și Costandin Croitorul i Ioan Bobeică și alți ai lor pentru o bucată de loc din Lacul cu Lozăile și până în obârșiea Vizăușului celui mic, prin care, după ci să arată dovezile înfățișate și hotărirea dată mai înainte, apoi să hotărăște de cătră Domniea Sa ca și de acum înainte să-și stăpânească mânăstirea acel loc cu pace din Lacul cu Lozăile și până în obârșiea Vizăușului mic

¹ V. mai sus no. 9.

² Ceiace se spune despre Dabişa spatarul, s'a întâmplat desigur pe timpul documentului publicat mai sus la no. 127, care se referă tot la regiunea Vizăușului.

Observăm apoi că, la finele documentului de față, este vorba de Ion Gigătul, vornicul de Vrancea, acelaș care atestă identitatea suretului dela spătarul Dabişa.

³ V. mai sus no. 127 și 139.

și până la stâncă de piatră, ci este lângă casele Ciocăneștilor și până în vârful dealului dintre Vizăuță”.

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 31, fila 88.

145. 1768, Mai 20. — Regest. —

„Spită di 4 bătrâni mari anumi Sura (?), Voico, Bodiman¹ i Trifu, făcută di Vornic di Vrancea după poronca Stărostii cuprinzătoari că 4 bătrâni tân moșiea Poiana, Năruja”.

Arh. St. Iași Divanul Domnesc. Tr. 917, op. 105, dos. 9, fila 240.

146. 1768, Mai 20. — Regest.³ —

„Noi răzășii de Năruja ne-am învoit cu acei de Poiana de am dat Boziul din scursura pârâului alătorea cu pomii Neculcii la vale, cum mergi scursura Zăbalii și la deal culmea dealului și esă în vârful dealului printre Groapa Onii și din vârful dealului, apucă de vale pin pârâul Bozului și apucă pin hotarul Valea Sării și de vali până în movilă, însă movila, cea de unde să împreună Putna cu Zăbala și apucă Zăbala în sus până în pomii Neculcii⁴ și pentru credință ne-am dat acest zapis în mâna Poenarilor⁵

¹ V. mai sus no. 96.

² Cp. mărturia din 1840 Mart. 10, Arh. St. Iași, Tr. 917, op. 1057, dos. 7, fila 94—101: «Ocolnica sau spîta făcută și fisculită di Mateiu vornicu di Vrancea, pentru 4 bătrâni mari anumi Rusa, Voico, Bodiman și Trif din carti curg Bodești cu Poenari și Nerujeni și după carti rămasă fiind lor di moștenire toată moșiea urmează dreptul de a-și și stăpâni deopotrivă dânsă, în carti ocolnice să văd fisculită toți curgătorii din acel 4 bătrâni».

Din actul acesta rezultă că trei hotare vrâncene au patru bătrâni comuni. Dovadă evidență că satele respective au constituit la origine un singur hotar. Deasemenă se întrezărește atât puritatea etnică a satelor vrâncene din care nu fac parte decât curgătorii din aceșași bătrâni. Legătura de sânge stă la temelia satului.

³ Reprodus între semnele ctății în anaforaua din 1843, Iuliu I a Divanului Domnesc.

⁴ „și apucă Zăbala“ complectată prin jurnalul divanului apelativ al jărel de glos, fila 253 a aceluiaș dosar.

⁵ cuvintele: „și pentru credință ne-am dat acest zapis în mâna Poenarilor“ lipsește în anafora - fila 330 - dar sunt trecute în jurnalul divanului apelativ al jărel de glos, fila 253.

iar¹ în gios a Poenarilor și în sus a Nerujenilor, ca să nu intri Poenarii în partea Nărujenilor, nici Nărujenii în partea Poenarilor.

(Urmează semnătura a șapte răzăși Nerujeni și întăritura Vornicului de Vrancea, Mateiu²)“.

Arh. St. Iași, Tr. 917, op. 1057, dos. 9, fila 330 verso și fila 252 verso.

147. 1768, Iuli 28. — Regest. —

„1-iu 1768 Iuli 28. Hotarnica vornicului di Vrancea cuprinzătoari de alegirea și hotărâtura, ci au făcut din poronca Stărostii de Putna, moșilor Năruja și Poiana și prin cari arată numitul hotarnic că mergând la fața locului în ființă să oamenilor bătrâni din arătatile sati, i-au întrebat pe acei oameni cum au umblat din vechiu hotărăle acestor moșii și ei din preună cu hotarnicul au mărs în vârful Bozului, în curmătura adâncă și de acolo să începi hotar Nărujii pără între părăie și tot părăul la vale, a Bozului, drept în Curmătura Lacurilor și în Piatra Văii undi să împreună Putna cu Zăbala și è Zăbala în sus pără în gura Părâului Sărat, în spre satul Poiana rămîin hotaru lor, iar din apă spre răsărit rămîne hotar Nărujai, iar din gura Părâului Sărat, tot apa părâului pără în vârful Boinișoari, lovăscu amândoă hotărăle, adică spre Poiana hotar lor și din apa părâului spre Năruja hotar lor, iar pentru șasă fălcii de cosire supt Ripa lui Roșchilă din bătrînu Merlan va ține mărturisind toți bătrâni aceştia că sunt, iar mai mult să nu să întinză și pentru că amândoă părțile au fost față la arătarea sămnelor de mai sus a acestor moșai au dat numitul hotarnic această mărturie hotarnică la mâna Nărujănilor spre buna lor încredințare”.

Arh. St. Iași, Tr. 917, op. 1057 dos. 9, fila 335 verso.³

¹ cuvântul „iar“ lipsește în jurnalul divanului apelativ al țărei de glos, fila 253.

² La 29 Iunie 1768 acelaș vornic Matei anulează actul de față sub cuvânt că nu a luat cu ocazia întăririi lui și consimțământul Nărujănilor. Cp. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, no. 13. V. mai jos no. 148.

³ Regestul acesta completează lipsurile din originalul transcris în volumul d-lor Constantinescu și Stahl. (no. 13, p. 21). Bănuiesc că cuvintele «la Văsu» sunt transcrise greșit, în loc de lovăscu cum este trecut în regestul dela Arhivele Statului din Iași. Văsuul e mult prea departe de locul unde se fixează hotarul,

148. 1768, Avgust 14. — Regest. —

„Mărturie de cercetare de la Bulubaș Matei, cum că din poronca dum. pahr. Dimitrachi, staroste de Putna au fost rânduit ca să împartă Măgurile din Vrancea, ci au fost a lui Roiș, care au făcut 4 feciori din care să trage Negoită Roiș și dintr'acesta să trage Găină și altă fată Maria, din care să trage Nistoreștii, alta Chetra, din care să trage Radu, alta Stana din care să trage Mihălache Bușălă, după a căroru cerire au măsurat tot locul cât să aflu în Măgurile și au găsit pesti tot 20 fălcii și li-au împărțit pe 4 frați.

Colecția mea.

149. 7277 (1769). — Regest. —

„Zapis prin cari Toader Diacon cu soțiea sa Măriuța și cu fii săi vând popii lui Matei i preutesăi anumi Anuța, partea lor de moșii în Mociăr, podul lui Ciorici, cu cât s'a descurca, în preț drept 4 lei, care zapis să vede adeverit de scriitoriu zapisului, preot Radu Necoară”.

Arh. St. Iași, Tr. 251, op. 275, dos. 211, fila 4.

150. 1770, Mai 25. — Regest. —

„Zapisul lui Lupu Niculai ot Ruget i Vasili Poșchină¹ și Ioniță Căpracea, un Toader Poșchin prin cari vând lui Radu Stănilă o bucată de loc stârp codru ca să facă săcătură, însă locul pisti vale să în deal la Lac cu Răchiile, din zarea dealului până în coada lacului să di vali spre hotarul Călugărului până în pripor să până în botu chiscului să până în zarea muchii cii nalte, di să vedi în Putna”.

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 76, fila 260 și 277 verso.

151. 7280 (1772), Mart 20. — Regest. —

„Zapisul lui Simion Bogdaproști, ci-l dă la mâna fraților săi Grosăști prin cari li adiverește parte lor de moșie ci au” „și

¹ Poșchină este unul dintre bătrâni satului Ruget.

anume" „patru pogoani loc sterp dintr'o funie întreagă di bâtrânul Lupul Elca" ¹,

Jurnalul jud. ținut. Putnii no. 273 din 17 Oct. 1839. Colecția mea.

152. 1772, Apr. 30. — Regest. —

„Copie di pi o mărturie hotarnică întărită di divan giudecătoresc la 830, Apr. 20 a lui Mateiu ², biv vornic di Vrancea cuprindătoare precum au hotărît moșiea monastirii Miera, din gura Reghiului până în curmătura Spumii, diasupra pi piscul Pietros până diasupra caselor Bouroșăștilor, în deal dispre hotar vrâncenesc, puind și pietri hotare și vroind di acole să margă tot pi culmea dealului precum scrie zapisile și să treacă în deal Ghimpului, au venit un Toader Vlaicu cu alți oameni bâtrâni și au mărturisit cum că ei știu pe unde mergi hotar și aşa din piatra caselor Bouroșăști au pus hotar piscu dila stânga pâră în părâul Porcului și din părâu Porcului la deal pi părâul Ursoiu până în vârful dealului Ghimpului și din deal Ghimpului după hotarile vechi până în Muntior lungu, iar latu din hotar vrâncenesc până în apa Milcovului".

Arh. St. Iași, Tr. 196, op. 219, dos. 29, fila 19 verso.

153. 1772, Octomv. 12. — Regest. —

„Poronca boerilor divanului giudecătoresc cătră dumului Stamatin, vornic di Vrancea, cuprindătoare că au jăluit Sfinția Sa părintile arhimandrit egumen slinții monastiri Miera cum că ari moșii la ținut Putnii, anumii Șindilarii și după scrisori ar fi stăpânit-o pâră acum luându-și adetiul după obiceiu, iar acum nu voesc lăcuitarii dupi ace moșii a-i plăti supt cuvânt că monastire nu are treabă cu ace moșii poroncindu-i, ca să cercetezi după scrisori și să îndatorească pi lăcuitori a plăti adet pâr la un ban.

Arh. St. Iași, Tr. 196 op. 219, dos. 29, fila 19 verso.

¹ Procesul purtând între preotul Ioan Grosu din Găuri, neam al lui Simeon Bogdaproști, cu dascălu Iordache ot Ursolu, bâtrânul Lupul Elca este de sigur bâtrânul unuia hotar vrâncean.

² Mateiu Bulubasa, V. mai sus no. 146, 148 și mai jos 159.

³ Cp. Jurnalul Jud. ținut. Putnii din 1839 Iulie 13. Colecția mea.

154. 1774, Iulie 24. — Regest. —

„Cartia divanului dată la mâna preotului Ioniță ca să aibă voie a lua și a strângă de a zecia din toate, după obiceiu, dela acei ce să hrănesc pe moșiiile numitului preot, ce are în Argè supt mal i Hănțești i Dinganii i Ipoteștii și Câmpurile”¹.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 138, filă 227.

155. 1775, Maiu 31.

Cartea domnului Grigore Alexandru Ghica Voievod, către Matei egumenul mănăstirii Miera, prin care îi întărește dreptul de a stăpâni și de a lua zeciuială moșilor Șindilari și Mândrești.

Noi Grigorii Alicesandru Ghica Vvd. bojâi milostiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte Domniei Mele cuvios rugătoriului nostru Matei egumenul di la mănăstire Miera și omului său, pe care îl va trimeti vechil și purtător de grija la moșaia Șindilarii și Mândrești, ce ari la ținutul Putnii, să fii volnic cu carte Domniei Mele a stăpâni și a luoa de a zaci din țărini cu pâine, din fânați, din livezi cu pomi, din bălti cu pești, din prisăci cu stupi, însă din 8 unul, iar fiind mai puțini va lua câtă o para de stup și din grădini cu legumi, însă numai dintru celi ci vor fi pentru hrana lăcuitorilor să nu să superi, crâsmă cu băutură nimine altul să nu îndrăznească a pune în sat să vânză vin, fără numai vinațurile mănăstirii să să vânzi; iarăși din sătenii cari să vor invoi cu igumenul și își vor plăti venitul crâcimii, cum să vor pute invoi volnic să fii cum și oamenii, ci vor fi săzători cu casă pe numita moșăi, să aibă a lucra zilile obicinuite de boeresc, ori să plătiască cu bani, după hotărire ponturilor, iar de s'ar arăta vreunii înpotrivitori a nu-și da venitul pe obiceiu, poruncim dumtale Staroste de Putna să împlinești, iar având cineva a răspundi înpotrivă acei moșăi cu scrisorile ci vor fi având, să vii la divan.

Aceasta scriem.

1775, Maiu 31.

procit vel logofăt.

Arh. St. Iași. Tr. 272, op. 27, dos. 4.²

¹ V. mai sus no. 124, 130 și 131.

² Cp. regest Arh. St. Iași, Tr. 196, op. 219, dos. 20, filă 19 verso.

156. 1776, Iunie 29. — Regest. —

„Carte gospod a domnului Alecsandru Ghica Vvd. dată la mâna lui Toader Rotilă și Ion Durac¹ și altor frați și răzăși ai lor ca să aibă a stăpâni hiza bătrânului Lata², din pârâul Schiopului și în gios până în Crimineț, până în zaria lui Istrate și până în bourul cel vechiu, peste pârâul Sărat, peste poteca Vizăuțului și față peste Sușița spre apus, ce să chiamă față Răchitașului și până în apa ce vine dela Vizantia, adecă din hotarul Vizăuțului și peste Sușița, spre răsărit până în Creminet, după hotarnica ce au la mâna din 7274³”.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 138, fila 229.

157. 1776, Avgust 1. — Regest. —

„Invoială urmată între Lupul Panțăr cu Ștefan Olar pentru părțile din Brădățel, anumi la păr, ci este dispărțitoriu hotarului Vidra despre mănăstirii Miera”.

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 79, fila 102.

158. 7284 (1776), Avgust 8.

Invoială între urmașii lui Vasile Ulmaciu și Creciun Dabărle pentru pământul ce-l au dela spătarul Dabija, când au hotărât Țara cu Vrancea.

Adic noi doi frați Vasile Ulmaciul și Creciun Dabărle⁴ precum să știe că trimițând Cantemir Voievod pe spătarul Dabija, ca să hotărască Țara cu Vrancea⁵, i-am făcut noi un conac Dabiji de toati cele ce i-au trebuit și ne-au dat o bucată de loc, adec în fața Vidri despre Ghergheleu din cărarea Săcăjuri de sus și mergi de să hotărăști cu moșiea Vizăuțului mic și apucă[ă] zarea la deal și în capăt dela deal să hotrăește (sic !) cu hotarul Bârseștilor și

¹ V. mai sus no. 124 și 133.

² V. mai sus no. 138, p. 88.

³ V. mai sus no. 138.

⁴ V. mai sus no. 113 Simion Daburlea.

⁵ V. mai sus no. 127 și 143. Acest zapis, pe care l-am transcris după un original cu autenticitate neîndoilenică, confirmă importantul suret cu data de 1754 August 2, care tocmai din cauza datei, probabil greșit transcrise, poate fi suspectat.

pe din jos să hostraște cu hotarul Secături pe scursură la deal și
sue pîn Trestioară la drumul carălor și iar să hostraște iar cu hotarul Bârseștilor și având noi prepus pe Creciun Dabărle pentru
că el n'au dat la cheltuiala acelor conaci, ce au dat și au făcut
numai Vasile Ulmaciu toată treaba conacului, ștind și omeni bă-
trâni când s'au cetit zapisul lui Dabija spătarul, văzând că moșul
lor nu este în zap[is]ul acela, s'au dus la Câmpuri și l'au dres
sculându-ne ca să mergem la judecată ne-am împăcat noi din noi
adecă să dăm doaă cosirea cât să va așa pe acea bucată de
loc în dooa : adec să cosească Purcei jumătati, Ioniț Purcel și
frati său Năstasi și Lupul Holban și Apostol și Ilie Pulan și care
parte nu să va ține de această tocmai și așezământ la orice
judecat va ești să de toată cheltuiala și să plătească și zilele de
lucrul căti le va strica umblând pe drumuri și pe la judecați
pentru că noi de noi ne-am hotărît așa.

leat 7284, Avgust 8,

eu Ioniț Purcel am făcut zapisul

eu Năstase Purcel am făcut zapisul

eu Lupul Holban

eu Apostol

eu Ilie Pulan

și am scris eu dieacon Toader cu zisa lor.

Colecția d-lui profesor Ion Diaconu-Focșani.

159. 1777.

Hotarnica făcută de Matei, biv vel bulubaș și de Ștefan
Poroșnicu în pricina dintre mânăstirea Mera și Bouroșești.

Dă̄n porunca dum. Gligoraș Leon, biv vel pah[arnic], starost
de Putna, am fostu orinduiți ca să venim la sfânta mânăstire
Mira, ce este pe apa Milcovului, despre Moldov[a], la ținutul
Putni, ca să alegem și să o hotărîm o bucată dă loc dă pe un zapisu
dă̄n let 7222¹, ci ni l-au arătat Sfîntiea Sa părintele Sărafim arfi-
mandritul, ce să află acum egumen în mânăstirea Mira, care moșie
este arătată în zapesu, cum că au cumpărat-o un egumen Paisie,
ce au fostu la vremea trecută egumen, la letul dă mai sus arătat,
dreptu 6 galben, după cum scrie zapesul. Deci, după poruncă,

¹ V. mai sus no. 93.

veind la fața locului împreun cu egumenul, i-am strânsu toți înprejurășii și tineri și bătrâni, ce săntu trăitorii la acelu loc pe vornicul Stan Ponia și pe Anton Vornicul și pe Toader Vlaicul¹, Toma Corui, Vlad Donosie și citindu-le zapisile nici unulu n'au putut sta înpotriv[ă] zapesului și ni-au arătatu semnile locului, după cum scrie zapesul, acești oameni streini și s'au hotărîtu la fața locului înaintea poruncii domnești, ce s'au hotărîtu al mânăstirei să să stăpânească, iar ce s'au hotărîtu al Borăș[e]știlor să să stăpâniască, după cum să arată și semnile locului, începând dăń gura Reghiului la dealul Piscului Chetrosu, pe la deal dă lac, unde s'au pusu și pieatra, Băroșăști, rămân spre sfînțit, pe moșiea lor cu aşăzământulu lor, iară moșia mânăstirii rămâne dăspre răsăritu, care merge muchea Spumi dă vale, în cătină, în gura părăului Porcului și să sue în Hâga Porcului, în Vârful celu înaltu, în cheia dealul (sic!) moșiea mânăstirii dăspre răsăritu și dăspre sfînțit moșiea Boroșăștilor, dă unde s'au început hotarul, să aibă a stăpâni Bourușăști dăń hotarulu mânăstirii, partea lor, tot loc dă Vrancea, partea dăla moși bătrâni, dăla strămoși și am eșitu cu părintele Serafim, ce au fostu la vremea aceia egumenu, dă s'au îndreptat moșile și au rămasu acești oameni stăpânilori, care mai în josu să voru numi Roman Bouroș și Avraam Bouroș, Tânase Bouroș i Lupul Bouroș să aibă a stăpâni aceasta.

1777 letu 5.

Matei, biv vel bulbaș

Ștefan Porocinec

Colecția d-lui Teodor Șerbănescu-Năruja.²

160. 1777, Februarie 1. — Regest. —

„La anul 1777, Fevr. 1, totimea proprietarilor de ocolu Vrâncei scoțând hotarnic pe banul Costandin Catargiu spre a urma o gheneralnică hotărâtură asupra tuturor moșilor din Vrancea de cătră acesta, după săvârșirea unei asămine cercetări și închieri de generalnică hotarnică, în urmarea aceliea, ni-au slobozit și satului nostru Năruja, țădulă după obiceiu³“.

Arh. St. Iași, Tr. 917, op. 1057, dos. 9, fila 319.

¹ V. mai sus no. 152.

² Cp. Constantinescu și Stahl I, op. cit., no. 17, p. 25, transcriere în care s'au strecurat unele greșeli și în care s'au omis îscăliturile.

³ V. această țădulă în Constantinescu și Stahl, op. cit., no. 15, p. 23.

161. 1777.

Hrisovul domnului Costantin Dimitrie Moruz prin care să dreptate unor locuitorii din Bârsești să se folosească de munții devălmași, chiar dacă nu se cîsluesc cu ceilalți Vrănceni la banii visteriei.

Io Costandin Dimitrie Moruz Vvod b. m. g. z. M.

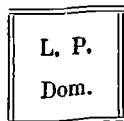
Cinstiți credincioși boerii Domnii Meale, dta Iancu Razu, biv vel ban și dta Manolachi Cuza, biv vel pah., staroste de ținutul Putnei, să face știre dumv. că aice la divan, înainte dumilor sale veliților boeri, au avut giudecată preutul Andries și preutul Ioan din satul Bârsăștii de la Vrancea cu un Luca namesnic și Toma Bahna și Ioan namesnicul și cu alți săteni ai lor din Bârsăștii i din Negriilești și din Tulnici, toti Vrănceni de acolo de la ținutul Putnei, arătând numiții preuți cum că ei sănt trăitori împreună cu acești mai sus arătați Vrănceni și dintr'un început moșii și părinții lor cu moșii și părinții Vrăncenilor acestora ar fi stăpânit împreună la munții Vrancei, însă atât la locurile de sănaț și de țarină cum și la munții, cei ce sănt pentru păsunatul oilor lor și niciodată părinții lor n'au fost oprîți de cătră Vrănceni a nu să hrăni pe locurile acelor munți, cum nici jăluitarii aceștie până la o vreme nu s'ar fi supărat de cătră Vrănceni. Iar acum arată că i-ar fi oprind și nu-i îngăduiesc a să hrăni pe la locurile acelor munți, cum s'au hrănit și mai înainte și le cer bani și pentru aceasta au cerut dreptate. După a cărora jalobă, întrebându-să pe Vrănceni aice la giudecată ce au să răspundă și de sănt ei moșanii acelor locuri au ba, însuși ei cu toții au mărturisit cum că locurile acelor munți sănt date cu hrisov domnesc ca să fii a tuturor Vrăncenilor, care vor lăcui după vreme acolo la Vrancea și cât pentru preuții aceștia n'au tăgăduit că nu sănt șăzători acolo la Vrancea, numai au arătat aceasta că fiind acești preuți și necisluindu-să împreună cu ceilalți Vrănceni la banii visteriei¹ pentru aceasta i-au oprit din stăpânire, care la acestea după cercetarea ce li s'au făcut aice de către dlor veliții boeri, așa s'au socotit că de vreme ce acei munți sănt dați Vrăncenilor și preuții aceștia sănt încă șezători acolo la Vrancea, li să cade și lor a fi stăpânitori după dreptate pe părțile lor dinpreună cu

¹ V. asupra cîstei St. și doc. X, Brașovul și România, p. 121.

ceilalți Vrânceni și pentru aceasta dar, iată vă scriem dumilor voastre, după cercetare ce veți face acolo să dați voe preușilor acestora ca să stăpânească și ei pe la locurile acelor munți¹, însă numai părțile lor, ce li s'a veni după dreptate să să stăpânească și de către Vrânceni să nu să supere, nici să aibă a le mai cere bani pentru munte, după cum li-au cerut până acum și de se vor vinde den Vrancea munți la alții străini, pe bani iarăși să s'împartă cu toții după dreptate ce li să va cădea.

Aceasta scriem.

1777, Decv. 13.

procit vel logofat.

S'au trecut în condică.

Scarlat

Posleduită copia de Gheorghe Strat (?) 1817 Fevr. 9.

Colecția d-lui profesor Gh. Ghibănescu-Iași.²

162. 7287 (1779), Iuli 21. — Regest. —

„Impărțala făcută de Vasile Pătule din poronca vornicului de Vrancea Dan pentru părțile din Ciotilești și Brădățelu a Lupului Panțăr și Diacon Ilie Norocea”.

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 79, fila 102.

163. 1779, Săptămvie 10. — Regest. —

„Scrisoare supt iscălitura răzașilor întărîtă și de Starostiea Putnii dată egumenului mănăstirii, că având ei multă trebuință de moșai pentru hrană, din Ghergheleu în sus până în Lacul cu Lozăile și la vali pi apa Vizăușului până la Ciocan, s'au învoit ca să nu mai aibă precină cu mănăstirea, ca să ţăi ei acă moșai pentru hrana lor și să dè mănăstirii pe tot anul câte 55 lei și o clacă de 50 oameni întru o zî de vară, fără a le lua vreo altă dijmă”.

Anaforaua din 10 Iulie 1842.³

¹ Se poate trage concluzia că munți nu erau încă împărțiti pe sate.

² Surete și Izvoade, colecția manuscrisă, XX, no. 397.

³ V. mai jos Partea IV-a.

164. 1780, Maiu 25. — Regest. —

„Zapis din let 1780, Maiu 25 dela Lupul sin Neculaiu i Vasîlachi Poşchin i Ioniţă Câprar i Ioan Poşchin şi Tudosî Poşchin ot Rugetul, cari vând lui Radu Stânile o bucată de locu codru mereu ca să facă săcături cu tocimăla 5 lei și un mel și o vadră vin, cari loc să mărginește în sămnile aceste: piste vali în dealu la Lacul cu Răchițile, din zari din vali prin coada lacului și de vali spre hotar Călugărului, până în pripor și până în bot piscului, în zare muchii ce-i nalti, de unde să vedi în Putna“.

Colecția mea.

165. 1780, Iunii 18.

Țidulă hotarnică dela Ivan Buture și Ion Cherciu din Păulești pentru partea ce i se trage lui Ion Mucea din bătrânul Boortă.

Din porunca dumului post. Pavel, vornic de Vrance, fiindu ori[n]duți ca să alegim parte di moșii, ci să tragi din bătrânul Boortă¹, dându-să pi trii frați..., mergându la fața locului am socotit fiindu și învoială între frați, s'au dat lui Ion (?) Mucea gro[al]pa din Văsiiu, din parte lui Dorofti, până undi să hotărăști cu Zanfiroiul, însă toată parti din Văsiiu și i s'au mai vinit dozezi di prăjini în Mu[n]cei [lui] Lateș, cu prăjina obijnuit, tot parte lui, cari moșii, după alegieria ci i s'au vinit, i s'au dat aciastă țidulă ca să stăpâniască de către acești 2 frați cu paci, nici unul la altul măcar o palmă să nu s[ă] întinză, carie, după învoială ci au avut între dânsii, ni-am pus și numieli pentru încredințari.

1780, Iunii 18.

eu Iivan Buturie ot Păulești	eu Iion Cherciul otam
un leu s'au dat pentru un zapes a lui Bălan ci s'au fost	
vândut dela Munteni.	

7 par[ale], cheltuiala hotarnicilor.

10 par[ale], a țidului.

12 par[ale], de frați cheltuiala noastră la băut.

(Adnotare marginală):

mai trec 20 de prăjini din Muncii lui Lateș nepărășită de frați.
Colecția Postolia Trif zisă Bica — Hăulișca.

V. mai sus no. 113, Burtă unul din cei unsprezece bătrâni pe care se împart Bârseștii.

166. 1780, Iulii 18. — Regest. —

„Copie încredințată de Stărostiea Putnii de pe o mărturie de cercetare a unui rânduit de acel stărostie cuprinzătoare de alegirea și măsoriștea ce au făcut la satul Găurile din Vizăuțul mic și mari ot Vrancea, înpărțând pământul pe doi bătrâni Bodineștilor și Căbeștilor“.

Anaforaua din 1842 Iulie 10.¹

167. 7290 (1782), Avgust 6.

Izvodu pentru măsura ce au măsurat partea lui Petrișor pă[u]nde esti și în ce locu s'au găsitu.

La Buduiu lu Lup trei fălcி și 25 prăjini și s'au găsitu în Muncei lui Lateș 3 fălcி și 13 prăjini și s'au găsitu în Groapa Găinoe cinci fălcி și s'au găsit la Stănescu 2 fălcி și s'au găsit în Fundu Hrejdî 100 de prăjini și s'au găsitu în Văsiiu 7 fălcி și 30 de prăjini și s'au găsitu peste Văsiiu în Pod 2 fălcி și s'au găsitu la Slatină în J[gh]eab 100 prăjini și s'au găsitu 4, 30 prăjini și s'au [găsitu] în Față alăture cu parte boierească² 3 și s'au găsitu în Gropă lui Soare 2, 20 prăjini.

și la această măsură au fostu Ivan Bututuri (sic) din porunca

¹ V. Partea IV-a.

² Partea boierească despre care este vorba aci nu este alta decât aceea prevăzută în hotărnică lui Emandi din 7266 (1758), Martie 24, publicată mai sus la no. 129 și pe care am reușit să o identific pe teren.

Părul Părței cei mari din hotărnică sus pomenită nu este cunoscut. Există însă în Păulești Fața cea mare, așa că mă tem de o eroare de transcriere a acestui document, datorită, nădăduiesc, acelaia care a rezumat documentul în perîlpsisul dela Arhivele Stației din Iași.

Cum în procesul care a avut loc și pe care'l vom publica mai jos, în partea IV s'au înfășurat toate documentele ce s'au publicat mai sus sub no. 3, 6, 16, 95, 113 și 129 suntem săliți să facem legătură între faptul că la 1507 Bogdan Vodă a făcut danie siliștea Păuleștilor, ca și cum ar fi fost o moșie domnească și între faptul că în 1782 o bucată de pământ din același sat este numită *partea boierească* și să tragem concluzia că este foarte probabil că Păulești în întregime sau numai în parte au fost, la un moment dat, moșie domnească.

Existența unei moșii domnești în Vrancea nu poate fi însă explicitată, societes eu, decât numai prin cumpărarea de către domn, tocmai în vederea hărăzirei, ce avea de gând să facă.

vornicului i Necula nemieznicul i Gavrilă Cherciu și au fostu Cărstiian ot Irești sin Pătrașco i Ion Ciupercă ot Străoani i Ioniță Ciupercă tij bratu.

S'am fostu și eu Priot Cărnile of Păulești și amu fostu și eu Priot Crăstiian ot Irești di neamu lui Spineiu. Let. 7290, mesă Avg. 6.

Si la această măsurătoare s'au cheltuit 22 parale lui Buture; tij s'au mai [dat] și de tot om pe zi 11 parale.

Colecția mea.

168. Fără veleat.¹

Izvod di'npărțire bătrânului Petrișoru.

Fiind orînduit Ivan Buture și Gavrilă Cherciu și nemesnecu Nicula Cherciu din Păulești, orânduiți de vornecu de Vrance că să mergu să arate în frica lui D[u]mnezău pe unde [?] s'ar căsi (sic) ace moși Petreșorască. S'au măsurat și s'au găsit 32 și patru zaci prăjini și s'au aru[n]cat pe cinci frați și s'au făcut cîte șase fălcii și jumătate și anume ce bătrâni: Bode², Negrodă³ (sic), Roșca, Spineiu, Horne.

și această moșie s'au înpărțit pe acești cinci frați.

Colecția Postolia Trif zisă Bica-Hăulișca.

169. 7291 (1783), Aprilie 19. — Regest. —

„Zapis prin care Șerban vinde lui Grigorie zăt lui Ioniță Căprar o groapă fân anume groapa Chilimeți, dincolo de Chilimetea dela deal și pâră în casa lui Radu Stănilă la dial asupra podurilor păr în zare muchii, drept 2 lei“.

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 79, fila 99 verso, 233 și 278.

170. 1783, Maiu 15.

Carte de judecată dela un boer grec într'o pricină pentru protimisirea unui pământ din Văsii, la Săcătură.

Fiindu că m'am întâmplat și am eșit la Vrance, la satul Spineștii și viind Costantin Bâtcă cu nepoți lui anum[e] Toader

¹ Nu poate fi decât din 1782, Avg. 6, data documentului de mai sus, pe care-l completează.

² V. mai sus no. 14 Buda.

³ V. mai sus no. 101 și 114.

Cârneliagă înainte noastră, acestu Toader Cârneliagă au avut o bucătică die moșie lângă Costantin Bâtcă și au schinbat cu uncheș Costantin Bâtcă cu altă moșie a lui în Văsii, la Săcătură, ca s[ă] facă casă Toader Cârneliagă acolo, să sfă odihniască, dar această bucăță[ca] di moșie, care au avut Toader Cârneliagă, lângă uncheș Costantin Bâtcă, din coaci, estie casa lui Ivan Hușcă și fiindu miegieiași, da supărarie lui uncheș Costantin Bâtcă zicându : nu i să cădia să cumperie moșiea aceiea și adevărat aşa estie cu cali fiindu miegiiashi alăture, numai fiindu că au schinbat Toader Cârneliagă[ca] cu uncheș Costantin Bâtcă învoindu-să amândoi, am dat mărturie aceasta a noastră la mâna lui uncheș Costantin Bâtcă ca să stăpâniască ace bucătică de moșie, drept ca o moșie a lui și ori la ci ju[de]cată ar mergi să aibă cu ce răspunde.

1783 Maiu 15.

O semnătură grecească.

Colecția d-lui Mihai Bahnă — Spinești.

171. 1784, Dechemvrie 15.

Hrisov dela Mihail Constandin Suțu prin care se întărește anaforaua boerilor Barbu Ciorogărleanu și Manolache Cluceru, prin care s'a hotărnicit moșia Cărbunești, astăzi Andreiașul din sud Slam Râmnici, moșie ce a fost domnească, a domnului Constandin Brâncoveanu, după care urmează anaforaua boerilor.

Io Mihail Costandin Suțul Voevod i gospod zemle Vlahscoe.

După jaloba ce ni-au dat d-lui Isac Roset, vel caminar, epitropul d-nei postelnicesei Ecaterinii Suțu, cerând a să alege moșii ce are dei, în sud Slam Rîmnic, mai întâiu s'au făcut porunca noastră către ispravnicii județului, de au arătat tuturor vecinilor cum că vor să vie boeri hotarnici la fața locului pentru a cerceta de moșiiile d-ei postelnicesii, dela care înștiințare și până au mers hotarnicii, trecând destulă vreme la mijloc, au putut fieși care răzaș și ipotesiar (sic !) a-și găti orice dovdă au avut. Deci după ce au mers și la această moșie s'au făcut cercetarea și hotărnicia, ce să arată mai jos, de față cu cei ce s'au căzut, cum să vede, au cerut la Domnia Mia, d-lui numitul epitrop întărire. Domnia Mea am poruncit ispravnicilor ca să întrebe pe acești, ce s'au arătat cu pricina și de nu sănt mulțumiți la hotărnicia și pietrile, ce au pus orânduiții hotarnici, să li arate

că li s'au dat soroc până în șaizeci de zile, care este orânduit al apelațiilor la obște, să vie la divan să se judece, la care soroc n'au venit, ci au mers la ispravnici de au cerut alt soroc, până după culesul viilor și vor veni la divan și dându-li-să ș'acel soroc, când era a să află aici, am văzut că ni-au făcut înștiințare ispravnicii că părții fac cerere să miargă epitropul dei. postelnicesii de aici acolo să se mai cerceteze, a cărora cerere am rânduit-o la dlor. veliții boeri, ca să cerceteze de este cu orânduială și după obiceiu și dlor. mi-au înștiințat cu anafora dela luna lui Octonvrie, ce au trecut, cum că cu toată dreptatea să cade a să da 'ntârirea noastră la aciastă anafora, nefiind cu orânduială de a merge dlui. epitropul d'aici acolo; dar Domnia Mia, ca să rămâie fieșicare fără de cuvânt, li-am mai dat soroc încă o lună, poruncind și ispravniciilor ca să le dia de știre și d'acest soroc și trecând sorocul acesta iarăș nu s'au mai arătat nimini, din care cunoscându-să că fără de nici un alt temeu sint părții aceia și moșia este driaptă a dei. postelnicesii și bine s'au ales și s'au hotărît, am întărit Domnia Mia această anafora ca să stăpâniască dei. postnicaesa moșia aciasta după semnele și pietrile, ce să arată mai jos.

1784, Dechemvr. 15.

Pria [I]nnălțate Doamne!

Luminată porunca 'nnălțimeei Tale, ce ni-au venit cu Călin 2 portar, întru care ni să poruncește ca să mergem la moșia Cărbuneștii, sud Slam Rimnic, care este a dei. postel. Ecaterinii Suțu, clironoama răp. Mării Sale beizadia Cost. Doculeț și fiindcă aciastă moșie să arată prin scrisori că prin tahmin s'au socotit a fi de stânjini 30.000 și ne poruncești Măria Ta ca să punem tot felul de silință să o tragem cu stânjinul, iar când nu vom putea, iar, prin semne, să o încheiem lămurit și noi după poruncă am mers la mai sus numita moșie și cercând și chibzuind măcar s'o tragem pintr'un loc și mult nevoindu-ne n'am putut găsi nici un tropos de a o trage de multă silnicie a locului, nici tahmin n'am putut face de căți stânjini va fi, fiind munți cu pădure de nu să poate vedia de la o margine a curmezișului până la alta, ci numai am cercat pentru semnele cele vechi, ce să arată la perilipsisul ce ni s'au dat după hrisoave i alte scrisori ot liat 7254 (1746), Februarie 10, de sănt ani 38 și ni-au adus Costandin

Orăsanul, vechilul cel orânduit de dlor. ispravnicii acestui județ mărturii pe unchiaș Stan Pârcălabul ot satul Andreiașu, om ca de ani 70, născut, crescut în aceste locuri și nelipsit i pe un unchiaș Ion Epure otam, om ca de ani 75, care și el tot asemenia pe aceste locuri au viețuit și deteră mărturie p'aceste semne, ce arătăm mai jos, că aşa s'au stăpânit moșia domniască și încă aceste semne le-a auzit din niște scrisori, ce le citia un cocon Tânăr, ce venise cu dânsеле acolo și numele nu știură să ne spue, numai că-i zicia Spătarache și mai în urmă încă știu că au stăpânit și Teoclit, egumenul ot mănăstirea Sf. Ioan din Focșani, când ținia aceste moșii în arendă, tot p'aceste semne însă: din gura pârâului lui Andreiaș¹, de unde dă'n apa Milcovului, apucă pe pârâul Andreiașului în sus, vecinindu-se cu moșia dlui. vel paharnic Racoviță și tae muntele Tărâtului în doă pe la Gorunii Frumoși, muntele acesta să vecinește cu moșia Picioarul Nucului, ce este a mănăstirii Sf. Ioan ot Focșani și apoi pogoră în Valea Niagră în apă și pe Valia Niagră, în sus, până la obârșia Oii și ese în vârful Gârbovului, pe unde se vecinește cu moșnenii Bicești² tot p'aceste semne. Până aici deteră mărturie și unchiaș Apostolache ot satul Podu Lacului, om ca de ani 63, i Pavel Tâlvul otam, om ca de ani 45, cu frica lui Dumnezeu, că știu că pe aceste semne să stăpânia moșia domniască, arătându-se și ei p'aceste moșii ca niște vecini, iar cele doă mărturii ot satul Andreiaș, arătară tot ocolul moșiei, însă din vârful Gârbovului, apucă până în botul Dialului Roșu, unde să scurg apele la Milcov și apoi de aici drept dă în apa Milcovului, pe unde să vecinește cu moșnenii Dumitrești și apucă pe apa Milcovului în jos până iar în gura pârâului Andreiașu.

După aceasta ne mai arătară tot acești numiți marturi că dela o vreme înceoace nu să mai stăpânește moșia domniască, dar nu țin minte câți ani vor fi de când au intrat cu stăpâniria moșnenii din Bicești i mănăstiria Râmnic și moșnenii Dumitrești și o au cuprins-o toată ne numindu-să nimic moșie domniască, pe cum am văzut și noi și am chiemat pe Mâinea i cu alți

¹ Andreiaș pârâu, care udă com. Andreiașu, vărsându-se în Milcov. V. *Dicționarul geografic al României*, I, p. 81.

² Bicești de Jos și de sus, cătunuri ale comunei Dumitrești, județ. R. Sărat. V. *Dicționarul geografic al României*, I, p. 400.

tovaroși ai lor, moșneni din Bicești i pe părintele igumen ot monastirea Rimnicu, chir Irimia și i-am întrebat cu ce stăpânescu această moșie și ni-au arătat un zapis ot liat 7164 (1656), Aprilie 15, de sănt ani 132 și dres la veliat, întru care arată că au vândut Frâncu și cu frate-său Coman ot Gârbovi driaptă ocină a lor de moșie anume Peleticul i Tinoasa i Tițila, Neculii i Tatului s'altor tovaroși ai lor s'arată în zapis și semnele acestor moșii și dă la un loc întră pîn semnele moșiei aceștia Cârbuneștii, ce oamenii îi zic domnească, însă dela muntele Tărît, printr' alte mai multe semne, apucă pârîu Andreiașului și dă în apa Milcovului și pă apa Milcovului în sus până la Limbă Vecină¹, care cu aceste semne coprinde moșia domniască, mai mult de a treia parte. I-am întrebat, de mult stăpânește pe aceste semne și moșia domniască unde este și ziseră că de moșie domniască nu știu, fără numai știu că pe aceste semne au stăpânit părinții lor, știa așa și Sf. Sa părintele egumen, de când au luoat egumenia au găsit stăpânind ceilalți igumeni de mai naintea Sf. Sale trei părți monastirea și o parte moșnenii Bicești. Ni-au mai arătat o carte de judecată a dlui. răp. Donia, vel căpitan za margine² ot liat 7214 (1706), Iulie 15, de sănt ani 78, care s'au judecat moșnenii între dânsii pentru o parte de moșie dintr' acest hotar și dă hotărîria să stăpâniască Loghin moșeanul o parte și popa Fătul trei părți, care popa Cârstia, feciorul popii Fătul, le-au închinat la monastire aceste trei părți, pă cum am văzut și zapis de danie ot liat 7226 (1717), Dechemvrie 27, de sănt ani 68, cu care asierosește la monastirea Rimnicu un schit, ce este făcut pe moșia Bordești de popa Fătul, tatăl popii Cârstii și dă cu moșii, cu cărți i cu alte locuri, pe cum deosebită foae au dat, care intr'aciastă foae, ce este făcută tot dintr'o zi cu zapisul cel de danie, între altele multe arată și zapisul cel vechiu cu semnele de moșia aciasta a Peleticului i Tinoasa i Titila. Ni-au mai arătat părintele egumen o carte de alegere a trei boeri ot liat 1755, Octonvrie 24, de sănt ani 29, care prin poronca Ispravnicului Marginii au judecat pe Meletie, egumenul Râmnicului cu nepoții

¹ Limba vecină se numește punctul unde se întâlnește hotarul Tărei Românești cu hotarul Moldovei.

² Desigur, din familia Done, a căror flor bisericești cu același nume din Focșani sunt menținute.

lui Loghin i cu alți moșneni, care și acești boeri au hotărît iar după cartea căpitanului Donii, să ţie o parte nepoții lui Loghin și monastirea trei părți, care cu aceste scrisori nimic nu să pot arăta, că ei s-au judecat între ei, pentru ale lor părți de moșie, iar nu pentru înpresuraria, ce au făcut, nefiind stăpânii moșiei în țară. Am întrebat pe Negoiță Mămăligă i pă Ion Tărâlă cu alți părtași ai lor moșneni Dumitrești cu ce stăpânesc acia parte de moșie domniască, ce au mai rămas necoprinsă de moșnenii Bicești și ziseră că ei scrisori n'au, numai cu stăpânire veche ca niște vechi moșneni. I-am întrebat dar moșia domniască unde este și ne aduse o mărturie pe unchiaș Mafteiu ot Chiojdeni, om ca de ani 115, după spusa lui și dete mărturie de moșia domniască de un codru de loc despre rîul Andreiașului până'n Târîtul și Valea Niagră, iar la apa Milcovului nu mai întoarce, ci numai în drept unde fiin Biceștii, iar despre Dumitrești nici cum nu să atingea, ci cunoscând că poate din multă bătrânețe nu spune adevărul și fiind numai unul, nu i-am priimit mărturia și măcar că 'n zapisul i alte scrisori, ce ne arătară moșnenii Bicești, nimic nu pomenește de a fi avut răp. Măria Sa Cost. Vodă Brâncovianul moșie intr'aciastă parte de loc, pe apa Milcovului cu n și însuși ei, dar acei patru martori, în frica lui Dumnizeu mărturisiră că după aceste semne, ce arată mai sus, au stăpânit clironomii Mării Sale beizadia Doculeț cum și în unile din scrisorile dlui. vel paharnic Dumitrașco Racoviță, care ni le aduse de la văzum, arată unde se ajunge cu aciastă moșie, că esti moșie domniască. Mai văzum intr'aceste scrisori și o artă făcută de dlui. răposatul Ioniță Racoviță, tatăl dlui. vel pahar. de când era 'n viață, întru care își arată starea moșiei dumisale și 'n doă locuri arată că se hotărăște cu moșia Măriei Sale beizadia Doculeț și cunoscut lucru este că moșia aceasta Cărbuneștii este înpresurată de mai sus zișii moșneni, dând bănuială și la zapis, că pe când s'au făcut zapisul, nu ar fi fost cumpărată moșia de răp. Măria Sa Const. Vodă Brâncoveanul, că de ar fi fost cumpărată ar fi zis în zapis până în hotarul domnesc, pă cum văzum în perilipsis după hrisoave domnești i alte scrisori ce le arătăm mai sus, care sănt mai în urmă de cât zapisul cel dres cu ani 90, că arată până 'n hotarul plăiașilor. Deci noi mai multă credință am dat acelor patru martori și pă acele semne, ce le-au arătat ei, să stăpânească dei. postelniciasă moșia Cărbuneștii, iar moșnenii, necrezând pe aceste mărturii, ii

îndatorește judecata să aducă ei alte mărturii vrednice de credință de prin priajma locului și de vor putea mărturisi că aceste semne este moșie domniască și că s'au stăpânit de Măria Sa beizadea Doculeț și de clironomii Mării Sale și mai în urmă de Teoclit egumenul, ce au fost la mânăstirea Sf. Ioan ot Focșani, când ținia moșia aciasta în arendă ș'asa mărturisind li să va cunoaște dreptatea. Noi aciastă alegere am putut face și săvârșiria hotărîrii rămâne a să face de către Innălțimea Ta.

1784, Iulie 23.

Ai Mării Tale
pria plecate
slugi

Barbu Ciorogârlianu, biv vel sluger
Manolache Cluceru.

Colecția d-lui maior Gh. Orleanu-Focșani.¹

172. 1785, April 22. — Regest. —

„Zapisul Marii, fiica lui Ionichii monahul ot Ruget prin cari vindî partea sa di moșai coasă, ci le-au scos dintr'a fraților ei, cunnatului său Toadir Lădariu și vară-sa Safta”.

Arh. St. Iași. Tr. 806, op. 916, dos. 76, fila 231 și 259.

¹ Documentul este interesant prin faptul că se referă la moșia Cărbunești, astăzi Andreiașul din județul Râmnicul Sărat, pe care se află satul cu același nume, despre care vorbesc în nota mea dela documentul no. 2. Rezultă din această hotărnică că moșia aceasta care a aparținut domnului Constantin Brâncoveanu era o moșie domnească, având un teren accidentat, cu pădurî nestribătute, aproape împosibil de hotărnicit. Nici pomenire de vre-o proprietate boierească mai veche, nici o urmă despre existența vreunui Oană Ureche pe aceste tărîmuri.

De altfel, după cum am mai arătat, Andreiașul este situat pe Mîlcov și nu pe Putna, astfel că aşa numitul uric al Vrăncenilor nu poate fi în nici un caz localizat aci.

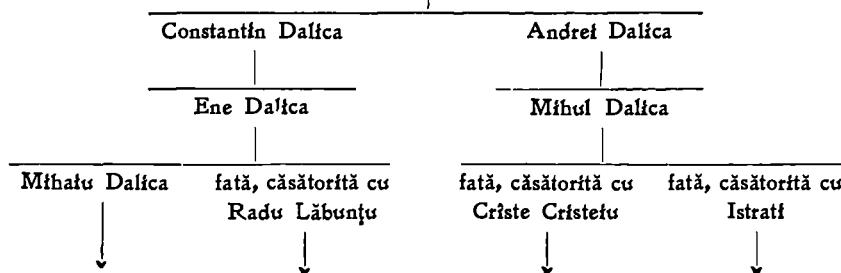
Uricul Vrăncenilor (v. mai sus no. 2) a fost cumpărat dela boerul Iordache Ciornei din Roman. Așa rezultă din scrisoarea cu data de 1827, Sept. 18 aflată în colecția d-lui Teodor Șerbănescu-Nărușă, publicată de d-nii Constantinescu și Stahl, op. cit., I, no. 99. Este vorba însă nu de Iordache Ciornei, ci de Iordache Ciorneu, nume pe care l-am verificat după original.

173. 1785, Avgust 3. — Regest. —

„O scrisoari a lui uncheșul Mihul Dalica¹ dinpreună cu ginirile său Cristea² și alții ci dau la mâna preutului Neagu Gegea³ pren care mărturisesc că au mâncat ei Arșița Jichienilor cu vitile lor pentru care li s-a fost luoat o trăsură fiind loc de coasă și ducându-să înaintea vornicului Ponea și altor megieși din Șindilarii di sus, i-au apucat ca până în 5 oi să dei preutului câtă 4 lei și doizăci părale, iară dela cinci oi înainte să dei preutului

¹ Iată începutul spîriei curgătorilor din bătrânel Dalica, unul din cei patru bătrâni ai hotarului Nărușa, astfel cum este arătat într'un izvod din 1855, Fevr. 19, al Prahudenilor.

Vasile Dalica

V. continuarea datelor genealogice în partea IV-a.

² Cristea Crîșteu.

³ Preotul Neagu este fiul lui Mihai Gegea (v. mai sus no. 142). Este preot în Șindilarî încă din 1761 fiind căsătorit cu fata protopopului Mărzif ot Vârteșcoi. V. N. Iotga, *St. și doc.*, VII, pp. 65 și 67, nle. 47 și 60, Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, I, p. 18.

Cercetând cărțile vechi din biserică comunei Reghiul am găsit următoarea însemnare: „Această sfântă și dumnezelască carte, ce să chiamă Pentinstarte o am cumpărat-o eu preot Neagu Gegea ot Șindilarî de gios și am dat 14 lei adică patrusprezeci lei ca să-mi fie de slujba bisericii mele, unde să prănușește hramul Sf. marelui mucenic Gheorghe și cine s-ar ispiti a o înstrâina de la mai sus numita biserică, de la acest sat, să fie blâstămat de toții sfînții ce să prănuiesc de peste an și Sfânta Invieră lui Hristos să nu o vază în veci. și am scris eu Dobrea (?) dascal Brașovan, 1792, Dechemvrie 12“.

In 1798 este încă în viață, preot tot în Șindilarî. V. mai jos no. 192.

Pare a avea un frator pe Costandin a Popii Neagului (1810). V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, p. 52.

iarăbă (sic !) pentru iarbă sau să îngrădească locul Sfinții Sale ca să fii iarăș de coasă ca și mai înainte".

Arh. St. Iași. Tr. 380, op. 411, dos. 46, fila 3.¹

174. 1786, Mai 2. — Regest. —

„Zapisul lui Vasile Hopce ot Babile și preutul Antohi din Odobești ce-l dă la mâna lui Ivan Hușcă ², cari li esti frati di pi moie, pentru 10 lei ce au luoat cu înprumut și le-au lăsat amanet o moie, cu vadea pân la sfântul Gheorghe, dela care vadea nedând banii, amanetul să se socoată ca vândut de veci".

Colecția mea.

175. 1786, Iuli 22. — Regest. —

„O înpărțală din let 1786 Iuli 22 din porunca Stărostii, făcută di cătră un căpitan tot pentru Mărăști în cari arată că au înpărțit patru bătrâni anumi Susanul, Costandin Guțan, Toader Găuri ³ și Grigori Gora, ficiarii lui Stan sin Nicoară cel mari din Muncelul ⁴, din săliște, din poali de săliște și moisii de câmpu și de păduri înpărțându-o la aceștia în totu locul cu stânjenul".

Jurnalul jud. ținut. Putnii no. 104 din 1833 ⁵. Colecția mea.

176. 7294 (1786), Noemv. 4.

Zapis prin care Apostul sin Gheorghii Zgăvordoiu, care se trage din Nezăcutul vinde lui Mihai Purcel o jumătate de pogon loc de casă.

Adecă eu Apostul sin Gheorghii Zgăvordoiu ot Crucea de

¹ Actul acesta este în legătură cu cele publicate mai sus la no. 115, 125 și 142. Toate patru au fost învocate în 1835 de către Gheorghe sin preot Ioan Gegea în procesul ce a purtat cu „răzeșii din Dealu Paltinului”. Preotul Ioan Gegea este unul și acelaș cu preotul Neagu Gegea sau este fratele acestuia. Aceasta rezultă cu evidență din dosarul pricinei. Procesul se termină cu izbânda Gegeștilor. Hrisovul domnesc care pune capăt procesului mi-a fost comunicat de d-l Simion Hărnea, care l-a găsit la d-l Avram Tătaru din Prahuda.

² Urmașii lui Ivan Hușcă sunt Ene Hușcă, Toader Hușcă, Radul Tuvene și Ioan Hușcă.

³ Nume care se întâlnescă în mod obișnuit la Găuri, în Vrancea.

⁴ V. mai sus no. 4 și 13.

⁵ V. mai sus no. 7, 10, 78.

giosu, care mă trag din Nezăcutul¹, dat-am adevărat zapisul meu la mâna lui Mihaiu Purcel² precum să se știe că i-am vândut o giumătate de pogon locu de casă și mi-au dat pe acea moșie, ce scrie mai sus, 2 lei pol, adecă doi lei și giumătate, ca să-i fie lui și nevestii lui și faviorilor lui ocină în veci neclătită și cându-o am făcut acestu zapeso s'au tâmplat mulți oameni, care mai giosu s'or iscăli.

Eu Apostul sin Gheorghie Zgăvărdoiu, am vândut
 eu Ion Lăcătușul, martur
 eu Vasile Borde, martur
 eu Opre Borde, martur
 eu Preotul Anghel, am scris cu zisa lor
 eu Gheorghie Lepădat, martur
 eu Vasile Rusul, martur
 eu Stan, martur
 eu Murguleț
 eu Miron
 eu Ioniță Ene, martur.

Colecția d-lui Ion Roșca -- Valea-Sărel.

177. 7295 (1787), April 8.

Invoiala dintre Neculai Buture și cunnatul său Niculae Gogoncea cu Toader sin Gheorghiță pentru o moșie dela Tisa.

Adec eu Neculai Buture împreun cu cunnatu meu Niculai Gogoncea scriem și mărturisim cu această mărturie a noastră la mâna lui Toader sin Gheorghiță că avându pricin pentru niște moșie anum la Tise, însă parte lui Gogean, ni-am învoituit și i-am dat dum. fiind că amu găsit-o vândută de Gogean, pe care iaste și zapis și Toader, după învoială, au mai dat o rublă cu învoială și să stăpâne[s]c în pace și această rublă au fost dat-o Buture lui

¹ Nezăcutul din Valea-Sărel, a trăit la începutul secolului al XVI-lea V. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, XXI, p. 87.

² V. mai sus no. 158.

Ion și aceasta s'au întorsu lui Buture, la car ni-am întâplat omen bun tiner și bătrân anu[me].

7295, Apr. 8.

Eu Simion Hârnea	eu Gheorghiț
eu Grigor sin lui	eu Ion Murgu
eu Toader Miloiu	eu Toade Nieculae
eu Gheorghiț Barabin	

și am scris eu preot Toader cu zisa lor și s'au mai dat o lieită dobândă rublii car fac doi lei.

Colecția mea.¹

178. 1787, Iunii 15.

Mărturie de alegerea ce au făcut megieșii rânduiți de paharicul Grigoraș Leon, staroste de Putna, părților de moșie ce au avut toți răzeșii în Podurile de peste Zăbala.

Adică noi cari mai jos ne vom iscăli încredințăm cu zapesul nostru la mâna lui Toader Roman precum să să știe că avându o parte de moșie strămoșască în Podurile, peste Zăbala, care noi megieșii de mai jos iscăliți, rânduiți fiindu de dumnealui Paharnecul Leon² ca să mergem să hotărîm și să alegem părțile ale tuturor răzeșilor care părți sintu toate înpregiur și mergându i făcându măsurătoare în frica lui Dumnezeu și am scos doaă fălcii a Dănțașaștilor și doaă fălcii a lui Ion Murgu³ și doaă Cojocarilor, carele noi de pe poronca ce am avut-o, am împărțit în frica lui Dumnezeu și aşa am găsitu cu cale, iar alții n'au treabă la această strămoșască moșie și la această împărțire au mai fostu și alții oamen strein, care ne vom pune numele și degetele ca să să crează.

1787, Iun. 15.

Eu Ion Murgu ot Spinești adeverez răzeș.
 eu Ion Măciucă adeverez răzeș.
 eu Lazăr Bușilă ot Bodești adeverez răzeș.
 eu Toader Danțaș răzăș adeverez răzăș.
 eu Costantin Chetroiul adeverez răzăș.

¹ Actul este în legătură cu cele publicate mai sus, nle. 119 și 120.

² V. mai sus no. 138, 159, paharnicul Grigoraș Leon, staroste de Putna.

³ V. mai sus no. 177.

eu Costantin Danțăș adeverez.
 eu Ștefan Spulber adeverez.
 eu Soare Caba adeverez.
 și noi toți aceștia adeverim.
 Și la scrisul zapesului am scris.
 eu Ion Dascăl ot Spinești.
 eu Popa Ion fiind răzăș adeverez.
 eu Ionașcu răzăș adeverez.
 eu Toma Dudul adeverez.
 eu Toader Căcărează adeverez.
 și noi toți acești vrânceni adeverim.

Și mai rămâne pricină pe lângă Movilă și am lăsat să înpacă Popa Ion și cu Ionașcu și Toma Dudul.

Asămene și în Nerej ăl mic, iar este pricină și aceștia să o pue la cale.

Colecția mea.

179. 1789, Februar 9.

Zapisul prin care sătenii din Tulnici fac danie un trup de moșie schitului Lepșa.

Tulnici

Adeca noi sătenii din satul Tulnicii, care mai jos ne vom îscăli pe anume, dat-am daniea noastră la mâna părinților dela sfântul schit Lepșa, precum să fie știut că am dat un trup de moșie de pe Lepșa, din pârâul Bradului, din apa Lepșii și Lepșa în sus și merge până în gura Lepșulețului până în pripor și din pripor ia zaria muchii și iase în muche și ia zaria muchii și merge tot zarea muchii, până cum să scurgu apele și merge în curmătură până în coada pârâului Bradului și i să încheie. Și într'acest trup de moșie este și lunca Bradului până în Grumazi, dată tot de sat și de acolea în sus pe lângă vale au dat Grigorie Boțul, Gheorghie Bârlă, Stan Boțul, Toader Boțul¹. Secătura ciunțită, au dat-o sfintei biserici danie pentru sufletele noastre și pentru a părinților noștri, iar locul bisericii și la biserică au dat

¹ Numele lui Stan Boțul și Toader Boțul s-au sters, scriindu-se deasupra : preot Pavelu.

Grigorie Gherman¹ și dela deal au dat Ștefanache Bahnă 4 fălcii preste pârâu, care le-au schimbat cu Radul Nistor, ce i-au dat Radului la Tivitău preste pârâu au dat Ion Baciu 2 fălcii și 2 fălcii le-au dat Toma Dârlă ce era cîntău dat-o ca danie.

Leat 1789, Fevr. 9.

eu Grigore Gherman is., eu Radul Nicoară is., eu Toader Bâzna iscal., eu Ioan Gherman is., eu Radul Nicoară is., eu Irimieia Budacu is., eu Toader Nicoară is., eu Nistor al Gherghinii is., eu Petrea Danciul is., eu Ion Dăsagă is., eu preotul Mihail ot Soveja am priimit această danii pentru sfântul schit Lepșa; eu Casian iromonahul; eu dascălul Irimieia am scris cu zisa lor această danie²; eu Ionu Necora am iscălit.

Sofron dohovnic.

Condica schitului Lepșa, fila 3.³

180. 7299 (1791), Februar 9.

Zapis prin care tot satul Tulnici dă schitului Lepșa o bucătică de loc pentru „schiverniseala schitului”.

Tulnicii.

Adecă noi tot satul Tulnicii, care mai jos ne vom iscăli pe anume dat-am încredințat zapisul de bună voia noastră, de niminea siliți, nici asupriți[i], ci de a noastră bună voe, o bucătică de loc pentru schiverniseala schitului, însă unde s'au pus schitul⁴ s'aui dat de Grigorie Ghermanu doao ciosvărji de loc de a lui bună voe, iar dela schit în jos să face aşăzătură și cu lunca și

¹ V. mał sus no. 139.

² Actul se termină cu cuvântul danie. Celealte două semnături sunt ulterior transcrierii actului în condică.

³ Condica este și astăzi în stăpânirea schitului. Mi-a fost pusă la dispozitie de părintele Nicolae Ionașcu.

Pe cea dinăuntru filă: „Condica sfântului schit Lepșa ce este scrisă într'insă zapisile de moște ale fânațulu și ale viilor și orice danie și cumpărătură“, și în dosul scoartei: „Această condică este făcută de Calinic monahul, nacealnic ot schit Lepșa la leat 1829, Noemv. 25“.

⁴ Rezultă deci din acest act, ca și din cel anterior că schitul a fost clădit de curând pe pământul lui Grigore Gherman.

cu obreajia, însă : apa Lepșii în capul Luncii din sus pe supt obreajie asupra schitului, pe gura pârâului celui sec, însă în jos pe supt obreajie, asupra schitului¹ pe din stânga, până în gura pârâului celui cu apă, ce să numește pârâul Bradului, însă din gura pârâului drept în apa Lepșii și aşa s'au însemnat acea parte de loc, ce o am dăruit cu aceste semne numite de mai sus, ca să fie de pomenire pentru susletele noastre și a părinților noștri.

leat 7299, Februar 9.

Ereiu Radul pr[e]ot ot Vrancea,	am fost față
eu popa Pavel m'am iscălit	eu Ion Gherman is.
eu Grigorie Gherman is.	eu Radul sin Nicoară is.
eu Radul Nicoară ² iscălit.	eu Irimiea Budac ³ is.
eu Ivan Corcoaz is.	eu Nistor al Gherghini is.
eu Toader Bâzna is.	eu Petru zet Danciul is.
eu Grigorie Boțul is.	eu Crăciun Chisoiu is.
eu Ion Dăsagă is.	
eu Mihaiu Dascal sin ereiu popa Costea din satul Tulnicii, răposatul	

și am scris eu preotul Stan cu zisa acestor oameni de mai sus iscălit[il] acestu testamentu.

Condica schitului Lepșa, fila 2.

181. 1792, Aprilie 5. — Regest. —

„Zapis prin cari Toader Mereuță i soția sa vând nemesnicului Luca⁴ din Vrancea o groapă fânaț drept 51 lei, cari groapă are 3 fâlcii⁵.

Jurnalul giudecătorii ținutului Putnii No. 17 / 1838. Colecția mea.

¹ Cuvintele : „asupra schitului” sunt șterse.

² V. Radu Nicoară mai sus no. 139 și 149.

³ V. Ștefan Budac mai sus no. 139.

⁴ V. N. Iorga Brodnicii și Români, nle. 5 și 8 și mai sus no. 161.

⁵ Comentând acest zapis judecătoria spune : «s'au lămurit că Toader Mereuță, bunul țăuitorilor (Constandin sin preot Ioan Mereuță și fratele său Panciu ot Clipicești (1838), au avut o săcătură de fân trăi fâlcii în hotarul Vrancei, în Caciul și pe cari acum să găsăște stăpânindu-le preot Ion Popa (Bârsești 1838) rămasă și luc dela bunul său Luca nemesnicul cu zapis de cumpărătură dela Toader Mereuță.

182. 7300 (1792), Mai 18.

Mărturia mai multor locuitori din Nistorești pentru alegerea părței lui Vasile sin Nicoară.

Adec noi oameni ot Nistorești pre anume eu Toader Nistoroiu, eu Ion Bouroș, eu Costanțin Bîra, eu Radul sin Nistoroiu¹, eu Toader zăt Ion Nistoroiu, dat-am mărturie noastră la mâ[na] acestui om Vasile sin Necoar precum să să știe că noi din toată parte noastră am scos parte și i-am datu lui parte dela vale de Arșiță până în Peșic², alăture cu Mărtoii și cu Toader Nistoroiu. Am avut schimbu cu Vasile și i-am datu o falce de locu totu acolo.

Și cându s'au făcut această scrisoare s'au tâmplat și alți oamen bun.

Și am scris eu Ion Zălariul cu zisa lor.

7300 (1792), Maiu 18.

Colecția d-lui Gh. Vulpoi-Nistorești.

183. 1793, Iulii 9. — Regest. —

„O carte dela domnul Mihai Suțul Vvod cătră starostili de ținut. Putnii, prin cari să arată că prin jaluba, ci au dat Domnii Sale Niculai nemesnicul și cu alți răzași ai lui, ar fi arătat că moșiea Ghergheleu i Peștera și Lozili ar fi driaptă a lor și di pricina căci s'ar fi prădat scisorili, li s'ar fi înpresurând dispre moșiea mănăstirei Vizantii și acum găsindu-să scisorili facu ceriri ca să li să scoată moșiea de supt înpresurare și să poroncешte ca să cerceteze și în urma dreptășii să pui la cale”.

Arh. St. Iași. Tr. 806, op. 916, dos. 31, fila 79.

184. 7302 (1794), Aprilie 26.

Zapis prin care Ivan Hușcă vinde lui Vasile Bâtcă o falce de loc de coasă în Șerban.

Adecă eu Ivan Hușcă³ făcut-am zapisul meu la mâna lui Vasele Bâtcă pe cum să s[e] știe că i-am vândut o falce de loc

¹ V. originea Nistoreștilor, mai sus no. 123 și 148.

² Pârțiu care se varsă în Zăbala în comună Năruța.

³ V. mai sus no. 170 și 174.

de coase la Șerban, în groapa di la dial care și mie îm este cumpărătură dila Cosne (sic !) și mie mi-au dat bani la mânile mele 7 lei ca se fie dreptu ocină și moșie în veci neclătită și cându s'au făcut acestu zapis, s'au tunplat mulți oamini buni bătrâni și tineri cari-i mai gios s'or iscăli pe neme ca se secriază.

velet 7302, Aprilie 26 zile.

martur eu Stan Bâtcă
 eu Vasile Bâtcă tiji
 eu Ivan Ciută martur
 eu Ivan Hușcă vânzătoriu
 eu Dieaconul Ion am scris cu zisi lui.
Colecția d-lui Mihai Bahnă — Spinești.

185. 1794, Mai 3.

Zapisul prin care Mihai Grecu din Străoanii de jos dă danie schitului Lepșa o vie în hotarul Străoani.

Adecă eu Mihai Grecu ot Străoanii de jos dinpreună cu soțul meu Zoița și cu fiul nostru Pavăl, precum să să știe că am dat danie trii hirte vie și trii sterpu, sfîntului schit Lepșa, ce să prăznuește hramul Adormirei Precestei și am dat această danie ca să ne fie pomană pentru sufletele noastre și a părinților noștri în veci neclătit și ori câți sfinți părinți să vor afla slujitorii la acel sfânt schit să aibă datorie a ne pomeni pe aceste nume de mai jos arătate și această danie este în hotarul Străoanilor la dumbravă, ce să numește Via Tofanii, alăture cu preotul Gheorghi despre amiazăzi și mergi în sus cu capătul în sus spre huțu Călinei, pâr în drum, care această vie, mi-au fost dat tot de preot Gheorghi sterpu și io (?) au pus vie și pentru credință am întărit cu iscălitura noastră.

1794, Mai 3.

eu Mihai Grecu, eu Zoița, soțu dumisale.
 eu Pavăl sin Mihai Grecu.
 eu preot Gheorghi am iscălit.
 eu Costantin Pavăl, mazil am fost față.
 eu Panhile Manoil martur.
 și eu dascalu Pascal ot Străoan de jos am scris cu zisa tuturor.

Condica schitului Lepșa, filă 25.

186. 1794, Iunii 21.

Zapisul prin care Ion Šolomon și cu fiul său Banul vând lui Stan, fectorul lui Gligore sin popa Stan doă prăjini loc de casă în Năruja,

Adic eu Ion Šolomon¹ din preună cu fiimieu Banul, dat-am bun și credincios zapisul nostru la mâna lui Stan, fectorul lui Gligore sin pop Stan, precum să se știe că i-am vândut doao prăjini în curmejâș din meri spre apus² loc de casă partea mea ce mi s-au venit din cei patru bâtrâni care s-au venit de tot bâtrânu tot câte doao prăjini curmejışul și i-am vândut-o dumisale dreptu 64 de parale, adic șaizeci și patru de parale, ca să-i fie opçină moșie în veci dum[isale] i fectorilor lui, nepoților lui și căți D[u]mnezeu îi va dăru. Deci noi i-am vândut-o de a noastră bună voe nesiliți, nici asupriți de nimeni, ci de a noastră bună voe, i-am vândut-o opçină ca să o stăpânească cu pace și pentru credință am dat acest zapis la mâna mai susului numit și ne-am pus și degetile în loc de pecete ca să se crează.

eu Ion Šolomon din preună cu fiei mieu Banul, vânzători.

1794 Iunii 21.

Ereu martur Mihaiu duhovnic

eu Anghel Andronic mar.

eu Ștefan Ciută mar.

eu Ion Šolomon mar.

eu Nistor a Ștefăniță mar.

eu Ion sin Radul Stroe mar.

eu Ștefan Grebănosul mar.

eu Gheorghie Andronic mar.

și am scris eu Manta (?) Dascal cu zisa vânzătorilor,

Și la faceria zapisului am dat aldămaș i la scris zapisului am cheltuit u[n] leu.

Colecția d-lui T. Șerbănescu — Năruja.

¹ V. asupra curgătorilor din bâtrânu Ion Šolomon. Arh. St. Iași. Tr. 155, op. I 172, dos. 81, fișa 1.

Ion Šolomon a avut trei copii: pe Ban, despre care e vorba în actul de față, pe Ene și pe Simioana.

Ban a avut două fete: una căsătorită cu Stan Enache și alta cu Gligorăș Răduvan. Nică o din ele nu a avut urmași.

Descendența lui Ene nu ne este cunoscută.

Simioana a avut fețor pe Dragomir Chirilă.

² Cuvîntele «din meri spre apus» greu de citit, scrise cu cerneală diferită.

187. 1794, Iulii 31.

Scrisoare prin care preotul Vasile Pahoce cu soția lui face danie schitului Lepșa un pogon în hotarul Străoanilor.

Incredințăm cu această scrisoare a noastră precum că am dat un pogon de locu sfântului schit, ce să numește Lepșa, ca să fie pentru pomenire sufletelor strămoșilor și a părinților și ale noastre, care acestu locu este în hotarul Străoanilor despre Câmpul cel Mare, pe lângă via lui Gheorghe Ciobotarul, despre răsărit, ca să fie supt stăpânire sfântului schit în veci, neclătit.

1794 Iulii 31.

eu preot Vasile Pahocea și cu soțul me preoteasa Ioana, am dat de a noastră bună voe.

eu Mane Norăce ot Vizantie am fost față și am iscălit.

Condica schitului Lepșa, filă 26.

188. 1795, April 15.

Zapisul prin care Andrei zet Ștefan Buture cu soția și fețorii lui vând nemesnicului Ștefan ot Năruja 3 pogoane de vie în dialul Țifeștilor.

Adeca eu Andrei zet Ștefan Buture dinpreună cu soțiea mea Rusanda și cu fețorii miei dat-am adevarată și credincioasă scrisoarea noastră la mâna dumisale nemesnicului Ștefan ot Năruja i la mâna soției dumisale Gaftona i a copiilor dumisale, precum să să știe că de niminia silit, nici asuprît, ci de a noastră bună voe i-am vândut dumisale 3 pogoane de vie păragină și cu loc de căsoae și o cadă care această vie iaste în dialul Țifeștilor¹, în cap viilor dumisale nemesnicului Ștefan pe din jos și alăturia cu jup[â]n Iane grecul pe din sus și despre câmpu să hotărăște cu Șirembet (sic) și tocmai am avut pe această moșie 125 lei adeca o sută și doaozăci și cinci de lei. Deci eu văzând plata bună în mâna, am dat și eu această moșie supt stăpâniria

¹ In Țifești și în Codru Sârbilor aproape toți Vrâncenii aveau vîile lot, cetace a îndrătuit, în oarecare măsură pe Ion Ionescu să afirme că Vrancea se întindea până în această regiune. V. Ion Ionescu, *Agricultura din județul Putna*, Buc., 1869, p. 19.

dumisale ca să-i fie driaptă ocină și moșie în veci dumisale și soții dumisale și copiilor dumisale și nepoților, câți D[u]mnezeu îi va dărui și când am vândut această moșie am întrebat to[a]te niamurile și tot megiiăși, pe din sus și pe din jos și nimăn nu s'au aflat ca să o cumpere fără numai decât mai susul numit și când s'au făcut acest zapis s'au întâmplat mulți omen bătrâni și tineri care mai jos să vor iscăli și pentru credința m'am iscălit mai jos ca să fie de bună credință.

1795 April 15.

eu Andreiu zet Ștefan Butur împreună cu soțiea mia vânzătoriu

eu diacon Alecse am fost faț	eu Manea Pitar mart.
eu Apostol Luca am fost faț și mart.	eu Diacon Ion mart.
eu vornic Vlad am fost faț și mart.	eu Simeon Enoiu mart.
eu Murguleț Sava mart.	eu Maria Săvăe mart.
eu Toader Coman mart.	
eu Gligore al Dafin mart.	

și am scris eu dascal Ion Braș[o]van¹ cu zisa lui.
și s'au făcut cheltuială la faceria acestui zapis, cinci lei.

Colecția d-lui Toader Șerbănescu — Năruja.

189. 1795, Apr. 19. — Regest. —

„Cartea domnului Mihai Suțu, prin care surpă învoiala răzășilor de mai sus², nefiind volnici egumeniei a supune cu bezman vecinic averile mănăstirii după hrisoavile domnilor Grigori Ghica Vvod, Costandin Dimitrii Moruz și Alicesandru Ioan Mavrocordat din 1777, 1781 și 1785.

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 31, fila 88.

190. 1795, Dechemvrie 15. — Regest. —

„Cartea domnului Alicesandru Ioan Calimah Voievod cătră dumelor starostii de Putna cuprinzătoare că egumen de monastirea

¹ V. Dobrea (?) dascal Brașovan, mai sus no. 173 în notă,

² V. mai sus no. 163.

Miera au jăluit precum că lăcuitarii di pi moșile monastirii, anume Șindilari de sus i de gios și Milcov nu i s'ar fi supuind a da adetul obicinuit după hotărîrea ponturilor".

Arh. St. Iași. Tr. 196, op. 219, dos 29, fila 19 verso.

191. 1796, Septembrie 10.

Două zapise prin care Stan Bâtcă cumpără trei firte de vie și o firtă de loc sterp dela Postolache sin Dumitru Gălățan și o jumătate de pogon de la Mihailă zet Vasile Gălățan.

Adică eu Postolache sint Dumitru Gălățan dat-am ad[evărat] și încredințat zapesul meu la mâna lui Stan Bâdcă (sic) precum să se știe că e'm vândut trei firte vie păragină și o firtă loc stärpu, cari face un pogon și tocvara ne'u fostu 40 lei, adică patruzeći de lei și ban ne eu dat toți în mânule mele după cum ne'u fostu tocvara și acest pogon este pe pământul Manolăchescu, alăture cu Luca, pe dări sus și alăture cu pământul Burdușescu pe din gios și când am vândut me'm întrebăt toate nemurile și răzeșii și nu s'au aflat nimere ca să sprijinească, numai dumnelui, ci-i mai sus numit și eu am vândut de nimene silit, nici asuprit, ce de a me bună voe, ca să-i fie ocină moșie lui și faviorilor dumilorsale, nepoților, strănepoților dumisale și când am făcut acestu zepes s'au întâmplat mulți omeni cari mai gios să vor iscăli cineș pe nume lor.

let 7305, Septem. 10 d[ni].

eu vornecul Stan am fostu față.

eu Neclaiu sint Buțan am fostu față.

eu Ursachi Manolachi am fostu față.

eu Ioniță sin Ursachi Manolachi [martur].

eu Neculaiu Boncaciul vornecul mart[ur]

eu Ioniț Ciolan martur.

eu priotul Mihalachi zăt Manulachi [am] fostu [față]

Pe verso.

Tij am mai vândut și eu Mihailă zet Vasile Gălățan giu-mătate [de] pogon tot pe acestu pământu și tocvara ne'u fostu pe acè giu-mătate 25 lei și banii ne i-au datu toți în mânule mele și când am vândut me'm întrebăt tote nemurile și rezeșii și nu s'au aflat nimic ca să [s]prijine[a]scă, numai dumnelui, ce-i mai sus

numit și eu am vândut de nemene silit, nici asuprît, ci de a me bună voe, ca să-i fie ocină moșie lui și ficiorilor lui, nepoților, strănepoților dumisale și când am făcut acestu zapesu s'au tâmplat mulți omeni tineri și bătrân[i], cari mai gios să vor iscăli cineș pe nume

let 7305, Sep. 10 d[ni].

eu vornicul Stan, am fost față.

eu Neculaiu sănt Buțan am fostu față.

și am scris eu dascalul Alisandru cu zisa lor.

Colecția mea ¹

192. 1798, Iunie 12.

Sămnile moșii mitocului mânăstirii Miera, ci este în Ruget, biserică și chilii și vie a călugărilor.

Moșiea merge din gropile Viții la dial supt grindu cel dia-supra și apucă hătnău bisericii la dial, până în Fântâniță, în Izvoru și de acolă scapătă muchiea și apucă Colăcelul la dial, tot apa Colăcelului până în secătura lui Stan Ghiocu și apucă în sus tot Colăcelul până în fundul lui și acolă ia drumul care merge deacurmezâs pârâă în Pipirig, la Pietrile Alăturate și ia pârâul Pipirigului la vale dispre soare amiază și dă în Colăcelul mare și merge până în priporul Rugetului.

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 79, fila 57.

193. 1798, Avgust 2.

Zapisul ce dă preotul Neagu Gegea din Șindilarî la mâna locuitorilor din Năruja, de îvoiala ce a intervenit între ambele sate pentru dealul Hâjmei ².

Adec eu preotul Niagul Giageă ³ ot Șândilarii de gios dat-am adevărat scrisoaria mia la mâna dumilor sale moșnenii din Nă-

¹ Actul mi-a fost dăruit de moș Constantin Haliciu din Spinești.

² Cp. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, I, no. 22, p. 32, unde s'au strcurat unele eroi de transcriere. De pildă: Șindilarî în loc de Șândilarî, pârâul Muscociul în loc de Muscocit, Groapa Vizuiniilor în loc de de Groapa Viezuiilor, etc.

³ V. mai sus no. 173.

ruja, anume Costantin Gogonceă, Banul Corăiu i Banu Solomon¹ i Soare Andronic² i Matei Dascal (?), precum să se știe că având pri[ci]nă între noi pentru Botul Hrăjimei (sic !) și mergând acolo la fața locului : nemesnec Luca ot Bârsești³, dumnelui vornic Ion Ponia ot Șândilarii de sus dinpreună cu toți sătenii din Năruja și așa s'au hotărîtu ca să mai ia numițai o groapă, ce să chiamă Groapa Viezuniilor din Vârful Hâjimei, dela Brad, groapa de vale, din muche în muche, până în Regheul și dosul pîn (?) râpă până în pârâul Muscocii de vale, pe unde s'au pus și pietre pe semnile locului. Deci, deacum înainte, să aibă dumnelor a stăpâni cu pace despre mine i despre feciorii miei, iar care din feciorii miei, din niamurile mele să vor scula de a mai supăra pe numiții moșneni și mergând la orici giudecată să nu să ție nici într'o samă, fiindcă noi ni-am hotărît cu b[un]ă priimiria noastră și pentru mai adevărată credință am iscălit.

1798, Avgust 2.

eu priotul Niagul Gege adeverez dinpreună cu feciorii mei
Luca nemesnec ot Bârsești, am fost față
eu Ion Ponia vor nec ot Șindilari de sus, am fost față
eu Măteiu Ponia martur
eu Ștefan a Alecxandrii mart.
și am scris eu cu zisa părintelui Niagu și am iscălit
.....Dascal.

Colecția d-lui Teodor Șerbănescu — Năruja.

194. 1799, Fevr. 21. — Regest. —

„Jaloba lui State⁴ și Iordache și Neculae, Ianculeștii, cătră domn cu cerere de a să îndatorî pe un Vasile Talpă a le da niște scrisorî și doă hotarnice de moșile Hânțestii, Câmpurile și Necoreștii dela ținutul Putnii, care scrisorî fiind la unul din nia-

¹ V. maț sus no. 186.

² V. maț sus no. 116 și 186.

³ V. maț sus no. 161 și 183.

⁴ State Șendrea, ginerile lui Toderașc Iancul.

murile lor și întâmplându-să de au murit la casa acelui Talpă, au rămas scrisorile la el, buiurdisită la vel logofăt".

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 138, fila 227.¹

195. 99 (1799), Iunii 4.

Zapisul unui Nicolae la mâna lui moș Vasile Hușcă că-i va plăti datoria la toamnă.

Pentru noi zăci de lei, ci sănt drept dator cu deosăbit zapis lui moș Vasile Hușcă² m'am rugat ca să mă mai aştepte până în toamnă și zapisul cel vechiu au rămas la moș Vasile și atunce la numita vede să-i dau banii și înplineala am plătit-o eu și pentru credința m'am iscălit.

99, Iun. 4.

eu Neculaiu adiverezu
și i-am scris eu zapisul cu zisa lui Neculai.

Preotul Ioan Ghemuleț

Zapisul acesta l-au dat înaintea mea mai sus numitul.
Ianache Dan

Colecția d-lui Ion Roșca-Valea Sării.

196. 1799, Iunii 7. — Regest. —

„Zapis prin cari Vasili Jalobă împreună cu fratili său Sandul și tot neamul lor, vând lui Cristea Ciobotarul³ și lui Neculaiu Holban moșiea ce li s'au venit partea lor din moșul lor Apostul din Vizantiea, din blănilor Bodineștilor dila Tivitău și Păstrăva și groapa Ghergheleu ce să va veni partea lui și pomii din săliște cu loc cu tot în preț 45 lei”.

Din jurnalul judecătoriei Putnii no. 232 din 31 Mart 1837. Colecția mea.

¹ Cp. Jurnalul din 1839 Iulie 13 al judecătoriei Putnii. Colecția mea. „Jaloba lui Statu Iordachi și Neculaiu Enulețu dată către domnul de atunce spre a să îndatoră pînă Vasiliu Talpă și Iordachi Talpă din satul Scurtii, judecătorie Putnii a îl să îndatoră și să îl hotărnică dî moșurile Hânțaștii, Câmpurilii și Nicoreștii“.

² V. mai sus no. 170, 174 și 184, Ivan Hușcă.

³ Tatăl lui Andronachi Cristea.

197. 1799, Iulii 23. — Regest. —

„Zapis prin cari Alecsandru și Lup[u] sîn Chetrian vând lui Neculaiu sîn Vasălachi Chetroiul și lui Lupu Baciu zăt Vasălachi o groapă de fân în Ciuta mică¹ cu prețul de 25 lei”.

Arh. St. Iași, Tr. 1137, op. 1290, dos. 43, fila 32.

198. 1799, Noembrie 28.

Hotărnicia ce fac patru oameni, doi din partea Vrancei și doi din partea Milcovului, moșiei Hâjma.

Din porunca dum. coconului Tomei Stamatin, vornecul de Vrancea i a dum[i]sale căpitanului Manolache Avram find rânduiți noi patru oameni: doi din partea Vrăncii și doi din partea Milcovului Ștefan Tuvene din Poiană, Costanțin Danță din Bodești, Lupul Boroș i Ștefan Grosul dela Șăndilarii de sus, noi am mersu la fața locului, findcă avea pricină sătenii din Năruja cu feciorii preotului Neagul Gegea pentru moșiea Hâjma și noi după știința noastră și în frica lui D[u]mnezău le-am arătat hotar[ul] vechiu, find împreună mulți oameni bătrâni și tineri față: care hotar să începe din Curmătura adâncă și vine drept în Curmătura Lupilor și deacolea merge în [i]zvorul cel mare la cele trei șâpote și de la șâpote merge în Curmătura Hâjmei și apucă scursura Hâjmei de vale și dă în pârâul Zgiapurilor și ia pârâul de vale și dă în Regheul din gios de Hâjmă (sic!) și ia Regheul de vale și merge până din gios de pârâul Vacii și apucă piscul Scumpii la deal și ese în deal la curmătură și până aicea este hotariu Nărujanilor ci să hotărăsc cu Milcoveni și acea moșie Hâjma rămâne în hotar Nărujanilor și la arătarea acestui hotar s'au tâmplat mulți oameni față atâtă din partea Milcovului i din partea Vrăncii, care n'au tăgăduit și noi pentru credința am dat această scrisoare la mâna lor și ne-am pus și numele mai gios.

1799, Noemv. 28.

eu Ștefan Tuvene ot Poiană

eu Costanțin Danță

¹ Acest pământ, aflat pe teritoriul comunei Vîdra, este cumpărat apoi în 1828 Iulie 29 de către preotul Stan dela Ion Chetroiu, far dela preotul Stan trece către preotul Ștefan Băcesc (Baciu) din Vîdra, care se țudecă pentru el în 1843.

eu Lupul Boroș ot Șândilarii de sus
 eu Ștefan Grosul ot tam
 eu Radu Jăpieanu ot Poiana
 eu Ion Neagul ot Șândilar am fost față
 eu Coman Mircioiu ot Șindilari
 eu Mirăuță Toder ot tam
 și alți mulți oamini am fost față.

Colecția d-lui Toader Șerbănescu — Năruja¹

199. 7308 (1800), Aprilie 6.

Zapis prin care Toader Murgu din Voloșcani cu Sanda, Costachi și Gheorghe sin Costache îi vând lui Pricopie o groapă de fân în Vrancea Horingească.

Adeca eu Toader Murgu din Voloșcani și eu Sanda Costache și eu Gheorghe sin Costache dat-am adevărat zapisul nostru la mâna lui Pricoche precum să să știe că de nimine siliți nici asupriți, ci de a noastră bună voe, am vândut o groapă de fân în Vrancea Horingească, care să trage pe lângă Sandu Săcăluș, alăturea pe din sus și când am vândut această parte de pământ, ne-am întrebat toți frații și n'au putut nimeni sprijini și văzând tocmai bună, am luat în mânele noastre patruzăci lei deplin, adeca patruzeci de lei, că fiind numitul Pricoche sin Simion Mane frate a nostru pe moșie, e-am dat-o dumisale ca să-i fie moșie dreaptă ocină în veci, copiilor și nepoților cât Dmnezeu i-a dăru, și când s'a făcut acest zapis s'a întâmplat oameni tineri și bătrâni, care mai gios se vor iscăli pe anume.

Aprilie, în 6 zile, 7308.

Eu Toader Murgu, vânzător
 Eu Sanda Costăchioaie, vânzătoare
 Eu Gheorghe sin Costache, vânzător
 Eu Sava zăt Neagu martur
 Eu Neculai Dahirnae martur

¹ Publicat în Constantinescu și Stahă op. cît., p. 34 cu mai multe eroi de transcriere. Astfel în text între altele, Șindrilari în loc de Șândilar, Jgăpuri în loc de Zghăpuri și la semnături deasemeni Șindrilari în loc de Șândilar, Roman Mircioiu în loc de Coman Mircioiu, Mărcașă în loc de Mirăuță Toader ot tam.

Și am scris eu dascalu Toader cu zisa lor
 Eu Apostol Cârmuzan martur
 Eu Ioan Dragu martur
 Eu Ioan Ghifan martur
 Toader Dragu martur
 Eu Criste sin Toader Murgu iscăl.
 Eu Constantin Saratu iscăl.
 Eu Ioan sin Costachi iscăl.
 Cheltuiala acestui zapis s'au făcut 2 lei 24 parale.
 Colecția d-lui Gr. Moțoc — Iași.

200. 1800, Iulii 10. — Regest. —

„Cartea di blăstăm, ci sloboade Preosfințăia Sa Veniamin episcopul Romanului, asupra lui Ioan Pone i Ioan Neagul i Ioan Mocan i Lupul Bou Roș și Tudorachi Pungă cuprinzătoare ca să arati adevărul pe unde sunt marginile și hotarile a Șindilarilor și pî unde au umblat din vechiu”.

Arh. St. Iași, Tr. 196 op. 219, dos. 29, fila 19 verso.

201. 1800, Iulii 20.

Hotarnica comisului Panaite Ciucă, vornic de Vrancea pentru hotarul dintre moșia Nărujenilor și a Ghebeștilor, prin care se desființează hotarnica făcută de vornicul Dumitru Ghionoiu.¹

Pentru o moșie, după cumu mai gios să arată curgire pricinii, care moșii esti în hotar Nărujili, în Danciul, în Dialu Văi Boului, care moșie, la anu 1795 Iuli 29, un Ene Gheba și cu Toader Gheba, frati-său, Milcoveni, la acè vreme au fostu luoat-o suptu stăpânire loru zicându că esti driaptă a lor și tot într'ace vreme cu chipu viclianu li s'ar fi și hotărâtu moșia, în stăpânire de cătră

¹ Actul s'a publicat în Constantinescu și Stahl, op. cit., I, no. 27 cu unele greșeli de transcriere și cu omisiuni.

Numele vornicului de Vrancea Dumitru Ghionoiu a fost transcris greșit prin Dumitru Ponoiu. Numele adevărat este acela de Ghionofu. De altfel chiar d-nii Constantinescu și Stahl, transcriind un alt act publicat deja de d-l N. Iorga în *Studii și documente*, VII, p. 66, no. 58, ne dă dreptate, când transcriv, de astă dată corect, Ghionoiu. V. op. cit., no. 20, p. 28.

Dumitru Ghionoiu, ce să află vornic Vrăncii, dându-li-să numișilor și carte de stăpânire la mâna. Deci după cercetare ce amu făcut, s'au găsitu această moșie dreptă a oamenilor de Năruja, iar nu a Ghebeștilor, cu cuvântu într'acestaș chipu că :

Intâi, că carte de stăpânire, ce au avut-o la mâna Ghebeșii, arată că la hotărîria, ce au făcut Dumitru Ghionoiu, au fostu tot[i] Vrăncenii și răzășii față la hotărît. Amu intrat în cercetare de este aşa și s'au găsit numai un nemesnicu Luca¹ din satu Bârsăștii, care, întrebându-să pe numitul Luca, au arătat, că au fostu la acel hotărâtură fiindu sălit de Dumitru Ghionoiu, ci au fost vornic Vrăncii, dar iscălitura lui în carte de giudecată au zis că n'are nici o știință, zâcându-i vornic[ului] Vrăncii să nu-l iscăliască, în vreme cî n'au fostu față oamenii din Vrancea și bătrânii cu alți răzăși, cari știu stare locului moșii, mai vârtos că | nici însuș acei cu pricina Nărujanii, care |² era pricină între Ghebești și între Nărujanii și cerè trebuința ca să fie și Nărujanii, care s'ar fi dispărțit de moșii Ghebești, n'au fost nici unul din parte Nărujanilor, cum nici alți Vrănceni moșinași, ci pren carte hotărîrii numiști [sunt] că au fostu.

Al doile, că în curgire mergirii meli cându amu mersu la față locului, mergâdu pe la casali Ghebeștilor, mi-au arătat mumă Ghebeștilor că ar fi dat pentru pricina aceștii moșii hotarnicului optzaci lei și să cunoaște că interes banilor n'au urmatu la cumpăna dreptății.

Al treile, că Dumitru Ghionoiu, ci să afle vornic Vrănci, carti nu știa nici să iscălia[s]că, ci ave un băetu al lui, de-l iscăle și să vede că nu s'au cunoscut la dreptate să-și pui temeiul iscăliturei lui. De care Nărujanii, cunoscându-să că li s'au făcut strâmbătate cu luoare moșii de s'au dat Ghebeștilor, au venit tot salul la mine și arătându-mi strâmbătate, ce li s'au făcut, amu mersu săngur eu și amu umblat pe toată stare mușii și amu văzut și hotărâle pusă de Ghionoiu și de acolo amu venit în sat Spineștii și amu strânsu toți bătrânii și răzășii Vrăncii, care să vor iscăli și în frica lui Dumnezeu, au arătat că ei în vreme cându s'au făcut această hotărâre, n'au nici o știință și după toată

¹ V. mai sus no. 161, 181 și 195.

² Cuvîntele „nici însuș acei cu pricina Nărujanii, care“ sunt omise în transcrierea Constantinescu, Stahl.

cercetare, ci amu făcut, amu găsitu cu dreptati că rău și fără cale s'au luoatu moșia Nărujănilor de s'au dat Ghebeștilor și s'au luoat moșia de suptu stăpânire Ghebeștilor și după dreptati s'au datu suptu stăpânire oamenilor de Năruja, ca una ce s'au cunoscut driaptă moși a lor, iar nu a Ghebeștilor.

Al patrăli, s'au mai găsit o mărturii la mâna Nărujănilor, în care mărturii li să arată Nărujănilor această parti de 'moșii că mai nainti de această hotărîre s'au dat suptu stăpânire Nărujănilor, iar nu a Ghebeștilor, care mărturii săntiu iscăliți nemesnicii Vrâncii, rânduiți de vornic Vrâncii, ce au fost la acè vreme și asămine mărturii atunce li s'au datu și la mâna Ghebeștilor, pe unde au să-și stăpânească parte lor de moșii și Ghebeștii nici aceia n'au păzit-o, ci mai pe urmă au scos hotarnicu pe Ghionoiu, făcându după voia Ghebeștilor, cum au arătat ei, aşa li s'au hotărît.

Și pentru întărire stăpânirii s'au dat mărturii de stăpânire la mâna oamenilor de Năruja ca să nu fii supărați de cătră Ghebești și s'au ruptu carte de hotărîre a lui Dumitru Ghionoiu, ca una ci s'au găsit vicliană.

1800 Iuli 20.

Panaiti Ciucă, comis, vornic Vrâncii

eu Luca nămesni[c] mart.
 eu Ion Murgu nemesnecu am iscălit.
 eu Ion (?) Iftimii iscalu
 eu nimesnecu Ionu Bogădanu martur
 eu Sa[n]dul Săcăluș marutoru
 eu Ionu Săcăluș marutoru

Colecția d-lui Teodor Șerbănescu-Năruja.

Adaos la partea I-a.

202. 7100 (1592), Iulie 21.

[I]zivodu dinu găra lu Ionu Badiului¹ pe u[n]de au merusu cu chiciorale de au arătatu pe u[n]de au cosită tată-său anume să s[ă] știe.

Dela vale despre Dorofite, di u[n]de să începu Tufele, de vale lâ[n]gă părâu și trage în Bobeică, în Bolovanu și dinu Bolovanu trage spre Hrejăde, chezișu chescu, înnu mijlocu grochi într'alitu bolovan și trage în capulu blăniluru dela vale și è drumulu la dalu pără în capulu blăniloru dela dalu și trage pe chiscu la părâuu Urusului, în Papură, în Arăcaciul lui Buture și aş'au mărturisită Ionu Badulie că au apucată pe tată-său stepeni[n]du și s'au întâplat și omîni streini anume.

Iule 21, 7100.

eu Ionu a Făti mic

eu Ivanu a lui Tudor

eu Ionu dascalu amu scrisu cu zisa lu Ionu Badulu.

Colecția mea.

203. 7203 (1694), Octombrie 10.

Zapis prin care Toader sîn Chierciului cu femeia lui Ioana vinde Badiului locul casii.²

Adecă eu To[a]der sîn Chierciului împreun[ă] cu fămeia me Măriia, de nime sili[ti], nici nevoi[ti], ce de a noa[s]tră bună voe, făcut-amu zapisul nostru la mâna Badiului³ i a fămei lui anumi Nedelei, precum să s[e] știe că i-am vândut locul [clasii] drept 6 lei și potronic, ca să fie driaptă ocină [ui i colpiilor lui, nepoților st[r]ănepoților, în veci, ohavnic și cându i-am vândutu

¹ V. mai sus no. 16. Socotesc că există legătură între ambele documente. Ele se referă la aceeași regiune.

² Actul este fără îndoială din Hăulică sau Păulești. În colecția d-lui Nicolae I. Bratoșin Câțu din Hăulică am găsit o serie de acte în care se vorbește despre Cherchez și despre Bădiulești.

³ V. Badiul din Păulești, mai sus no. 16 și 202.

acel loc, întrebătu-mi-am to[i] frații mei și nu s'au aflat nic[i] unul să-ș[i] de acei ban[i], ce m'eu dat Badiul și la scrisore zapisului tâmplatu-s'au mult[i] omin[i] bun[i], anumie carii să vor is căli mai gios și pentru credință m'em pus mai gios și degetul în loc de pecete ca să s[e]criază.

lief 7203, mes. Oc., dni 10.

eu Toader sîn Cherciul, vânzător.

Ion Potop, martur.

Ion sîn Ioniță ot Poian[á], martur.

Ignat Baraghin¹, martur.

(x) eu Enache Puiul (?), martur.

Mihăilă (sic) sîn Șuiul.

Mihalachi pis zapis, mar[tur].

Dnă Ion Cantimir Voivod.

Colecția Postolia Trif zisă Bica — Häulișca.

204. Fără veleat.²

Pomelnicul mânăstirei Vizantia³

(1). Gde po ... (sters)... Ion Eremiia Moghila Voevoda⁴ i

¹ V. mai sus no. 123.

² Data pomelnicului este aproximativ de la sfârșitul veacului al XVII-lea. Aceasta din cauză că lista domnilor se încheie cu Duca Vodă, iar coloana căreia î-am dat no. 4 îl cuprinde pe preotul Ciochină, cunoscut din documentele publicate mai sus la nle. 59, 64, 65.

³ Pomelnicul este scris în interiorul unui triptic de lemn. Pe bucata din mijloc sunt trei coloane. Am dat coloanei din centru numărul de ordine 1, celei din dreapta no. 2 și celei din stânga no 3. Pe fața interioară a ușei din dreapta se află două coloane cărora le-am dat respectiv nle 4 și 5. Pe ușă din stânga în momentul când s'a lăcrat pomelnicul nu era scris nimic. Tot ce s'a scris ulterior mai important am reprodus sub no. 6. Literile scrise cu aldin au în original culoare roșie.

⁴ Socotesc că mânăstirea Vizantia nu este zidită de Eremia Movilă și aceasta pe următoarele motive. În per; lipsurile mânăstirei nu figurează nici un istoric de la acest domn, deși s'a păstrat de către mânăstire istoricul mai vechi din 1584, de la Petru Vvod. (V. mai sus no. 9).

In actul din 1612 Mart. 9 (v. mai sus no. 18) se vorbește de un schit Vizantia și nu de o mânăstire, ceea ce ar fi fost mai firesc dacă s-ar fi făcut zidirea de către domnul Moldovei.

Broștoc, starostele de Putna ar putea fi el întemeietorul schitului. In pomelnic a fost însă adăogat mai târziu.

gpdja ego Elisafta i ciad ih. Ion Stefan Voevoda¹ i otă ego i mti ego i gpdja ego Ayanina. Ion Miron Barnovschi Moghila Voevoda i otă ego i mti ego Elisafta. Ion Stefan Voevoda² i gpdja ego Safta. Ion Istratie Dabijia Voevoda i gpdja ego Caterna i ciad ih. Ion Duca Voevoda i gpdja ego Nastasiia i ciad ih⁴.

(2). Gde pominaiatsia episcopî . . . (sters) . . . Arhiepiscopu Aftanasie.³ Arhiepiscopu Fteodosie. Arhiepiscopu Varlaam. Arhiepiscopu Ivloghie. Arhiepiscopu Mitrofan.

Ot Vizantia. Eromonah Simon egumenu. Eromonah Aftanasie. Eromonah Parstenie. Eromonah Loghin. Eromonah Aftanasie.⁵

(3). Gde pominaiatsia boliari. Ionașco. Irina. Georghie. Crstea. Măricuța. Zamfira. Pan Dumitrașcu i cniaghinia ego Nastasia. Pan Gavril i cneghinia ego Sofronia i ciad ih. Stratulat i cneghinia ego. Mariia. Vasilie Sinca. Dumitrașcu i rodiia. Irimia. Mărica. Tănasie Ursul. Dumitrașcu. Mariia i ciad ih. Lupașco. Alexandra.⁶

(4). Gavril i jena ego Iana. Neculaiu. Pro . . . (ars) . . . iia. Erei Seme . . . (ars) . . . Dochia i ciad ih. Erei Vasilie. Mriia. Dochia i ciad ih. Dămian. Antonia. Andronic. Mriia. Andreiu

¹ V. maș sus no. 11.

² Stefan X (Ștefan Țăă), 1659-1661.

³ Probabil Anastasie Crimca.

⁴ In țosul coloanei continuă, un scris mai recent: «Cittorii ce au întemiat den nou acestă sfântă mănăstire Vezantea, cum să vede înnoiată:

Morți :

Serafimu eromonah, Meletiu erodeacon, Vesarion monah, Sofroneiu eroșimonal, Ghermano shimonah, Isădor monah, Cosmo shimonah.

⁵ Continuă cu altă mână și cerneală : Monah Danilu. Monah Filotei. Monah Iorestu. Monah Tofan. Monah Arstanie. Eromonah Daniilu Teofanu. Agafiea. Eromonah Teofili, egumen. Ieromonah Theofan, egumen. Eromonah Măsăilă, egumen. Eromonah Pahomie. Eromonah Pavălu. Ieromonah Isaie, egumen. Eromonah Nicitarie, egumen. Monah Ioasaf. Pelaghiea monahisa.

⁶ Coloana continuă cu diverse scrisuri. Nu reproduc decât numele care îmi par mai importante : »Boștoc, Iamandă, Bălașa, Enachi, Iordachie i cniaghinia ego Mriia. Pătrășcan, ...Catargiu... Ereu Vasile, Gheorghit i cniighina eg. Doschină i cead th i ves rod ih ...Drăgomani.

Varvara. Erei Ciochina.¹ Dosca. Niculai. Sofronia. Grigorie. Grozava. Erei Vasilie. Antenii.²

(5). Monah Macarie. Monah Tofan. Monah Silivestru. Monah Lepădatu. Monah Aftanasiia. Monahii Vasilida.³

(6).⁴ Pomeni Gsdi. Vasilie, Ecaterina i ves rod ih.⁵

Mănăstirea Vizantea.

205. 7230 (1722), Iulie 24.

Insemnări pe foile unei psaltrii slavone.

1. Să s[ă] știe. Această Sfântă carte, cie să chiamă psaltire, care am vândut-o eu preotul Toader⁶ Streinul, preotului Ioan dela Păulești, drieptu ban[i] gata lei 4 lei viechi și am vânduto-o în zilele Pre luminatului domnului Ioan Mihai Racoviță Voievod, domnul Țării Moldovii, când au venit al doile rând d[o]mnu, când au înblat anii din ceputul lumii 7230, în luna lui Iulie, zile 24.

eu preotul Toader Streinul.

2. Este a lui Soare Po(...rupt...) cumpărată dela Vasile și au dat pe dânsa doi lei bani și [au] cumpărat-o în zilele Pre luminatului și Pre innălțatului d[o]mnu Costandin Basarabu Voievod și am scris în luna lui Dechemvree, în zece zile a lui De[che]mvrei.

3. Această carte este a lui Soare dela popa Costen, dela popa Ionu de învățătură.

¹ V. mai sus no. 59, 64, 65.

² Complectat mai în urmă: Monah Ioanichie, Tîron, Anița Salomca, Mîhaîl, Anca și ciad îh Iordachie, Tûdosîa, Tûdosie. Armentia și ciad îh. Erei Necolaîu, Tofana și ced îh și rodittele îh ... Erei Vasilie și Papadie eg. Nastasîa și ciad îh, ego Safta și Anița, Isac, Alexandra.

³ Continuă de alte măini, între altele: Lupul Meșterul, Ionîță Meșter, Damîan, Dobra, Toader, Mărîca, Mălină, Ion, Irina, Ioana, Cârstă, Ghervasîa, Ștefan vornic Bou, au dat cărligu Voloșcani. Efrem și sna ego Vasile, Miron, Nețulaie, Petria snă David și jena ego și ciad îh, Ionu, Irina, Iftîncă. Vad de moară Giulești, Voloșcani, Parîncu.

⁴ Intreaga coloană este scrisă posterior celorlalte.

⁵ Urmează între alții: Vîi: Vasile preotu, Mareia prezvitera, Costantinu. Morți: Mareia, Costantin, Vărلن preotu, Costantenu preotu, Marica prezvitera.

⁶ V. Uricariu, XVII, p. 34, un popă Toader din Păulești la 1745.

4. Scris-am eu robul lui Dmnezău Costin cu mâni de țărâna, că mâna putrezește, dar cuvintele mele nu vor putrezi.

1820, în luna lu Iune.

5. Scris-am eu robul lui Dmnezău Costin cu mâni de țărînă, că mâna putrezește, dar cuvintele mele nu vor putrezi și cine citește, mă pomenește.

Să se știe vleaf 1825, Ianuarie 30, fiindu de ani 27.

Costenu

Biserica Sf. Voevozi din satul Hăulișca.

206. 1757¹, Martie 28.

Copii scoasă dipă zapisul Țirdarilor, ci esti la schit Vale Niagră, întocma.

Ad[el]c eu Nistor Țărde, fratile meu Ursachi, fratile meu Ion, dat-am adivărat zapisul nostru la mâna părintelui Mafteiu și Ivan Mărdachi ot Spinești precum si se știi că noi di nimini siliși, nici asupriți, ci di a noastră bună voi, am vândut șasi fălcii ci's la Bradul lui Șerban, loc di coasă, dar [o] falce dintr'acesti șasi am datu sfântului schit, dar pi cinci fălcii ni-au dat plata diplin, câți doi zloți falce și pentru credință ni-am și iscălit.

1758, Martii 28.

eu Nistor Țirde, vânzător

eu Ursachi, vânzător

eu Ion, vânzător

Și acest zapis s'a făcut în casa lui Ivan Mardachi ot Spinești și au fostu mulți omeni busi, tiner[i] și bătrâni, anumi Ion Gavrilă, Irimie brat lui, Vasilachi sin Lepădat, Mihai Murgu,² Simion Bahamăt.³

Și această copii di zapis, am scos-o no[i] dipi cel adivărat în tocma de cum esti cel vechiu, dar cel adivărat nu si dă dila schit

¹ Deși în cuprinsul actului este trecută data de 1758, socotim că data reală a originalului nu poate fi decât 1757, întrucât din actul ce publicăm mai jos la no. 207 rezultă că acest act este posterior celui de față.

² V. mai sus no. 119 și 120.

³ V. mai sus no. 113 și 139.

fiind că esti schi[n]bătura pentru altă moșii după cum arată zapisul dila popa Mafte[i], cari esti la mâna lui Ion Moțoc și la Ivan Bâtcă i brat lui.

Și spre a fi di credință, ori ci judecată, am iscălit și noi di mar[tur].

Ion[i]chie, monah na schit Vrancea.

Colecția d-lui Mihai Bahnă-Spinești.

207. 7265 (1757), Apr. 29.

Zapis prin care preotul Mafteiu din Spinești arată cum s'a clădit schitul dela Valea Neagră și ce averi a stăpânit acest schit la întemeierea lui.

Adec eu preot Mafteiu ot Spinești dat-am adevărat zapis meu la mâna Gavrileștilor anume Ioan¹ i Toader Irimie i Dumitrașcu i Gavrilă, Io[al]na sora lor ot Spinești precum avându și o parte de de (sic) moșie peste Vale Niagră, în Poduri, ce să chiamă parte Gavrileștilor, mi-au dat-o ca să fac un sfânt schit², care s'au și făcut cu [ajutor lui Dmnezeu. Dec[i] mergându ei împreună cu toți s'au hotărît moșie și au găsit doo spreci fălcii. Deci cerându eu preotu Mafteiu ace moșie ca să-mi de danie dum. mi-au răspunsu că n'or pute da danie că 's frași mulți iar doo fălcii om da danie cum li-au și dat, iar zicee fălcii să ne de moșie pentru moșie; dec[i] eu preotu Mafteiu m'am apucat că le o-i da moșie pentru moșie și găsindu eu preot Mafteiu șasă fălcii la Tîrdești făcându-le vânzătoare doo fălcii mi-au dat danie, iar patru li-am cumpărat cu patru lei iar și zapisu arată³, car moșie iaste la Brad lui Șerban. Tij am mai dat doo fălcii în Măgur la Budăiu, ce să chiam parte Ciorneștilor, cum ară[tă] și zapis. A mai dat o falce pol în Hrejde, cumpărătur dela Draghiș, cum arată și zapis. O falce

¹ V. mat sus no. 119, 120.

² Rezultă din acest important document că preotul Mafteiu din Spinești poate fi socotit întemeietorul schitului dela Valea Neagră, schit care, probabil, chiar dela întemeiere, s'a numit schitul Vrancea.

Schitul se ridică pe un pământ dăruit de neamul Gavrileștilor din Spinești.

³ V. actul anterior no. 206. Există însă nepotrivire în ce privește numărul fălcilor dăruite de Tîrdești.

am mai cumpărat dela Gavrilă brat lor tale (sic) doi, cum arată și zapis.

7265, Apr. 29.

și pentru criedința m'am și iscălit.

Irei Mașteiu

Colecția mea.

208. 7267 (1758), Ocv. 25.

Copie după o însemnare aflată pe filele unei evanghelii dela mănăstirea Mera în care se dau informații asupra unei năvăliri a Tătarilor.

Să să știi că această sfântă și dumnezăiască ivanghelei este cumpărată de sătenii de la mănăstire dela Mira, di prea Milcov și au cumpărat-o dinpreună cu sătenii dispre Munteni, din drept mănăstirii și cu alți oamini streini, carii i-au îndurat Dumnezău și au dat pe dânsa 12 lei și au dat-o sfintii mânăstiri Mirăi, să le fii pomană pentru sufletile lor și a părinților lor, în zilele Mării Sale domnu Theodor Voevod, în vreamile cân[d] au venit Tătarii cu Nohai la Săptv., în 14, la zioa Crucii, di au prădat Țara Moldavii și au venit di au prădat Focșanii¹ și au prădat și mănăstire Mirăi, cât n'au rămas în mânăstiri și în sfânta biserică nimic și au stricat și sfintile icoani și au luat și sfintele cărți și alți multi odoară a sfintii biserici, cât n'au rămas în mânăstire măcar ceva cât de puțin și într'aceli zile era egumen la m[ănăstire] Șfinția Sa părintele Mathei eromonah și arhimandrit dela Vatoped și popă di biserecă era Ananie eromonah, Moldovanul, cari prin osteniala lui cercetă și indemnându creștinii, rugându-s[ă], s'au cumpărat această sfântă evangheli. Dar di s'ar întâmpla să să rătăcească această sfântă evangheli undeva și n'ar vria să o călăciască, s'au di ar fura-o cineva au din preot[i], sau din călugări, au alții streini, oricarii și n'ar vre să o aducă la locul ei, la Mira, unii ca aceia să fii blestemați de Domnul Dumnezău și de Maica Precistă și de sfânt a lui H[ri]s[tos] ierarh Nicolae, făcător de minuni și de cei 318 părinți dela Nicheia și de noi niertăț[i] în veci. Amin.

Și am scris eu Ananie eromonah ot Mira.

let 7267, Ocv. 25.

¹ O invazie de peste 100.000 de tătarî, conducede șapte sultani. V. Al. Papadopol, *Note asupra Bârladului*, p. 32.

Poslăduindu-să de cătră gios iscălitul s'au găsit întocmai cu original.

1835, Sept. 21 zile.

Iscălit: Neculcescu

Judecătoria ținutului Putnii.

Cuvioșie Sa, arhimandritul Sofronie, egumen mănăstiri Mera înfățișându-să cu jalobă în presudsfi, au cerut să să întăriască copie aceasta spre formă, care i-ar slujî la trebuințe de giudecăți, ce are monastire și fiind scoasă după înscris, ce au găsit pe fiile sfintei evangheliei, ci esti la mănăstire Miera și cercetându-să din cuvânt în cuvânt, precum să află în evanghelie și găsindu-să întocma să încredează cu iscăliturile cilenurilor și punirie peceții.

835, Sept. 24

Colecția mea ¹

209. 7271 (1763), Aprilie 8.

Zapis prin care Ion Pușle cu femia lui Ioana vând lui Toader Bușilă o parte de moșie din partea lui Belei.

Adec eu Ion Pușle ² împreun cu femei me Iona dat-am zapes meu de bun[ă] credință precum să s[ă] știe că de a me bun[ă]

¹ Iată cuprinsul petiției cum și rezoluția scrisă și subscrisă de spatarul Asanache Dan.

Cătră cînstita judecătorie a ținutului Putnii
dela Sofronie arhimandrit și egumen sfintei m(ănăst)ri Miera.

În judecătie cî urmează între m(ănăst)ri și între alii fe[ti], de trebuință are monastire a avè și copii d[ar] p[er] un înscris, cî să găsăști în o evangheliu a ei, p[er] cari, scojându-o, o alăturez p[er] lângă aceasta spre a să cerceta și a să încredează pe formă.

Semnătură grecească.

Primit, 21 Sept. 835, No. 4112.

Copia alăturată după înscrisul ce să găsește pe fiile evangheliei, ce este la mănăstirea Mera, cercetându-s[ă], din cuvânt în cuvânt și fiind întocma, să s[ă] încredează de giudecătoare, după certarea prin jaloba aceasta a țigmentului mănăstirii, Arhimandritul Sofronie.

Asanache Dan, spatar.

² V, mai sus no. 137.

voe lui Toa[der] Bușilă¹ de nime silit nici asuprit, ce de a me bună voe am vândut parte me de moșie, parte lui Beleiu și mi-am întrebat toții frații mei și nime n'au vrut să o cumpere, ce am vândut acestui om, ce mai sus scrie, lui Toader Bușilă și fiorilor lui în veci și plata m'au dat 2 lei deplin întru minul[e] mel[e] și pentru credință m'am și iscălit.

7271, Apreli 8,

eu Ion Pusle (sic!) vânzător

și la acestu zapis s'a tîmplat mult omen tiner și bătrân anu[me]. Ivan Mardache, Mehaiu Murgu², Toader Ciută mar[tur], Gheorghiț Cojocar³, Mafteiu Gârde.

însă moșe este în Măgur, la lac, la frasană, din drum la vale și aldămaș 2 vedre vin

și am scris eu preot Mafteiu⁴ cu zisa lor.

Erei Vasile ot Spinești iscalu.

Acestu zapes l'am scos eu Costantin Bâtcă dila Toader Bușilă și i-am dat 3 lei în mâna lui Ion Pufle ca să-mi de ban pân la sănt Petri, iar nedându-m[i] banii la zi, să fie banii cu osteneală.

Iunii, 11 zil[e].

Colecția d-lui Mihai Bahnă — Spinești.

210. 7277 (1769), Iuli 8.

Zapis prin care Apostul Coman și Ion Bărzan cu frații lor vând lui Costantin Bâtcă și femeiei acestuia o falcie și jumataate la Șipote, din partea Comănească.

Adică eu Apostul Coman și eu Ion Bărzan împreun cu frații noștri, cari s'or iscăli pe nume, făcut-am zapesul nostru la mâna lui Costantin Bâtcă⁵ și a fămii lui și a cuconilor săi precum să să[ă] știe că i-am vândutu o falce și giuematate la Șipote, parte Comănească, din zare gropii lui Ciută, la del, pân în zare gropi Vă-

¹ Adăogat între rânduri.

² V. mai sus no. 119 și 120.

³ V. mai sus no. 119 și 120.

⁴ V. mai sus no. 206 și 207.

⁵ V. mai sus no. 170 și 209.

cului, pe supt Stärmin (sic), la dial, pân desupra Șipotilor și noao încă ne este moșie bâtrân[ă] și dumnealui ne-au dat pe ace moșie doi lei în mânu[e] noastre și dum. să-i fie ocin[ă] și moșie în vece și cându s'au făcutu acestu zapes, s'au tâmplatu mulți oamini bâtrâni și tiner și văzându învoir ne-am iscălit mai gios pentru credință ca să s[ă] crează.

let 7277, Iuli 8.

eu Apostul, vânzător

eu Ion Bărzan, vânzător

eu Ivan Mărdache¹, mar[tur]

eu Mihaiu Murgu², mar[tur]

eu Simion sin Nicolai

eu Mafteiu Gîrde³, mar[tur] și noi tot satul

și adălmașul s'au băutu 2 vedre de vin, vadra 11 parale.

Verso: Si această moșie s'au vândutu pentru moșie din Măgură fiindu neînpărțită pentru cheltuiala tuturor fraților și s'au cheltuit 2 lei pol.

Colecția d-lui Mihai Bahnă — Spinești.

211. 1776, Dechemv. 29. — Regest. —

„Carte domnului Grigori Alicesandru Ghica Vvod., întăritoare hotarniciei din 5 Dechemvrie 1776 a paharnicului Grigoraș Leon pe pământurile cumpărate de către mănăstire și lipite cătră ceilantă moșâi a ei, osăbit de vadul unii mori cu moară gata și osăbit de altă parte de moșâi, ci are mănăstire danii de pe un Broștiog, starostile de Putna cu ispisoc de întăritură dela Petru Vodă⁴, cari aceste nu sânt intrati în sama pământurilor având mănăstirea osăbită stăpânire, înputernicind prin aceasta pe mănăstire a stăpâni moșâia în toate semnile și hotarele ei”.

Din anaforaua divanului domnesc din 10 Iulie 1842.⁵

¹ V. mai sus no. 209.

² V. mai sus no. 119, 120, 209.

³ V. mai sus no. 209.

⁴ V. mai sus no. 9. Regestul de față întărește bănuiala mea că Broștiog, starostele de Putna este căitor al schitului dela Vizantea, V. mai sus no. 204, p. 141, nota 4.

⁵ V. în vol. II, partea IV-a.

212. Fără veleat.

Listă de bătrâni satului Voloșcani.

Numărul bătrânilor

1. Cămărzan	Voloșca ¹
2. Damiian	
3. Vătăman	
4. Dumbravă	
5. Berbece	
6. Parincu	
7. Nistoroiu	Magda ²
8. Hușcă	
9. Drilea	

Tribunalul Putna. Dosarul de constituire al obștiei Voloșcani.

¹ O altă listă de fețiorii Voloșcași este scrisă în țosul suretului din 7054, Sept., dela Petru Vodă, publicat de d-l profesor Gh. Ghîbănescu în *Surete și izvoade*, XXI, p. 91. După această listă Voloșca a avut cinci fețiori și anume pe Buluș, Baciu, Oancea, Lală și Damian.

Intr-o hotărnică a moșiei Voloșcani cu data de 1834, Ilie I, ce vom publica mai jos, în volumul următor, în Partea III-a, se spune: „și partea lui Lupu Voloșca se împarte pe șase adică pe acești: Măriuța, femeia lui Vasile Dumbravă, Damian, Baciu, Buluș, Ilie, Macovei Vătăman; însă Macovei nu este fețioru lui Lupu Voloșca, dar ar fi stătut în niște giudecăți pentru tot trupul de moșie și arată că î-ar fi dând și lui parte întocmai ca și celorlalți fețiori“.

² Găsim în *Arhiva Iсторică a României*, T. III, p. 215 o mărturie din anul 1621 de la Gavrilaș, staroste de Cernăuți, «cum au venit înainte noastră Magda Vrânceniasă și au dat niște vii din Dialul lui Vodă, care vii au fost zălogite de Lienje bătrânul, drept o sută de taleri bătuși și au dat acele vii fețiorului său lui Coste, ca să n'aibă a să sfădă cu frații săi, printrealte vii de moșie, carele au avut Magda cu giupânu său Onciul Vrânceanul Dumnezeu pomenescă, ce ca să aibă a ţine Coste acele vii de zălogitură, căce au dat Magda vrânceneasă drept acele vii comandare etc....». Nu credem probabil că această Magda Vrânceniasă să fie una și aceiaș persoană cu Magda din Conjești, astăzi Voloșcani. Semnalăm însă acest act, ca și alte acte publicate în acelaș tom și anume cele dela pag. 204, din care rezultă că Dialul lui Vodă pomenit mai sus se află la Cotnari 212, 219 în care întâlnim de asemenei porecla Vrânceanul sau Vrânceneasa,

PARTEA II-a (1802—1817)

213. 1802, Iunii 1.

Scrisoare pentru schimbul ce face căpitanul Ioniță Lipan cu Dumitrachi Hangerliu, biv vel postelnic. Cel dintâi dă celui din urmă „partea boierului” din Vrancea în schimbul a opt pogoane de vie în podgoria Odobeștilor.

Pe verso căminarul Enăcachi Pruncul adeverează că în realitate el a făcut schimbul cu căpitanul Lipan, iar nu postelnicul Dumitrachi Hangerliu și că a vândut, la rândul lui, partea lui Lipan, boerului lordache Roset.

Ioniță Lipan căpitan¹, adverez printr'această scrisoari a me că având eu câteva părți de moșii, în hotaru[l] moșii Vrăncii, m'am învoit cu d. Dimitrachi Hangerliu, biv vel post. și am făcut schimbul dând dum[i]s[a]li toată părțile mele di moșâi, câte să vor alegi în hotarul Vrâncei, parte ce să numește a b o e r i u l u i² și luând dela dum[nea]lui opt pogoani dila podgoria Odobeștilor, în ocolu[l] Vinișăștilor, care le au și d. cumpăratî dela o Sanda Căpităneasa și acè Sanda Căpităneasa încă l[e]-au avut luati cu schimbul dela un căpitanu Ioniță Hobjlă³ și me-au dat dum[nea]lui toati scrisorile vii acestora și eu încă am dat dum[nea]lui scriitorile, ce am avut, pe aceli părți de moșii. Deci di acum înainte, toate acele părți de moșii mai sus arătati să li stăpânească d. și cucoana și cuconii dum[nea]lui ca pe o dreaptă moșii a dum[nea]lui

¹ Ioniță Lipan, strănepotul lui Andrieș Lepădatul. V. mai sus no. 63.

² Partea boerului nu poate fi alta decât partea boierească. V. mai sus no. 167.

³ Hobjlă veche familie Focșeneană, al căruia nume figurează în zapise începând din 1686 și până în 1837. V. D. F. Cațan, *Istoricul orașului Focșani*, p. 258.

și spre încredințare am dat acest zapis al meu, întru cari m'am și iscălit.

1802, Iunii 1.

Ioniță Lipan, căp[i]t[an].

Toma Stamatin¹, sulger, martur.

Măcar că acest zapis de schimbă a căp[i]t[anului] Ioniță Lipan este făcut pă numile d. post[elnicului] Dimitrachi Hangerliu, dar fiindcă viile, ci s'a dat lui Lipan au fost ale mele² și d. post. n'a dat nimică lui Lipan, au rămas supt a mă stăpânire acele părți de moșae a lui Lipan și eu încă de a me bună voi, le-am vândut d. Iordachi Rosăt, vil vist[iernic], dându-ne d. una mii lei. Deci di acum să aibă d[umnealui] a le stăpâni, ca pe o driaptă moșii a dum[nealui]lui, în veci și am iscălit.

1803, Săpt[emvrie] 15.

Enăcachi Pruncu, căm[inaj]r.

la 12 Maiu supt no. 1396 s'a întărit.

Arh. St. Iași. Tr. 1765, op. 2014, dos. 11, fila 47.

¹ V. mai sus no. 198.

² Acest schimb trebuie pus în legătură cu o plângere ce fac către domn locuitorii din Năruja la 13 Dechemvrie 1817, al căruia regest îl reproducem după jurnalul giudecătoriei ținutului Putnei din 16 Dechemvrie 1838, aflat în colecția mea: «Jaloba lăcuitorilor din Năruja scrisă în dialectul grecesc către domnul Scarlat Aliecsandru Calimah Voevod, prin cari să tânguesc că luându-lă-să scrisorile moșii Vrâncii de cără căminarul Pruncu și sulgerul Toma Stamatin, îl s'ar fi amestecat hotărăle», etc.

În actul de față vedem pe căminarul Pruncu servind de interpus vîstiernicului Iordache Roset, iar pe Toma Stamatin îl vedem figurând ca martur în actul său.

Această poziție ne face să socotim adevărată plângerea Vrâncenilor că cei doi boeri, în cursul procesului lor cu vîstiernicul Iordache Roset le-a cerut, în mod oficial, documentele de proprietate ca să le trimită dîvanului, pentru ca în urmă să le sustragă, dându-i-le vîstiernicului.

Pe de altă parte credem că actului de față trebuie să î se dea interpretarea că vîstiernicul Roset, cunoșcând că dintr-o Vrâncenii singuri Lipănești au documente vechi, printre care probabil și hrisovul dela Bogdan Vodă (v. mai sus no. 3) a căutat să cumpere drepturile Lipăneștilor și pentru că, din cauze pe care nu le putem preciza, Lipăneștilii nu vor să să vândă direct lui Roznovanu, s'a recurs la sistemul actelor sămălate.

Cp. Constantinescu și Stahl, op. cit. I, no. 38, p. 59.

214. 1804, Sept. 1.

Scrisoare de schimbul ce face vel vîstiernicul Iordache Roset cu mănăstirea Mera, căreia îi dă pământul pretins de Bouroșești, în schimbul pământului ce mănăstirea avea în Vrancea, la Voloșcani, la Ruget și la Năruja.

Veniamin Mitropolit Moldavii.

Iordachi Rusăt vel vist, adiverez cu scrisoare această, că tot ocolul Vrăncii, cât ține hotarul din gios împregiur, dându-mi-să miluire pren luminate hrisoave domnești, unde mergând și boeri hotarnici de li-au hotărît, s'au găsit că și sfânta monastire Mira avè niști părți într' acest ocol, anume în Voloșcani, în Ruget și niște părți, ci fusăsi a unui schit de la Năruja și găsându-să și o bucată di loc din dreptul Hâjmii până la gura Reghiului și pân în dialul Chiei, care să stăpânè de niște oamini cu porecla Bouroș, ci sănguri ei au mărturisit-o că esti din Vrancea și ace bucată, fiind intrată în moșia monastirii, ci este pe Milcov, socotind Preosfințiea Sa părintile Grigorii Irinopoleos, epitropul numitei monastiri, îndemânare și folosul monastirei, au stătut di am făcut schimb,adică mi-au dat mii părțiile, ce avè monastire în Vrancea, care sănt arătate mai sus și eu am dat la monastire bucată ace di loc, ci să stăpâne de acei oameni, îndreptându-să hotarul și a monastirei și a Vrancei din piatra, ci s'au pus în Hâjma, drept în părâul Reghiului și din părâul Reghiului drept la dialu, pe opicina plaiului și pân în dealul Chei, unde iarăș să întâlnești cu moșiea monastirei, cari apoi di acolo mergi moșâia monastirei tot alături cu hotarul Vrăncii până la Muntior, după cum scrii zapisul monastirei.¹

Drept aceia de astăzi înainte, în veci, schimbul acesta să să păzască fără strămutari și de o partă și alta, dându-mi și toati

¹ Intrucât moșia de la deal de gura Reghiului era în litigiu între Bouroșești și Gegești pe deosebit și mănăstirea Mera pe de alta, egumenul a căutat să-și legitimeze dreptul său de proprietate nu numai pe actul de cumpărătură dela sătenii din Odobești cu data din 7222, ci profitând de faptul că pe acea vreme se încerca a se stabili că întreaga Vrance este pământ domnesc, face schimb, probabil simulață, cu vîstiernicul Iordache Roset, care obținând toată Vrancea ca moșie domnească, obținuse implicit și moșia Bouroșeștilor. În proces cu Bouroșeștilor mănăstirea renunță deci la vechia stăpânire probabil nereală întemeiată pe zapisul din 7222 spre a invoca un titlu cu dată recentă, acela de dante domnească.

scrisorili, ci au avut monastire pe aceli părți, afară numai di o întăritură a boerilor celor mari și ispisoc a fericitului întru pomeniri domn Costandin Cantemir Voevod, ctitorul monastirei. Aceste nu le-au dat cuprinzându-să într'însele și alți moșii, și din parte me încă am dat această scrisoare la sfânta monastire după care să avem a ne face și cuviincioasele întărituri.

Iscălit: Iordachi Rusăt, vel vist

Nec. Rosăt log. martur
Costandin Balș logof martur

Iscălitura nu s'a înțăles. 1804, Săptvr. 1.

La 4 Dc. sub. no. 3361 s'a adeverit.

Colecția preotului Clement Bontea-Focșani.

215. 1808, Februar.

Izvod di câte fălce i prăjini să gă[să]scu di largu, păduri i cosiri la sat Bârsăstii.

1808, Februar.

Din fundu Caciuului

Fălcă Prăj[ini]

3	60	Dila târla lui Văsie[a]n, Corhana până în chiscu la Andronachi, dosu Tufulor și zarea, largu ¹ .
1	14	din chiscu dila [Andro]nichi până în săcătură la Vasale Coclează dosu la de[al], largu.
	48	la Vasile Coclează.
1	60	dila Vasile Zbârciogu pâr în chiscu la Neculai Cojocariu.

Când însă s'a hotărât că Vrancea nu este domnească și s'a anulat danile către Iordache Roset Roznovanu, resoluto ūre dantis resolvitetur ūs accipientis, a trebuit să cadă și schimbul făcut de Iordache Roset cu mănăstirea Mera.

V. cartea de judecată a Starostiei Putnei din 1821 Dechemvrie 3 în Stahl și Constantinescu, op. cit. I. p. 145.

Mai târziu mănăstirea pornește din nou procesul întemeiat iar pe zapisul de cumpărătură dela Odobeșteni și căștiigă din nou pământul Bouroșeștilor. V. partea IV în volumul al II-lea.

¹ Cuvântul „largu“ adăogit în urmă.

Fălcăi Prăj[ini]

1		la Neculai Cojocariu, din capu moșii, A[ri]ni la del, până în curmătură și zare.
30		la Ilia Cojocariu, pârâu în pădure cè mari. Tot la Ilia. Dosu, dincoace.
30		la Vasile Fătu, în Curmătură.
70		la Ghiorghe[ti] Bucă în Curmătură.
50		Fundu, la Vasile a Io[a]ni, Săcheru.
48		la Ioana lu Ștefan cu Ioan a [Ioaj]ni, Săcheru.
1	15	la Ghiorghe Pogan, Săcheru.
2	40	la Miron Burloiu, Săcheru.
	15	la Ioan Fulga, Săcheru.
1		la Ioan Doldoru, Săcheru.
	30	la Enachi Pogan, Săcheru.
	40	la Miron Burloiu, dila vale în pâriu.
17	50	

Din Caciu spre Fundu Caciului

25		Toader Cojocariu la târlă, în Rupturi.
7		Mihaiu Popa piste Caciu.
2		Popa Lădu[n]că la Movila.
40 ?		langu (?) la Movilă, la moșie Țărăne[a]scă.
7		la Ștefan Andrunache în Pue[a]sca.
60		Radu Eacov, Pue[a]sca.
10		Neculaiu Ghimpu, în Puesca.
3		Ioan Popa Luca ¹ , Pue[a]sca.
1	12	Serban, Fundu Caciului.
	30	Ilia Cojocaru, Fundu [Ca]ciului.
	12	Ștefan Neculaiu, Pue[a]sca.
	54	Anghel Bichiu, la gardu di che[a]tră cu Curătura.
	62	Ioan Bichiu, tot acolo.
1		Ioan Beșa i s'a dat ... cii pentru cheltueală.
	75	la Ioan Bichiu Vezăuțanu ² , langu.
	20	la Totoliciu (?) Nigărleștilor.
	33	la Ioan a Vădani, la Curteanu, lasă.

¹ Ioan Popa Luca, V. mai sus no. 181 în notă.² Venit de pe moșia Vizăuțulu, dela Găuri sau Vizantea.

Fălcii Prăj[ini]

- 1 la părâu Curte[a]nului supt cheatraq, largu Bezi¹,
dar părâu Dorobețiilor la deal până în că-
rare care mergi la Dorobeți, Popa L[ăd]uncă.
- 1 Supt cheträ în Curte[a]nu din Bezea, Toader
Costenu.
- 50 Largu Bezi din zare din sus di târla lu Toder
Coste, la del un tragi Ștefan Cojocar.
- 1 Ghiorghiți în Dorobețiască, doo corhăniile : fața,
dosu.
-
- 1 în largu Bezi, Chiscutele, Neculai [Co]jocar.
- 17
- la hotaru Topești la de[al]
- 12 la Nistor Potică.
- 1 6 la Vasile Văsăe[a]n.
- 10 la Neculaiu Ghimpu, la Șipot, în capu moșii
la Stroiu.
- 20 în capu moșii lui Pomană, largul satului.
- 10 la Ioan Munteanu, la măru.
- 38 la Ioan Iftemii, din Vale Sării, să ține di esă
la hotariu.
- 52 la Dascalu Ioan Urdă, la Bobeică Pleși.
- 1 22 la Chirița Pleșii, scrisă dă în scu (sic) Tanasă
Hârșu.
- 35 la Sămion Potărnichi, dila vale di drum.
- 75 tot Sămion Potică dila de[al] de drum.
- 12 Sămioan Crăstian, pâriu Sărat.
- 65 la Anghel Lădariu.
- 1 5 la Luca Stoenoiu Pleș cu dascal Zbârciog.²
- 51 la Manolachii Borlăză, în Fundu.
- 40 Stan Alban la Fântâna Floari.
- 40 la Neculaiu Râi, Fântâna Floari, a lui.
- 30 la Ioan Popa Luca i Fântâna Floari.
- 1 20 la Ion Barbulață, Poinița.
- 70 la Luca Chiriță.

¹ Beza, unul din bătrâni Bârsăștilor. Numele astăzi a dispărut. V. maș
sus no. 113.

² „cu dascal Zbârciog“ adăugit în urmă,

Fălcăi Prăj[ini]

1	25	Largul satului dila Anghel Lădariu la del spre curmătură s'a pus pi Toder Mitrofan.
	20	la Toder Mortu, largu.

12	24	

Hotar Topești

40	la alte Căcleazi la Fântâna Floari.
20	la Gligori Chirițea cu (sic !) cu Anghel Lădariu, Poinița.
5	David Alban, Poinița.
10	Toader Mo[r]tu, Poinița.
20	Ioan Chirița, Poinița.
60	Dascalu Ioan Urdă i Fântâna Floari.
3	Largu satului, chiscu Botoșan (sic!).
40	Vasile Coclezzi, la Pomii lui Cocol[a]ză, Poinița.
40	la Mirce Sotiriciu.
12	Toder Lădariu, Râpa Feti.
78	Luca Mortu, Râpa Feti.
65	Toder Mitrofan, Râpa Featea.
10	Ştefan J... (ros) ...
20	Eni Fulga, Poinița.
14	Ioan Fusariu, în Curmătură.
40	Mateiu Petre, pârâu Boului.
60	Toader Răvină, în Băloji.
10	Tănăsă Hârșu, Băloji.
60	Mafteiu Chiriță, Băloiu.
10	Toder Epuri, Băloji.
1	Mitru Cure, Băloji, Fundu gropi la Mateiu.
20	Crîstiean, Tăitură.
10	Anghel Lădariu, Tăitură.
1	Sămion Ciocârlan, Tăitură.
40	Popa Sămioan, P[l]op.
50	Ignat, Plop.
78	Nistor Potică Plop.
1	Ioan Ochean, Plop.
40	Miron Râi, Plop.
66	Miron Titilică, în Plop.

18	70	

Tot Plop, cu Luca Râi

Fălcăi Prăj[ini]

	60	Tănăsăi Hârșu, Plop.
	60	Ioanu Stoenu.
1	28	Neculai Ghimpu, Plop.
	27	Niță Plop.
	30	Ignat, tot acolo.
	30	Ioan Mironică, Plop.
	55	Fătu Râi, Plop.
	20	Toder Costen, la Plop.
	36	Ioan Costen, Plop.
	20	Mihaiu Mitrofan, Fundu Tăituri.
	25	Toader Răvină cu Soari, Fundu Arșiții.
	10	Ilii Cojocariu, în Arșiț.
	20	Miron Râi, Arișita Cheatra (?).
	40	Toader Hârșu, Chetricica la del.
	50	Ioan Mironică, în Blăni.
1		la Toader cu frații lui, în Blăni.
	20	Ioan Stoenoiu, în Rupturi.
1	16	Toader Hârșu, în Tăitură.
1	20	Popa Ioan Pavăl, în Tăitură.
	7	Neculaiu Andreeș, la Plop.
	14	Luca Borhană, în Tăietură.
	10	Vasile Apostică, Tăitură.
	7	Ioan a Marii, în Tăitură.
	30	Ioan Ivan, în Chersăci.
	60	Ghiorghiță Bucă, Arșiță.
	10	Soari, Arșiță, Slatenă.
	15	Ioan Doldor, Slatenă.
	20	Ioan Pogan, în Caciu.
	40	Gheorghii Pogan, în Caciu.
1		Miron Burloiu, în Caciu.
	24	Anghel Mati, în Podeșu.
	15	Vasale Apostolii, în Caciu.
	10	Toader Cojocariu cu Ioan Drăgan, Rupturile.
	15	Ioan Toader Mirce to[t acolo].

Din Chiscutele (sic) spre dosu casălor.

Fălcă Prăj[ini]

	40	tot Chiscutele din Beza. Ioan Chereță.
1	20	Ghiorghiță Chiscutele.
	20	Ioan Ghimpău, Chiscutete.
	32	
	40	Popa Sămioan, săcătura la Dumitru Drăgan.
	16	Luca Mățău, dosu casălor.
1		Ioan Mateiu, dosu casălor.
	52	Ioan Mironică, dosu casălor.
	8	Dumitru Drăgan.
	62	Ioan Andreeș, fundu dosu casălor.
	40	Largu satului din Beza, dosu casălor alături cu Buruene ... (sters) ... Pogan.
1	48	Parte Ghimparilor, între păraie.
	48	Ștefan Cojocariu, între pârai.
1	40	Ioan Istrate, dosu caselor.
	20	Enachi Pogan, între pâraie.
	20	Gheorghi Pogan.
1	40	Ștefan Costen la Lastenă, Chiscutele.
	60	Popa Andreeș, Ghergheleu.
	20	Gheorghiță Mateiu, Slatina.
	20	Ioan a Marii, Ghergheleu.
	40	Soari Fulga, pârâu Tomii.
	40	la Medre Ștefan Cojocar cu Radu Eacovu.
	20	Baba Mățoșa[ji] la Ghergheleu.
1	40	Ioan a Mircii, co[a]sta Ghergheleului.
	20	Costantin Anghel, tot acolo.
	20	Mateiu Lădaru, Ghergheleu.
1	20	Ștefan Cojocariu, chiscule (sic) Ghergheleu.
1	50	Popa Pavăl, pârâu Tomii.
19	36	

Din pârîu Tomi spre Petrimanu ¹

- 60 Niți a Mîjhaiu pârîu Tomii la Popa.
- 20 Costantin Anghel, groapa Ursului.

¹ Petriman, unul din bătrâni Bârseștilor. V. mai sus no. 131.

Fălcி Präj[ini]

		Ioan Mateiu, groapa Purceilor.
1	50	Mihaiu Stan, pârău Tomii.
1	30	Radu Stoenoiu, Purcei.
	50	Popa Simion, Fundu, la Arsâpu.
	50	Toader Cojocaru cu frajii lui, la Arsâpu.
1		Toader Stan, pârău Tomii, parte Bezască.
2	60	Parte lui Petriman întrii pâraii pe dascalu ¹ Zbârciogu din pârâu până în zari și zare dila pârâu Tomii până în pădure ce rădicată la Ioan Mateiu.
	40	Ioan Mateiu, Petriman, largu lu Petriman.
	40	Ioan Ani lui Poganu, în Vale Largă, din Beza.
	10	Ioan Hârșu în Şură Bezi.
	5	Enachi Pogan, Vale Largă, Beza.
1		Ioan Istrate, întri pâraie, largu, la Petrimanu.
2		Intri pârii, largu la Petriman cu pârâu la Măteiu.
1	20	In gura Răsturnișului, chiscu dispre Petriman și Arini, pi Ioan Mirce până în Chirița.
1	40	Chiriță Răsturnișu, largu lu Petriman.
1		O săcături din Petremanu i Bălan în de[al].
1	60	Vasile Oche[a]n, Răsturnișu, largu lu Petriman, Ulmaciu. ²
17	75	
126	63	una sută doo zăci și șasă fălcி șaizăci și trii prăjini largu satului.

Colecția d-lui Ion Gr. Sbârclog — Bârsești. ³

¹ Cuvântul dascalu este adăogat în urmă în locul altui cuvânt șters.

² V. mai sus no. 127 și 158.

³ Izvodul de fajă a servit fie pentru strângerea cheltuselelor procesului cu vîstiernicul Iordache Roset, fie pentru socoțirea dîmnei ce răzești din Bârsești urmău să o plătească acestuia.

Actul în stare rea, plin de ștersături, de adăogiri și de pete. Este scris pe o singură foaie de hârtie îndoială, dealungul, în patru, prin urmare pe opt coloane. Nu se poate preciza care este adevarata succesiune a acestor opt coloane. Fiind însă de sine sătătoare le-am aranjat după iudicațunile geografice ce mi s-au dat de d-l avocat I. En.-Nicoară, originar din Bârsești.

Totalul fălcilor și prăjinelor, pe coloane, greșit. Totalul general de 126 fălcă și 63 de prăjini nu corespunde sumei totalurilor pe coloane.

216. 1813 Fevr.

Protestul făcut către divanul domnesc de vistiernicul Iordache Roset Roznovanu, prin care își expune punctul său de vedere în procesul cu Vrăncenii și prin care cere un termen ca să mai aducă dovezi pentru judecată.

Cătră cinstiitul divan al Moldavie
Iordache Rosăt vist.

In ce chip au fost daniea cătră mine a ocolului Vrăncii din parte Mării Sale domnului Costandin Ipsălant voevod¹ și în ce chip au fost întărită această danii de cătră Măriea Sa domnul Alicesandru Moruz Vvod., pre largul, prin vechilul meu dumnealui păharnicul Ioan Tăutul și prin infățoșare scrisorilor și a hrisoavilor pomenișilor domni, au priimit cinstiitul divan încredințare.

Punire înainte a Vrăncenilor lăcuitori, di o carte numită gospod. din letul 7244 Genar 20 a domnului Gligori Ghica², prin care face începere cuprindirea cărții, dela o prigoneire a hotărăturii țării, carii era între Unguri cu pământul Vrăncii și apoi sfârșăști numitul domnu zicând că crezând pe Miron Dima, vornic de Vrancea, carile ar fi văzut scrisori vechi, pentru aceia întărește stăpânirea Vrăncenilor, eu nu pot socoti ace carte că iaste îndestulă a anerisî daniea mè cu vrednică cuvântare.

Această carte neprotacăluită de nimine, nepotrivită la peceti cu altile, neînsămnată nici de acel ci au scris-o, măcar dacă și are potrivire la slovile scrisului și la iscălitura domnului nu pot să mă dumiresc că ar fi prè adivărată, pentrucă nu are nici o asămănare cu nici un hrissov de vre-o danie și mai mică cu nici o întăritură, ce să face pe danii, intru cari întărituri pomenesc, că văzând hrisoavile de danii dela cutare domn și dela cutari epohi întărește și Domniea Sa, sau ca un domnu dăruiește și dă danii lucru domnesc. Aice nici una nici alta nu să vedi, decât o arătari în ce chip au să curgă hotărăile între Țara Ungurească, iar pentru alte înpărțituri a Vrăncenilor ei între ei, zâci să să urmezi înpărțiturile dela domnii cei bătrâni, pentru care au dat credință lui Miron Dima că le-ar fi văzut.

¹ V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.* I, no. 28, p. 39.

² V., mai sus no. 114, cum și facsimiliul din acest volum.

In letopisătile Moldaviei nu s'au aflat că vre-un domn au dăruit un ocol întreg a Vrăncii, țăranilor vrănceni. Cei bătrâni nu țin minte de o asămine danie, dar că din trupul Vrăncii, numindu-l domnesc, au înpărțăsit Vasili Vodă pe monastirea Soveja, iată, alăturate copiea hrisovului¹ și voi mai găsi și după aceasta dovezi arătătoare de numirea Vrăncii, domnească. Apoi dela care domn au fost danii cătră țăranii și Miron Dima au văzut? Si domnul Grigorii Ghica crezindu-l, întru o carte de hotărârătura Țării Ungurești face o pomenire.

In cercetările, ce s'au făcut prin rânduirea domnilor pomeniți, Prè innălțătilor Ipsilant, Suțul și Moruz Vvod. de dumului Costandin Baluș, biv vel logofăt și de dumnealui Costandin Păladi, biv vel vornic, cum de nu s'au arătat aceste hrisoave, nici ca acesta, nici altul mai poternic de danie; nici s'au pomenit că esti răzlețit. Dar apoi nici în cercetare ce au făcut domnul Moruz în divan nu s'au zis, ci mai ales prin giurământ au mărturisit că munții Vrăncei au fost domnești.

Iată și o mărturie intărâtă de preosfințitul mitropolitul² a unue care înainte Preosfinții Sale, atuncea fiind pâriș au încrezînat, iar a celor mai mulți să cunoaște din cercetare de atunci a boerilor și a divanului.

Zic Vrăncenii că li s'ar fi luat scrisori din mâinile lor, așa esti, pentru că mi-au dat însuși ei, acelii scrisori arătătoare numai de prigonirile curăturilor lor, care ei le stăpânesc și le socotea de moșii și de ocini a lor, pentru că din neam în neam le-ar fi dischis ei aceli curături. De asămine sănt de aceste cărți și la munții ceilanți a ținut. Sucevii, Neamțul și Bacău. Asămine cărți nu pentru că era trebuincioasă danii meli, dar numai pentru că era o pricină aducătoare stăngerii și săracii Vrăncenilor, giudecându-să cu nemărginire, s'au stânsu și s'au rupt din poronca domnului Moruz, când au intărît hrisovul danii meli.

Nu aş fi fost nici eu fără bătae de cuget, nici domnii pomeniți a vidé vrednică danie mai vechi a Vrăncenilor și, făcându-o nevăzută, să stăpânesc pământul lor.

Eu voi priimi rădicare de însuflețire, că aceli în veci arsă hârtii a lor, nu au avut cuprindire, nici una, de vre-o danie pe

¹ V. mai sus no. 25.

² V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, I, no. 32, p. 49.

ocolul Vrăncii. Pentru acei căfi au avut osăbit din trupul Vrăncii, cei vechi, locuri de moșii, știu că s'au cumpărat, precum părțile unui Lipan cu 25.000 lei prin dumn. hatman Sandul Sturza¹.

Numețită este o danie a locului târgului Ocnii, ci au fost domnesc, cătră lăcuitarilor Ocnii, însă cunoscută danie de un pronomin ca să fii și singări lucrători Ocnii. De ar fi fost Vrancea danie ar fi avut și îndatorire cătră ocărmuire Vrăncii. Asămine ar fi fost danie și munții Dornii, a Sucevii, Dornenilor și munții ținutului Neamțu, Bicazul, Hangul și celelalte. Testamenturile vechi au avut pentru persoanile lor privilegii pentru cărăturile lor, iar danii, țărani, de munți și pământuri întregi, nu s'au pomenit și această carte este străină, neobișnuită, fără început de danie și fără sfârșit.

Iarăș zic că au fost Vrancea domnească. Eu nădăjduiesc că în vade de șasă luni, voi găsi și dovezi și poate atunci triimețând și în Țara Ungurească, spre cercetare, voi pute anerisi cu totul cartea aceasta, care cu pătrundere de înțeleapte socotință a cinst. divan o poate giudeca că este un lucru neobișnuit și fără asămânare, căci zicându-să un ocol danie, ori și Moldova, care domn o au făcut danie? Acest lucru să vedi că nici Miron Dima nu l'au știut și tace.

Sfârșăsc dar, că nu mai am alți arătări în scris decât aceste, ce am infășosat înainte cinstițului divan, acum prin vechilul meu și aceasta prin părerea mea anerisis a cărții ci s'au ivit în mâna Vrăncenilor și alăturând aice și o însămnare de bani, ce am plătit și de cari cumpărătorii au a luoa din Vrancea și zicând că voi mai găsi dovezi și făcând cunoscut că întru aceasta a mea danie mai sănt două înpărtășiri supt numile meu, protestăluiesc rugându-mă cinstițului divan să binevoiască a-mi pune vadă de șasă luni spre a purte răspunde și a face prin dovezi anerisis. Vadeo nu o cer spre folosul meu, ci spre cunoștință dreptății meli. Protestăluiesc încă a zice, că eu cu bună credință am stăpânit și stăpânesc și până nu voi vidă alt hrisov de danii mai vechi zicând că au miluit, sau alt hrisov întărindu anume danile cutăruie domnului sau în scurt (?) și mai următor hrisov întărindu danile celi învechite, eu până atunci, nu voi conteni a socotii că am

¹ V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, I, no. 38, p. 58. V. mai sus no. 213.

dreptate neclintită, care nu o poate obori o carte cu înduire, pe credința unui Miron Dima, fără a ști și el cine au fost dătătoriul danii și nădăjduiesc la întâleapta socotință a cinstițului divan și la iubirea de dreptate a Prè Innălțatului Nostru domnului, că va găsi dreaptă cererea mă și nu va suferi ci mai mică pagubă a mi să întâmpla.

O giudecată ca aceasta cere dovezi. Nici odinioară munți nu s-au dat danii țăranilor, fără numai o privileghie la curături, iar nu danie veșnică, nici la aceli și mai mult nu am a zice, nici a răspunde.

1813 Fevr.

Iscălit dumului Iordachi Rosăt vist.

Această copii di pi ce adivărată, posleduindu-o din cuvânt în cuvânt și din slovă în slovă, poftit fiind de lăcuitarii ocolului Vrancea, întocmai după ce în orghinal, eu o am prescris.

1838 Fevr. 8.

Mihalachi

Arh. St. Iași, Tr. 1785, op. I 2035, dos. 33, fila 179.¹

217. 1813, Martie 1.

Anaforaua divaanului domnesc în pricina dintre Obștea Vrăncenilor și boerul Iordache Roset.

Pre Innălțate Doamne,

Prin jalobile, ce-au dat Innălțimii Tale lăcuitarii din Ocolul Vrăncii dela ținutul Putnii, cu arătare că toate moșile, câte să cuprind în ocolul Vrăncii au fost din vechile vremi drepte a lor moșteniri dela prestrămoșii lor cu învechită și nestăruita stăpânire până la acești, ce se află acum în viiață, iar în vreme domnii Mării Sale Alexandru Moruz Vvod, fiind staroste la ținutul Putnii căm[ina]r Enachi Pruncu, li-au scris ca să-și aducă toate scrisorile și hotarnicile, care ei le număsc ocolnii, să li să facă înnoiri și împărțiri moșilor lor și cu acel chip însălcătoriu li s-au luat dela dânsii de căm[ina]r Pruncul și de Stamatinu

¹ Vrăncenii răspund acestui protest al vîstiernicului Iordache Roset prin jaloba din 1813 Mai 6. V. Constantinescu și Stahl, op. cit. I, no. 41, p. 65.

câteva ispisooace și alte scrisori, ce s'au aflat atunce la dânsii și mai în urmă piste puțină vreme i-au scos cu totul pe dânsii din stă[p]ânire moșilor, cu pricină că moșiile din ocolul Vrăncii ar fi locu domnescu și domnia le-au făcut danie cinstiitului boeriu dum. Iordachi Ros[el]t, fiind atuncea vel vist., carile de atuncea pără acum le are supt deplină stăpânire dum[nealui].

Acum, mai găsind ei la alte niamuri a lor atât un ispisoc dela fericitul domnului Grigorie Ghica Vvod. bătrânul cum și alte câteva scrisori ce li-au rămas neluate, au cerut ca, prin cercetare giudecății, să li să de drepte moșteniri iarăș intru a lor stăpânire. Pentru care, ni să poroncă de către Innăltimile Ta, să să facă cu amăruntul pătrunzătoare cercetare și precum să va dovedi în frica lui Dumnezău urmare dreptății, prin anafora să înștiințăm pe Innăltimile Ta. După a Innăltimii Tale poroncă, făcându-să în trii rânduri obștiasca adunari, s'au cercetat cu amăruntul și cu a toată luare aminte scrisorile și dovezile, atât celor câte s'au văzut la jaluitorii Vrănceni, cum și celor câte s'au arătat de vechilul dum. vist. Iordachi Ros[el]t, ascultându-să și răspunsurile amânduror părților. Deci despre partea dum. vist. Iordachi Ros[el]t s'au văzut aceste răspunsuri, și dovezi: întâi, răspunsu că acele moșii fiind dovedite prin cercetări a fi drepte moșii domnești i s'au făcut de către luminații domni dani și miluire prin hrisoavi, de dani și de întăritură, însă cel întâi de dani dela Măriia Sa Alexandru Ipsilant Vvod. din anul 1801, Ghenar¹ și al doile întăritură dela Măriia Sa Alexandru Costandin Moruz Vvod. din anul 1803, Săpt. 11², prin care să arată pre largu că din cercetările ce s'au făcut s'au dovedit că sănt drepti moșii domnești și i s'au dat dum[isale]. Apoi și asupra ispisocului dela domnul Grigorii Ghica Vvod., bătrânul, ce l-au arătat acum Vrăncenii, prin răspunsul înscris îscălit de dum., arată că nu socotește a avè vreo tărie ca aceia să-i poată anerisi hrisovile de dani cu vrednică cuvântare, pentrucă nu ar fi protocălit de nimine după obiceiu, nici pecete potrivită cu alte pecete din alte cărți tot dela acel domn, cum nici însămnat de cine s'au scris și că nici ar avè vreo asămnare cu vreun hrisov de dani.³

¹ V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, I, no. 28, p. 39.

² V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, I, no. 31, p. 45.

³ V. mai sus no. 216.

Al triile, spre dovardă că tot locul Vrăncii ar fi fost domnescu cu 88 ani mai innainte de numitul ispisoc dela pomenitul domn Grigorie Ghica Vvod., din care domnii au înpărțăsit dintr'însul și pe alții, au arătat o copie a unui ispisoc dela domnul Vasile Vvod. din anii 7156, danii mănăstirii Soveja, dela ținut Putnii cu niști munți și loc de braniști anumi Zboinile și Clăbuciul până în Lepșa și Lepșa în gios pâră undi să împreună cu hotarul Tulnicilor și în Cașanu și în Sușița și Răchitașul ce sintu drepte domnești.¹

Al patrăle, o copie de pe o mărturie dată despre parte unui preotul Ion din Vrance din an 1804, Ghenar 8, în urma hrisovului de întăritura, ce ari dum. vist. dela Măriea Sa Alexandru Muruz Vvod., arătătoare acè mărturie pentru un ispisoc dela domnul Bogdan Vvod, cuprinzătoriu pe satul Păulești din Vrance, care s'au dat lui Ioan și lui Trifanu, cum că au mărturisit acel preot că acel ispisoc l-au apucat și el dela părintile său, dar cu ce pricină s'au aflat la dânsii sau niamul, ce ar fi cursu dintr'acele doaini numi (sic!) cuprinsă prin ispisoc, nici o încredințare n'ar fi putut să de după atâta sumi de ani trecuți, care ispisoc l-ar fi dat însuș preotul cu alții împreună, lepădându-să de pretențiile ce făceè.²

Deosăbit, tot în scris, mai arată dum. vist. că dela acei câți au avut osăbite locuri de moșii drepte a lor din trupul locului cel vechiu a Vrăncii, precum mai ales părțile unui Lipan, li-au cumpărat dum. vist. prin cinstit dum. hat[man] Sandul Sturza cu 25.000 lei.

Pe lângă aceste au mai adaos dum. vist., tot în scris arătând, că până nu va vidè alt hrisov de danii mai vechiu, ori alt hrisov de întăritura a celor mai vechi, nu va contenî a socotî că dreptate dumisale ar putea să o oboari ispisoul Vrâncenilor, ce ar fi cu îndoiri.

După aceste s'au cercetat și dovezile câte au arătat jăluitarii vrânceni că au mai rămas neluate dela dânsii, care s'au văzut având cuprindere lor într'acestaș chip :

Întâi, o carte din 7220, Mai 24 dela domnul Mihai Racoviță

¹ V. mai sus no. 25.

² O copie veche a acestei mărturii se află în colecția d-lui Teodor Șerbănescu din Nărușia. Cp. Constantinescu și Stahl, op. cit., I, no. 32, p. 49.

Vvod. cătră Pavăl Catargiu, vornic de Vrance ca să cercetezi între un Leu Vrânceanu și între oaminii din Vezăuț pentru niști fânu ce-au fost cosit oamenii din Vezăuț în sâlă pe o moșie a Leului, care pricină s'au fost cercetat și mai înainte de Crupenschi Med[elni]ce[rul], staroste de Putna, cum mai pre largu să arată prin aceeaș carte.¹

Al doilea, ispisocul din 7244 Ghenar 2 dela fericitul domn Grigorie Ghica Vvod.², bâtrânul cu domniască iscălitură și pecete, trecuți fiind 76 ani, cuprinzătoriu că oamenii din Vrance au venit înainte Domnii Sale și a tot sfatul, undi au arătat o mărturie hotarnică a lui Miron Dima, biv vornic de Vrance, din anii 7243 scriind că din poronca domnului Costandin Mavrocordat Vvod. au fost rânduit de au mersu la munții Vrâncii, undi săntu moșiiile Vrâncenilor, care se hotărăscu cu Ungurii și acolo au venit și de cătră parte Tării Ungurești comisar, un boeriu nemeș, niamțu om de cinsti, anumi Vail, triimes de cătră ghinăralul de Săbii și împreunându-să, acolo în vârful muntelui, undi să scurgu apile, adică și spre Moldova și spre Țara Ungurească, au luat sama cum mergi vârful muntelui și aşa au socotit că este cu dreptate să ție Ungurii părțile muntelui de către țara lor, după cum să scurgu apile spre Țara Unguriască, iar Vrâncenii, iarăș să ții de acolo din vârful muntelui după cum să scurgu apile spre Țara Moldovii, precum au dat samă, că și mai înainte din veci aşă au țin[u]t și vârful muntelui de cătră parte Vrâncenilor să începi din obârșiea Oituzului și mergi pin muntile Stogului și pin muntele Buneiului și pin muntile Lăcăuțului, pe undi să începi Zăbala. Care la această hotărâtură prin munți au fost cu Miron vornic[ul] și Toader Negrotă i Ion Burduja și Dragomir, strănepoții lui Cujbă, care sint vechi moșinași și cu alții ai lor și aşa socotind au aşazat că de atunce înainte tot din vârful muntelui, de undi să scurgu apile cătră Țara Unguriască și cătră Țara Moldovii să ții și câte plaiuri ar purcedi despre Țara Ungurească să să facă locuri de stâni și de pășune altor dobitoace a lor să fie și câte plaiuri s'ar porni iar din munte spre Moldova să să facă locuri de stâni și de pășune altor dobitoace să fie a Vrâncenilor ; iar pentru alte înpărțituri, ce au Vrâncenii ei în di ei, vor ține

¹ V. mai sus no. 92.

² V. mai sus no. 114.

precum le vor spuni dresăle și precum le vor fi înpărțiturile dela domnii cei bătrâni. Deci pomenitul domnu, văzând ace mărturie hotarnică dela acel boeriu, încredințindu-să, au dat și au întărit oamenilor din Vrance și dela Domniea Sa cu această carte ca să le fie moșile ce li s-au ales drepte ocini și moșii și uric de întăritură cu tot hotarul și cu tot venitul în sămnile precum scrii mai sus, neclătit și nerușuit nici odinăoară în veci.

Al triile, o carte din 7250, Ghenar 18, de giudecată iscălită de Ion Gigâtul¹, vornic de Vrance, cuprinzătoare pentru pricina între niamul Cornii și între niamul Căbești² și Bogdănești, care vră să între cu stăpânire întru o moșie ce să numești Ploștina, pe apa Vizăuțului și după toate cercetările dovedindu-să din mărturile a câțiva bătrâni răzăși de prinț' alte moșii megiesite că moșie Ploștina din vechime, după înpărțălile, ce s-au urmat de la strămoșii lor, au rămas driaptă a niamului Cornii, care s-au și stăpânit de strămoșii și de moșii i de părinții lor și de dânsii cu nestrămutată stăpânire hotărându-li giudecata că iarăș niamul Cornii să o stăpâniască nesupărați mai mult de cătră Căbești și Bodinești³, întărită carte aceasta și de cătră aga Lupul, ce-au fost ispravnic ținutului.

Al patrăle, o carte din 7251, Martiu 22, de giudecată de la Dumitrașcu Suci, biv vel agă, ispravnicul Putnii, între niamul ce-au cursu din Corne și niamul, ce-au cursu din Țigănaș, pe care să arată cu numile lor și între un Andrei i Toader a Vătavului cu alți ai lor pentru o moșie de la Vezăuț, ce să numești Ploștina, din Năpastă în sus până în moșie lui Țigănaș. Le hotărăște giudecata să stăpâniască moșie Ploștina niamul ci-au cursu din Corne. Așăjdire și Măstăhacul cu niamul său, parte lui Țigănaș cum și niamul ci să trag din Căbești și Bogdănești, iarăș să stăpâniască părțile lor neîntinzându-să unii cătră alții pe hotărăle ce li-au fost hotărît Dabija Vvod.⁴ și alții hotarnici mai încoaace precum au ținut moșii și părinții lor.

Al cincile, carte din 7253, Marte 16, de giudecată dela Lupul aga, vel stolnic, ce-au fost ispravnic la ținutul Putnii, iarăș

¹ V. maș sus no. 127 și 139.

² V. maș sus no. 34.

³ V. maș sus no. 14 și 143.

⁴ Probabil cea la care se referă documentele publicate maș sus la no. 127, 143 și 158.

întri niamurile, ce-au cursu din bătrânu Corne i din neamurile ce-au cursu din Țigănaș care săntu arătați cu numile lor și între niamurile ce-au cursu din Bodin și din Cabi, pentru o parte de moșii Ploștina, ci este în hotarul Vezăuțului, care arată că după cercetările dovedindu-să driaptă moșie a niamului Cornii, stăpânită dela strămoșii lor, pâră la acei ce s-au giudecat în paci și cu nestrămutată stăpâniri, li s-au dat dreptate tot niamu Cornii să o stăpâniască arătând anumi și moșiiile cu care să megieșești; iar pe niamul lui Bodin și a Cabii, care să acolisă să întri stăpânitorii s-au dat rămași.

Al săcele, carte din 7265, Mai 7 dela Scarlat Ghica Vvod, cuprinzătoare pentru pricinile ce era între Vrănceni și între lăcuitarii din satul Șândilarii pentru moșiiile ce avă în răzăsie Vrăncenii cu Șândilarii¹ în moșiiile Vrăncii și să stăpânè numai de Vrănceni. Că după jaloba ce-au fost dat Șândilarii mai înainte la Domniea Sa Costandin Racoviț Vvod., fiind rânduiți cu carte domniască la Ioniț Paladi, biv vel spatar, staroste de Putna, dela care numit boeriu s-au văzut atunce carte de giudecată din velet 7264, Iuli 25, cuprinzătoare că s-au giudecat Vrăncenii cu Șândilarii și s-au hotărât să-și stăpâniască Șândilarii toate moșiiile lor, ce au în Vrance. Pentru care și pomenitul domn Scarlat Ghica Vvod, prin carte aceasta au înputernicit pe Șândilari ca să aibă a-și stăpâni toate moșiiile lor ce au în Vrance, neopriți despre nimine că aşa este poronca Domnii Sale, cum pre largu să arată prin aceeaș carte.

Al șaptele, carte din 7266, Iuni 17, dela Scarlat Grigorie Ghica Vvod, cătră Arghirie, biv vel sărdar, starost de Putna, cuprinzătoare că un Niagul și Gege și Toader, frați din Șândilari au jăluit asupra unui frate a lor anumit Ion Borde din Vrance, zicând că rămâindu-le lor câteva moșii dela părinți, care sănt neînpărțite, în parte Milcovului și a Vrăncii cu șasă munți și că acel Ion Borde, fratile lor mânâncă tot venitul moșilor și jăluitorilor nu le face parte, să poroncești să cercetezi, rânduind și mazili hotarnici, să le hotărască ca să-și stăpâniască fiști care parte sa.

Al optule, o anafora din 1767, Iuni 18, iscălită de veliții boeri a vremii de atunce, întărâtă de fericitul domn Grigorie Ioan Calimah Vvod, cuprinzătoare pentru giudecata între acel de atunce Dămian, egumenul mănăstirii Soveja și între o samă de

¹ V. mai sus no. 35, 40, 87, 100, 103, 104, 142, 152, 153, 159, 173, 190, 193, 198, 200 și 201.

oamini vrănceni din satul Tulnicii pentru pricina unor munți și că piste alte scrisori, ce s'au văzut și s'au cercetat, arată și pentru o scrisoare de aşăzare, ce s'au văzut și la Vrănceni și la egumenul de Soveja din velet 7202, Iuli 23, fiind trecuți pără atunce 73 ani, iscălită de Theodosie mitropolit, Ramandi, biv vel vornic și Negoie pitar¹ și Stefan Mihalce, ce-au fost rânduiți hotarnici și toți bătrâni vrănceni, ce-au fost la ace vreme, cum și egumenul de Soveja, prin care scrisori de aşăzări arată munții anumi cu sămnile și hotărăle lor, atât cei ce sănt a mă-năstirii cum și până undi să stăpâniască Vrăncenii, după care au avut și vecchi stăpânire amândoaiñ (sic) părțile și hotărăște giudecata tot după acele aşăzări să să urmezi stăpânire de cătră amândoaiñ părțile și să se rânduiască de cătră starostii de Putna mazili să cercetezi sămnile hotărălor cum și a unui munte: Piscul Macradinlui, (sic) ce jăluisă egumenul de Soveja că s'ar fi în-presurat de cătră Vrănceni, cum țre largu arată prin aceeș anafora.

Al noule, o carte din 1780 Marte 20, de giudecată iscălită de Iancul Razu, biv vel spatar, ce-au fost starostii la ținutul Putnii, cuprinzătoare pentru pricinili între niamurile Cornii și între niamurile Căbești și Bodenești tot pentru moșiea Ploștina de pe apa Vezăuțului, arătând și toate giudecăjile ce-au cursu mai înainte între dânsii, dându-să dreptate niamului Cornii, iar pe niamul Cabii și a Bodii s'au dat rămași.

Al zăcile, o mărturie hotarnică din 1780, Iuli 23, făcută de un Pavăl post[elnice][l], vor nec de Vrance cercetată și întărită cu iscălitura răposat. Iancu Razu, biv vel logofăt, fiind atunce spătar și starostii de ținutul Putnii, cuprinzătoare pentru alegire și înpărțala părților a fiști cărora niamuri răzăși vrănceni, arătând și documenturile, ce s'au văzut atunce de față cu veleturile lor, a fiști caruia răzăș, cum și hotarnică vecchi din velet 7162, Iuli 15, dela Dabija spatar², cuprinzătoare pe moșile Vrăncenilor după care s'au urmat și hotărătura aceasta de mai sus arătașă.

¹ V. mai sus no. 139.

² Această hotarnică a lui Dabița spătarul nu poate fi alta decât aceia despre care se vorbește în suretul publicat mai sus la no. 127. Data reală a acestei hotarnice nu poate fi decât 7162, nică de cum 7262. Suretul a fost însă greșit transcris, înlocuindu-se numele domnitorului din acea vreme, Matei Ghica Vvod, prin acela de Cantemir Vvod, și aceasta fără măcar să se arate despre care din Cantemir este vorba.

Pe lângă scrîsorile și dovezile aceste a jăluitorilor vrânceni s'au mai văzut în cercetare și alte osăbite scrîsori și dovezi a unora din mănăstiri, ce au moșii megieșite cu moșile Vrâncii; întâi, a mănăstirii Soveja, având cuprindire lor într'acestaș chip:

Întâi, 4 zapisă din 7154, Iuli 29 dela răzășii moșii Soveja¹, vânzare către Mateiu Basarabu Vvod., domnul Țării Românești, cuprinzându-să în fiisticare zapis câte a patra parte din moșie Soveja, între care răzăși, vânzătoriu prin zapisul cu no. 1 împreună cu un Negre din Vrance, sănt 25 de numi răzăși vânzători din Vrance², care cu toții să trag sămințanie din Petre Rugină cel bătrân și această a patra parte este din săliște Sovejai în sus, pe apa Dobromirului până undi să împreună cu locu domnesc supt Țoha; iar prin al doile zapis cu no. 5 acei mulți vânzători arată că săntu nepoții lui Bogdan și strănepoți iar lui Petre Rugină și între numărul marturilor este și Negre din Vrance și această a patra parte este din săliște Sovejii, pe apa Sușății în sus până undi să împreună cu locu domnesc; cum și prin al triile zapis cu no. 6 iarăș arată numărul a mulți vânzători toți nepoții Straoi, strănepoți lui Petre Rugină, iar în numărul marturilor sănt și acișteia Ioniț i popa Murgu și Negre din Vrance și această a patra parte esti din Vădureli pâră undi să rupi pârâul Ghirondie supt Răchitaș și pe alte api Pioa și Pilugul pâră supt muntile domnesc numit Zboina; cum și prin al patrăle zapis cu no. 4 iarăș vânzătorii să arată strănepoții Itului și a lui Petru Rugină, arată că această a patra parte mergi pâră în curmătura Sovejai, undi să hotărăști cu Vrance³ și între alți număr de marturi arată și pe Ioniț i popa Murgu și Negre din Vrance.

Al doile: 2 zapisă din 7154, Decv. 1 și 7154 Ghenar 11,

¹ Toate patru zapisse sunt trecute în îspisocul cu data de 7155, Noemvrje 17. V. mai sus no. 21.

² În îspisoc numai despre Negrea se spune că este din Vrancea și aceasta tocmai îndică Negrea nu era băștină din Câmpuri. Dîvanul, însă, voind să tragă un argument în favoarea tezei că Vrancea este răzăsească din faptul că răzeșii din Vrancea au vândut domnului Matei Basarab pământ din Soveja, face pe mai toți vânzătorii din Soveja vrânceni și lasă să se înțeleagă că Soveja ar intra în Vrancea, deși, mai în jos, tot în această anaforă reproduce de două ori pasajul «pâră în curmătura Sovejiei, unde se hotărăște Vrancea». V. studiul nostru introductiv dela începutul acestui volum.

³ V. mai sus no. 21.

cel dintâi cu no. 9 dela popa Murgul i popa Duma, ficiarii popii Petrii din Vrance pentru dani și vânzări din tot locu cu tot venitul din moșie Soveja. Așijdire mai săntu și alți mulți vânzători și dăruitori, iar prin al doile zapis cu no. 8 a lui Negre Diiacul din Vrance iarăș arată vânzare¹ și danie la Mateiu Basarab Vvod, părți de ocină împregiurul mănăstirii Soveja.

Al triile: zapis din 7202 Iuli 23 supt no. 15 a Vrăncenilor din satul Tulnicii cuprinzătoriu pentru învoiala ce s-au făcut între dânsii pentru muntile Lepșii și între mănăstire Soveja până undi să stăpâniască mănăstire, arătând anumi sămnile locului până în hotarul ungurescu și până undi să stăpâniască numiții vrănceni din Tulnice, încredințată fiind învoiala de Theodosie, ce-au fost mitropolit Moldavii i Ramandi, ce-au fost vel vornic și de Negoie pitar din Țara Româneasca și de alți marturi.²

Al pătrale: carte din 7233, Avgust 12, dela Mihaiu Racoviț Vvod cu no. 17, întăritură mănăstirii Soveja ca să-și stăpâniască moșiiile mănăstirii din împregiur după sămnile firești și pietrile hotără, ce sănt arătate anumi, în care arată că de cătră o parte să hotărăști cu Tulnici și sare să le fie în doain cu Tulnicii; mai arată și pără în Curmătura Sovejii, undi să hotărăști cu Vrance³ și cu Vezăuții⁴ și cu alte sămni cum pre largu arată carte.

Al cincile: carte din 7236, Iuli 25 dela Grigori Ghica Vvod cu no. 18 cătră Costandin, vel stolnic după jaloba egumenului de Soveja pentru muntile Lepșa, ce avè pricini de împresurari că un Ștefan Vrâncean și cu alți vrănceni din Tulnice având și ei moșie, de trii ani stăpânè muntile, să poruncești să cercetezi și să îndrepezezi.

Al șasale: carte din 7240, Apr. 20 dela Grigorii Ghica Vvod, cu no. 21 după jaloba egumenului de Soveja, tot pentru muntile Lepșa, ce să călca de cătră vitele unui Ștefan Vameșul din Vrance zicând că-i moșie lui neîngăduind pe călugări să stăpâniască.

Al șaptele: carte din 7249, Iuni 3 dela Grigorie Ghica Vvod cu no. 22 cătră Șandre, vornic de Vrance. Pricina între mănăstire Soveja și între Vrănceni tot pentru muntile Lepșa, care s'ar

¹ In document, din eroare, prima silabă e scrisă de două ori.

² Cp. cu documentul publicat mai sus no. 139.

³ V. mai sus no. 21.

⁴ Ar rezulta că Vezăuții nu făceau parte din Vrancea.

fi înpresurat de către Vrăncenii din satul Tulnice și arată că după carte, ce s-au fost scris la Miron Dima, au mersu acolo și au înnoit hotărăle pe dresăle mănăstirii, pe undi le scriu hotărăle cele vechi, cum au văzut Domnie[a] și mărturiea Dimii de hotărătură în sămni vechi. Să poroncșteți ca să îndreptezi după hotărăle vechi și să facă înplinire dela Vrănceni ceiace va fi cu dreptul.

Al optule: 2 zapis din 7250, Dechv. 6, cu no. 23 a preotului cu oaminii din satul Tulnice încredințat și de aga Lupul, ce-au fost starosti la Putna, pentru pricina muntelui Lepșa, care îl trăgăe ei la stăpânire lor cu pricină că ar fi de hotarul lor Tulnicii și mănăstire Soveja încă îl cere în stăpânire mănăstirii cu istoricul lui Duca Vvod și cu hotărătura, ce-au făcut Ramandi vornicul și Miron Dima și neputându-să curma giudecata acolo la aga Lupul s'au pus vade la 6 zile a lui Maiu să vie amândoain părțile la divan.

Al noule: 5 scrisori din 7271, Iuli 2 i din anii 7271, Avgst. 16 i din anii 7273, Avgst 24 i din anii 1765 Maiu 28 și din anii 1767 Iuni 19, adică 3 cărți domnești cu no. 26 și 27 și 32 cum și 2 mărturii cu no. 28 și 30, ce dintâi dela Gheorghii Carpu¹ și al doile dela Ion Gigătul biv vornic de Vrance i Stan Bulubaș, încredințat și de Leon pah[arnicul]², prin care scrisori adveriază hotărăle moșilor mănăstirii Soveja din împregiur. Arată anumi și sămnile pe undi să megieșăti cu moșie Tulnicii a Vrăncenilor.

Al doile s'au mai văzut și aceste scrisori și dovezi la mănăstire Cașanul cu următoare cuprindire lor într'aceaș chip:

Întâi: uric cu suret din 6951, Iuni 20 dela Ștefan Vvod bătrânul cu no. 1 întăritură lui Vlașan Crețescu pe moșiea lui săliște la Cașan, undi au fost casa tatălui său Costandin Crețului pe din sus de Stanu Cașanu și patru poeni într'acelaș hotar să și aşăzi sat și la Vrance săliște Albiana în gios, să-i fie lui și urmașilor lui moșie cu tot venitul, pe hotarul cel vechiu, pe unde din veci au lăcuit.³

Al doile: istoric din 7166 Ocv. 20 dela Vasâle Vvod cu no. 31 cuprinzătoriu pentru niști munți anumi Zboina și Clăbuciu

¹ V. un vornic Carp, mai sus no. 137.

² V. actul publicat mai sus no. 139.

³ V. mai sus no. 1.

ce i-au fost dat de miluire mânăstirii Sovejai, că acei munți să află în cumpărătura Domnii Sale Gheorghii Ștefan Vvod. că au dat pe acel hotar 1300 lei adiverind Vasâle Vvod. prin numitul ispisoc, cu pecete și iscălitura sa, ca să lippsască acei doi munți din ispisocul Sovejai și să să pui în ispisocul mânăstirii Cașanului.¹

Deci dar, din cuprindire tuturor acestor arătate scrisori și dovezi, atât a jăluitorilor Vrănceni, câte s'au văzut acum la dânsii, afară de acele câte arată ei că li s'au luat mai înainte de caminar Pruncu și de Stamatin, cum și din glăsuire unora din în scris răspunsurile dumisali vist[iernicului], cum și din cuprindire scrisorilor a mânăstirii Soveja și Cașanul, luminat să adiveriază că moșile din ocolul Vrăncii din vechile vremi au fost acelora care să cuprind prin ispisocile vechi și prin alte scrisori în urmă lucrătoare în trupurile acelor moșii precum și a niamurilor ce-au cursu din Cujbă, carii au fost vechi moșinași. Întâi uricul dela ferecitură Ștefan Vvod, bătrânul din anii 6951 Iuni 20, întăritură lui Vlașin Crețăscu pe moșile lui din Cașanu, între care este și la Vrance săliște Albiana²; al doile ispisocul dela Bogdan Vvod., care însuș dum. vist. prin mărturie ce-au priimit dela popa Ioan arată că ar fi fost cuprinz toriu numai pe satul Păulești danie lui Ioan și lui Trifan³, fiindu și acest satu din moșile Vrăncii, care ispisoc cerându-să acum dela vechilul dum. vist. să să vazi cuprindire lui nu s'au arătat; al triile prin răspunsu în scris și iscălit ce s'au văzut din parte dum. vist. să arată că pentru acei căți au avut osăbit din trupul Vrăncii, cel vechiu, locuri de moșii știe că s'au cumpărat, precum părțile unui Lipan prin dum. hat[manul] Sandul Sturza cu 25 mii lei; cerându-să și acele scrisori să să vază în cercetare, nici un răspunsu nu s'au dat. Măcar că dum. hat[manul] Sandul Sturza în scris cătră divanu arată că acei bani i s'ar fi dat dela Vistierie Domniască atât pentru a dumisali ostenială cum și pentru alte curgătoare cheltuele⁴, dar dacă însuș dum. vist. în scris arată că li-au cumpărat, apoi temeiul razimă la cumpărătoriu să arăti acele scrisori; al patrăle, în cuprindire a 4 zapisă din anii 7154, Iuli 29 în cumpărăturile

¹ V. mai sus no. 27.

² V. mai sus no. 1.

³ V. mai sus no. 3.

⁴ V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, I, no. 38, p. 58.

de moșie Soveja, ce-au avut Mateiu Basarab, Vvod, domnul Țării Românești, între alți răzăși vânzători de Soveja arată și pe un Negre cu alți 25 oamini din Vrance. Așăjdire și prin alte doaîn zapisă din anii 7154, Decv. 1 și Ghenar 11, iarăș vânzări și danii din moșie Soveja tot la Mateiu Basarab Vvod de cătră popa Murgul și popa Duma, fiorii popii Petrii și Negre Diiacu iarăș din Vrance. Al cincile ispisocul din 7166, Ocv. 20 dela domnul Vasâle Vvod cu a Domnii Sale iscălitură și pecete, cuprinzătoriu pentru niște munți anumi Zboina și Clăbuciul, ce i-au fost dat Domnie Sa miluire mânăstirii Soveja, cum că acei munți s-au aflat în cumpărătura domnului Gheorghii Ștefan Vvod. că au dat pe acel hotar 1300 lei, hotărând pomenitul Vasile Vvod prin numitul ispisoc ca să lipsească acii doi munți din ispisocul mânăstirii Soveja și să să puie în ispisocul mânăstirii Cașanu de cătră care să și stăpânescu de atunci și pâră astăzi, cât loc au rămas neînpresurat de granița unguriască. Adică ispisocul acesta au dat desăvârșit anerisă și cădere atât ispisocului de danie Sovejai, care era tot de cătră acel domn, cum și glăsuire altor scrisori ce pomenescu, de loc domnescu, dovedind că au fost cumpărături de Gheorghii Ștefan Vvod., iar nu loc domnescu, au scos din mijloc și tot prepusul și cuvântul cu care dum. vist. vre să dovediască că împreună cu acei munți ar fi fost domnescu și tot locul Vrâncii.

Al șaseale, zapisul din 7202, Iuli 23, cuprinzătoriu de învoiala între răzăși vrânceni din satul Tulnicii, care sat este din moșile Vrâncii, și între mănăstire Soveja, încredințată fiind învoiala de Theodosie, ce-au fost mitropolit Moldavii, i Ramandi, ce-au fost vel vor nec și Negoeie pitar din Țara Româniască, iarăș dovedești pe lăcuitarii din satul Tulnicii, răzaș din Vrance.

Al șaptele, după toate acești dovezi ce s'au pomenit, mai ales este și ispisocul dela fericitul domn Grigorie Ghica Vvod, ce s'au văzut acum la Vrânceni, care lămurit și pre largul arată atât dispărțire Țării Moldavii de cătră Țara Unguriască, cât și pentru moșile Vrâncenilor adiveritoriu și întăritoriu cu cuprindiri ca nu după vremi să să socotiască a fi acești moșii domnești, s'au dat numitul ispisoc întru mâinile acelora care interesu moșilor lor strămoșaști și liagă a-l păzi deapurure și a privi ge necontenit hotarale graniții țării, carile era și a moșilor lor hotar. Măcar că dum. vist. să arată cu oarecare îndoială pentru că

n'ar fi protocălit de nimine și că ar fi nepotrivit la pecete cu altile, nici însămnat de scriitorul ce l-au scris, dar la aceasta cu toate că s'au cunoscut de cătră noi vrednic de toată credința și slova scriitorului cum și iscălitura și pecete acelueș domnu, numai pentru ca să să închei tot cuvântul prepusului zis de dum. vist., alăturându-să și cu alte hrisoave tot dela acel domnu, ce s'au văzut la sulger Urechi pentru moșie Oncanii de la ținutul Hărălăului¹, cum și cu alte hrisoave, ce s'au mai văzut la alții tot dela acel domnu, asămine fiind numai cu domniască iscălitură și peceti și neprotocălite, s'au cunoscut și s'au dovedit fără de nici o îndoială spisocul acesta, cu deplină încredințare asămine la iscălitură cum și la pecete.

Pre Innăltate Doamne, după toate cercetările urmate în pricina aceasta cu pătrunzătoare luare aminte, s'au dovedit că toate dreptățile agită pe jăluitorii vrănceni a li să da dreptile lor moșteniri, iarăș intru deplină stăpânire, căci și pre innăltății domni care au dat și au întărit dum. vist. moșiile din ocolul Vrăncii, dacă ar fi văzut aceste dovezi ca niște iubitori dreptății n'ar fi voit să lippsască pe cei adivărați moștenitori și supt numi de moșii domnești să li facă daniie. Iar pentru vadiaoa de șasă luni cari ceri dumului vist. intru care arată că poate va găsi alte din înpotrivă dovezi, cum și a să da moșiile acum în stăpânire Vrăncenilor sau după vadiaoa cerșută, aceasta rămâni la pre innaltă înțălepciune Innăltimii Tale.

1813, Marte 1.

A Innăltimii Tale cătră Dumnezău

smerit rugătoriu

Veniamin, mitropolit Moldaviei

Pre plecați slugi

Iordachi Canta, vel logofăt.

Dimitrachi Sturza, vel logofăt.

Vasile Costachi², vornic.

¹ Cu altă cerneală, în loc lăsat liber pe document.

² Semnatura aproape îndescifrabilă. Se află și în țosul anaforalei din 1817, dar până la acea dată titularul iscăliturei a ajuns vel logofăt.

Vasile Roset, vel vornic.
Dimitrachi Beldiman, vel ban.

S'au trecut în condică.
Matei Costachi, clucer.

Colecția mea.¹

218. 1813, Noembrie 20.

Țidulă²

di dare banilor la scotirea moșii di la Roznovanu, ci a dat satu Valea Sări la scoatirea moșii, pentru 9 bâtrâni cu neamurile lor, pe numile fiecăruia bâtrân, care cât a dat.

Lei

500 Marin Lăcătuș cu neamurile lui	}	4.500
500 Ste Stefan Iașanu cu neamurile lui		
500 Vasile Ciocanu cu neamurile lui		
500 Neculai Motoc cu neamurile lui		
500 Chitacu cu neamurile lui		
500 Gogo[n]cea cu neamurile lui		
500 Ion Putopu cu neamurile lui		
500 Ion Dulea cu neamurile lui		
500 Oprea Bordea cu neamurile lui		

Această țidulă s'a dat la istovirea banilor pentru munti și hotar de către mine Cucun (sic) Gheorghie, pasnic strângător banilor Vrâncei.

Colecția Ștefan Pascal II-lea — Valea Sărei.

¹ Această anaforă s'a mai publicat în broșura *Anaforaua Vrancii*, Socec, București, 1906, de către preotul Constantin Taftă din Negrilești, urmașul lui Constantin Taftă, unul dintre vechilii vrâncenilor în procesul cu lordache Roset Roznovanu.

² Copie legalizată de Judecătoria Vrancea în 1900, după o copie transcrită de d-l Radu Macovei.

219. 1814 Iulie 8.

Zapisu pe care locuitorii din satul Nerej și cotul Palten îl dău lui Stoica Spulber pentru o groapă din Tipău, pe care i-au dat-o acestuia fiindcă a fost „ostenetor în giudecată la Eși”.

Adeca noi lăcuitori[i] satul Nerej i cutul Palten dăm adevarat și bun încredințatu zapesul nostru la mâna Stoichi[i] Spulber pentruca să fee șteut că, feindu-ne dumnelui ostenetor în giudecată la Ieși, în sco[al]tere moșai den stăpânere lui Iordachee u Rusătu, noi i-am dat gro[al]pa în Tipău cu sămnele arătate: den vârful Țepăului, den Mărăcine spre sfenșet, ce mă hotărăscu cu Toader Măciucă lângă vârv(?) și de acolo ia hăndaleie(?) alăture cu A[n]ghel Măciucă acel mecu și dă dreptu în pârâu ce vine dela Petreca și ese den pârâu în pescu, pe dela vale de Petreca și merge curmezișu pârâ aproape de pârâu u Văcărei și merge dreptu în Tipău și mă hotă[r]escu dencole de Tipău cu Căcăre[a]ză și ia Țepău în gios și merge până în gura pârâului, ce vine den în gr[ol]apă și ia la deal mal pârâul[uil] pe despre Vasile Doldor și ia piscu la deal alăture cu Cozma Măciucă și de acolè tot piscu dreptu la de[al], ce mă hotăre[s]cu Costanten Măciucă și lângă vârfu cu Ion Măciucă și să închee în Mărăcine, de unde s'au începutu, carele intr'acestă gro[al]p, avându numetul și săcătur. Bașc'a lui datu (sic) den câtu cuprinde intru acestu zapis, avemu să-i mai dăm 12 fălce cu largu lor, fără nece o cheltuială tot den largu nostru, den Țepău de sus și noi pentru aceasta urme[a]ză a noastră iscăletur, ca să fi stăpânetor el și feciorii lui în veci nemeșcațe,

1814, Iulee 8.

- eu Pârvu Papa martur
- eu Toader Stan martur
- eu Mereuță Terțiu martur
- eu Costanten Caluian martur
- eu Glegor Carșochee martur
- eu Ion Măciucă martur
- eu Petre Răduțe martur
- eu Stoica Mărtociu, nemesnicu martur
- și noi tot s[aj]tul încredințăm cu acesta
- eu Mehalilu preot am scris cu zisa numeților mai sus și martur.

Colecția mea.

220. Dată greșită (cca. 1814).

Adeverință de primirea banilor ce se cuvenea să plătească Ion Măciucă cel bătrân pentru scoaterea Vrancei din stăpânirea lui Roznovanu.

Adiverință.

Eu Stoica Spurbăru (sic!) am dat această adeverință a me la mâna lui Ion Măciucă cel bătrânu că am primit 30 lei pentru scotire moșii dela Roznovanu pentru 8 fălcii pământ și pădure din Tojanu, ce să începe din părâu Tojanului până în vârvu muchi.

1778,¹ Av[gust] 9.

eu Stoica Papa din sat Paltenu am primit 20 lei di la Ion Măciucă cheltuiala Tojanului cându s'au sculat Legera² ca să eia Tojanu.

eu nemesnic Neculaiu Tuvene sat Poiana.

eu nemesnic Petre sat Vale Sării.

eu nemesnic Ștefan Ciută din Colac.

eu nemesnic Neculaiu Blănar sat Vidra.

eu nemesnic Vasăle ot Găorile.

eu nemesnic Gheorgheță din Spinești.

eu Ioan Dascălu, nemesnic din Negrilești.

eu nemesnic To[al]der Pomană ot Năruja.

eu Luca din Bârsăști. eu Ion Murgu din Spinești.

eu To[al]der Pricop din Nereju. Preot Luca din Nereju.

Colecția mea.³

¹ Data este greșită. De vreme ce actul se referă la procesul cu Roznovanu, căruia i s'a dărut Vrancea deabia la 1805, data lui reală nu poate fi decât în jurul anului 1814, în care se găsesc cele mai multe chitanțe asemănătoare. V. și zapisul din 1814 Iulie 8 pe care-l dau locuitorii din Nerej și din Palten același Stoica Spulber, pentru că le-a fost „ostenitor în găudecată“.

² Legera, după cum spun bătrâni din Palten și din Spulber cu cari am stat de vorbă, ar fi un călugăr care a venit din Tara Românească ca să-și caute un loc de schit. Se spune despre el că a vrut să cotopească pământuri vrâncene cu acte false și că schitul proiectase să-l aşeze pe Tojan, dar, în urmă, din lipsă apei a renunțat și a plecat la schit la Valea Neagră.

³ Un act asemănător, tot din colecția mea, s'a publicat de d-l N. Iorga în *Brodnicii și Români*, no. V, p. 10. Actul poartă tot data documentului de față, pe care pentru aceleași considerații o socotesc greșită.

Același lucru se poate bănu și despre actul, tot din colecția mea, publicat de d-l profesor Iorga în același loc, no. IV, p. 9.

221. 1814, Iulie 13.

Adeverință de contribuție la cheltuelile procesului cu Roznovanu.¹

Lei	Par.	Adeverență
21	—	Au datu Crăciun Bulete pintru săcătura di pi pârâu Drăguțoai la scoaterea moșii de suptu stă- pânirea vilvist Iordachie Rusătu. eu Toma Dudu eu Toadir Stan măsurător; s'au găsitu una falcie. eu I. Cărlior, strângător di bani.

Colecția mea.

222. 1814, Avgust 23.

Adeverință de contribuție la cheltuelile procesului cu Roznovanu.¹

Adeverență
S'au primitu de la Donie Beza satu Nereju 24 ocă cașu și 8 ocă urdă peste dara pungilor de cheltuelili pentru scoatirea munțiilor de suptu stăpânirea d-lui vistiernicului vilvistu (sic) Ior- dachie Rusătu Roznovan după anaforaua domni[ajscă a Vrăncii. eu Toma Dudul eu Toader Stan căsar.

Colecția mea.

¹ Faptul de a fi contribuit la cheltueala scoaterei moșiei dela Roznovanu, depășește în mentalitatea vrânceană, importanța sa reală. Plata cheltuelii devine mai târziu cauza țuridică a proprietăței vrânceanului, iar țidula de plată, un titlu de proprietate opozabil erga omnes, o dovadă a calităței de obștean.

Astfel, împărțirea munțiilor se face luându-să ca bază nu vreun drept îndivis preexistent plătel cheltuelei, ci în proporția sumei ce a plătit fiecare sat la răscumpărarea Vrancei, cu consecința că dacă un sat nu a dat nimic, nu are drept la munte.

Mai, târziu, când dreptul băstinaș a trebuit să cedeze legiuirlor dela centru, plata analogului de către posesorul evins de adevăratul proprietar, dădea celui dintâi dreptul de a defini pământul până la întoarcerea cheltuelii. Un debitum cum re junctum, care și astăzi ar motiva dreptul de retenție.

223. 1814, Dechemvrie.

Hrisovul domnului Scarlat Alexandru Calimah prin care dă câștig de cauză Vrâncenilor în procesul lor cu vistiernicul Iordache Roset, și le întărește stăpânirea pe întreg cuprinsul ocolului Vrancea.

Cu mila lui Dumnezău, Noi Scarlat Alexandru Calimah Vvd,
Domn Tărei Moldaviei.

După cercetare și giudecata Preosvințitului mitropolit înpreună cu dum[nealor] veliții boerii, cuprinsă mai gios prin anafora¹, arătându-să neodihnit dum. Iordachi Ros[e]lt, biv vel vist[iernic], poroncit-am de s'au infățăsat atunce și la divan înainte Domnii Mele și a tot sfatul prin vechil deplin răspunzătoriu dum[nealui] spatar Iordachi Balș, fiind atunce gramatic, cu numișii jăluitorii preotul Șärban i Toader Tărde i Costandin Taftă și alții ai lor răzăși din cuprinsul ocolului Vrâncii și întrând însu-mi Domnie Me în ce mai cu amăruntul pătrunzătoare cercetare scrisorilor și dovezălor amânduror părților, pre largu ni-am adiverit că giudecata Preosvințitului mitropolit i a dum[nealor] veliților boeri cuprinsă prin anafora aceasta este următoare dreptății; că atât după putere hrisovului din 7244, Ghen. 20, dela domnul Grigorie Ghica Vvod., bătrânul² cum și după celelante înscris dovezi a jăluitorilor vrânceni și a mănăstirilor megieșâte de hotărăle Vrâncii, cari ducumenturi să cuprind prin această anafora, n'au mai rămas nici o îndoială că toate moșiiile din ocolul Vrâncii au fost dintru învechime drepte moșteniri a răzășilor vrânceni, iar nu moșii domnești, precum glăsuește hrisovul ce are dum. vist. Ros[e]lt dela domnul Costandin Ipsilant Vvod. din anii 1801, Ghenar 17³ și cel al doile hrisov de întăritură dela domnul Alexandru Muruz Vvod. din let 1803, Săpt. 11.⁴

Dar, fiindcă dum. vist[iernicul] au cerut atunce vadă de șasă luni, cu pricina că poate va găsi dovezi⁵, mai adăogând că în danie dum[isale] ar mai fi doaîn înpărtășiri supt numile său, i

¹ V. mai sus no. 217.

² V. mai sus no. 114.

³ V. mai sus no. 217, p. 165.

⁴ V. mai sus no. 217, p. 165.

⁵ V. mai sus no. 216.

s'au dat vadioaoa cerșută. După ace vadè mai trecând încă câtăva vremi, iarăși s'au arătat răzășii vrănceni și prin necontenite jalobi au cerut ca să să de hotărîre după dreptate, mai arătând ei atunce și alte dovezi ce-au aflat în urma giudecății dintâi, adică:

Un zapis din 7117, Săpv. 8, dela Toma, ficiarul Marii Pe trașcu, care au vândut parte mumii sale câtă să va alegi la sat la Voloșcani lui Ghiorghi stolnicul, care sat este din moșile Vrăncii.

Al doilea, ispisoc din 7196, Avgust 21, dela domnul Costandin Cantemir Vvod.¹ și iarăși carte a tuturor boerilor Moldavii tot dintr'acel anu, Avgust 22,² întăritură celor cuprinsă asămine prin ispisoc, prin cari între alte cumpărături și danie a pomenitului domn cătră mănăstire Miera, cum și danii de cătră alții tot la ace mănăstire să cuprindă și 12 fâlcii de poiană la Năruja, ce să chiamă la Poenile Bosnii în deal, danie dela Ursa Moțociasă, fata Sperlii, ce s'au luat dela Petre, care parte este în Vrance. Așăjdire și boerul Ramandi, ce-au fost vornic mare de Țara de Sus și cu giupâniasa sa Marie au dăruit tot la acă mănăstire o parte de sat de Ruget, la Vrance, aliasă cu sămne din înpregiur, care au avut-o cumpărătură dela Bade Limbovici, iar Limbovicii au avut-o cumpărătă dela Turiștanu de Țara Unguriască, iar Turiștanu au cumpărat-o dela sătenii din Ruget care sunt arătați anumi. Așăjdire și preotul Ioanu Ciochină din Vrance cu nepotul său Neculai Murguleț, post[eln]ice[lul]³, iarăși au dăruit a lor driaptă ocină și moșie din gios de gura Regheului în Poeniți, hiza Olișască, toată parte câtă se va alegi cu tot venitul, care și aceasta este în moșile Vrăncii.

Al triile, carte din 7199, Decv. 29, dela Constandin Cantemir Vvod. cătră Zaharia clucer să margă la Voloșcani să aliagă parte de moșie a lui Ștefan și Vasăle, feciorii lui Avram, nepoții

¹ V. mai sus no. 64.

² V. mai sus no. 65.

³ V. mai sus no. 59. Este interesant de constatat că în actul acesta Niculae Murguleț este întitulat postelnicel. În actele publicate sub no. 59 și 108, Niculae Murguleț este trecut în cel dințăi postelnic și în cel de al doilea nemesnic. N'am înaintea mea pentru confruntare decât hrifovul de față și actul no. 108, în original amândouă și fără îndoială, în primul citesc abrevierea cuvântului postelnicel, iar în cel de al doilea figurează în extenso cuvântul nemesnic.

Cp. și Constantinescu și Stahl, op. cit., pp. 5, 14 și 79.

Pipelii despre alți răzăși, pentrucă pomenitul domn voia să o cumperi pentru mănăstire Miera.¹

Al patrule, zapis din 7199, Mart. 20, de la Axânte, ficiar Cetinii, nepot Baciu lui, care au vândut 46 stânjani din sat din Voloșcani, din bătrânlul Baciu lui la domnul Costanțin Cantemir Vvod. cu tot venitul din săliști, din câmpu, din păduri, din vad de moară din apa Vezăușului. Așăjdire și un Tănăsăi Maftei și Bărcanu, ficiorii lui Ion, nepoții Cârștii, ficiarul lui Băloș au vândut iarăși pomenitului domnului draptă ocină și moșie din bătrânlul moșul lor Băloș, a cince parte din sat din Voloșcani din Vale Rră în gios, iar din Vale Rră în sus dacă se va măsura, iarăși să le plătiască cât să vor alege părțile lor.²

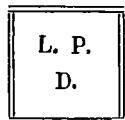
Care dovezi, alăturându-să cu cele de mai înainte cuprinsă prin anafora, s'au dovedit că din învechime și domnii de atunce cunoscându-i pe vrânceni de stăpâni acelor moșii au cumpărat părți de ocini dela dânsii. Si măcar că dum[nealui] vist[iernicul] n'au arătat vreo dovadă, nici după trecere aceștii vadele, ce au pricinuit numai că nu este răspunzătoriu la giudecată, nici vechil pentru celelalte doaină părți și ca să nu mai rămâie vreun cuvânt de înpotrivire nici despre parte acelor ce or mai fi înpărtășiți în danie dumisali, s'au mai pus și al doile vade de doaină luni cu carte Domnii Mele, prin care s'au arătat anumi și dovezăle de mai sus pomenite ce-au mai aflat Vrâncenii în urma anaforalii, rămâind îndatorîți ceilanți părtași ca pără la această vadă de vor ave nescaiva dovezi prin vechil să le înfățășăzi în giudecată.

După înplinire aceștii al doile vade, mai trecând câtăva vremi iarăș s'au arătat numișii vrânceni cu neconitenite jalobi și ceriri ca să li se de ce desăvârșit hotărîre. Atunce s'au arătat cam[ina]r Ioan, vechil despre parte domnului Alexandru Muruz Vvod. dela care vechil cercându-să să înfățășăzi nescaiva dovezi, au răspunsu că alte dovezi nu sănt decât cele arătate de către dum. vist. Iordachi Ros[e]lt, care, fiind cercetate prin giudecătile ce s'a pomenit, n'au putut a ave nici un cuvânt sau puteri îaprofita vrâncenilor și măcar că atunce după tot cuvântul dreptății să cădă să să dè și hotărîre, dar pentru că arătasă dum. vist.

¹ V. maſ sus no. 69.

² V. maſ sus no. 71,

că dintr'acele doaină înpărțășiri ar fi și domnul Costandin Ipsilant Vvod., care măcar că s'au înștiințat de aceste vadele n'au triimes nici un vechil, s'au făcut [cunoscut] prin notă cinstitului gheneral-consulatului rosăscu să-l mai înștiințăzi, puindu-să iarăș prin carte Domnii Mele și al triile vade de alte trii luni ca pâră atunce de va ave nescaiva dovezi să le înfățoșăză în giudecată. Acum și piste al triile vade mai trecând câteva luni nu s'au mai arătat de spre parte domnului Ipsilant nici un vechil cu vreun fel de dovezi și numiții vrănceni cu necontente jalobi, cerând cè desăvârșit cu dreptate hotărâre, deci măcar că după obiceiul vechiu a țării și hotărîre pravelilor piste trecire de trii vadele dacă nu să vor înfățoșă acei chemați în giudecată să dă hotărîre și orice arătări ar mai face pe urmă vreo parte, ascultare nu i să dă, însă ca să nu mai rămâi vreun pripus, Domnie Me slobozim ca în urmă de să va arăta cineva despre parte domnului Ipsilant cu ducumenturi vrednice de credință și doviditoare, afară de scrisorile ce au arătat dum. vist. că Vrance sau parte din Vrance este locu domnescu, atunce iși va căuta prin drumul giudecății, iar Domnia Me în putere vechiului obiceiul țării și a pravililor, hotărîm și întărim ca numiții răzăși vrănceni să-și stăpânească moșiile din cuprinsul ocolul[ui] Vrăncii în toate hotărâle lor din tot locul cu tot venitul, cu deplină stăpânire, în paci și nesupărați mai mult, întărindu-să anaforaoa aceasta cu a noastră domniască iscălitură și pecete.

1814, Dechemv.

Scarlat Alexandru Calimah Vvod.

Iordachi Ghica vel logofăt, procitelnoc.

Colecția mea.¹

¹ Cp. Codrescu, *Uricariu*, II, pp. 1—5, care 1-a transcris nu după original, ci după condiția hrisoavelor din Arhiva Statului. Greșeli mai importante care s'au strecurat, în afară de acele fonetice sunt [data hrisoavelui din 7244, transcriș Septemvrie în loc de Ghenarie, Gheorghe Stoian în loc de Gheorghe Stolnicul, Iamandî în loc de Ramandî și Turoștanu în loc de Turîșteanu, etc.

224. 1815, Aprile 21.

Zapis prin care tot satul Bârsești se obligă să strângă bani pentru scoaterea anaforalei.

Incredințăm noi tot satul Bârsăștii, care mai gios ne vom iscăli, dat-am adevărat și incredințat zapes nostru la mâna Sfinții Sali părintelui Șerbanu Bălanu i Toader Țirde și Costandinu Taftă, care săntu vichil[i] răspunzătorii din partia noastră tuturor Vrăncenilor că la scoatere moșilor au dat sfârșit giudecății prin scriitorile, ce sănt întărite de Măriia Sa și rămâindu o somă de bani ca să dăm la scoatere anafurali și la cheltuiala ce s'au făcut la scoatere moșilor, ne legăm prin acestu zapes a nostru ca să facim bani anafurali să scoatem scriitorile care puind-ne vade ca să facim soma de bani ce avem a da, puind-ne vade pără în doă săptămâni de zili cât ni-au călcat cheltuiala la scoatirea scriitorilor, iar dacă nu vom răspundi acești bani pără la vadeoă de sus și de să va întâmpla vreo schimbare de domnu și vor rămâne scriitorii nescoasă atuncea să nu avem nici un cuvânt de răspunsu asupra vichililor de sus arătașii și să rămânem și pagubaș[i] de cheltuiala ce am datu mai înainte la scoaterea hrisovului și cheltuiala vichililor și spre mai adivărata cre[dij]nță ni-am pus numele prin puneria degitilor ca să cre[a]ză, iscălin-d[u]-ne priotlu nostru, carie n'am știut carte.

1815, Aprili 21.

eu Radul nimesnic ot Bârsăști încredințăz.

eu Ghiorghiță Mateiu, încredințăz.

eu Ion Coj[o]car, încredințăz.

eu Vasile Zăbârciog, încredințăz.

eu Rad Boștog, încredințăz.

eu Ion Pogan, încredințăz.

eu Ilie Coj[o]car, încredințăz.

eu Ion Burloes, încredințăz.

eu Toder Mortul, încredințăz.

eu Ion a Mirci, încredințăz.

eu Miron Pogan, încredințăz.

eu Ion Mateiu, încredințăz.

eu Ivan Istrate, încredințăz.

eu Vasile Ochean, încredințăz.

eu Pop Pavăl, încredințăz.
 eu Toder Mirce, încredințăz.
 eu Chirilă Mirce, încredințăz.
 eu Vasile Mărdache, încredințăz.
 eu priot Andrieș, am scris cu primire celor de mai sus
 iscăliți.

Colecția d-lui Toader Șerbănescu — Năruja¹

225. 1817, Ghenarie.

Anaforaua Obșteștei Adunări a Moldaviei pentru feliul proprietăței în țară din învechime² și în special pentru direcția juridică a pământului Vrancei.

Prea Innălțate Doamne !

După opșteasca chiemare ce ni s-au făcut spre a ne aduna

¹ În aceeaș colecție se mai găsesc cu un cuprins identic ;

1815, Aprîl 21. Zapis din partea satului Poiana îscălit de preotul Alesca (sic), Ștefan Tuvene, Ion Caba, Cristișean Boroșu, Macovei Tuvene, Ion Tuvene, Ștefan Grosu, Ion Grosu, Simeon Tuvene, Ion sin Toader, Simeon sin Toader, Ion Șolom, Costatî(n) Chetor (sic), Ion Bușilă. Actul e scris de dascalul Ion.

1815, April 20. Zapis din partea satului Negrelești îscălit de Pavel nemescicul, Crucian Rusu, Dumitru Leche, Toma Babeșu, Macovei Păunu, Ionu Dascalu, Ion Z(b)ârciogu, Ionu Tănase, Sa(n)dul Ig(n)at, Ionu Simionu, Ionu U(n)gureanu, Irimie Lazaru, Toaderu Simionu, Apostulu Lazaru, Toader Taftă, Ionu Soare, Ionu Taftă, Gheorghe Taftă, Simionu Văcaru, Vasile Dumitrașcu, Ene Taftă, Ionu Leche, Petre Șendre. Actul e scris de preotul Iordache.

1815, April 23. Zapis din partea satului Năruja îscălit de Ionu Chicioare, preotul Toader, Gheorghe Hrăstiean, Toader Andronic, Ion Mohore, Iiteme Țăgănaș, Maftei Sava, Ion Andrieș, Ionu Corni, Toader Blăgot, Vasile Vlad, Apostul Bălan, Dîncu, Enache Lepădat, Enache Dumitru, Ionită Poloboc, Ștefanu Țăgănaș, Stan Hărne, Vasile Corni, Toma Enache. Actul e scris de Tănase dascălu.

1815, April 19. Zapis din partea satului Coza, publicat în Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, p. 91, no. 56.

² Această deosebită de importanță anaforă a fost publicată de Codrescu în *Uricariu*, IV, pp. 325—343, după cum singur mărturisește după o broșură publicată în Transilvania de Nicolae Istrati, cum și în *Magazinul istoric pentru Dacia*, II, pp. 250—264. Transcrierea cred că nu s'a făcut după original, amândouă publicațiile cuprinzând foarte numeroase greșeli, care dealtfel, aproape toate, sunt comune. Am crezut că este utilă transcrierea după însăși originalul afiat în colecția mea. Arăt, în note, numai greșelile de transcriere mai importante.

cu toții înaintea Innălțimii Tale, ca să arătăm de față socotința noastră asupra întrebărilor ce ni s-au făcut :

A. Dacă tot cuprinsul pământului Moldavviei ar fi fost den învechime domnescu și dacă pământul Moldavviei au fost nelăcuit și ar fi urmat a să da cătră streini în parte, precum și Croațiea acum, nefiind înpărțit în moșii de veci, iar după vreme cea mai multă parte ar fi trecut atât la mănăstiri, cât și la familii boerești și alți pământeni prin danii și afierosiri, ori pentru râvnă sau spre răsplătirea vreunor slujbe pentru patrie.

B. De s-au căzut a să întoarce moșiea Vrancea în stăpânirea lăcuitarilor vrânceni, pentru că adivărata danie nu să află la dânsii și pentrucă daniile nu poate să fie fără ființa scrisorii, întru care să să cuprindă în scris numele celui ce au priimit dania, cât și cuvântul pentru care s-au făcut și dacă hrisovul răposatului domn Constantin Ypsilant Vvod. de danie cătră cinstițul boeriu dum[neaj]lui lordache Roset, biv vel vist. pe moșiea Vrancea, cum și întăritura dela răposatul domn Alecsandru Muruz Vvod. au putut să aibă târziea lor.

G. Dacă a tuturori satelor Vrancii cuprindire ar fi putut tot odată a să face danie cătră Vrânceni.

D. Că toată ceialaltă parte a munțiilor s-ar fi făcut după vreme danie, cum dar numai Vrancea au putut a fi cu acest chip ?

E. Că Domnul Vasilie Vvod. la anii 7156 au făcut danie mănăstirii Sovejii niște munți, anume Zboinile și Clăbuciu până în Lepșa și Lepșa în gios până unde să împreună cu hotarul Tu[l]nicilor¹ și în Cașin și în Şușița și Ră[ch]itașul, fiind drepte domnești, cari era den hotarul Vrancii.

Asupra cărora întrebări după cum în opștiasca noastră adunare de față înaintea Innălțimii³ tale prin viu glas³ am arătat, aseminea și în scris dăm răspunsurile noastre la aceste ce prin țidula Innălțimii Tale ni să poruncește.

Mai întâi den istoriile vechi, dentru care să dovedește că încă mai înainte de venirea Râmlenilor în părțile aceste în zilele împăraților Domitian și Traian pământul Daciei au fost lăcuit de norod, cum și după ce au intrat supt stăpânirea

¹ In Uricariu p. 326 și în Mg. ist. p. 251 : hotarul Turcilor.

² In Uricariu p. 326 și în Mg. ist. p. 251 : Domnești-Tale.

³ In Uricariu p. 326 și în Mg. ist. p. 251 : viu graiu.

Râmlenilor nu puțin norod de lăcitorii pătimea după vreme de năvăliri despre niamuri străine și dentru această pricină unii năzuea în părțile munților, fiind locuri tari spre a putea să apăra¹, iar alții rămăind petrecea împreună cu năvălitorii streini și că pământul acesta au fost deapurarea lăcuit și mai ales părțile munților, aceasta den istorică (sic!) cei mai vestiți să dovedește. După cum Domnul Dimitrie Cantimir Vvod istorisăște la 33 file până la 36 pentru pământul acesta, cum că Dragoș Vvod., fiul lui Bogdan Vvod, când au trecut piste munți spre răsărit cu tinerii râmleni au cuprins locurile și satele, pe care li-au lăsat la moșinașii vechi. Aceste pre scurt istorisindu-le domnul Cantimir. Iar opșteasca istorie, care s'au alcătuit de adunarea celor mai înțelepți istorici în Bretaniea în istorisirea pentru pământul Daciei, arată cum că Dragoș Vodă viind au găsit pământul lăcuit și mai ales pentru lăcitorii Moldaviei zice, cum că au fost vecini moșinașilor celor ce au avut moșiile lor, precum și în alte stăpâname locuri după sistima Slavenilor², afară numai de lăcitorii a trei olaturi și codri, adeca a Câmpului Lung den Bucovina, a Vrancii den ținutul Putnii și a Codrului Tigheciului den Basarabiea, întru care lăcusea slobozi păstori oilor. Cum și den cele ce arată istoricul Dimitrie Filipid, carele aduce spre mărturie pre cei mai slăviți și vrednici de credință scriitori vechi, arătând între altele, cum că Câmpul Lung al Moldaviei și Vrancea, mult mai înainte de discălecarea lui Dragoș vodă, pentrucă au fost locuri tari, și pentru bărbățiea lăcitorilor, singuri era slobozi stăpânorii acestor locuri și cum că Dragoș vodă, viindu cu vrednica oaste, pre lesne au tras cătră sine pe Români, și după ce au înfrânt pre Comani și pre Nogai, neputând a-i sta înpotrivă, i-au silit ori să iasă den țară, ori să să supue. Iată dar dentru aceste istorii lămurit să dovedește, cum ca pământul acesta n'au fost lipsit de lăcitorii și că mult mai înainte de venirea lui Dragoș vvod, atât în Făgăraș, cât și în Maramoș, cât și în părțile de gios a Oltului și în pământul Moldaviei stăpânie voevozii număr nu puțin de lăcitorii, mai ales în părțile munților și Dragoș vvod. n'au discalecat pământul Moldaviei pustiui pentru ca să să poată prepune, cum că de vreme ce tot

¹ În Uricariu p. 327 și în Mg. Ist. p. 254: spre a se putea apăra.

² În Uricariu p. 328 și în Mg. Ist. p. 254: după sistema Slavonilor.

cuprinsul¹ pământului Moldavviei au fost pustiiu, apoi dar pământul au fost domnesc² și pentru aceasta n'ar putè niminea să aibă moșie fără hrîsov de danie. Pre lângă aceste dovezi ce sânt den istorii, avem și deosâbite dovezi³ care sânt de față, adecă hrisoavele domnilor bâtrâni, cării au stătuț curândă vreme după Dragoș vodă, prin care să dovedește nu numai lăcuirea pământului acestuia mai înainte de discălecătoarea lui Dragoș vodă, ce și dreptățile moșinașilor lăcitorii, carii au avut baștinile lor strămoșești și prestrămoșești în pământul acesta, precum videm, că ferecitură intru pomenire domn Alecsandru vodă cel bun, ce au domnit la anii 6936, vrând a înzăstra mănăstirile sale Bistrița și Pobrata⁴, au cumpărat moșii den ținutul Niamțului, den ținutul⁵ Sucevii și den ținutul Eșii, de piste Prut dela Codrii Bâcului și de prin alte ținuturi de pre la stăpâni moșinași, ce prin strămoșască moștenire⁶ li-au avut. Deci dacă acele cumpărături a pomenitului domn, care sânt trecuți aproape de 390 ani, arată cum că au cumpărat de pre la moșinașii ce li-au avut den moși, den strămoși, curat să dovedește lăcuirea pământului Moldavviei mai înainte de discălecarea lui Dragoș vvod. fiindcă dela Dragoș vvod. și până la bâtrânu Alexandru vvod. să văd trecuți nu mai mult la mijloc, de cât 50 ani, apoi cum ar fi putut zice den moși și strămoși, cum și prin alte urice dela Șefan vvod. den anii 6995 și 7002 și den 7010, cum și dela Petru Vodă den anii 7037, cum și dela alții domni bâtrâni să văd urice, prin care întăresc vânzări și cumpărături de baștină strămoșești și de înpărțele bâtrâne a moșinașilor pământeni. Apoi și îndelungata stăpânire a moșinașilor pe a lor locuri de moștenire intru o curgire de nepomenită somă de ani și de atâta număr de domni fără⁷ a fi supărați vreodineoară, măcar deși⁸ n'au avut vreo dovadă de danie pe baștenile lor,

¹ În *Uricariu* p. 329 și în *Mg. ist.* p. 254: cuvântul cuprinsul a fost omis.

² V. mai sus doc. no. 216.

³ În *Uricariu* p. 329 și în *Mg. ist.* p. 254: deosâbite istorii.

⁴ În *Uricariu* p. 329 și în *Mg. ist.* p. 254: Probotă.

⁵ ținutul cu i, deși cu două cuvinte înainte e scris cu i.

⁶ În *Uricariu* p. 329 și în *Mg. ist.* p. 254: strămoșască stăpânire.

⁷ În *Uricariu* p. 330 și în *Mg. ist.* p. 354: fără de a fi.

⁸ În *Uricariu* p. 330 și în *Mg. ist.* p. 354: măcar și de n'au avut.

cu aceasta curat să dovedește cum că lăcitorii Moldavviei au avut ale lor locuri de baștină și n'au fost de trebuință de a să cere¹ acest feliu de scrisorii spre dovada stăpânirii lor den vechi, fiind îndestulă doavadă îndelungată și pacinica stăpânirea lor, căci² dacă ar rămâne a să cere³ aseminea scrisorii de pre la moșinași de toată starea, nici a o mîea parte n'ar rămâne moșii cu aseminea urice de danii și toate celealte s'ar lua domnești, călcându-să dreptățile stăpânirii și a baștinii fiștecăruea pe averile lor de moștenire den vechi, precum și dreptățile lăcitorilor vrânceni asupra îndelungatii și pacinicii stăpâniri, să dovedește den însuș istoriile mai sus arătate a pământului Moldavie.

Al doile și den pravelile întrebuințate în pământul acesta și den obiceiurile păzite den vechi, pentru care iarăș nu lipsim a arăta, precum domnul Dimitrie Cantimir vvod. istorisăște⁴, cum că Alecsandru vodă cel bun au adus înpărăteștile praveli în pământul Moldavviei, care s'au și păzit și să păzesc întocma, precum și obiceiurili vechi ale pământului, pe care însuș aceste înpărătești pravele le întăresc, zicând la tomul 1, fila 32, cartea 2, cap. 44, că cele păzite intru îndelungata încunguriare de mulți ani și priimite prin obicei, să păzasc ca însuș legile cele scrisă.

Si iarăș capul 46, întru tălcuirea pravelilor, trebuie a să lua sama și obiceiului țării și cum s'au hotărît deapururea la aseminea pricini și cap. 50, cum că stăpânitorul, obiceiurile ce s'au urmat a să păzi, să le păzască și iarăș cap. 52, fila 33, zice, obiceiul vechiu și aprobațuiut are putere de pravelă și deapururea să păzăște, căci obiceiul este o dreptate, care prin tăcuta priimire a stăpânirii și a orășenilor au câștigat pravilicească putere, după cum să arată în *Panthecte, Partea I, § 110*, prin pravilistul Ainectie (sic!). Cătră aceste dar nu mai este doavadă asupra dreptăților averilor nemîscătoare a moșinașilor pământeni pacinica și priimita lor stăpânire de cătră Domnii ce după vreme au stătut, dar mai ales să dovedește dreptatea stăpânirii și prin dovezi de față, precum sănt pilde de cercetări ce după vreme au urmat asupra unora den moșii răzășești, care după ce s'au dovedit ur-

¹ In *Uricariu* p. 330 și în *Mg. ist.* p. 354: de a lăsa cere.

² In *Uricariu* p. 330 și în *Mg. ist.* p. 354: când.

³ In *Uricariu* p. 330 și în *Mg. ist.* p. 354: a lăsa cere.

⁴ Adnotare marginală pe document: cap. II, fila 233 și 234.

mata stăpânire a moșinașilor răzeși, nu numai nu s'au strămutat den stăpânirea lor, ce mai ales li s'au întărît și cu anaforale întărite de gospod precum sănt trecute în Arhivele Divanului Pământesc, însă den anii 1786, Ghenar 16, pentru moșiea Sfîntenii¹, Cornova și Cocioaea² den ținutul Orheiului, care acei răzeși măcar deși n'au avut scrisori, ce numai niște zapise de vânzeri unul cătră altul, care nici nu era cuprinzătoare de trupul moșii lor, însă sfatul divanului, răzămându-să pe vechea stăpânire au hotărît, cum că o stăpânire de 142 ani, niciodată nu să poate sminti. și Domnul Alecsandru Ioan Mavrocordat vvod. au întărît aseminea și altă anaforă den 1786, Mart 14 pentru moșile Nemeșenii, Gârlinenii, Buciumenii, Ghendariul, Răchita, Chirilenii, Turbenii, Stânjânenii stăpânlite de mulți răzeși fără scrisori, dovedindu-să în divan pre strămoșasca lor stăpânire, s'au hotărît că, după vechiul obiceiu al pământului, o îndelungată stăpânire nu să poate strămuta și că moșile arătate nu pot a să lua domnești fiind drepte ale lor câștigate prin îndelungată stăpânire, care iarăș s'au întărít de pomenitul domnului.

Aseminea și pentru moșile Dumbrăvița, Cătășenii³, Roșiorii, Gâozenii, Roșcanii, Coșcodanii⁴ și Bursucenii dela ținutul Eșii și Orheiul, iarăș prin cercetarea divanului dovedindu-să îndelungata stăpânire a răzeșilor, li s'au întărît de cătră pomenitul domn stăpânirea lor după vechiul obiceiu al pământului și nu s'au putut lua domnești. Iată dar după aceste arătate dovezi a obiceiurilor pământului pre deplin s'au dovedit că o îndelungată stăpânire nu să poate strămuta și pentru aceasta după dreptate și lăcuito-rilor vrânceni li s'au întorsu moșiea Vrancea întru a lor stăpâ-nire și nu poate să zică cineva⁵, că pentru că nu să află hrisov de danie și nu să arată numele priimitorului și cuvântul pentru care s'au făcut danie s'ar putea sminti vreodineoară den stăpâ-nirea lor și⁶ pe lângă acest de mai sus arătate dovezi a obi-

¹ In Uricariu p. 332 și în Mg. ist. 356 : moșia Sfîntei.

² In Uricariu p. 332 și în Mg. ist. 356 : Cociovea.

³ In Uricariu p. 333 : Cătăneșenii.

⁴ In Uricariu p. 333 : Comcadanii.

⁵ In Uricariu p. 333 și în Mg. ist. p. 257 : și cu toate că zice cineva.

⁶ In Uricariu p. 334 și în Mg. ist. p. 257 : însă în loc de și.

ceiurilor și rânduelilor¹ păzite den vechi în pământul acesta sănt o dovardă² și uricile de întăritura a domnilor bătrâni, precum spre pildă aducem cuprindirea de întăritură a uricului den 6932, Iunie 3 a domnului Alecsandru vvod, dat în Suceava lui Lazor și Stanciu și Coste³ pe moșiiile lor unde este și aşzarea lor satul Stroinții la obârșiea Șoimuzului și Zăhărinții și alte multe care să cuprind în întăritura. Aseminea și alt uric de întăritura den 6956, Iulii 15 a lui Petru vvod, întărind lui Cernat Ploscariul și fratelui său Stifa⁴, pe lângă cumpăratura satului Biitchieștii și alte multe moșii, anume cuprinsă prin uric, fiind ale lor de baștină. Alt uric de întăritura dela Stefan vvod, den 6991, Septv. 23, cuprinzătoriu că întărește drepte ocine și moșii lui Ivan și fratelui său Toader Hurdugaș, moșiea Obârșiea pe pârâul Alb, unde este aşzarea lui Toader Hurdugaș și jumătate de Dămilești și Ivănești pe Sacovăț; deosăbit întărește și lui Ivan⁵ Dumbravă și femeii lui Nasta moșiea Ghigoeștii. Alt uric de întăritura dela Petru vodă den 7091, pe giumatate de sat de Răciulești pe Prut⁶, ce au fost a Evdochiei și a Griacâi, nepoatele Olenii de baștină dela strămoașile lor Ilca și Marușca⁷, care și strămoașile lor l-au avut de înpărțală și au vândut-o drept 500 zloți lui Drăghici i Ursului. Alt uric den 6995, Octv. 7, dela Stefan vvod, întăritoriu pe giumatate de sat de Sarata, ce au cumpărat-o Toma Gligorcea dela Ioan Murgul, care au avut-o driaptă ocină a sa de baștină și precum să află o mulțime de aseminea hrisoave de întăriri lăcuitarilor moșinași pe baștenile și ocinile lor, fără a să pomeni de danii de mai înainte, ce numai răzămându-să pe urmata lor veche stăpânire. Iată dar că și den obiceiurile urmate den veac și până în zioa de astăzi pre deplin s'au dovedit nestrămutarea dreptășilor îndelungatei stăpâniri asupra moșilor moșinașilor pământeni fără a să cere hrisoave

¹ In *Uricariu* p. 334 și în *Mg. ist.* p. 257 : s'a adăogat după rânduelilor, cuvântul pământului, care lipsește în original.

² In *Uricariu* p. 334 și în *Mg. ist.* p. 257 : sănt dovardă.

³ In *Uricariu* p. 334 și în *Mg. ist.* p. 257 : Constantin.

⁴ In *Uricariu* p. 335 și în *Mg. ist.* p. 258 : Stefan.

⁵ In *Uricariu* p. 335 și în *Mg. ist.* p. 258 : cuvântul Ivan lipsește.

⁶ In *Uricariu*, IV, p. 335 și în *Mg. ist.* p. 238 : pe jumătate sat de baștină de Răciulești.

⁷ In *Uricariu* p. 335 și în *Mg. ist.* p. 258 : Ilincă și Marica.

de danii sau întărituri a daniilor de mai înainte. Și oblăduirea pământului diapururea au fost datoare a privighea asupra dreptăților fieștecaruea, a nu să lua nimări averile și a nu să strămuta nimări stăpânirea pe moștenirea sa și pe locul său de baștină. Și iarăș nu lipsim a arăta și pentru locurile care den veac¹ au fost domnești. 1. Locurile de pustiu, adeca ce nu s'au stăpânit de niminea den nepomenit viac, cum și locuri de moșii deschisă, ce s'ar găsi intre alte hotără înpresurate supt nume tăinuit sau schimbat și necuprinsu în scrisorile megieșitelor moșii. Al 2-le: braniștile domnești, ce au fost den viac și al 3-le: locurile târgurilor. Aceste au fostu ale Domniei, care și acum dacă s'ar găsi aseminea locuri deschisă de târguri și pustii, ar fi domnești. Iar pentru ocinile moșânașilor urmeazi, precum și în pravelile înpărătești să hotărăște pentru urmata pacinica stăpânire, cartea 56, titl. 3, cap. 4, fila 708, scriind că ori moșie besărioească, sau moșie driaptă înpărătească, stăpânindu-să fără curmare în curgere de 40 ani, sau cu drept titlu, sau și fără drept titlu, prin posesie să câștigă și va avea-o statornică. Aceste sunt pravelile și obiceiurile urmate den viac în pământul acesta.

După aceste nu lipsim a arăta și asupra celorlalte întrebări pentru Vrancea și pentru hrisovul de danie dela răposatul Domnu Ypsilant Vvod. den 1803, Septvr. 11 și zicem că dacă s'ar fi urmat după rânduelile² și obiceiurile păzite den viac a să aduce de față în cercetarea divanului pe lăcitorii vrânceni cu cu toate scrisorile lor câte au mai avut și câte acum s'au văzut³ în cercetarea divanului și dacă s'ar fi văzut de pomeniții domni dovezile lor, ca niște iubitori dreptății, n'ar fi voit să lipsască pre cei adevărați moștenitori, și supt nume de moșii domnești să le facă danii. Osebit, intre alte întrebări, au fost și aceasta, că domnul Vasile Vvod. prin uric la anii 7156 ar fi făcut danie mănăstirii Sovejai niște munți anume Zboinile și Clăbuciul până în Lepșa și Lepșa în gios până unde să împreună cu hotarul Tu[!]nicilor și în Cașin și în Şușița și Ră[ch]itașul, fiind den hotarul Vrancii și arătându-le a fi drepte domnești. Răspundem

¹ În *Uricariu* p. 336 și în *Mg. ist.* p. 259: din vechi.

² În *Uricariu* p. 337 și în *Mg. ist. II.* p. 254: orânduelile.

³ În *Uricariu* p. 337 și în *Mg. ist. II.* p. 259: s'au mai văzut.

că însuș acelaș domnul Vasilie Vvod, după zăci ani în urmă prin alt hrisov al său, adeca la let 7166, Octvr. 20 arată cum că pentru niște munți anume Zboina și Clăbuciul, ce au fost dat miluire mănăstirii Soveja, fiindcă s'au aflat cum că acei munți¹ s'au fost cumpărat de domnul Gheorghie Ștefan Vvod, cu 1300 lei, hotărâște Domniea Sa și anerisăște daniea de mai înainte, fiind acei munți a mănăstirii Cașanului, unde s'au fost afierosit, cumpărându-să de ctitorul ei Gheorghie Ștefan Vvod. Iată dar dentru aceasta încă mai vârtoș să dovedește, cum că locurile Vrancii n'au fost domnești, căci dacă ar fi fost locuri domnești, însuș domnii n'ar fi cumpărat dela lăcuitorii moșinași locuri spre afierosire. Apoi pre lângă aceste sănt și alte deosăbite² dovezi, care s'au mai văzut, însă un uric den 6951, Iunie 20, dela Ștefan Vvod, bătrânul, prin care întărește lui Vlasie³ Crețăscul moșiiile lui Siliștea la Gașin, unde au fost casa tatălui său Constantin Crețăscul și la Vrancea moșiea Albieana, întărindu-i stăpânirea după hotarile ce au umblat den viac, care dentru acest uric iarăș vederat să dovedește, că dacă mai înainte de 375 ani, s'au cunoscut stăpânirea Crețăscului pe Albieana, care este în mijlocul Vrancii și nimica întru acest uric de loc domnesc nu să pomenește, ce să pomenește a fi locuri de baștina sa, unde au fost aşazărea părinților săi. Apoi s'au mai văzutu și alte multe scrisori de vânzeri a lăcuitorilor vrânceni cătră boeri și cătră domnii bătrâni, adeca către domnul Mathei Basarab Vvod, domnul Țării Românești, ce au înzestrat mănăstirea Soveja și cătră domnul Constantin Cantimir Vvod, ce au cumpărat de au înzestrat mănăstirea Myra, începute acele cumpărături dela 7117, Sepvr. 8 și până la 7199, Mart. 20, dentru care dovezi lămurit să vede, că dentru învechime domnii de atuncea, cunoscându-i pe Vrânceni de stăpâni acelor moșii, au cumpărat părți de ocini dela dânsii, ce ave ei înpărțitoare pe bătrâni și le-au afierosit la mănăstirii. Deosăbit s'au mai văzut ispisoc den 7196, Avgust 21, dela domnul Constantin Cantimir Vvod, și iarăș carte a tuturor boerilor divanului den

¹ In *Uricariu* p. 338: cuvîntele s'au aflat cum că acei munți, îpsesc.

² In *Uricariu IV*, p. 338: osăbite.

³ In *Uricariu IV*, p. 338: Vasile.

vremea aceia tot dentru acel an Avgust 22, întăritoare mânăstirii Myra pe cumpărăturile domnului Cantimir Vvod., a părților den Vrancea ce au fost cumpărat dela Vrâncenii răzeși, cum și a altor danii ce s'au fost făcut mânăstirii de cătră însuș unii den moșinașii vrânceni¹, arătându-i pe fieștecare cu numele loru. S'au mai văzut o scrisoare de învoială den 7202, Iuli 23 între lăcitorii vrânceni den satul Tulnicii și între mânăstirea Soveja, arătând până unde să stăpânească mânăstirea prin sămne numite până în hotarul unguresc, încredințată fiind de Theodosie, mitropolitul Moldaviei și de alți boeri. S'au mai văzut și alte multe scrisori cuprinzătoare de pricini următoare între Vrânceni și întremegieșii lor pentru dispărțirea hotarilor, care pentru multa voroavă să lasă. Dar după toate dovezile arătate, care doavadă alta poate să fie mai mare, decât hrisovul dela ferecital domnului Grigorie Ghica Vvod., bătrânul den 7244, Ghenar 2, întărit cu iscălitura și pecetea sa, ce s'au văzut la mâna Vrâncenilor, care lămurit și pre larg arată atât dispărțirea² hotarului de cătră Tara-Unguriască, după mărturiea hotarnică, ce au fost adus dela Miron Dima, vornicul de Vrancea, întărindu-le lor vecinica stăpânire până în opicina munților, de unde curg apele cătră Moldovva, precum atuncea au dat samă că și mai înainte den viac aşa au tănut; arătându-să și opcinile munților și împreună arătându-să pe acei ce au fost împreună cu Miron vornicul, carii au fost niamurile lui Cujbă, vechi moșinași și cu alții ai loru, și împreună arătându-să că câte plaiuri să pornesc den munte spre Moldovva, să fie a Vrâncenilor, să-și facă locuri de stâni și pășuni altor dobitoace, iar pentru alte împărțele ce au Vrâncenii ei în de ei, vor stăpâni precum le vor spune dresile și precum le vor fi împărțelile dela domnii cei bătrâni și că încredințându-să pomenitul domn den mărturiea hotarnică au dat și au întărit Vrânceniloru și de la Domniea Să, ca să le fie moșile ce li s'au ales drept opini și moșii și uric de întăritură cu totul hotarul și cu tot venitul în semnile precum scrie mai sus ne clătitu și nerăsuțit nici odineoară în veci.

Acest hrisov prin lămurita sa înțălegire rădică den mijloc

¹ In *Uricariu* IV, p. 339: moșinașii răzeși vrânceni.

² In *Uricariu* IV, p. 340: din părțile hotarului.

toată îndoială și toată înpotriva punere înainte asupra stăpânirii Vrâncenilor și de a să cugeta cum că Vrancea ar fi moșie domnească și măcar de au și vrut a i să da pricina că n'ar fi protocălit, dar s'a mai văzut și alte hrisoave tot a aceluiaș domn precum și a altor domni pe alte osăbite moșii aseminea fiind neprotocălite.

Îndestul cu acest hrisov, osăbit de cele lalte deosăbite dovezi câte s'a arătat, iaste temeinic, arătând pe Vrânceni stăpâni baștenilor lor întru toate hotarile și cu tot venitul nerășuit în veci și pe lângă aceste și îndelungata stăpânire, care este potrivită cu pravelile firești și politicești și cu obiceiurile pământești, ce s'a păzit den învechime, nu lasă cea mai mică îndoială asupra dreptății Vrâncenilor pe ocinile și baștenile lor, după înpărțelile între dânsii den moși și strămoși și nu lipsim a da și în scris cunoștința, socotința și răspunsurile noastre.

1817, Ghenarie.

A Innălțimii tale

Cătră Dumnezău smerit rugător¹

Cerând prea innălțatul Domn și dela Smerenia Noastră ca ceiace vom cunoaște în curat cugetul nostru asupra întrebărilor, ce ni s'a făcut în obșteasca adunare și, în ființa de față a noastră, să arătăm atât înaintea Innălțimii Tale prin viu glas, cât și în scris să dăm, precum asemenea și dum[nia]lor boerii pământeni să arăte prin evanghelicească mărturisire, în frica lui Dum[ne]zeu cunoștința dumilorsale, mărturisim că asupra întrebărilor ce ni s'a pus înainte precum prin viul glas, asemenea și în scris, dupre luminată țidula Innălțimii Sale cunoștința noastră asupra adevărului și dreptății este precum pre larg să arată prin anaforaoa aceasta, următoare dupre pravelă și obiceiul pământului, cât și dupre dovezile câte am văzut și iscălim.

Veniamin, mitropolit Moldaviei ·

și plecați slugi

¹ În *Uricariu IV*, p. 342: formula „A! Innălțimii Tale cătră Dumnezău smerit rugător“, precede semnatura mitropolitului Veniamin Costache.

Costache Canta vel logofăt, Manolachi Roset vel logofăt, Vasile Costachi logofăt, Alexandru Ianuleu vel vornic, Toader Balș vel vornic, Andronachi Donici vel vornic, Vasile Rosăt vornic, Toader Balș vornic, Constantin Canta vornic, Nicolae Hrisoverghi vornic, Petrachi Sturza vel spatar, Ioan Tăutul ban, Ioan Neculce post., Șärban Negel (și două semnături indescifrabile),

Întru de iznoavă cercetare urmată acum în opštiasca adunare, infățoșindu-să și alte noi dovezi precum încredințare din istoriile acele pentru pământul Moldaviei și anume pentru Vrancea din cari acum lămurit să înțălegi pre învechita stăpânire a lăcuitorilor vrănceni de atâtea veacuri, cum și pildile de cercetări următe la asămine pricini pentru moșii răzășăști și întăriri gospod. și alte dovezi noi, ci prin aceasta anafora să mai cuprind, care în cè dintâi cercetari nu s'au văzut în giudicată, deci după toate aceste din urmă dovezi, ci s'au mai infățoșat acum, esti și cunoștința mă întocma după cuprindire celor de mai sus scrisă.

Manolache Costache vornic.

Colecția mea.

226. 1832, Iuni 25.

Jalba economului Șärban Bălan către giudecătoria ținutului Putnei, în pricina ce are cu sătenii din Năruja și cu moștenitorii preotului Neagu Gegea pentru moșia Hâjma.

Cătră cinstita giudecătorie ținut Putnii

Iconom Șärban ot sat Năruja din Vrancea, Jalobă

De la anu 1813, Săptembrie 15, la scoatere moșii Vrăncii de supt stăpânire ce pusăsă dum lui vist. Iordachie Rosăt, ceră trebuința Vrăncenilor pentru ca să fie trii oameni mai cu deplină știință și din parte Vrăncenilor, a tuturor satelor, s'au ales patru oameni cu cheltuiala a toate satele bez, 20 oameni carele au șăzut mai puțin, tot cu a Vrăncenilor cheltueli, carele li s'au dat simbriile lor pisti 15 mii lei, dar pe mine m'au amăgit sat Năruja cu toți bătrâni lor ca să mi dè un loc ci să numește Hâjma, vătaștină a satului Năruja, carele au fostu moșie bătrâna, însă

din aceştia bătrâni: Chirilă și bătrân Crăstieanu i bătrân Stroe și Dalica¹, carili din acești patru bătrâni, urmașii lor s'au unit cu-toții, au hotărît ca să-mi de ace moșioară, cu sămnile arătate precum scrie zapis și eu datoriu să fiu în toate giudecătile pâră să va scoate Vrancea cu a me cheltuială, cât să-va faci numai pentru mini și ei, răzășii nărujăni atuncea me-au și dat moșiea înstăpânire. Din zioa ce me-au dat zapes, am și stăpânit-o cu bună pace, pâră la an 822 și atuncea sculându-să ficiorii a preotului Neag[u] Gegea² cu o învoială făcută de la răzășii nărujăni, carile așe învoială au fostu făcută mai înainte pâră a nu să lăua Vrancea, înpărțășind pe preot Neag[u] Gegea din moșiea Hajma, precum le scria învoiala, ce au fostu dat răzășii Nărujăni, carele de dânsii au fostu dată prin a lor știință și eu văzând că ficiorii preotului Neag[u] mi-au răsluit din cuprindere zapisului, meu ca vre-o 20 și mai, bine de fălcăi, i-am apucat ca să-mi de moșiea după cuprindere, zapisului și au început a zice că vor da-o și așteptând ca să-mi-o de, ei pâră astăzi n'au fostu următori, pre carile nevoie m'au sălit, trecând atâtă vreme. Cu smerenie mă rog cinstitei giudecătorii ca după dreptate ce mă cunoscu asupriți la slujba ce le-am săvârșit în șepte ani, fiind prin giudecăți prin Eși, încât am cheltuit piste doi mii lei în bucuria acestii părți de moșie, să am punere la cale de cătră cinstita giudecătorie.

832, Iuni 25.

Rămâind smerit rugătoriu cătră Dumnezeău
Sărbătoniconom ot Vrancea

Arh. St. Iași, Tr. 155, op. I 172, dos. 95, fila 1.

SFÂRȘITUL VOLUMULUI I

¹ V. pentru cei patru bătrâni ai Nărujei, mai sus no. 86.-

² V. mai sus no. 173, 193; 198;

ÎNDREPTĂRI ȘI ADĂOGIRI.

La p. 1, rândul 5 de sus „Vlașin“ în loc de „Vlașiu“.

La p. 10, rândul 15 de sus „Hrdoș Racă Giurge“ deși transcris de mine corect după copia din Arhivele Statului a fost în originalul slavon „hađučiš lui Racă Giurge“. D-l profesor N. Iorga, cu toată prodigioasa D-sale activitate, cercetând documentele ce public, a răpit din prețiosul D-sale timp, spre a ne comunica această observație, fapt pentru care îi mulțumim cu deosebită recunoștință. Racă Giurge, ne scrie D-sa, este în realitate Racă György, iar nu Gheorghe Rață.

La pp. 12-14 : Birlădeanu, popa Murgu, Ursul Vartic sunt cei despre cari se găsesc date în St. și doc. VII, p. 315, no. 6 și 7 precum și nota.

La p. 21, rândul 14 de sus „Pană negușitorul“ în loc de „pan negușitorul“.

La p. 21, rândul 3 de jos „a le dare“ în loc de „ace dare“.

La p. 36 : doc. publicat în V. A. Ureche, *Miron Costin*.

La p. 42, rândul 12 de jos „cutul lui“ în loc de „cute lui (?)“.

La p. 48, rândul 7 de sus „să fac“ în loc de „să face“.

La p. 48, rândul 9 de jos „cu cè“ în loc de „ce cè“.

La p. 50, rândul 8 de sus „Batuschi“ în loc de „Basänki (?)“.

La p. 50, rândul 8 de jos „Dîmache“ în loc de „Dimolte“.

La p. 53, doc. no. 78 publicat cu data copiei. Originalul, referindu-se la domnia fraților Ștefan și Ilieș (1435—1443) trebuie să fie publicat în fruntea volumului. Simplu regest al unei copii lipsite de autenticitate, documentul este interesant prin faptul că aduce încă o dovadă despre vechimea moldovenească a județului Putna. Valea Șușitei aparținea Moldovei încă înainte de Ștefan cel Mare.

La p. 53, doc. no. 79. Am găsit în condică moșieț Câmpuri (no. 25, filia 80) o altă versiune a aceluiaș act : „Carte dă la domnul Costandin Voevodu din 7201, prin cari arată că î-a dat carte Domnul Sale Dîmîi, ce-a fost părăslab, ca să fiu volnic a opri parte de ocina din Câmpuri de pe Șușita, ci să tragi lui Alexandru Costin post de pî moșul său Drăguțul vornic, pentru 15 lei, ce au fost rămas rămășiță lui Cherco Blanariul, fratili Dimii“.

La p. 60, rândul 10 de sus „moșinească“ în loc de „moșinească“.

La p. 60, rândul 3 de jos „med(ehn)e(rul)“ în loc de „Liedă“.

La p. 63, în notă să se citească „Raruca Prodan“ în loc de „Raruca Mancas“.

La p. 64, rândul 6 de sus „megian (sic !)“ în loc de megian (?)“.

La p. 78, doc. no. 121. Stâlpul lui Bogoe este cunoscut și astăzi. Tradiția locală spune despre Bogoe că ar fi venit din Nerețu dela Poenile Tăchit, localitate dinspre Oituz. (Inf. Radu Macovei-Nerețu).

In acelaș document, să se citească „Borcău“ în loc de „Borăcu“.

La p. 82, suretul publicat cu no. 127 are o dată greșită. El nu poate fi decât din 1654, după cum rezultă din observațiile ce am făcut în notele dela pp. 99 și 170.

La p. 83 în notă să se citească „Ac. Rom. ms“ în loc de „Ac. Rom. doc.“.

La p. 87, nota. Ecaterina, a tănit doi barbați: pe stolnicul Ioan Catargiu și apoi pe un Milu. Din prima căsătorie a avut pe paharnicul Nicolae Catargiu și pe Petrache Catargiu dela Soroca, din cea de a doua pe Enache și pe Matei Milu și pare-se încă un factor. V. condica moșiei Câmpurile, doc. no. 1, fila 1.

La p. 92. Vasile Stolnicul, socrul lui Dima Pârcălabul este probabil cel despre care este vorba în documentul publicat în St. și doc. VII, p. 316, no. 10.

La p. 97 în notă. Grigore, vornicul de Vrancea ar putea fi și Grigore Tiplica. V. N. Iorga, St. și doc. VII, p. 330, no. 64.

La p. 119 în notă: Andrei Dalica. Dintre'un perlipsis aflat la Ion Stoian Crețu din Nereț rezultă că la 7206, Fevr. 15, trăia încă Andrei Dalica.

La p. 119 în notă, rândul 10 de jos să citească „Pentecostarul“ în loc de „Pentenstarul“.

La p. 140, doc. 140 a fost transcrit literal, cu mai multe erori. Redăm transcrierea fonetică a documentului, suprimând pe u mut din mijlocul cuvintelor.

«Izivodu dinu gura lu Ionu Baduli, pe u(n)de au mersu cu chiciorale de au arătatu pe u(n)de au cosită tată-său, anume să s(ă) știe.

Dela vale despre Doroftei, dî u(n)de să începu Tusele de vale lă(n)gă pârâu și trage în Bobeică, în Bolovanu și dinu Bolovanu trage spre Hrejde, chezișu, ca(m) pe chescu, înnu mijlocu grochi într'altu bolovan și trage în capulu Blânișuru dela vale și é drumulu la dalu pârâu în capul Blânișorul, dela vale și trage pe chiscu la pârâu Ursului, în Papură, în Arcaciul etc....».

La p. 141, în notă, rândul 8 de jos „perlipsisurile“ în loc de „per; lipsurile“.

La p. 142, rândul 13 Gheorghie în loc de Georghie.

La p. 142, în notă, rândul 5 de jos „monahiea“ în loc de „monahisa“.

La p. 186 rândul 10 de jos „situația“ în loc de „direcția“.

La p. 186, în notă, rândurile 14 și 16 de sus „Corul“ în loc de „Cornu“.

INDEXUL NUMELOR PROPRII.

Cifrele indică paginile.

- Aaron-Vodă 8, 11.
 Acsenia 33.
 Adam Stamatín, clucer 67, 76.
 Aftanasié arhiepiscop 142; — monah 142, 143.
 Agafia 142 n.
 Agapie 13, 31, 37-40 — Tudosie 33.
 Ainecție pravilistul 190.
 Alb, pârâu 192.
 Alba, pârâu 6, 8, 53.
 Alban David 157; — Stan 156.
 Albiana 1, 173, 174, 194.
 Albu 80.
 Alevra Gheorghe 31.
 Alexa preot 186 n.
 Alexandra 32, 142, 143 n.
 Alexandru Ghica Vodă 105.
 — Ilieș Vodă 11.
 — Ion Calimah 130.
 — Ion Mavrocordat 130, 191.
 — Moruz 162, 164-166, 181, 183, 187.
 — sîn Savîi 27; — vel clucer 43, 46, 48, 50; — vel postelnic 44, 45.
 — Vodă cel bun 189, 190, 192.
 — Vodă Lăpușneanul 5, 10.
 Alexe, diacon 130.
 Alixandru 66; — dascal 132; — vîataf 67.
 Anania, eromonah Mera 146.
 Anca 143 n.
 Andoniș 22.
 Andreeș 1; — Ioan 159, 189 n.; — Neculaie 158.
 Andreias moșie R. Sărat 113; pârâu lui — 115, 117; — sat 2, 59, 115, 118.
 Andrei 12, 142, 168.
 Andries, preot 108, 159, 186.
 Andronachi 26, 154; — Stefan 155.
 Andronic 12, 55, 59, 80, 142; — Anghel 128; — Gheorghe 128; Iani 76; — Soare 133; — Toader 186 n.
 Andronici 23.
 Anghei preotul 121; — Constantin 159.
 Anghelești, neam 25.
 Anghelina 12.
 Anisia 28, 32.
 Anița 143 n.; — giupâneasa stolnicului Stefan 21.
 Antenia 143.
 Antohie Constantin Vodă 55, 58.
 Antohi, preot Odobești 120.
 Anton Rusăt Vodă 24; — vornicul 107.
 Antonia 142.
 Apostică Vasile 158.
 Apostolache din Podul Lacului 115.
 Apostoli Vasile 158.
 Apostul 13, 106, 134.
 Arcaciul lui Buture 140, 200.
 Argè 81, 84, 85, 104.
 Argighească, Poiana — 42.
 Arion Catinca 63 n.
 Arini 160.
 Armanca din Câmpuri 26.
 Armașu Toader 84.

- Armenia 143 n.
 Arsanie v. Arsenie.
 Arsăpu 160.
 Arsenie monah 142 n.; — din Ruget 42.
 Arșița 87, 126; — cheatră 158;
 — lungă 82.
 Arșiță 158.
 Arșițile Jipienilor 76.
 Arva, pârâu 37-40; — poiană 40,
 68, 70.
 Arvat 12, 24.
 Atanasie, episcop de Roman 72,
 142.
 Avraam 12, 182.
 Avram Manolache, căpitan 135.
 Axanina, soția lui Ștefan Vodă 142.
 Axentie, feciorul Cetinei 49, 50.
 Babeșu Toma 186 n.
 Babile 120.
 Bacău, ținut 65, 162.
 Băcescu Ștefan, preot 135 n.
 Băcioiaie Flore 37-40.
 Baciu Ion 124; — Lupu zăt Vasile
 lache 135.
 Baciul 13, 14, 49, 150 n., 185.
 Bâcău 189.
 Badea Limbovici v. Limbovici.
 Bădilă 9.
 Badiul 5, 10, 80, 140; — Ion 140, 200.
 Bahamăt (Bahmet) Miron 73, 97;
 — Simeon 144.
 Bahnă Ștefanache 124; — Toma
 108.
 Baiuschi Vasile, staroste 50, 199.
 Bălan 12, 110, 160; — Apostul 186;
 — Șerban, preotul 181, 185, 198.
 Balica 12.
 Băloï 157; — Ivan 54.
 Balomii (Balotă) Apostol 61, 70.
 Balș Constantîn, logofăt 154, 162;
 — Ionașcu, vornic de țara de
 sus 44, 45; — Iordache, spătar
 181; — Toader vel vornic 197.
 Băltăștești 80.
 Băluș 23, 183; — din Ruget 42,
 Bălușa 142 n.
 Baniciu 13.
 Bănișor Mărza 31.
 Bâra 84, 85; — Constantîn 126.
 Barabin Gheorghită 122.
 Baraghin[a] Ignat 141; — Sandu
 80.
 Baraghinești 80.
 Barbălată și Barbulată v. Bobolată.
 Barbul 80.
 Bărcanu (Bărcaru) 49, 50, 183.
 Barcioaie 80.
 Bârlă Gheorghe 123.
 Bârlad 17.
 Bârlădeanu sin Drăguțului 12, 93,
 199; — Vasile 24, 36, 54.
 Bârsani, 65, 82.
 Bârsești 73, 75 n., 83, 97, 105,
 106, 108, 110 n., 125 n., 133, 138,
 154, 159, 160, 179, 185.
 Bârzan Ion 148, 149.
 Basarabia 188.
 Bâtcă Constantin 112, 113, 140; —
 Ioan 13; — Ivan 145; — Stan
 127, 131; — Vasile 126, 127.
 Bătăca, căpitan 31.
 Bătie Lazăr 25.
 Bâzna Toader 124, 125.
 Bâzul 8.
 Beldiman Dimitrachi 177.
 Beleiu 70, 148.
 Benea 52.
 Berbece 78, 79, 150.
 Berehei (Berehoi) 59, 60.
 Beșa Ion 155.
 Beza, bătrân Bârsești 73, 159, 160;
 — Donie 180.
 Bîcăz 163.
 Bicești R. Sărat 115-117.
 Bichiu Anghel 155; — Ioan 155.
 Bîcul 14.
 Bîțchiești 192.
 Bile 31, 62; — Birtoc 37, 38, 40.
 Birtoc v. Bile.
 Bistrița mănăstire 189.
 Blăgan Ion 67.
 Blagoi Toader 186 n.

- Blănar Neculai 179.
 Blăni 158.
 Blaj 9.
 Blebe, vornic de poartă 44.
 Bobean 5, 10.
 Bobeică 140; — Ilie 90; — Ioan 99.
 Bobolată (Barbălată) 37-40, 61,
 62, 70.
 Bode 112, 170; — Vasile 27.
 Bodenestii 170.
 Bodescu Ion 57, 59.
 Bodești sat 80, 100 n., 122, 135.
 Bodeștii neam Câmpuri 77.
 Bodiman 64, 100.
 Bodin 9, 98, 169.
 Bodineștii 111, 134, 168.
 Bogdan, bâtrân Soveja 5, 12, 13,
 16, 22, 32, 50, 51, 53, 56, 72,
 77, 85, 88, 89, 91-94, 171; —
 Ion nemesnic 139; — Lupul,
 vel spătar 44, 45.
 Bogdan-Vodă 3, 5, 10, 16, 63,
 111 n., 152 n., 166, 188.
 Bogdana mănăstire 79, 88, 93.
 Bogdăneștii neam 13, 79, 168.
 Bogdaproste Simeon 102.
 Bogoie 78, 199.
 Boinișoara vârf 101.
 Bolea Țiganul 51.
 Bolovan 140, 200.
 Boncaciu Niculae 131.
 Borăcă (Borcău) 78, 199.
 Bordan 80.
 Borde Ion 169; — Oprea 121, 177;
 — Vasile 121.
 Bordești, moșie R. Sărăt 116.
 Bordești, schit 116.
 Borhană Luca 158.
 Borlăză Manolachi 156.
 Boroșu Crătiean 186 n.
 Bosnă, Poenile — 182.
 Boștoci (Boștioag) 142 n.; — Radu
 185.
 Botica Dumitrasc 16.
 Botoșan, chiscul — 157.
 Boțul Grigore 123, 125; — Stan
 123; — Toader 123.
 Bou Ștefan vornic 143 n.
 Boulu, pârâul — 17, 24, 85, 88, 157.
 Bourel Toader 27, 62.
 Boureni 6.
 Bouroș Avram 107; — Ion 126;
 — Lupu 107, 135-137; — Roman
 107; — Tănase 107.
 Bouroșeștii neam 3, 98 n., 103,
 107, 153, 154 n.
 Boziul 100, 101.
 Bozul, pârâu 100, 101.
 Brădătel 105, 109.
 Bradul[ui] 133; Lunca — 123; pâ-
 râul — 123, 125; — lui Șerban
 144, 145.
 Bran ban 11.
 Brâncoveanu Constantin Vvod.
 118 n.
 Brândușa din Câmpuri 27.
 Brașoveanu Ion dascal 130; — Do-
 bre dascal 119 n.
 Bratu, preot 76.
 Brîchiș 53.
 Brîe Ion 41.
 Broștoc, staroste de Putna 7, 11,
 99, 141 n., 149.
 Bucă Gheorghita 155, 158.
 Bucate Direpte 17.
 Bucișmenii 191.
 Bucovina 188.
 Bucule 26.
 București 84, 85.
 Buda 9, 68, 69, 79.
 Budac Irimia 124, 125; — Ștefan 96.
 Budăescu Ion 13; — Ștefan 26.
 Budai 54.
 Budăiu 145.
 Budia 76.
 Budiu lui Lup 111.
 Buhuș Ion, clucer 44, 45.
 Bulete Crăciun 180.
 Bulicești 80.
 Buluș 49, 150 n.
 Buneului munte 75, 167.
 Burduja 84, 167.
 Burduje Ion 75.
 Burdușești 80, 131.

- Burgă 29, 33. — Grigorie 49, 51; — Stratulat 49.
- Burgești 85.
- Burlacu Miron 155, 158.
- Burloes Ion 185.
- Bursucenii 191.
- Burtă (Bortă) bâtrân Bârsești 73, 110.
- Buruene 159.
- Buruiană din Odobești 62.
- Bușilă Ion 186 n.; — Lazăr 122; — Mihalache 102; — Toader 147 148; — Vasile 27.
- Bușilești 80.
- Bnă, vornic de poartă 44.
- Buțan Nicolae 131, 132.
- Buțurca 13.
- Buture 140; — Andrei zet — 129; — Ioan 80, 110-112; — Niculae 121, 122; — Ștefan 129.
- Buzdugan Constantin 63 n.; — Gheorghe 63 n., 83 n., — Zoia 63 n.
- Buzinchi, popa 13.
- Caba 169, 170; — Constantin 81; — Ion 186 n.; — Soare 123.
- Căbești, neam 80, 111, 168, 170.
- Căcărează 178; — Toader 123.
- Caciu 125 n., 154, 155, 158.
- Calimah Alexandru Scarlat Vvd. 181, 184; — Grigore Ioan Vvd. 169.
- Căliman 1; — sat 8, 11, 22, 58.
- Călimănesc Manolache 94.
- Călimănestii 23.
- Călin, II-lea portar 114.
- Călin Gheorghe (Călun?) 77, 78.
- Călinei, Huțu — 127.
- Calinic monahul dela Lepșa 124 n.
- Caloianu 80; — Constantin 178.
- Călugărușui, hotarul — 102, 110.
- Cămărzan 150.
- Câmpul cel Mare 139.
- Câmpul lung-Bucovina 188.
- Câmpuri 5, 9, 16, 22, 24-29, 31-34, 36, 47, 50-55, 58, 66 n., 67, 71, 72, 77, 79, 81, 84-94, 104-106, 133, 134 n., 171 n., 199.
- Cândea 5, 10.
- Canta Constantín, vornic 197; — Costache, vel logofăt 197; — Ion 15; — Iordachi vel logofăt 176.
- Cantacuzino Constantin 72 n.; — Iordache 72 n., 73.
- Cantemir Antioh 55, 58; — Constantín 30, 36, 38, 39, 45, 47, 49, 50, 53, 79, 82, 93, 105, 154, 182, 83, 194; — Dimitrie 188, 190.
- Căpătan Ioan 31, 37, 38, 40, 43; — Ioniță, vornic de Vrancea 31, 37, 40, 43.
- Căpracea (Căprar?) Ioniță 102, 110, 112.
- Cărbunești R. Sărat 113, 114, 117, 118 n.
- Cărjeu Ivaș 9.
- Cărlior I. 180.
- Cărmuzan Apostol 137.
- Cărligașilor pârâu 12.
- Cărneleagă 112, 113.
- Cărniile preot 112.
- Carp Gheorghe vornicul 87, 173.
- Carșochee Gligore 173.
- Cârstea 8, 183; — preotul 88, 96; — v. Crîstea.
- Cârstei 80.
- Cârstina din Păulești 46.
- Cârstian ot Irești 112; — preot 112.
- Casian eromonah 124.
- Cașin, mănăstire 18, 19, 174, 175, 194.
- sat 1, 17, 65 n., 72 n., 90, 166, 173, 174, 187, 194; — Stan 173.
- Catargiu 142 n.; — Constantin ban 107; — Dumitrașcu 31; — Ecaterina 87 n.; — Ioan, stolnic 86, 87, 88, 91, 94, 200; — Nicolae, paharnic 200; — Pavăl, vornic de Vrancea 60, 167; — Petrache 200; — vornic 11, 32.
- Cătășenii-Iași 191.
- Caterina, soția lui Istrati Dabija 142.

- Cazac 61, 62, 70.
 Ceaur Dumitrașco, stolnic 44, 46.
 Cerbu Ioan 27.
 Cerchea 33; — Vasile 34.
 Cerchez Andrei, paharnic 44; — Ștefan comis 44, 46.
 Cernat Ploscariul 192.
 Cernăuți 150 n.
 Cetina 37-40, 49, 183.
 Cetinei, a — Grigore 37, 40.
 Cheatra 158.
 Chetricica 158.
 Chee, deal 57, 153.
 Cherciu Gavrilă 112; — Ion 110; — Maria 140; — Nicula 112; — Toader 140.
 Cheroacă 13.
 Chersaci 158.
 Chetor Costantin 186 n.
 Chetra, fata lui Rois 102.
 Chetrian Alexandru 135; — Lupu 135.
 Chetroiu Const. 122; — Ion 135 n.; — Nicolai 135; — Vasile 135.
 Chicioarea Ion 186 n.
 Chilău 68, 69.
 Chilianu Ioan 61, 62, 70; — Toader 78.
 Chilometea 41, 97, 112.
 Chiojdene-R. Sărat 117.
 Chircu Blănaru, fratele Dimii Părăcalabul 117, 199.
 Chiriac 79.
 Chirica banul 16.
 Chiril, bâtrân Năruja 57, 190, 198.
 Chirilă Dragomir 128 n.
 Chirilenii 191.
 Chirița 160; — Gligori 157; — Ioan 157, 159; — Luca 156; — Mafteiu 157.
 Chiscutele 156, 159.
 Chisoiu Crăciun 125.
 Chitacu 177.
 Cioban 13.
 Ciobotaru Cristea 134; — Gheorghe 129.
 Ciocan 109; — Vasile 177.
 Ciocănel Petre 61, 62, 70; — Ștefan 37, 38, 40.
 Ciocănești neam 99, 100.
 Ciocârlan Sămion 157.
 Ciochină Ion, preot 35, 42, 71, 141 n., 143, 182.
 Ciolan Ioniță 131.
 Ciorca 13.
 Ciorici 102.
 Ciornei Jordache 118 n.
 Ciorogărleanu Barbu 113, 118.
 Ciotoști 109.
 Cirihală Gheorghita 97.
 Ciubuș călugărul 38-40.
 Ciucă Panaite, vornic de Vrancea 137, 139.
 Ciudin 37-40, 58.
 Ciuperca Ion 112; — Ioniță 112.
 Ciuta mică 135.
 Ciută, groapa lui - 148; — Ivan 127; — Ștefan 128 n., 179; — Toader 148.
 Clăbuciul 17, 18, 166, 173, 175, 187, 193, 194.
 Cîrpicești 14, 125 n.
 Cobzaru Andrei 80; — Grigorie 80; — Ursu 80.
 Cocioaia-Orhei 191.
 Cocolază Vasile 154, 157.
 Codănoiu Enachi 73.
 Codrii Băcului 139.
 Codru Tigheciului 188.
 Codru Sărbilor 129 n.
 Cofar (Cofer) Ion 61, 62, 70.
 Cojocarii neam 122.
 Cojocaru Gheorghita 77, 78, 80, 148; — Ilie 155, 158, 155; — Ion 77, 185; — Lupe Vasile 78; — Nicolai 154-156; — Ștefan 156, 159; — Toader 155, 158, 160.
 Cojolfa 55.
 Colac, sat 22, 55, 97, 179.
 Colăcelul, apă 132.
 Colaci Ion 59.
 Colocanilor, Podul — 55.
 Colța 49.
 Coman 9, 116; — Apostol 148; —

- Ion 28; — Toader 130; — Vasile 79.
 Comaní (Cumaní) 188.
 Condrat 33.
 Condrătoae 33.
 Condre 24, 36.
 Conodorici Vasile.
 Conachi Costachi 6, 94.
 Constantin Basarab Vvd. 143.
 — Brâncoveanu 113, 117, 118 n.
 — Dîmitrie Moruz 108.
 — Ipsilant 161, 162, 181, 184, 187.
 — Mavrocordat 167.
 — Mihail Cehan Racoviță 81, 169.
 — Nicolae Vvd. 71-73, 76.
 — Diacl 53; — preot 143 n.
 Conștești 150 n.
 Coptanești 80.
 Corcoză Ivan 125.
 Corhana 154.
 Cornea din Odobești 43; — Ioan 37, 38, 40.
 Corne, bâtrân 168-170.
 Corniță Tudosie 51.
 Cornova-Orhei 191.
 Coroia (Corui) Bancă 133; — Ion 186 n., 200; — Toma 107; — Vasile 186 n., 200.
 Coșcodeni 191.
 Cosne 127.
 Costachi Gheorghe 136; — Ioan 137; — Ion, pitar 11; — Matei, clucer 177; — Manolache 197; — Vasile 44, 45, 48, 176, 197; — vel vornic 77.
 Costanda 13.
 Costandín v. Costantein.
 Costanda 13, 143 n.; — biv vel parhnic 44; — ginerile Bobolateli 62, fratele lui Ciudin 37-40; — vel stolnic 172.
 Coste 150 n., 192; — Ioan 158; — popă Tulnici 125; — Toader 156, 158.
 Costen dascal 144; — preot 143; — Ștefan 159; — Toader 156.
 Costin Alexandru, postelnic 53, 54, 199; — Hatmanul 54; — Miron 25, 35, 38, 39, 44, 45, 54; — Velisco 44, 45.
 Cotnar 150 n.
 Coza vale și sat 47, 97, 186 n.
 Cozma 6, 12, 13, 17; — egumen Mera 55; — shimonah 142 n.; — zăt Sălăvăstrenu 31.
 Craciun 33, 77.
 Crăjău Ivașcu 16; — Vasile 16.
 Crăstian 157; — bâtrân Năruja 57, 198; — Sămion 156.
 Crăstea Pârcălabul 59, 60; — Stan bulibașa 87, 91, 94, 96.
 Creminet, apă 5, 9, 22, 26, 28, 29, 32-34, 51, 82, 85, 89-91, 93, 105.
 Creminet, moșie 85.
 Crețescul Constantin 194; — Vlașin 1, 173, 174, 194.
 Crețul din Odobești 45; — Constantin 173.
 Crîștea 17, 26, 49, 142; — Andronachi 134 n.; — Crîstei 119.
 Crîstei Crîștea 119.
 Crîștan și Irimia, fratele Dabișei Pârcălabul 15.
 Croațea 187.
 Croitoru Constantin 98, 99.
 Crucea de gios 24, 25, 120, 121.
 Crucean, feciorul lui Drăghici 62.
 Crucii sat 24, 31, 54, 72 n.
 Crudului, moșia — 97.
 Crupenschi medelnicerul, staroste de Putna 60, 167.
 Cucoana 28.
 Cușbă, bâtrân 66, 73, 75, 167, 174, 195.
 Cupești 80.
 Curătura 155.
 Cure Mîtră 157.
 Curmătură 97, 155, 157.
 Curmătura Adâncă 101, 135; — Hâjmei 135; — Lacurilor 101; — Lupilor 135; — Sovejiei 172.
 Curteanu, la - 155, 156; — pîriu 156.

- Cuza Manolache paharnic 108.
 Cuzma 17.
- Dabârlea v. Daburlea
 Dabija Irimia 12, 17; — pârcălabul 12, 14; — spătarul 82, 99, 105, 106, 170; — vel logofăt 44; — Evstratie Vodă 23, 42, 168.
- Daburlea, bâtrân Bârsești 73; — Crăciun 105, 106; — Simion 73.
- Dachiea 187, 188.
 Dadurcă Toma 13.
 Dahârnăe Niculaie 136.
- Dalica, bâtrân Năruja 57, 119, 198; — Andrei 119 n., 200; — Constantin 119 n.; — Ene 119 n.; — Mihai 119 n.; — Mihul 119; — Sava 76; — Vasile 119 n.
- Damian, bâtrân Voloșcani 142, 143 n., 150; — egumen Soveja 96, 169; — Vasile, tretii logofăt 35, 44; — Toader 48.
- Dămilești 192.
 Damulțca (Damolica) Vasile 20, 21.
 Dan Asanache, spătar 66 n., 147 n.; — Ianachi 134; — vornic de Vrancea 109.
- Danciu, Petrea zet — 124, 125.
 Danciul, localitate 137.
 Danciul Alexandru și Vasile 64.
 Dancul din Odobești 61.
 Dănilă 12; — Axent 80.
 Dăniilești, neam 86.
 Daniil 14; — eromonah 142.
 Dăntășești, neam 80, 122 n.
 Danță Constantin 123, 135; — Cozma 81; — Toader 57, 122.
- Dărbani 80.
 Dărălă Toma 124.
 Dascalu Ion, nemesnic Negrișlești 179, 186.
 David 13, 143 n.; — Lupul 47.
 Dealul lui Vodă 150; — Mare 55, 88, 90; — Roșu 115; — Valea Boulei 137.
 Dediu medelnicerul și spătarul 44.
 Diaconu Toader 102.
- Diacu Sava 16.
 Dima Constantin 83; — Miron, vornic de Vrancea 22, 32, 66-68, 71-74, 76, 79 n., 80, 87 n., 97, 161-164, 167, 173, 175; — Pârcălabul 22, 25-29, 31-34, 36, 42, 47, 49-53, 56, 72, 77, 87, 91, 92, 93, 199, 200; — preot 20, 21.
- Dimache M. vel logofăt 43, 46, 48, 50, 69, 199.
- Dimitrachi, staroste de Putna 102.
 Dimitrașco 12.
 Dincu 186.
 Dingani 81, 84, 85, 104.
 Dobra 143 n.
 Dobromirei (Dobromirului) pâriu 13, 171.
 Dochiea 13, 28, 142; — preoteasa 29.
 Docoe 80.
 Doculeț Constantin, beizadea 114, 117, 118.
 Doftoroaia Paraschiva 29.
 Doldor Ioan 155, 158; — Vasile 178.
 Dometian 187.
 Donea, căpitan de margine 116, 117.
 Donici Andronachi, vornic 197.
 Donosie Vlad 107.
 Dorna, Dorneni 163.
 Dorobești, la — 156.
 Dorofte 25, 29, 33, 110, 140, 200.
 Dosca 143.
 Doschina 142.
 Dracea 53.
 Drăgălina 4.
 Drăgan Dumitru 159; — Ion 158; — Stratulat 26.
 Drăghici 62, 192.
 Draghiș 145.
 Drăgoiu 8.
 Drăgomana 142.
 Dragomir 75, 167; — Muncelianu 4, 8.
 Dragoș Vodă 188, 189.
 Dragotă de Străoani 6, 53.
 Dragu Ion 137; — Toader 137.
 Drăgușești 80.
 Drăgușina 28.

- Drăguș 24.
 Drăguțul Bogdan, biv vornic 12,
 24, 25, 53, 54, 79, 92-94.
 Drăguțescu Ilie, sărdar, staroste de
 Putna 30, 31.
 Drăguțoi, pâriu 180.
 Drențea 13.
 Drilea, bătrân Voloșcani 150.
 Drumei, bătrân Bârsești 73.
 Dubală 68, 69.
 Dubău Costache 67, 68, 71; —
 Tudose 44, 45.
 Duca Vodă 39, 42, 45, 141 n., 173.
 Dudul Toma 123, 180.
 Dulea Ion 177.
 Dumă, popa 172, 175.
 Dumbravă, bătrân Voloșcani 150;
 — ot Colacu 55; — Ivan 192;
 — Vasile 65, 150 n.
 Dumbrăvița 191.
 Dumitrașco 14, 142.
 Dumitrașcu [Sucil], agă ispravnic
 de Putna 56, 168; — Vasile 186 n.
 Dumitrașco Vvd. 56.
 Dumitrești-R. Sărat 115, 117.
 Dumitru Enache 186 n.
 Duracu 79; — Gligorită 79; —
 Ion 81, 85, 105.
 Eacov Radu 159.
 Ecaterina 143.
 Echim 13, 55.
 Efrem 143 n.
 Eftimie ot Cruci 31.
 Elca Lupu 103.
 Elisafte 13; — soția lui Eremia
 Movilă 142; — soția lui Miron
 Barnovschii 142.
 Emandi 83, 111 n.
 Enachi 142 n.; — a Ștefanei 46;
 — Toma 186 n.; — vamîș Foc-
 șanî 20; — zât Ion a Floarei 51.
 Ene 97; — Ioniță 121.
 Enoiu Simeon 130.
 Enuleț Necula 134 n.
 Epure Ion 115; — Toader 157.
 Eremia Movilă Vvd. 141, 141 n.
 Eșii, tînut 178, 189, 191 v. Iași.
 Evdochia 192.
 Evloghi 11; — arhiepiscop 142,
 Făgăraș 188.
 Fântâna Floarii 156, 157.
 Fântâna Oii 88, 89.
 Fintinii, pîrîu 43.
 Fintinîța 132.
 Faraoani 60.
 Fața, la — 111.
 Fața cea Mare 111 n.
 Fătu Vasile 155.
 Faulea v. Faur.
 Faur 61, 70.
 Fauru Mihul 8.
 Feti, Rîpa — 157.
 Fetița 8.
 Filipid Dimitrie 188.
 Filohie 80.
 Filotei, monah 142.
 Flămînzii, pîrîu 91.
 Floarea din Câmpuri 47, 51.
 Flore 5, 10.
 Focșani 20, 30, 31, 41, 50, 56, 115,
 118, 146.
 Folasa (?) 80. .
 Frâncu ot Girbovi 116.
 Frățilă 80.
 Frățileasa 12.
 Fulga Eni 157; — Ioan 155; —
 Soari 159.
 Fundul Caciului 154, 155.
 Fundul Tisei 77.
 Furdean 12, 51.
 Fusariu Ioan 157.
 Gaftoana 33, 129.
 Găină 102.
 Gălătanu Dumitru, Postolache și
 Vasile 131.
 Gâlcă, vornic de poartă 44.
 Gâozenii 191.
 Gârbovu, vârf 115, 116.
 Gârde Mathei 148, 149.
 Gârdișai 11.
 Gârdișoaia 8.

- Gavan 13.
 Gavril 9, 13, 14, 59, 142; — Ion 77, 78.
 Gavrilă Ion 144; — Irimie 144.
 Gavrilaș, staroste de Cernăuți 150 n.
 Gavrileștii, neam 145.
 Găure Mihai 98, 99; — Toader 120.
 Găuri, sat 103 n., 111.
 Gealepul Ion 13.
 Gegea Gheorghe 120 n.; — Ion preot 120 n.; — Ioniță 98 n.; — Mihai 98, 119 n.; — Neagu preot 119 n., 132, 135, 197, 198; — Ursul 57, 66, 76, 82, 98.
 Gegeștii, neam 98 n., 120 n., 153 n.
 Gheba Ene 137; — Toader 137.
 Ghebeștii, neam 137, 139.
 Ghele 61.
 Ghemuleț Ion, preot 134.
 Ghendariul 191.
 Gheorghe 142, 177; — preot Focșani 31; — preot Străoani 127; — sîn Pascul 56; — stolnicul 182.
 Gheorghe Ștefan Vodă 18, 19, 174, 175, 194.
 Gheorghită 22, 121, 122, 142 n., 179; — a Costâchioaei 41; — vel vîstiernic 44, 45.
 Gherghelou, groapă 134; — munte 7, 82, 105, 109, 126, 159.
 Gherman Gligore 96, 124 n., 125; — Ioan 124, 126; — Marin 96; — shimonah 142; — Tanasă 96.
 Ghervasie 143 n.
 Ghica v. Alexandru, v. Grigore, v. Matei, v. Scarlat.
 Ghîfan Ion 137.
 Ghigoști 192.
 Ghîmparii, neam 159.
 Ghîmpu, deal 103; — Ion 159; — Nicolae 155, 156, 158.
 Ghîncea 68, 69.
 Ghioceu Stan 132.
 Ghionoiu Dumitru, vornic de Vrancea 137-139.
 Ghîro[n]die, pârâu 13, 171.
 Gigâtul Ion, vornic de Vrancea 83, 95-97, 99, 173.
 Gîuleștii 143 n.
 Gîurcă 11, 59.
 Gîurcanu 56.
 Gîurgea, postelnicul 16.
 Glămoi 54.
 Glăvan Stoica 80.
 Gligoraș sîn Buruiană 62.
 Gligorcea Toma 192.
 Gligore 128, 130.
 Glimici 54.
 Glodul 90.
 Gocești 78.
 Gode Ion 61, 62, 70.
 Gogean 121.
 Gogoeștii neam 85.
 Gogoî 5, 22, 79, 85.
 Gogoiasa Chirana 32, 34, 50.
 Gogoî Ion 32, 50, 51; — Nicolae 89, 97.
 Gogoncea 177; — Constantin 133; — Niculae 121.
 Golie, staroste de Putna 6.
 Gora Grigori 120.
 Gorde 80.
 Gorgos Zoia 63 n.
 Gorunii Frumoși 115.
 Gotcă 80.
 Grebănașu Ștefan 128.
 Grecu Mihai, Pavel și Zoia 127.
 Griaca 192.
 Grigoraș sîn Ghelii (Beleiu) 61, 70.
 Grigore 12, 13, 23, 144; — Curtea-nul 11.
 Grigore Ghica Vvod. 20, 21, 67, 69, 74, 75, 79, 85-87, 95, 104, 130, 149, 161, 162, 165, 172, 175, 181, 195.
 Grigore Ioan Calimah 98, 99.
 Grigore Irinopoleos 153.
 Grigore Toader 12; — vătavu 42; — vel paharnic 56; — vornic de Vrancea 95, 97; — zăt Ionită Căprar 112.
 Grind 96.
 Groapa-Găinoai 111; — lui Soare 111; — Oniță 100; — Vezuniilor 133.

- Grosăști, neam 80, 102.
 Grosu Gavril 73; — Ion 186 n.; — Ion, preot 103 n.; — Ștefan 135, 136, 186 n.
 Grozav 12.
 Grozava 143.
 Grozești 23, 26, 37, 39, 40, 45, 62.
 Grumazî 123.
 Gurban Ion 77, 78.
 Guriștești 80.
 Guțan Constantin 120.
- Hădâmbul Lupu, vornic de poartă 86.
 Hâga Porcului 107.
 Hagî Irîmia 61, 70; — Toader 66, 87 n.
 Hâjma 66, 98 n., 132, 133, 135, 153, 197, 198.
 Hangerlîu Dumitrichi, biv vel postelnic 151, 152.
 Hânțești 81, 84, 85, 104, 133, 134 n.
 Hanul 80.
 Hârcan Gheorghe 80.
 Haret 13.
 Hârlău, ținut 176.
 Hârnea Grigore 122; — Simeon 122; — Stan 186.
 Hârsu Ioan 160; — Tănase 156, 157, 158; — Toader 158.
 Hărțegan Stan 1.
 Hașdeu Miron 50.
 Häulișca pîriu 84, 140 n.
 Herăscu 8.
 Hîlohi 26; — Niculae 59, 76.
 Hilomie 80.
 Hobjilă Ioniță 151.
 Holban Lupu 106; — Niculae 134.
 Hopcea Vasile ot Babile 120.
 Horîngească, Vrancea — 136.
 Horne, bâtrîn 112.
 Hrăstiean Gheorghe 186 n.
 Hrejde 111, 140, 145.
 Hrisoverghi Nicolae vornic 197.
 Hușcă, bâtrîn 150; — Gligorî 79; — Ioan 120 n. — Ivan 113, 120, 120 n., 126, 127; — Toader 120 n; — Vasile 134.
 Hurdugaș Toader 192.
 Iamandî 142 v. Emandî.
 Iancu 84; — Ioniță 81; — Toader 81; — Toderaș 133 n.
 Ianculești, neam 133.
 Iane grecul 129.
 Ianuleu Alexandru vel vornic 197.
 Iașanu Ștefan 177.
 Iași 31, 96.
 Ichim sin Gavril 59.
 Iftimia 143 n.
 Iftimie 87; — Ion 139, 156.
 Ignat 13, 157, 158; — Sandul 186 n.
 Ilca 12, 192.
 Ilie, bâtrîn Voloșcani 150 n.; — diaconu 65; — din Câmpuri 71, 72, 77; — preot Focșani 31.
 Ilieș 8.
 Ilieș Vvod 53.
 Ilinca, fata lui Ștefan Rotundu 66.
 Ioan Vvd. 6.
 Ioan 14, 15, 23, 29; — a Floarei 51; — episcop Roman 30; — erei Năraja 57; — nemesnicel 108; — nepot Moțocesei 37-40; — preot Păulești 142 n.
 Ioana 80, 143 n.
 Ioasaf, monah 142 n.
 Ion 6, 12, 13, 49, 143 n.; — a Fătii mic 140; — a Nichitei 51; — dascal 123, 140; — diacon 127, 130; — logofăt panțirî Soveja 95; — popa 123; — Rîctor 4, 174; — sin Ioniță 141; — Sava Ivan 96.
 Ion Nicolae Vvd. 72 n.
 Ionașcu 17, 23, 37, 38, 40, 42, 61, 70, 123, 142; — Ion 66; — Meșterul 32, 49, 51, 52, 85, 92; — preot Odobești 31, 37, 38, 40, 42, 69; — zât Moțoc 31.
 Ionică 12.
 Ionichie 12, 118, 143 n., 145.
 Ioniță Meșter 143 n.; — preotul 104.
 Iordachie 142 n., 143 n.; — călăraș de Tarigrad 42; — dascal Ursoi

- 103 n.; — preot 186 n.; — Statii
134 n.; — vornic Odobești 31,
39, 45.
Iorest, monah 142 n.
Ipate 12.
Ipotești 81, 84, 85, 104.
Irești, sat 58, 98, 112.
Iriniția 12, 13, 92, 142; — dascăl
124; — egumen 116; — fratele
Dabijei pârcălabul 15; — preot
37, 40; — vătav de hânsari 26.
Irina 142, 143 n.
Isac 143 n.
Isădor, monah 142 n.
Isaia 13; — egumen 88, 142.
Isarie 31; — pârful lui — 89.
Istratie 13, 27, 105, 119 n.; — Ion
159, 160, 185; — sîn Bani 27.
Itești, neam 52, 53, 56.
Itul (Itescul), bătrân Câmpuri 5,
12, 16, 32, 89-91, 93.
Iuga 24.
Iurașco Pătrașco jîtnicer 44, 46.
Ivan 31, 60, 140; — bătrân Bârsești
73; — Ion 158 — Vrânceanu 72,
73.
Ivăneasa 13.
Ivănești 192.
Ivlogie, arhiepiscop 142.

Jâchean Maftei 98.
Jalobă Sandu și Vasile 134.
Jgheab 111.
Jipianu Radu 136; — Solomon 76.
Jipienilor, Arșița — 76.
Jurja 9.

Lăbuțu Radu 119.
Lăcătușul Ion 121; — Marin 177.
Lăcătușul, munte 121.
Lacul cel Mare 97.
Lacul cu Loziile 23, 98, 99, 109,
126.
Lacul cu Răchitile 102, 110.
Lădariu Anghel 156, 157; — Matei
159; — Toader 11, 157.
Lăduncă 13; — popa 155, 156.
Lală 150 n.
Lapoșul de sus 73, 74.
Largă, apă 41.
Lata, bătrân Câmpuri 5, 9, 16, 51,
58, 81, 88-91, 105; — Iancu, vor-
nic de Poartă 55, 58, 81, 84; —
Toader 16.
Lateș 110, 111.
Lazăr 25, 192; — Apostul 186 n.; —
Iriniție 186 n.
Leche Dumitru și Ion 186 n.
Legera 179.
Leordă cel bătrân 28, 31, 32.
Leon Grigoraș, paharnic, staroste
de Putna 85, 86, 91, 94, 98 n.,
106, 122, 149, 173.
Lepădat (Lepădatu) 38, 40; —
Andries 4, 63, 64, 151 n.; —
Enache 186 n.; — Gheorghe 121;
— Miron 63; — monah 143; —
sîn Vasilescu 144; — Ursache
63; — vornicul 46, 47.
Lepădatii, neam Năruja 76.
Lepșa 32; — pîrul 17, 95, 96, 123,
187, 193; — munte 95, 96, 172,
173; — schit 123, 124, 127, 129.
Lepșuleț, apă 123.
Leu din Tigănești 26; — Vrănc-
eanu 60, 167.
Leurda 24; — deal 26.
Leurgioara 58.
Leuștean 15.
Liențe bătrânel 150 n.
Limba Vecină 116.
Limbovici Badea, vornic de Vran-
cea 41, 182; — Cristian 41 n.
Lipan Ioniță 63 n., 151, 152, 166,
174; — Iordache 63 n.; — Gheor-
ghe, caminar 11, 63 n.; — Nico-
lae 63 n., 83 n.
Loghin 116, 117; — eromonah Vi-
zantea 142.
Loiz Iordache sulger 15, 18, 19,
43, 46, 48, 50.
Luca 13, 108, 179; — Apostol 130; —
Ioan, popa 156; — nemesnic
108, 125, 133, 138, 139; — preot

- Nereju 179.
 Lunca Largă 5, 24, 91.
 Lupașco 142.
 Lupșa 13, 22, 52, 85, 92.
 Lupu 8, 63; — Elca 103; — Nicolae 102, 110; — Voloșca 150 n.
 Luță Antohi, vornic de poartă 5, 44, 87, 91, 94.

 Macarie, monah 143.
 Machedon 13.
 Machidon călugărul.
 Măciucă Anghel 178; — Constantin 178; — Cozma 178; — Ion 122, 178; — Ion cel bătrân 179.
 Macovei Vătăman 150 n.
 Maftei 17, 37, 38, 39, 40, 49, 50, 76, 117; — Ion 82; — preot ot Spinești 144-146, 148; — Tănase 183.
 Magda 150; — Vrânceniasa 150 n.
 Măgura 8, 53, 145, 148, 149.
 Măgurele 101.
 Măicănescu 55.
 Mâinea 116.
 Maiu 15.
 Malfarău, pâriu 89, 90.
 Mămăligă Negoită 117.
 Mănăstirea lui Ioniță 17.
 Mănăstirea Sf. Ioan Focșani 115, 118.
 Mândrești 104.
 Manea Pricopie și Simeon 136.
 Mangul 13.
 Manoil Panhile 127.
 Manolache Cluceru 113, 118; — Ioniță 131; preotul Mihalachi zet — 131; — Ursachă 131.
 Manta dascal 128.
 Mărăcine 178.
 Maramorîș 188.
 Marcu 59.
 Mărculescu Toader 55.
 Mărculești, localitate 17.
 Mardache Ivan 144, 148, 149; — Vasile 186.
 Mareș 97.
 Mărești, sat 120.

 Marfa 14.
 Maria 9, 13, 37-40, 62, 102, 118, 142, 182; Ion a — 158, 159.
 Marian 27, 33, 66.
 Marica 9, 12, 13, 15, 24, 25, 46, 142, 143 n.; — prezvîtera 143 n.
 Maricuța 142.
 Marinici 11.
 Măr Roș Ion 61, 62, 70.
 Mărtocii, neam 126.
 Mărtociu Stoica 178.
 Mărușca 192.
 Mărza 26, 37, 39, 40, 42, 61, 62, 70; — Bănișor 31; — preot ot Vărteșcoi 119.
 Măstăhacul 168.
 Matei Basarab Vvd. 12, 15, 16, 171, 172, 175, 194.
 Matei Ghica Vvod. 82, 170 n.
 Matei 31; — Anghel 158, 170 n.; Bulubăsa, vornic de Vrancea 101 n., 102, 103, 106, 107; — dascal 133; — egumen Mera 104, 146; — Gheorghită 159, 185; — Ion 159, 160, 185; — popa 102.
 Mătoiaia, Baba 159.
 Mățu Luca 159.
 Mavrocordat v. Alexandru, v. Constantin.
 Metodie 79.
 Meletie, erodiacon 142 n.
 Melintie 23, 33, 36; — egumen Râmnic 116.
 Mehai, preot 178.
 Mera (Miera, Mîra), mănăstire 1, 2, 3, 29, 35-37, 39-41, 43-45, 48, 50, 55, 58, 61, 67-69, 83, 91, 98 n., 103-106, 131, 146, 147, 153, 182, 183, 194, 195.
 Mereuță Constantin, Ioan preot, Panciu, Toader 125, 125 n.
 Meria 91.
 Merlan, bătrânus 101.
 Meșter Ionașc 32, 49, 51, 52, 85, 92; — Ioniță 143; — Lupu 143 n.
 Mierită 12.
 Mihaï 12, 33, 67; — dascal 125;

- duhovnic 128; Nîță a — 159.
 Mihail Suțu Vvod 113, 126, 130.
 Mihail Racoviță Vvd. 67, 143, 166, 172.
 Mihail 143 n.; — preot Soveja 124.
 Mihăilă agă 44.
 Mihalachi 141; — preotul 131.
 Mihalce Ștefan 170.
 Mihoci paharnicul 16.
 Mihul Fauru 8.
 Milcov 1; — hotar 66, 131, 135, 163; — pâriu 30, 35-37, 39-42, 50, 51, 61, 103, 106, 115-117, 146, 153.
 Milcoveni 135, 137.
 Miloiu Toader 122.
 Milu 200; — Enachi 56, 200; — Matei 200.
 Mireuț 31.
 Mirce Chirilă 186; — Ioan 159, 160, 185; — Sotiriciu 157; — Toader 186; — Toader Ioan 158.
 Mircioiu Coman 136.
 Miron Barnovschii Vvod 142.
 Miron 121, 143 n.
 Mironică Ioan 158, 159.
 Misailă, egumen Vizantia 82, 142 n.
 Mitodii 13.
 Mitrofan arhiepiscop 142; — egumen 67-70; — Mihai 158; — Toader 157.
 Mocanul 51; — Ion 137.
 Mociăr 102.
 Mogoș 32.
 Mohore Ion 186 n.
 Mojan Ștefan 34.
 Moldova v. Țara Moldaviei.
 Monteoru 62, 103, 153.
 Mortu Luca 157, 185; — Toader 157.
 Moruzi v. Alexandru.
 Motoc Nicula 177.
 Motoc 29, 30; — Ion 145; — Ionită 31, 62; — Strătulat 31; — Ursu 29, 31, 182.
 Motoca Ion 78; — Nichita 77, 78.
 Movila 123, 155.
 Mucea Ion 110.
- Munceii lui Lateș 110, 111.
 Muncel sat 4, 8, 120.
 Munceleau Dragomir 4.
 Munteanca 27.
 Munteanu Ion 156.
 Munteani 41, 42, 110, 146.
 Murda 13.
 Murgu Crîste 137; — Ion 122, 139, 172; — Mihai 77, 78, 144, 148, 149; — popa 13, 171, 172, 175, 199; — Toader 136, 137.
 Murguleț 121; — Niculai 31, 35, 42, 71, 182.
 Muscocii, pâriu 133.
 Muscovice (Muscovicii) Grigore 67; — Mihai 57, 67.
 Mustață 13.
- Nan Cluceru 4.
 Năruja, sat 41, 57, 100, 101, 107, 128, 132, 133, 135, 137-139, 152 n., 153, 179, 182, 186 n., 197, 198.
 Nastasia 4, 61, 70, 143; — doamna lui Duca Vodă 142.
 Nazarie din Câmpuri 51.
 Neagoe pitar 95, 175, 170, 172.
 Neagul 13, 14, 59, 169; — bătrân Bârsești 73; — Ion 136, 137; Sava zăt — 136; — vătav de Andreias 59.
 Nechifor 5, 10.
 Necoară cel mare 120; — Ioan 124; — Mihai 97; — Radu 97, 124, 125; — Radu, preot 102; — Toader 124; — Vasile 126.
 Necorești, moșie 133, 134 n.
 Necula II6; — nemeznicul 112.
 Neculai 142, 143, 143 n. — II-lea spătar 44; — Ștefan 155.
 Neculce Ioan, postelnic 197.
 Neculciu, Pomii — 100.
 Nedelea 12, 80, 140.
 Nedelcu 11.
 Negel Șerban vornic 197.
 Negrea dela Vrancea 13, 175, 177.
 Negrea Dîiacul 172, 175.
 Negrelești, sat 60, 79, 108, 155,

- 179 186 n.
 Negrodă 112.
 Negrotă Toader 66, 75.
 Nemeșenii 19l.
 Nemeștii, neam 34.
 Nemțenii: Gavril și Tanase 30, 41.
 Nenciu 14.
 Nereju, sat 78, 80, 178-180, 199.
 Nereju mic 78, 123.
 Nezăcutul 120, 12l.
 Niagotă Isarii 3l, 89 n.
 Niagului, pisc 89.
 Niamțului, ținut 162, 163, 189.
 Nichea 146.
 Nichita 23, 42.
 Nichitiu 13.
 Nicola 28; — sin Voroavă 6l.
 Nicitarie, egumen 142 n.
 Nicula Lăpuș 102, 110; — neguștoriu 62; — nemesnicul 126.
 Nistor al Gherghinei 124, 125; — a Ștefanei 128; — Radu 124.
 Nistorești, neam 80, 102, 126 n.
 Nistorești, sat 126.
 Nistoroiu, bătrân Voloșcani 150; — Ion 126; — Radu sin 126; — Toader 126; Toader zăt — 126.
 Nogaî (Nohai) 146, 183.
 Norocea Ilie, diacon 109; — Mana 129.
 Oancea 150 n.
 Obârșia 192.
 Obritina 52.
 Ochean Ioan 157; — Vasile 160, 185.
 Odobești 29, 3l, 37, 40-43, 45, 6l, 68-70, 81, 98 n., 120, 15l.
 Oghenia 36.
 Oii, fântâna 88, 90; — obârșia 115.
 Oituz 75, 167, 199.
 Olar Ștefan 105.
 Olenii 192.
 Oleșască, hliza — 35, 43, 7l, 182.
 Oltul 188.
 Oncanii 176.
- Onciu Vrânceanul 150.
 One 13, 33.
 Onea Grigore 33.
 Onța (Oța) 38, 40.
 Opre 13; — vornic, zet Moțoc 3l.
 Orășeanu Constantin 114, 115.
 Orbu Ignat 55.
 Orlandanii 1.
 Orhei, ținut 191.
 Păcală Nistor, bătrân Bârsești 73.
 Pahoce Vasile, preot 129.
 Pahnă Ion 13.
 Pahomie eromonah 142; — vornic de poartă 44.
 Paisie, egumen Mera 6l, 70, 106; — Ioan 10.
 Paladi Constantin, vel vornic 162; — Ionită, spătar, staroste de Putna 169.
 Paltin, sat 8l, 178, 179.
 Pană negușitorul 20, 21; — vel sulger 44.
 Pancrat, căminar 35, 37, 39, 56.
 Panfile Gheorghe, iconom 8l.
 Pângărați, mănăstire 12.
 Panțăr Lăpuș 105, 109.
 Papa Pârvu 178; — Stoica 179.
 Papadie 143 n.
 Papură 140, 200.
 Pârcălabul Crăstea 59, 60; — Stan 115.
 Parfenie, eromonah Vîzantia 142.
 Parincu 143 n., 150.
 Pâriu Sărat 10l, 105, 156.
 Părlea 37, 40; — Toader 62.
 Partea cea mare 84, 111 n.
 Pascal, dascălu 127.
 Păstrăva 23, 134.
 Pătești, sat 39, 45.
 Pătrășcan 13, 142; — căpitan 3l, 92.
 Pătrașco 13, 112; — logofăt 15.
 Pătru 8.
 Păulești, sat 4, 5, 10, 33, 46, 63, 72 n., 80, 110, 111 n., 112, 140 n., 143, 166, 174.
 Păun Macovei 186 n.

- Pavăl (Pavel) 24, 46; — Constantín 127; — eromonah 142 n.; — nemesnícul 186; — Popa 125, 159, 186; — Ioan Popa 158; — vornic de Vrancea 110, 170.
- Pelaghiea, monahia 142.
- Peleticul, moșie R. Sărat 116.
- Pepele Avram, Ștefan, Vasile 47, 48, 183.
- Perjul Ștefan 50.
- Petje 126.
- Petre 13, 14, 41, 55, 143 n., 179, 182; — Matei 157; — popă 172, 175.
- Petreca 178.
- Petrești, sat 30, 41.
- Petrîman 12, 73, 159, 160.
- Petrișor 111.
- Petrișoreasca 112.
- Petru Vodă 6-9, 11, 23, 53, 99, 141 n., 149, 150 n., 189, 192.
- Piatra Oii 61.
- Piatra Vacii 101.
- Picior Gros Iacov, Ioniță, Teodor preot 81.
- Piciorul Nucului 115.
- Piciorul Paltinului 97.
- Pielii Lazăr 45.
- Pietrile Alăturate 132.
- Pîlat Constantin, comis 50; — vornic de poartă 44.
- Pilugul 171.
- Pîntilie v., Pîscul.
- Pioa 13, 171.
- Pîpîrig, pâtrus 132.
- Pîscul cel Pietros 61, 103, 107.
- Pîscul lui Pîntileiu 78.
- Pîscul Macradîului 170.
- Pîsoschi Gheorghită 57.
- Pitaru Manea 130; — Ștefan 61, 62, 70.
- Plesi 156; (a) — Chirîță 156; — Bobeica — 156; — Ilie 89.
- Pletosu Ursu 31.
- Plop 157, 158.
- Ploștină 168-170.
- Pobrata 189.
- Podețu 158.
- Podobitul 52; — deal 26, 91; — Ioan 12, 13, 52.
- Podul Colocanilor 55.
- Podul Epii 6, 8, 52.
- Podul Frumos 24.
- Podul Lacului, sat R. Sărat 115.
- Podul lui Ciorici 102.
- Poduri 78, 122, 145.
- Poenile Bosni 41.
- Poenile Tăchiță 199.
- Poenița (Poenița) 35, 41, 43, 71, 156, 157, 182.
- Pogan 159, 160; — Enachi 155, 159, 160; — Gheorghe 155, 158, 159; — Ioan 158, 185; — Miron 186.
- Pogor 13.
- Poiana-Cămpuri 91.
- Poiana, sat 57, 64 n., 100, 101, 135, 136, 141, 179, 186 n.
- Poiana lui Ghîorghită 97.
- Poiana lui Ilieș 8.
- Pojan Vasile 12.
- Pojâscu Grigore 12.
- Poloboc Ioniță 116 n.
- Pomană 156; — Toader 179.
- Pomșăstii, sat 24.
- Ponea Ion, vornic 119, 133, 137; — Matei 133; — Stan 107.
- Popa Iacov 81; — Ion, preot 125 n.; — Mihai 155; — Pavăl 159.
- popa: Cârstea 116; — Dumîtru 12, 42; — Fătu 116; — Nistor 65; — Saulea 20; — Stan 22, 96; — Stefan 72 n.; — Toader 72 n.
- Porcar 13.
- Porcului, Hâga — 107; Pârâu — 103, 107.
- Poroșnicu Ștefan 106, 107.
- Poșchină 54; — Ioan 110; — Toader 102; — Tudosi 110; — Vasile 102, 110.
- Postolache vel spătar 23.
- Potârniche Simion 156.
- Potică Nistor 156; — Simion 156.
- Potop Ion 141, 177; — Tanase 77, 78.

- Prăpală Sandu 80.
 Pricopie 12, 13, 136; — preot 31,
 37, 38, 40; — Toader 179.
 Procopie 24, 42.
 Prodan Raruca 63 n., 199.
 Pruncu Enacachi, căminar 151, 152,
 164, 174.
 Prut 189, 192.
 Pueasca 155.
 Pușlea Ion 87, 147, 148.
 Puțul Enache 141.
 Pușlan Ilie 106.
 Pungă Tudorachi 137.
 Purceilor, groapa — 160.
 Purcel Ioniță 106; — Mihai 120,
 121; — Năstase 106.
 Putna, râu 1, 8, 14, 15, 24, 41,
 41 n., 100, 101, 102, 110.
 Putna, ținut 5, 10, 12, 17, 39, 40,
 45, 65 n., 73, 76, 81, 84, 85,
 87, 96, 98, 99, 101, 102, 104,
 106, 108, 109, 126, 133, 164,
 167-170, 173, 188, 197, 199.

 Răbiul v. Reghiul.
 Răchita, moșie 191.
 Răchitașul, munte 8, 11, 17, 166,
 171, 187, 193.
 Răchitiș 13.
 Răchitoasa, mănăstire 93.
 Racă Giurge 10, 199.
 Răciulești pe Prut 192.
 Răcoasa, sat 9, 29, 33, 47, 51,
 65 n., 85, 88-90, 92.
 Racoviță Constantin Vodă 169;
 — Dumitrașco, paharnic 115, 117;
 — Ion, II-lea paharnic 44; —
 Ioniță 117; — Mihai Vodă 60,
 63-65, 166, 172; — Mihalache,
 II-lea comis 44; — Nicolai, lo-
 goftă 25.
 Rădăuți 35, 40, 44.
 Radu 79, 102; — erel ot Vrancea
 125; — nemesnic 185.
 Radul Vodă 10, 11, 23.
 Răduțu Petre 178.
 Rădvan 80.

 Râi Fătu 158; — Miron 157, 158;
 — Niculai 156.
 Răiuțul, munte, pâriu 23, 26, 30,
 35, 41, 55, 60, 67, 83.
 Ramandă Alexandru, vornic 35,
 41, 95, 96, 170, 172, 173, 175,
 182.
 Râmleni, 187, 188.
 Râmnic, mănăstire 115, 116.
 Râmnicul Sărat v. Slăin Râmnic.
 Râpa Fetii 157.
 Râpa lui Roșchilă 102.
 Răsturnișu, pîriu 160.
 Rații, pîriu — 77.
 Rătundu Andrei, Anița, Stefan
 66, 87 n.
 Răvină Toader 157, 158.
 Razu Costache, spătar 72; — Iancu
 108, 170.
 Reghiul, comună 119; — pîriu
 37-40, 43, 59, 61, 66, 68, 70,
 71, 103, 107, 133, 153, 182.
 Renghioai, pîriu — 89, 90.
 Repedea 34.
 Roș Negoiță 102.
 Roman, oraș 35, 72.
 Roman Toader 122.
 Români 188.
 Roșca, bătrân 112.
 Roșcan Izlatii vornic 85.
 Roșcanii, moșie 191,
 Roșchilă, râpa lui — 102.
 Roset Isac, căminar 113; — Mano-
 lachi vel logofăt 197; — Nicolai
 logofăt 154; — Vasile, vel vor-
 nic 177, 197.
 Roset Roznovanu Iordache, vel
 vîstiernic 151-154, 160 n., 161, 164,
 165, 177-181, 183, 187.
 Roșioară 43.
 Roșiorii, moșie 191.
 Rotilă Stefan 36; — Stratulat 36;
 — Toader 81, 82, 85, 105.
 Rotilești 85, 90, 91.
 Ruget, sat 22, 23, 41, 42, 55, 102,
 110, 118, 132, 153, 182.
 Rugețeanu 22.

- Rugină 8, 13, 29; — Ioan 13; — Petru 12, 13, 16, 171; — Vasile 12.
 Runcu 9, 16.
 Rupturi 155, 158.
 Rusa 100 n.
 Rusu, pâriu 89, 90.
 Rusu Crucean 186 n.; — Vasile 12l.
 Săcaluș Gheorghe 80, 83; — Ion 139; — Sandu 136, 139; — Toader 83.
 Săcătura 12, 83, 106, 112, 113.
 Săcături, Cărarea — 105.
 Săcheru 155.
 Safta 118, 143 n.; — doamna lui Stefan Vodă 142.
 Sălevestru 3l, 37-40; — Stefan 67.
 Salomca 143.
 Salomia Mărițăneasa 9.
 Sămion Popa 157, 159, 160.
 Sâmziana 5.
 Șan 7.
 Șanda căpitanăesa 15l.
 Sarata 192.
 Saratu Constantin 137.
 Sărătel 78.
 Sârbă, Codru — 129 n.
 Sârbii de sus, sat 24.
 Sărrii, pâriu 88.
 Sărindoiaia Maria 29.
 Satraru Ion 84.
 Șaula Enachi 73; — popa 20, 2l.
 Sava 22, 29; — episcop 2l, 35; — Maftei 186 n.; — Murguleț 120.
 Șavoia Maria 130.
 Scarlat 65, 109; — Stefan, vel armaș 44, 56.
 Scarlat Alexandru Calimah 18l, 184. v. Calimah.
 Scarlat Ghica Vodă 83, 84, 169.
 Șchiopul Tudosii cu copii 27, 47, 5l.
 Șchiopului, Pârâul — 17, 88, 105.
 Școarțes Ionașcu 54.
 Scumpii, pîsc 135.
 Scurta, sat 134 n.
 Secătura ciuntită 123.
 Șendrea Petre 186 n.; — State 133 n.; — vornic de Vrancea 172.
 Serafim, arhimandrit Mera 106, 107; — episcop Rădăuți 35, 38-40, 44, 45; — eromonah 142 n.
 Șerban 112, 126, 127, 155; — Bălan, economul 18l, 185, 198.
 Șintenii 19l.
 Sibiu 74.
 Șilion Stefan vel setrar 44.
 Șiliștea 194.
 Șilivestru monah 142; v. Șalivestru.
 Siminic, poiană 9l.
 Simion 13, 33, 57, 79; — egumen Soveja 95, 96; — egumen Vizantia 50, 142; — Ion 186 n.; — Toader 186 n.
 Șindilarii 23, 26, 98, 103, 104, 119 n., 136, 135 ; — de jos 119 n., 13l, 132 ; — de sus 119, 13l, 133, 135, 136.
 Șinica Vasile 142.
 Șipot[e] 149, 156.
 Șirembet 129.
 Șlam Râmnic 113.
 Slatina 111, 158, 159.
 Slav 13.
 Sloveni 188.
 Soare 143, 158; — Ion 186 n.
 Sofron, duhovnic 124.
 Sofronie eromonah 142, 147 n.
 Sofroniea 143.
 Șoimuzul, pâriu 192.
 Șolomon Banul 128, 133; — Ene 128 n.; — Ion 128, 186 n.; — Simioana 128 n.
 Solomon Gligoraș 80.
 Sora din Câmpuri 27.
 Soroca 200.
 Soveja, mănăstire 17, 18, 85, 88, 90, 91, 94-96, 124, 162, 166, 169, 170, 172 — 175, 187, 193, 194; — moșie 90, 17l; — sat 12, 13, 65.
 Sovejei, Curmătura — 12.
 Spâneaiu Ion 38, 40.
 Spânu 80; — Ion 57; — Stefan 76.

- Spătărache II5.
 Sperla 41, 182.
 Spineiu II2.
 Spinești, sat 1, 66, 73, 77, 78,
 II2, 122, 123, 144, 145, 148, 149,
 170.
 Spulber, sat 179 n.; — Ștefan 123;
 — Stoica 178, 179.
 Spuma 30, 61, 68, 70, 107.
 Stamate 11.
 Stamatin, clucer 79; — Toma 135,
 152, 164; — vornic 103.
 Stan 8, 33, 84, 120, 121, 128;
 — bâtrân Bârsești 73; — Bulu-
 bașa 87, 91, 94, 96, 173; — Mihai
 160; — popa 22, 96, 125, 128,
 135 n.; — staroste de Putna 53;
 — Toader 160, 178, 180; — vor-
 nic 131, 132.
 Stana 13, 14, 102.
 Stanca 26, 93.
 Stanchiș Ion, Isac și Simion 36.
 Stanciul 14, 17, 192.
 Stănescu 111.
 Stănilă 8; — Radu 102, II0, II2.
 Stânjenenii 101.
 Stărmîn 149.
 Stavăr, deal 90.
 Ștefan 15, 33, 59, I33, I82; — Grigore 67 — nemesnic 129; popa 72 n.; — stolnic 21 — Vrâncean 172.
 Ștefan Vodă 1, 6, 8, 11, 24, 34,
 142, 192, 199.
 Stefana 15, 27, 52, 54, 98.
 Ștefanca 62.
 Știfa 192.
 Știucă Pintilie 79, 95.
 Stoean Ioan 158.
 Stoenoiu Ion 158; — Luca 156;
 — Radu 160.
 Stoestii 30.
 Stogul, munte 75, 167.
 Stoichită 80.
 Straia, pâriu 95.
 Straoa, bâtrân Câmpuri, 5, 13, 16,
 27, 32, 34, 47, 88-91, 93, 171.
 Străoani, sat 6, 14, II2, 127, 129;
 — de jos 127.
 Strășină 8.
 Strat Gheorghe 109.
 Stratulat 2, 29, 31, 142; — uricariu
 39, 45.
 Străulești, neam 13, 33, 34, 53, 56.
 Străzesc Gheorghie 92; — Ionită
 86.
 Stroe, bâtrân Nânju 57, 198; — Ion
 59, 128; — Radul 128.
 Stroescu Ion, vel jucnicer 30.
 Stroia Ion 76.
 Stroinții 192.
 Stroiu 156.
 Sturza Dîmitrachi, vel logofăt 176;
 — Ilie paharnic 23; Petrachi
 spătar 197l, — Sandu hatman
 162, 166, 174.
 Suciava 192; — ținut 162, 163,
 189.
 Șteiu Mihailă 141.
 Șura 100.
 Susanul 120.
 Sușita, câmp, deal, râu 7-9; 16,
 17, 26, 29, 34, 52, 58, 65 n,
 67, 82, 87-92, 105, 166, 193, 199.
 Suțu Ecaterina II3, II4.
 Suțul Mihai Vodă 162.
 Taban Ștefan 83.
 Tâfe Ioan 13.
 Tafșulea Ștefan 87.
 Taftă Constantín 181, 185; — Ene,
 Gheorghe, Ioan și Toader 186 n.
 Tăitura 157, 158.
 Tâlimba (Tâlinba) 6, 80.
 Tâlmaciu Andrei căpitan 15.
 Talpă Iordachi 134 n.; — Safta
 63 n.; — Vasile 133, 134 n.
 Tâlvul Pavel II5.
 Tânase 49, 50, 56; — dascal 186;
 — Ion 186 n.; — sulger 30, 31;
 — Ursul 142.
 Tăpea Ioan 33.
 Tara Bârsei 65 n.
 Târlă Ion II6.

- Tara Moldovei 74, 75, 143, 146,
 186-197.
 Tărânească, moșia — 155.
 Tara Românească 57, 79, 171, 194.
 Tara Ungurească 32, 42, 74, 75,
 161-163, 167, 175, 195.
 Târâtul, munte 115-117.
 Târde Ion, Nistor și Ursachi 144;
 — Toader 181, 185.
 Târdarii, neam 144, 145.
 Târgul Ocniță 163.
 Tarigrad 18, 42.
 Tarjeu 14.
 Târla 38.
 Tătari 146.
 Tatul 116.
 Tauca 34, 47, 51, 52.
 Tăutul Ioan, paharnic, ban. 161,
 197.
 Tecuci 17.
 Tecuci, tînut 81, 84, 85.
 Teofan (Theofan, Tofan) 142, 143.
 Teoclit, egumen Sf Ioan 115, 118.
 Terșiu Mereuță 178.
 Theodorachi, staroste de Putna 96.
 Theodor Voevod 146.
 Theodosie, arhiepiscop 30, 31, 35,
 38, 39, 95, 96, 142, 170, 172 195.
 Tîfești (Tâfești) 73, 129.
 Tigănaș 169; — Iftimie 186 n.;
 — Ștefana 186 n.
 Tigănești 26.
 Tinosa 116.
 Tipău 178.
 Tîron 142.
 Tîsa 77.
 Tîse 121.
 Titila 116.
 Titilca cea înaltă 96, 97.
 Titilică Miron 157.
 Tiua 13.
 Tîvitău 124, 134.
 Toader 13, 17, 37-40, 61, 62, 70,
 81 121, 143, 158, 169, 186; — dascal
 137; — diaconu; — Iancu 81;
 — Mirăuț 136, — Nicolae 122
 — preot 72 n., 122, 143 n., 186 n.;
 — Streinu, preot 143; — vatav 6.
 Tobâla (Tobila) 38, 40.
 Toderașcu, vel vîstiernic 23.
 Tofana 5, 89, 127.
 Toița Toader 56.
 Tojan, deal și părâu 76, 82, 179.
 Toma 13, 14, 182; — cel bătrân,
 preot Câmpuri 88, 90.
 Tomii, Pâriu — 159, 160.
 Topești 156, 157.
 Topor Nica și Toader 80.
 Totoliciu Negărleștilor — 155.
 Trestioară 83, 106.
 Trif 100.
 Trifan 4, 5, 10, 80, 97, 166, 174.
 Tudora 13, 26, 33, 42, 72.
 Tudoran 13.
 Tudorî, neam 87.
 Tudose 13, 22, 55, 66, 142 n.
 Tudosia 142 n.
 Tufelor, Dosu — 154.
 Tulnice (Tulnici) sat 17, 95-97,
 108, 123-125, 170, 172, 173, 175,
 187, 195.
 Turbenii 191.
 Turcu 54.
 Turistian 42, 182.
 Tuvene Ion 186 n.; — Macovei
 186 n.; — Nicolai 179, — Radu
 121; — Simion 186 n.; — Ștefan
 135, 186 n.
 Ulmaciu 160; — Vasile 83, 105, 106.
 Ungureanul, bătrân Soveja 12, 13,
 16; — Ion 186 n.
 Unguri 74, 161.
 Urda Ion, dascal 156, 157.
 Urechi, sulger 176.
 Urechi Oana 1, 118 n.
 Ursoaia 59.
 Ursoi, pâriu 103; — sat, 103 n.
 Ursu 14, 80, 192; — Ciudin 58;
 — Pletosu 31; — Tănasie 142.
 Ursului, Groapa — 159; Părâu 140.
 Urzică Ion 77, 78.
 Văcarie 178.

- Văcaru Simeon 186 n.
 Vădanii, a — Ivan 155.
 Vădurele 13.
 Vail, boer nemeş 74.
 Vâlcă Ion, Nicolae, Tănase 57.
 Valea Boulei 9, 16.
 Valea Cozii 47, 97.
 Valea Largă 160.
 Valea Neagră-R. Sărăt 115, 117.
 Valea Neagră, pârâu 145; — schit 86, 144, 145, 179 n.
 Valea Ră, 49, 183.
 Valea Sărăi, sat 23, 55, 100, 156, 179.
 Vale Săreni 56.
 Vameşul Ştefan 172; — Vasile 97.
 Vânătoriului, pîrâu 88, 90, 91, 93.
 Vârful cel înalt 107.
 Varlaam, arhiepiscop 142.
 Vârlan preot 143 n.
 Vârteşcoiu 29, 41, 119 n.
 Vartic Ursul, biv vornic 14.
 Varvara 143.
 Văsăian 154; — Vasile 156.
 Văsăi 110-113.
 Vâscutui, Groapa — 148.
 Vasile Stolnicul 87 n, 92, 200.
 Vasile 12, 13, 14, 17, 38, 40, 42, 61, 62, 70, 80, 143, 143 n, 155, 179, 182; — erei 142 n, 143, 143 n, 148; — vel logofăt 23.
 Vasile Voievod 12, 15, 16, 17, 18, 25, 86, 88, 173-175, 187, 194.
 Vasiliada Monahia 143.
 Vătăman 150.
 Vătavul, bâtrân Bârseşti 73.
 Vatoped 146.
 Veniamin, mitropolitul 137, 153, 176, 181.
 Verdea 9, 14.
 Verdiş 9.
 Verzii, Gura — 9-14.
 Vesarion monah 142 n.
 Vezăuştanul 155.
 Vicol 61, 70.
 Vîdra 58, 82, 105, 135, n, 179.
 Vierea Ioan 37-40.
- Vilii, Lunca — 42.
 Vinişteşti 151.
 Vîntilă 80, 84; — Gheorghe 80; — Isac 80.
 Viţa 41, 132.
 Vităneasca 14.
 Vităneşti 46.
 Vizantea, mănăstire 11, 23, 65, 82, 98, 99, 105, 126 - 129, 141-143; — schit 8, 149 n; — sat 82, 105, 134, 155 n.
 Vizăuşt hotar 22, 60, 83, 88, 105, 155, 167, 172.
 Vizăuşt (mare şi mic), pâraie 7, 8, 11, 23, 49, 83, 98, 99, 100, 109, 111, 170.
 Vizăuştul, poiană 9.
 Vizunii 66.
 Vlad 80; — Vasile 186 n; — Vornic 130.
 Vladovici Ion 10.
 Vlăicu 24; — Toader 103, 107.
 Voico, bâtrân 100.
 Voloşa 150.
 Voloşcani 47, 48, 136, 143 n., 150, 153, 182, 183.
 Voroavă 61, 70.
 Vrabie 13; — Apostol 25.
 Vrancea 1, 5, 6, 7, 10, 12, 33, 35, 41, 46, 57-60, 62, 63, 67, 70-75, 81-83, 95, 102, 103, 107-111, 125, 135, 151, 153, 161-191; — schit 145.
 Vrăncenii, 65, 75, 82, 96, 97, 98 n., 108, 109, 161-176, 180-192.
 Vrăncii, Calea — 17.
- Zăbala 75, 78, 82, 100, 101, 122.
 Zăbrăuşt 13; — pârâu 4.
 Zaharia, clucerul, staroste de Putna 30, 35, 47; — egumenul 76.
 Zaharinții 192.
 Zalaru Ion 126.
 Zamfira 142.
 Zanfiroiul 110.
 Zboina 9, 13, 16, 18, 173.
 Zboinile 17, 166.

Zbârciogu dascal 156, 160; — Ion 120.
 186 n. — Vasile 154, 185.
 Zgaroae Dumitru 27, 34.
 Zghîapuri, părâu 135.
 Zgăvărdoiu Apostol 121; — Ştefan Zoica 28.
 Zota Arbanaşu 20, 21.

INDEXUL DE LUCRURI ȘI CUVINTE.

- acolisi, a - 77, 86.
- adălmaş (aldămaş) 128, 149.
- adetiu 103, 131.
- afierosire 187.
- amanet 47, 120.
- anerisit 99, 161, 163, 165.
- arendă 115.
- arşiţă 75, 76, 82, 87, 119, 126, 158.
- aşeazătură 124.
- aşeazământ 107.
- azecia 63, 64, 81, 104.

- băsică 84.
- bătrân de sat 5, 12, 13, 14 n., 16, 17, 22, 27, 29, 32, 33, 34, 47, 49 - 52, 56, 58, 72, 77, 80, 85, 88 - 91, 93, 100, 101, 103, 105, 110, 120, 128, 150, 168, 169, 171, 177, 183, 198.
- bătrân mare 100.
- bezman 130.
- biserică 70, 89, 123, 132, 146.
- blană 53, 66, 134, 140.
- blană de sobol 53.
- boieresc 104.
- boierului (boierească), partea — 111, 151.
- bour 105.
- branişte 17, 166, 193.
- buiurdisit 134.
- bulucbaşa 87, 94, 96, 102.

- cai graşi 7.

- călăci, a — 146.
- călăraş de Tarigrad 42.
- cămăraş 53.
- căpitân de margine 116, 135.
- carte de blestem 88, 92, 96, 97.
- caş 33.
- ciosvărtă de loc 124.
- cisla 108.
- clacă 109.
- codru mereu 11, 55, 64, 97, 110.
- conac 82, 105.
- crâşmă 104.
- curătură 24, 26, 57, 164.
- curmătură 89, 101, 103, 135, 172.
- cut (cot) 42, 178.

- dajdie 51.
- dijmă 81, 84, 109.
- direse 21, 30, 55, 68, 86, 88, 168, 173.
- dobândă 80, 122.
- drum 84, 106.
- dubas 30.

- epitrop 113, 114, 153.

- fânaţ 12.
- firai 9.
- foamete 53, 56.
- folărit 83.
- frate di pi moşie 120.
- funie 25, 27, 28, 33, 52, 85, 88-90, 93.

- furt 31.
 galbeni 12-15, 20-21, 106.
 gherdan de mărgăritar 21.
 giuruit 30.
 gloabă 56.
 graniță 175.
 greci 20, 21, 34, 129.
 groapă 26, 30, 41, 55, 76, 82, 98,
 110 - 112, 125, 127, 134 - 136,
 148, 159.
- hânsari 26, 58.
 hâtnău 132.
 hliză 35, 56, 69, 85, 88, 89, 92,
 105.
 hotar 5, 27, 28, 32, 34, 41, 49,
 52, 55, 56, 58, 70, 89, 103,
 105, 107, 135, 137, 149, 153.
- iarbă 120, 170, 173.
 ime 91.
 îplineală 134.
 înpresura, a - 71, 86, 117, 126.
 împrumut 120.
 ipotesiar 113.
 ispravnic 76, 113, 114, 168 ;
 — de margine 116.
 istornic 188.
 iznoavă 96, 197.
- jac 34.
 jurături 6, 53.
- largu satului 156.
 legea ţărei 20, 53.
 lieită 105.
 loc pustiu, domnesc 7, 13, 16,
 166, 187, 193.
 logofăt de panjri 95.
- mărgăritar 20, 21.
 măgeanuri 21.
 măsoriște 111.
 mazili 86, 91, 96, 169.
 mistui, a — 20, 21.
 moară 14, 24, 25, 29, 41, 46, 49,
- 52, 143 n., 149.
 ○ moarte de om 58.
 moșie destupată 64.
 moșie domnească 115-118.
 munți domnești 16, 171, 192.
 nemesnic 50, 71, 108, 112, 125,
 126, 129, 133, 138, 139, 178,
 179, 185, 186 n., 188.
 nepărțit 110.
 nerășuit 10, 25, 75.
- obiceiu 81, 84, 85, 104, 107, 184,
 191, 196.
 obreajie 125.
 ohavnic 140.
 oi 5, 10, 119.
 olaturi 188.
 opicina plaiului, munților 153, 195.
- pământ 14, 15, 22, 23, 26, 29,
 37, 41, 66, 68, 69.
 panjir 95.
 păpușoi 78.
 pârcălab 12, 14, 15, 22, 26, 27,
 30-32, 34, 36, 47, 49, 51, 52,
 56, 59, 60, 77, 87, 91, 92, 93.
 penticsotar 119 n., 200.
 plăiaș 117.
 planina 13.
 pod, poduri 43, 53, 78, 102, 112,
 122, 145.
 pomană, pomenire, pomelnic 18,
 30, 35, 40, 125, 127, 144.
 popri, a — 53.
 posledui, — 15, 18, 35, 43, 46,
 48, 50, 65, 94, 147.
 potronic 37, 140.
 pravelă 184, 196.
 pripor 102, 110, 132.
 prisacă 17, 104.
 pronomion 163.
- raclă 68.
 rămas 25.
 răscoală 20.
 răzoară 26.

- robire 10.
 rublă 121.
 săcătură [săpătură] 6, 11, 22, 23,
 33, 34, 36, 38, 39, 45, 47, 49,
 51-55, 57, 59, 77, 78, 86, 97,
 102, 105, 110, 123, 125 n., 154.
 sălaş de țigani 15.
 săminție 8, 98.
 şangăi 163.
 săneț 36.
 sărărit 85.
 sarfi de aur 20.
 șăzutul satului 27.
 schiverniseală 124.
 scurgerea apei 74, 75.
 scursură 83.
 șindilă 33.
 sinpărtași 81.
 șirag 20.
 soroc 114.
 sprijinească 131, 136.
 stâni 75, 167.
 staroste de Putna 6, 7, 11, 24,
 25, 27-30, 42, 43, 48, 50, 53,
 60, 79, 85, 86, 94, 96, 99, 102, 104-106,
 108, 109, 111, 122, 126, 130, 169, 170.
 stavrofighie 19.
 țădulă 107, 110.
 tahmin 114.
 taleri 24, 25.
 tâlhărie 32, 33, 56.
 tâmplat 126, 127, 148, 149.
 țăran 98.
 temniță 56.
 testamentu 125.
 țigan 15, 51.
 totimea proprietarilor 107.
 totoliciu 155.
 trăsură 119.
 turc 60.
 ughi 34, 61.
 urdă 80.
 uric 3, 4, 8, 10, 15, 16, 19, 30,
 43, 64, 75, 99, 159, 192, 194.
 uricar 39.
 vadea 120, 163, 176, 181, 183,
 185.
 vamiș 20, 21.
 vătăman 150.
 vătaștină 57, 90, 91, 93, 197.
 vătav 6, 12, 59; — de hânsari
 26, 58.
 vechil 104, 161, 183, 185.
 vie 14, 24, 29, 62, 127, 129,
 131, 151.
 vornic 31, 47, 107, 119, 133;
 — de poartă 5, 55, 58; — de
 Vrancea 31, 37, 40, 42, 43, 60,
 74, 87, 95, 97, 99 n., 100, 101,
 103, 109, 110, 112, 135, 137-139,
 165, 172, 173.
 zălog 23, 60, 85.
 zgardă 20, 21.
 zloți 5, 8-10, 37, 40, 55, 77, 144.

F I N E